

Staten van Sint Maarten
Zittingjaar 2010-2011-014 (Statenummer 3613)

TATEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN
ZITTING 2010

LANDSVERORDENING tot vaststelling van titel 13
aan Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek
(Landsverordening personenvennootschap).

AANBIEDING

NO. 1

De Gouverneur van de Nederlandse Antillen biedt aan de Staten ter goedkeuring aan een ontwerp-landsverordening tot vaststelling van titel 13 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (Landsverordening personenvennootschap).

19 JULI 2010

Willemstad,

De Minister van Justitie,

STATEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN
ZITTING 2010

LANDSVERORDENING van de
Tot vaststelling van titel 13 van Boek 7 van het
Burgerlijk Wetboek (Landsverordening personen-
vennootschap).

ONTWERP

NO. 2

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van de Nederlandse Antillen,

In overweging genomen hebbende:

dat het wenselijk is, ter vervanging van de achtste titel van Boek 7A van het Burgerlijk Wetboek en de tweede afdeling van de tweede titel van het Eerste Boek van het Wetboek van Koophandel, titel 13 (Vennootschap) van Boek 7 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek vast te stellen;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten vastgesteld onderstaande landsverordening:

ARTIKEL I

Titel 13 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt vastgesteld:

Titel 13 Vennootschap

Afdeling 1 Algemene bepalingen

Artikel 800

1. Vennootschap is de overeenkomst tot samenwerking voor pelijke rekening van twee of meer personen, de vennoten, welke samenwerking is gericht op het behalen van vermogensrechtelijk voordeel ten behoeve van de vennoten door middel van inbreng door ieder van de vennoten.

2. De vennoten moeten zich tegenover elkaar gedragen zoals een goed vennoot betaamt.
3. Tussen de vennootschap en een vennoot kan geen arbeidsovereenkomst bestaan.

Artikel 801

1. De openbare vennootschap is de vennootschap tot het uitoefenen van een beroep of bedrijf dan wel tot het verrichten van beroeps- of bedrijfshandelingen, die op een voor derden duidelijk kenbare wijze naar buiten optreedt onder een door haar als zodanig gevoerde naam.
2. De stille vennootschap is de vennootschap die niet een openbare vennootschap is.

Artikel 802

1. Een openbare vennootschap is rechtspersoon indien dit in de overeenkomst van vennootschap is bepaald en de overeenkomst, althans hetgeen daarvan in de eerste en tweede volzin van het derde lid is omschreven, is opgenomen in een akte die wordt verleden ten overstaan van een hier te lande gevestigde notaris. De akte wordt verleden in de taal die de oprichters kiezen, mits de notaris deze taal verstaat. Is de taal een andere dan het Papiaments of de Nederlandse, Engelse of Spaanse taal, dan wordt een door een beëdigd vertaler ondertekende Nederlandse vertaling aan de akte gehecht. Een volmacht tot medewerking aan de akte moet schriftelijk zijn verleend.
2. Op een zodanige vennootschap is artikel 3, eerste lid, van Boek 2 van overeenkomstige toepassing. Titel 1 van Boek 2 is overigens slechts van overeenkomstige toepassing voor zover de onderhavige titel daarnaar verwijst.
3. In de akte, bedoeld in het eerste lid, wordt ten minste opgenomen dat de vennootschap rechtspersoon is, alsmede haar naam, haar doel en haar zetel, die hier te lande moet zijn gelegen. Wijzigingen van de overeenkomst ter zake van in de eerste volzin genoemde onderwerpen worden op straffe van nietigheid eveneens opgenomen in een akte als aangeduid in het eerste lid.
4. Een zodanige vennootschap moet op alle geschriften, gedrukte stukken en schriftelijke uitingen van de rechtspersoon, met uitzondering van uitingen per telegram, telex, telefax, e-mail of ander tekstoverbrengend communicatiemiddel, haar naam en haar zetel vermelden. De naam vangt aan of eindigt met de woorden Openbare Vennootschap met rechtspersoonlijkheid, hetzij voluit geschreven, hetzij afgekort tot 'OVR'.
5. De artikelen 5 en 37 van Boek 2 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 803

1. Indien de overeenkomst van vennootschap nietig is en ten name van niet bestaande vennootschap een vermogen is gevormd, benoemt de rechter in eerste aanleg op verzoek van een belanghebbende of het openbaar ministerie een of meer vereffenaars. Artikel 26 van Boek 2 is overeenkomstige toepassing. Het vermogen wordt zo veel mogelijk vereffend en verdeeld overeenkomstig artikel 830. Degenen die opgetreden als besturende vennoten of als ten behoeve van het vermogen handelende personen, zijn hoofdelijk verbonden voor de tot dit vermogen behorende schulden overeenkomstig artikel 2, vierde lid, van Boek 2.
2. Indien alsnog een geldige overeenkomst van vennootschap is aangegaan, kan de rechter in eerste aanleg desvertoestaan dat dit niet overeenkomstig artikel 830 zoveel mogelijk vereffend en verdeeld, doch dat het in die vennootschap wordt ingebracht.

Artikel 804

1. In wettelijke bepalingen buiten deze titel wordt met 'vennootschap' bedoeld of mede bedoeld op vennootschappen in de zin van artikel 17:01, voorzover niet anders blijkt.
2. In wettelijke bepalingen buiten deze titel wordt met 'rechtspersonen' mede bedoeld op openbare vennootschappen met rechtspersoonlijkheid, voorzover niet anders blijkt.

Afdeling 2 De inbreng

Artikel 805

1. De inbreng waartoe iedere vennoot is gehouden, bestaat uit het ten behoeve van de samenwerking leveren van een prestatie, in het bijzonder uit het beschikbaar stellen van geld, goederen, genot van goederen of arbeid.
2. De inbreng van geld, goederen of genot van goederen verplicht tot inbreng in de vennootschappelijke gemeenschap, en bij een openbare vennootschap die rechtspersoon is tot inbreng in die rechtspersoon. Op een zodanige inbreng van een goed zijn de bepalingen omtrent koop, op een zodanige inbreng van genot van een goed de algemene bepalingen omtrent huur overeenkomstige toepassing. Een en ander voor zover de aard van de rechtsverhouding zich daartegen niet verzet.
3. Iedere vennoot kan ten behoeve van de vennootschap de naleving van zijn verplichting tot inbreng vorderen.
4. Van dit artikel kan niet worden afgeweken.

Artikel 806

Een vennoot kan

1. Bij een vennootschap die geen rechtspersoon is, kan een vennoot niet beschikken over zijn aandeel in een bepaald tot de vennootschappelijke gemeenschap behorend goed noch, behoudens in geval van overdracht van zijn aandeel bij zijn opvolging als vennoot of in geval van overdracht van een aandeel aan een toetredende vennoot, over zijn aandeel in die gemeenschap. Zijn schuldeisers kunnen een aandeel als in de eerste volzin bedoeld niet uitwinnen. Verdeling van die gemeenschap kan niet worden gevorderd.
2. Tot de vennootschappelijke gemeenschap behorende schulden kunnen op de goederen van die gemeenschap worden verhaald, ook al zijn na het ontstaan van die schulden vennoten uitgetreden, toetreden of opgevolgd.

Artikel 807

Een vennoot kan, behoudens in geval van overdracht van zijn aandeel bij zijn opvolging of in geval van overdracht van een aandeel aan een toetredende vennoot, niet beschikken over zijn aandeel in de vennootschap die rechtspersoon is. Zijn schuldeisers kunnen zijn aandeel niet uitwinnen.

Artikel 808

Slechts de economische deelgerechtigdheid van een vennoot in het vermogen van de vennootschap valt in een gemeenschap van goederen waarin hij is gehuwd.

Afdeling 3 De besturende vennoten en de gebondenheid tegenover derden

Artikel 809

1. Iedere vennoot is besturend vennoot.
2. Indien het bestuur uitsluitend wordt opgedragen aan een of meer derden, hebben dezen dezelfde bevoegdheden en verplichtingen als die welke ingevolge deze titel voor besturende vennoten gelden.
3. Een besturend vennoot is tegenover zijn medevennoten gehouden tot een behoorlijke vervulling van zijn taak.
4. Een besturend vennoot is ten minste éénmaal per jaar rekening en verantwoording verschuldigd aan zijn medevennoten.

Artikel 810

Een besturend vennoot is bevoegd voor rekening van de vennootschap rechtshandelingen te verrichten die gelet op het doel van de vennootschap haar normale werkzaamheden behoren. Voor het verrichten van andere rechtshandelingen voor rekening van de vennootschap heeft hij de instemming van de andere vennoten.

Artikel 811

1. Ten aanzien van handelingen die dienstig kunnen zijn tot verwezenlijking van het doel van een openbare vennootschap, is iedere besturend vennoot van die vennootschap bevoegd haar zonder beperking te vertegenwoordigen. Met betrekking tot deze bevoegdheid kan uitsluiting bij de overeenkomst van vennootschap anders worden bepaald.
2. Zolang de opgave ter inschrijving van de openbare vennootschap in het handelsregister niet is geschied overeenkomstig de eisen gesteld bij de krachtens de Handelsregisterwet van 1900, geldt zij ten aanzien van de derde als algemeen voor alle zaken, als aangegaan voor onbepaalde tijd, als geen der vennoten uitsluitend van of beperkend in zijn bevoegdheid rechtshandelingen in naam van de vennootschap te verrichten, tenzij dit laatste betreft de derde van een in de overeenkomst van vennootschap voorziene uitsluiting of beperking niet onkundig was.

Artikel 812

Een besturend vennoot van een stille vennootschap kan slechts in haar naam handelen, wanneer hij hiertoe van de andere vennoten volmacht heeft.

Artikel 813

1. De vennoten van een openbare vennootschap zijn hoofdelijk verbonden voor de verbintenissen van de vennootschap.
2. Indien een openbare vennootschap een opdracht heeft ontvangen, is ieder van de vennoten voor het geheel aansprakelijk ter zake van tekortkoming in de nakoming, tenzij de tekortkoming niet aan hem kan worden toegerekend.
3. De vennoten van een stille vennootschap zijn voor de verbintenissen van de vennootschap die een deelbare prestatie betreffen, ieder voor een gedeelte verbonden, tenzij in de overeenkomst met de derde is bepaald dat zij voor ongelijke delen of hoofdelijk verbonden zijn.

Afdeling 4 Het voeren van administratie en winst en verlies

Artikel 814

1. De besturende vennoten zijn verplicht van de vermogenstoestand van de vennootschap en van alles betreffende haar werkzaamheden, naar de eisen die voortvloeien uit deze werkzaamheden, op zodanige wijze een administratie te voeren en de daarbij behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers op zodanige wijze te bewaren dat te allen tijde haar verplichtingen en rechten kunnen worden gekend.
2. Ieder der vennoten is bevoegd de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers in te zien. Deze bevoegdheid kan niet bij overeenkomst aan een vennoot worden onthouden, tenzij daarin tevens wordt bepaald dat hij inzage kan doen nemen door een door hem aan te wijzen accountant als bedoeld in het zesde lid van artikel 121 van Boek 2.
3. Ten minste éénmaal per jaar worden door de besturende vennoten binnen acht maanden na afloop van het boekjaar, behoudens een in de overeenkomst voorziene verlenging van deze termijn met ten hoogste zes maanden, de balans en de staat van baten en lasten opgemaakt. Het boekjaar is het kalenderjaar, tenzij in de overeenkomst een ander boekjaar is aangewezen.
4. De balans en de staat van baten en lasten moeten binnen een redelijke termijn na het opmaken daarvan worden vastgesteld door alle vennoten tezamen, of, doch uitsluitend indien zulks bij de overeenkomst van vennootschap is bepaald, bij een besluit van vennoten mits alle vennoten aan de beraadslaging hierover kunnen deelnemen, of door een of meer derden.
5. De besturende vennoten zijn verplicht de in het eerste, derde en vierde lid bedoelde boeken, bescheiden en andere gegevensdragers gedurende tien jaren te bewaren.
6. Artikel 15, vierde lid, van Boek 2 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 815

1. Iedere vennoot deelt voor een gelijk deel in de winst en in het verlies ongeacht de waarde van ieders inbreng in de vennootschap. Hiervan kan slechts bij de overeenkomst van vennootschap worden afgeweken.
2. De vaststelling van ieders deel geschiedt door alle vennoten tezamen, of, doch uitsluitend indien zulks bij de overeenkomst van vennootschap is bepaald, bij een besluit van vennoten mits alle vennoten aan de beraadslaging hierover kunnen deelnemen of door een of meer derden.
3. Is het deel van een vennoot slechts in de winst of het verlies bepaald, dan geldt dit deel voor winst én verlies.

4. Het beding dat een vennoot niet in de winst zal delen, is nietig, niet het beding dat een vennoot niet of slechts tot een bepaald bedrag verlies zal delen.
5. Het beding dat een vennoot een bepaalde rente over of een vergoeding voor zijn inbreng in de vennootschap ontvangt, is geoorloofd indien het de strekking heeft dat een andere venstelselmatig niet in de winst zal kunnen delen.

Artikel 816

1. Iedere vennoot heeft na de vaststelling van de balans en de staat van en lasten recht op uitkering van zijn deel in de winst. Slechts krachtens de overeenkomst van vennootschap kan anders worden bepaald.
2. Bij overeenkomst kan worden bepaald, dat iedere vennoot gehouden is deel in het verlies aan te zuiveren.

Afdeling 5 Ontbinding en voortzetting van de vennootschap

Artikel 817

1. De vennootschap wordt in haar geheel ontbonden:
  - a. in de gevallen waarin zulks uit de overeenkomst van vennootschap volgt;
  - b. ingevolge een daartoe strekkende overeenkomst van de vennoten;
  - c. in het geval waarin een of meer der vennoten uittreden en niet minste twee vennoten overblijven, opvolgende vennoten als bedoeld in de artikelen 822 en 823 daaronder begrepen;
  - d. door faillietverklaring van de vennootschap;
  - e. door de rechter in de gevallen die de wet bepaalt.
2. Is de vennootschap ontbonden door haar faillietverklaring, dan kan zij worden voortgezet indien het faillissement eindigt door het in kracht gewijsde gaan van de homologatie van een akkoord.
3. Wanneer de vennoten de vennootschap stilzwijgend voortzetten na verstrijken van de tijd waarvoor zij is aangegaan, is de vennootschap op onbepaalde tijd verlengd.

Artikel 818

1. De vennootschap wordt alleen ontbonden ten aanzien van de vennoot die uittreedt:
  - a. indien het uittreden het gevolg is van een daartoe strekkende overeenkomst van de vennoten;

- b. indien het uittreden het gevolg is van zijn dood, zijn onbekwaam worden of zijn faillissement, of, indien hij een rechtspersoon is, door het ophouden te bestaan;
  - c. indien het uittreden het gevolg is van het aanbreken van een in de overeenkomst van vennootschap voor uittreding aangeduid tijdstip;
  - d. indien het uittreden het gevolg is van zijn opzegging aan de andere vennoten, tenzij in de overeenkomst van vennootschap anders is bepaald, of van opzegging aan hem door één of meer andere vennoten, mits zulks in de overeenkomst van vennootschap is voorzien;
  - e. door de rechter in de gevallen die de wet bepaalt.
- De vennootschap wordt overigens ten aanzien van een vennoot niet ontbonden door het in vervulling gaan van een in de overeenkomst van vennootschap opgenomen ontbindende voorwaarde.
2. Indien in de overeenkomst van vennootschap is bepaald dat in de gevallen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen b, c en d, de vennootschap slechts wordt voortgezet indien de overblijvende vennoten hiermee instemmen, kan die instemming slechts met bekwame spoed worden gegeven.
  3. In de overeenkomst van vennootschap kan worden bepaald dat het onbekwaam worden van een vennoot slechts tot gevolg heeft dat hij ophoudt besturend vennoot te zijn.
  4. Van dit artikel kan slechts worden afgeweken voorzover dit daaruit blijkt.

Artikel 819

Een opzegging is vernietigbaar, indien zij in strijd met de redelijkheid en billijkheid is geschied.

Artikel 820

1. De rechter in eerste aanleg kan op vordering van ieder der vennoten de vennootschap in haar geheel of ten aanzien van een of meer vennoten ontbinden wegens gewichtige redenen of op andere gronden die in de overeenkomst van vennootschap zijn voorzien.
2. Een zodanige ontbinding heeft geen terugwerkende kracht. De rechter kan de vordering toewijzen onder door hem te stellen voorwaarden en een partij die in de naleving van haar verplichtingen is tekort geschoten, met overeenkomstige toepassing van artikel 277 van Boek 6 tot schadevergoeding veroordelen.
3. De artikelen 265 tot en met 279 van Boek 6 zijn op een vennootschap niet van toepassing.
4. Indien er gronden zijn tot vernietiging van de overeenkomst van vennootschap, kan de vennootschap slechts in haar geheel of ten aanzien van een of meer vennoten door de rechter worden ontbonden op verzoek van een belanghebbende. [Op verzoek van een belanghebbende of het openbaar ministerie ontbindt de rechter voorts een vennootschap die

- rechtspersoon is, indien de vennootschap niet voldoet aan omschrijving van artikel 801, eerste lid, of aan artikel 802, vierde lid.
5. Van dit artikel kan niet worden afgeweken.

Artikel 821

1. Indien een vennootschap die geen rechtspersoon is, alleen wordt ontbonden aanzien van een vennoot die uittreedt en de vennootschap voortgezet door de overblijvende vennoten, wordt diens aandeel in de vennootschappelijke gemeenschap toegedeeld aan de overblijvende vennoten. Artikel 186, eerste lid, van Boek 3 is van overeenkomstige toepassing. Op grond van een onherroepelijke volmacht, verleend door de uittredende vennoot om de levering als in dit artikel bedoeld te bewerkstelligen, is de gevolmachtigde tot het bewerkstelligen daarvan bevoegd tijdens het faillissement van de uittredende vennoot.
2. De vennootschap is gehouden ten behoeve van de uitgetreden vennoot, in geval van diens overlijden ten behoeve van zijn nalatenschap, een bedrag te betalen dat gelijk is aan de waarde van zijn economische deelgerechtigdheid in het vermogen van de vennootschap zoals die nader bij of krachtens de overeenkomst van vennootschap kan zijn bepaald. In de overeenkomst kunnen worden bedongen dat dit bedrag in een of meer termijnen of afhankelijk van een toekomstige gebeurtenis zal worden voldaan. Is die waarde negatief, dan is de uitgetreden vennoot gehouden een bedrag gelijk aan de negatieve waarde aan de vennootschap te vergoeden.
3. De overblijvende vennoten zijn, voor zover niet anders is overeengekomen, gehouden de schulden van de vennootschap voor rekening te nemen.
4. Indien een vennootschap die rechtspersoon is, alleen wordt ontbonden aanzien van een vennoot die uittreedt en de vennootschap wordt voortgezet door de overblijvende vennoten, wordt het aandeel in de vennootschap van de uittredende vennoot aan de overblijvende vennoten geleverd door de daartoe bestemde akte. Het eerste lid, derde volzin, en het tweede lid van toepassing; de in het derde lid aangeduide verplichting rust op de vennootschap.
5. Van dit artikel kan slechts worden afgeweken voorzover dit daaruit blijkt.

Artikel 822

Een beding in de overeenkomst van vennootschap dat in geval van de dood van een der vennoten de vennootschap voortduurt met de bij de overeenkomst aangewezen erfgenaam of erfgenamen geldt als aanvaard, wanneer dezen het beding hebben kennisgenomen en het niet met bekwame spoed na de dood van de vennoot of eerder hebben afgewezen. Bij het voortduren van de vennootschap volgen de aangewezen erfgenaam of erfgenamen de overledene als vennoot op. Artikel 823, tweede tot en met vierde lid, is van toepassing.

waarbij de uitkering, bedoeld in het vierde lid, ten goede komt aan de nalatenschap.

Artikel 823

1. Opvolging van een uit de vennootschap tredende vennoot of toetreding tot de vennootschap van een nieuwe vennoot kan alleen met medewerking van alle vennoten geschieden. De medewerking van de uittredende vennoot aan zijn opvolging kan ook worden verleend nadat de vennootschap ten aanzien van hem reeds is ontbonden. Is er naast de uittredende vennoot en de opvolgende vennoot slechts één andere vennoot, dan dient zowel zijn medewerking als die van de uittredende vennoot uiterlijk te worden verleend met bekwame spoed na de in de tweede volzin bedoelde ontbinding.
2. Voor de opvolgende vennoot gelden vanaf het tijdstip van de aanvaarding van de opvolging de rechten en verplichtingen die voor hem uit de overeenkomst van vennootschap voortvloeien. Vindt de opvolging eerst plaats na het tijdstip van de ontbinding ten aanzien van de uittredende vennoot, dan kunnen voor de opvolgende vennoot die zulks heeft aanvaard ook rechten en verplichtingen gelden over de periode vanaf dat tijdstip.
3. *Is de vennootschap geen rechtspersoon, dan wordt het aandeel van de uittredende vennoot in de goederen van de vennootschappelijke gemeenschap* aan de opvolgende vennoot geleverd overeenkomstig artikel 96 van Boek 3. *Is de vennootschap rechtspersoon, dan wordt het aandeel van de uittredende vennoot in de vennootschap geleverd door een daartoe bestemde akte.*
4. Artikel 821, tweede lid, is van toepassing, met dien verstande dat in plaats van de vennootschap de opvolgende vennoot gehouden is tot betaling van de in de eerste volzin bedoelde vergoeding dan wel gerechtigd is tot de in de derde volzin bedoelde vergoeding.
5. Van het eerste, derde en vierde lid kan niet worden afgeweken.

Artikel 824

1. Een rechtsvordering tegen de uitgetreden vennoot of zijn erfgenamen tot nakoming van ten tijde van zijn uittreden bestaande verbintenissen van de openbare vennootschap verjaart op het tijdstip dat ook de rechtsvordering tegen de vennootschap verjaart en in ieder geval door verloop van vijf jaren na de aanvang van de dag volgend op die waarop zijn uittreden in het handelsregister is ingeschreven. Wordt zulk een verbintenis eerst opeisbaar na die inschrijving, dan begint op dat tijdstip die verjaringstermijn te lopen.
2. Een vennoot die toetreedt of opvolgt, is slechts verbonden voor de verbintenissen na zijn toetreding of opvolging ontstaan.

Afdeling 6 Vereffening en verdeling

Artikel 825

1. Bij een ontbonden stille vennootschap geschiedt de vereffening door
gewezen vennoten gezamenlijk, tenzij bij of krachtens overeenkomst a
is bepaald.
2. Bij een ontbonden openbare vennootschap geschiedt de vereffening do
gewezen besturende vennoten gezamenlijk, tenzij bij of krac
overeenkomst anders is bepaald.
3. De rechter in eerste aanleg kan een vereffenaar met ingang van een
hem bepaalde dag ontslaan, hetzij op diens verzoek, hetzij we
gewichtige redenen op verzoek van een medevereffenaar, een gew
vennoot of een belanghebbende, hetzij ambtshalve. In dit geval ka
rechter een andere vereffenaar benoemen. Indien vereffenaars ontbre
benoemt de rechter een vereffenaar op verzoek van een gewezen venno
van een belanghebbende, of ambtshalve. Een benoeming tot vereffe
door de rechter gaat in daags nadat de griffier de benoeming aan
vereffenaar heeft meegedeeld; de griffier doet de mededeling terst
indien de beslissing die de benoeming inhoudt, bij voorraad uitvoerba
en anders, zodra zij in kracht van gewijsde is gegaan. De ontsl
vereffenaar legt rekening en verantwoording af aan degenen die
vereffening voortzetten. Is de opvolger door de rechter benoemd,
geschiedt de rekening en verantwoording ten overstaan van de rechter
vereffenaar die door de rechter is benoemd, heeft recht op de belo
welke deze hem toekent.
4. Handelingen die geen uitstel kunnen lijden, kunnen door iedere vereffe
zonodig zelfstandig worden verricht.

Artikel 826

1. Vereffenaars zijn met inachtneming van artikel 830 bevoegd tot
verrichten van alle handelingen die ertoe strekken het vermogen van
vennootschap te vereffenen en tot verdeling of afwikkeling te brengen.
zijn gehouden tot een behoorlijke vervulling van hun taak.
2. Vereffenaars treden als zodanig op, waarbij zij bij een open
vennootschap handelen onder de door deze gevoerde naam. In stukken
aankondigingen die van de openbare vennootschap uitgaan, moeten aan h
naam worden toegevoegd de woorden 'in liquidatie'.
3. De vereffenaar die door de rechter is benoemd, is verplicht alle de door d
gewenste inlichtingen te geven en diens aanwijzingen op te volgen. Te
de aanwijzingen staan geen rechtsmiddelen open.

Artikel 827

1. Na ontbinding van een vennootschap (die geen rechtspersoon is) blijft de vennootschappelijke gemeenschap voortbestaan totdat de vereffening is geëindigd. Een gewezen vennoot kan niet beschikken over zijn aandeel in een bepaald tot die gemeenschap behorend goed noch over zijn aandeel in die gemeenschap. Zijn schuldeisers kunnen een aandeel als in de tweede volzin bedoeld niet uitwinnen. Verdeling van die gemeenschap kan niet worden gevorderd.
2. Tot de vennootschappelijke gemeenschap behorende schulden kunnen na de ontbinding van de vennootschap op de goederen van die gemeenschap worden verhaald.
3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing indien na ontbinding van de vennootschap de vennootschappelijke gemeenschap door verkrijging onder algemene titel nog slechts toekomt aan één rechthebbende.

Artikel 828

De openbare vennootschap die rechtspersoon is, blijft als rechtspersoon na haar ontbinding voortbestaan totdat de vereffening is geëindigd. Een gewezen vennoot kan niet beschikken over zijn aandeel in de rechtspersoon en zijn schuldeisers kunnen zijn aandeel niet uitwinnen.

Artikel 829

Voor verbintenissen van de vennootschap, ontstaan door het handelen van vereffenaars, geldt artikel 813.

Artikel 830

1. De vereffenaar roept de schuldeisers van de openbare vennootschap op om hun vorderingen binnen twee maanden bij hem in te dienen. De oproeping geschiedt in het blad waarin van overheidswege de officiële berichten worden geplaatst. De hem bekende schuldeisers worden voorts per brief opgeroepen. Dit laatste geldt ook voor de hem bekende schuldeisers van een stille vennootschap.
2. Voor zover het vermogen van de vennootschap niet toereikend is om de schulden van de vennootschap te voldoen, kan de vereffenaar van iedere gewezen vennoot vorderen in de liquidatiekas datgene te storten waartoe hij naar evenredigheid van zijn door hem te dragen aandeel in het verlies is gehouden. Voorts doet de vereffenaar in het in de eerste volzin bedoelde

geval aangifte tot faillietverklaring, tenzij voldoende aannemelijk is het tekort zal worden voldaan door de gewezen vennoten of alle bekende schuldeisers desgevraagd instemmen met voortzetting van de vereffening buiten faillissement.

3. Door de vereffenaar wordt hetgeen na voldoening der schuldeisers van de vennootschap is overgebleven van het vermogen van de ontbonden vennootschap, aan de gewezen vennoten door overdracht toegedeeld uitgekeerd in verhouding tot ieders economische deelgerechtigdheid.
4. Voor zover tot het overblijvende iets anders dan geld behoort en overeenkomst van vennootschap of een rechterlijke uitspraak geen naar aanwijzing behelst, komen als wijzen van verdeling in aanmerking:
  - a. toedeling van een gedeelte van het overschot aan ieder gerechtigden;
  - b. overbedeling aan een of meer gerechtigden tegen vergoeding van overwaarde;
  - c. verdeling van de netto-opbrengst na verkoop.
5. Bij de bepaling van ieders economische deelgerechtigdheid gelden, tenzij bij de overeenkomst van vennootschap anders is voorzien, het achtste tot en met tiende lid. Op de deelgerechtigdheid van een gewezen vennoot wordt toegerekend hetgeen hij moet bijdragen aan de voor rekening van de vennootschap komende schulden.
6. De vereffenaar stelt ten behoeve van de gewezen vennoten een rekening van verantwoording op waaruit het overschot of tekort na voldoening van de schuldeisers van de vennootschap blijkt, en voorts op basis hiervan een overzicht dat de grondslagen bevat van de toedelingen of uitkeringen, en in geval van een tekort van de bijdragen van de gewezen vennoten in het tekort.
7. Voor zover de gewezen vennoten niet instemmen met de in het overzicht voorziene toedelingen, uitkeringen of bijdragen in het tekort, gelast de rechter in eerste aanleg binnen wiens rechtsgebied een van de vereffenen woonplaats heeft, op verzoek van de vereffenaar of een gewezen vennoot welke wijze, aan wie, door wie en in welke omvang deze diene uitkering geschieden. Hij kan ook een voorlopige toedeling of uitkering bevelen wanneer het saldo van het vermogen na voldoening van de schuldeisers van de vennootschap daartoe aanleiding geeft.
8. De vennoten ontvangen zoveel mogelijk de waarde van hun inbreng in geld of goederen ten tijde van die inbreng. Zijn zij op de balans van de vennootschap gecrediteerd, dan geldt het gecrediteerde bedrag als waarde van de inbreng.
9. Tot het restant zijn de vennoten naar evenredigheid van hun winstaande gerechtigd.
10. Is hetgeen van het vermogen der vennootschap na voldoening van de schuldeisers is overgebleven, minder dan de waarde van de inbreng van de vennoten of goederen, dan wordt dit tekort door de vennoten gedragen naar evenredigheid van ieders aandeel in het verlies.

Artikel 831

1. De vereffening eindigt op het tijdstip dat de in het plan voorziene of door de rechter in eerste aanleg bevolen toedelingen, uitkeringen of bijdragen in het verlies hebben plaatsgevonden. De vereffenaar doet van die beëindiging opgave in het handelsregister waarin de vennootschap is ingeschreven.
2. De vereffenaar of indien er meer vereffenaars zijn, degene die door de meerderheid van dezen daartoe is aangewezen, bewaart de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers van de ontbonden vennootschap gedurende tien jaren nadat haar vereffening is geëindigd. Ontbreekt de vereffenaar, of is deze of de aangewezen persoon niet bereid te bewaren, dan wordt een bewaarder op verzoek van een belanghebbende benoemd door de rechter in eerste aanleg binnen wiens rechtsgebied een van de gewezen vennoten woonplaats heeft. Rechtsmiddelen staan niet open.
3. Binnen acht dagen na het ingaan van zijn bewaarplicht moet de bewaarder zijn naam en adres opgeven aan het handelsregister waarin de vennootschap is ingeschreven.
4. De in het tweede lid bedoelde rechter in eerste aanleg kan desverzocht machtiging geven tot raadpleging van de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers aan iedere gewezen vennoot of zijn rechtverkrijgende die aantoonbaar bij die raadpleging een redelijk belang te hebben.
5. Indien na het eindigen van de vereffening nog van het bestaan van een bate blijkt, kan het gerecht in eerste aanleg op verzoek van een belanghebbende de vereffening heropenen en zo nodig een vereffenaar benoemen. Indien de ontbonden vennootschap een rechtspersoon was, herleeft in dat geval de rechtspersoon, doch uitsluitend ter afwikkeling van de heropende vereffening. Gedurende het tijdvak waarin de rechtspersoon had opgehouden te bestaan, is er een verlengingsgrond als bedoeld in artikel 320 van Boek 3 ten aanzien van de verjaring van rechtsvorderingen van of tegen de rechtspersoon.)

Artikel 831a

1. Vereffening overeenkomstig deze afdeling kan achterwege blijven, indien de vennoten of de gewezen vennoten zulks schriftelijk overeenkomen en het door de vennootschap uitgeoefende beroep of bedrijf wordt voortgezet door een natuurlijke persoon, rechtspersoon of vennootschap die daartoe schriftelijk door hen is aangewezen en de aanwijzing schriftelijk heeft aanvaard. De vennoten of gewezen vennoten doen van deze voortzetting opgave in het handelsregister waarin de vennootschap is ingeschreven met vermelding van de naam en het adres van degene die het beroep of bedrijf voortzet.
2. Alle goederen die behoren tot de vennootschappelijke gemeenschap (dan wel, indien de vennootschap rechtspersoon is, toebehoren aan de

rechtspersoon, moeten worden geleverd aan degene die beroep of bedrijf voortzet. Deze levering kan geschieden door besturende vennoten of de gewezen besturende vennoten gezamenlijk, tenzij bij of krachtens de overeenkomst anders is bepaald. Is degene die beroep of bedrijf voortzet onherroepelijk gemachtigd om de levering te bewerkstelligen, dan is daarop artikel 821, eerste lid, derde volzin, overeenkomstige toepassing.

3. Behoort degene die het beroep of bedrijf voortzet, tot de gewone vennoten, dan zijn het tweede en derde lid van artikel 821 overeenkomstige toepassing.

4. Bezit de vennootschap rechtspersoonlijkheid, dan verdwijnt deze zodra de vennootschap is ontbonden en de levering van alle goederen plaatsvindt op de plaatsgevonden.

5. Zodra het beroep of bedrijf van de vennootschap overeenkomstig het eerste lid is voortgezet, kunnen alle schulden van de vennootschap tevens worden verhaald op de goederen van degene die het beroep of bedrijf voortzet. Degene die het beroep of bedrijf voortzet, treedt bij rechtsverhoudingen op dat moment bestond tussen de vennootschap en derden, in de plaats van de vennootschap.

6. Voor schulden van de vennootschap neemt de schuldeiser in zijn verband op de goederen die hebben behoord tot de vennootschappelijke gemeenschap (dan wel, indien de vennootschap rechtspersoon was, het toebehoort aan de rechtspersoon), rang voor degenen die verhaal nemen voor andere schulden van degene die het beroep of bedrijf voortzet.

7. Een schuldeiser van de vennootschap kan de rechter verzoeken de vereffenaar te benoemen wanneer voor hem het gevaar bestaat dat hij ten volle of niet binnen een redelijke tijd zal worden voldaan, hetzij om het vermogen van de ontbonden vennootschap niet toereikend is of onbehoorlijk beheerd wordt, hetzij omdat een schuldeiser zich op de goederen van de ontbonden vennootschap of de in het zesde lid bedoelde goederen gaat verhalen. Het verzoek tot benoeming van een vereffenaar wordt gedaan binnen drie maanden nadat de schuldeiser van de voortzetting van het beroep of bedrijf in kennis is gesteld, doch in elk geval binnen drie maanden nadat de opgave aan het handelsregister overeenkomstig het eerste lid is gedaan. Op deze vereffening, waarin ook de in het zesde lid bedoelde goederen zijn betrokken, zijn de bepalingen van deze afdeling zoveel mogelijk van toepassing.

Artikel 831b

De rechter in eerste aanleg kan op vordering van een schuldeiser die benadeeld doordat enig voorschrift van deze afdeling niet is nageleefd, de toedeling, uitkering of verdeling als bedoeld in artikel 830, derde en vierde vernietigen, met dien verstande dat de vernietiging slechts te zijnen behoeve plaatsvindt en niet verder dan nodig is tot opheffing van de door hem ondervonden benadeling. Indien de benadeling daardoor voldoende is worden opgeheven, kan de rechter desverlangd, in plaats van de vernietiging

uit te spreken, aan een of meer van de gewezen vennoten een verplichting opleggen tot een uitkering in geld aan die schuldeiser.

Artikel 831c

Van deze afdeling kan slechts worden afgeweken voorzover dit daaruit blijkt.

Afdeling 7 Verkrijgen en opgeven van rechtspersoonlijkheid en omzetting

Artikel 832

1. Een bestaande openbare vennootschap kan rechtspersoonlijkheid verkrijgen.
2. Voor het verkrijgen van rechtspersoonlijkheid is vereist:
  - a. dat in de overeenkomst van vennootschap wordt bepaald dat zij rechtspersoon is;
  - b. dat de aldus gewijzigde overeenkomst is opgenomen in een akte die wordt verleden ten overstaan van een hier te lande gevestigde notaris, waarbij de laatste twee volzinnen van artikel 802, eerste lid, en de eerste volzin van artikel 802, derde lid, van overeenkomstige toepassing zijn;
  - c. dat alle goederen behorend tot de vennootschappelijke gemeenschap blijkens die akte onverwijld worden ingebracht in de rechtspersoon.
3. Voor de inbreng, bedoeld in het tweede lid, is een levering vereist op dezelfde wijze als voor overdracht is voorgeschreven. Artikel 805, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.
4. Na het ontstaan van de rechtspersoonlijkheid kunnen alle schulden van de vennootschap worden verhaald op de goederen van de vennootschappelijke gemeenschap voor zover nog aanwezig, en op de goederen van de rechtspersoon. De rechtspersoon treedt bij rechtsverhoudingen die op dat moment bestonden tussen de vennootschap en derden, in de positie van die vennootschap. Een door de vennootschap gevestigd recht van pand of hypotheek voor een of meer toekomstige vorderingen op de vennootschap strekt ook tot zekerheid voor deze vorderingen indien zij na het ontstaan van de rechtspersoonlijkheid zijn ontstaan. Een door de vennootschap gevestigd pandrecht op een of meer toekomstige goederen omvat mede deze goederen indien zij na het ontstaan van de rechtspersoonlijkheid zijn verkregen.

Artikel 833

1. Een vennootschap die rechtspersoon is, kan haar rechtspersoonlijkheid opgeven.
2. Voor het opgeven van de rechtspersoonlijkheid is vereist:
  - a. dat in de overeenkomst van vennootschap de bepaling wordt geschrapt dat zij rechtspersoon is:

- b. dat deze wijziging van de overeenkomst is opgenomen in akte die wordt verleden ten overstaan van een hier te lande geve notaris, waarbij de tweede en derde volzin van artikel 802, cers van overeenkomstige toepassing zijn;
  - c. dat alle goederen waartoe de rechtspersoon gerechtigd is, blijken akte onverwijld worden ingebracht in een vennootschapp gemeenschap waarvan de vennoten de deelgenoten zijn.
3. Voor de inbreng, bedoeld in het tweede lid, is een levering door besturende vennoten vereist op dezelfde wijze als voor overdrac voorgeschreven. Artikel 805, derde lid, is van overeenkomstige toepass
  4. Na het opgeven van de rechtspersoonlijkheid kunnen alle schulden v vennootschap worden verhaald op de vennootschappelijke gemeensch op de goederen die daarin nog moeten worden ingebracht. De vennoot: treedt bij rechtsverhoudingen die op dat moment bestonden tusse rechtspersoon en derden, in de positie van die rechtspersoon. Een do rechtspersoon gevestigd recht van pand of hypotheek voor een of toekomstige vorderingen op de rechtspersoon strekt ook tot zekerheid deze vorderingen indien zij na het verdwijnen van de rechtspersoonlij zijn ontstaan. Een door de rechtspersoon gevestigd pandrecht op ee meer toekomstige goederen omvat mede deze goederen indien zij na verdwijnen van de rechtspersoonlijkheid zijn verkregen.

Artikel 834

1. Een openbare vennootschap die rechtspersoon is, kan zich inachtneming van de volgende leden omzetten in een besloten vennoots met beperkte aansprakelijkheid.
2. Voor de omzetting zijn vereist:
  - a. de overeenkomst van de vennoten daartoe of, indien de overeenke van vennootschap hierin voorziet, een besluit daartoe genomen met meerderheid van twee derden van de uitgebrachte stemmen van vennoten;
  - b. een notariële akte van omzetting die de statuten van de besl vennootschap bevat;
  - c. een aanduiding in die akte van het vermogen van de openl vennootschap en zijn bestanddelen, en hoeveel aandelen ieder vennoten, gelet op zijn economische deelgerechtigdheid in vermogen, zal verkrijgen;
  - d. een rechterlijke machtiging.
3. Slechts de besturende vennoten van de openbare vennootschap kun machtiging tot omzetting verzoeken aan de rechter in eerste aanleg or overlegging van een notarieel ontwerp van de akte. De besturende vennc doen mededeling van het voornemen tot omzetting en van de plaats en tijdstip van de behandeling van het machtigingsverzoek in het blad wa van overheidswege de officiële berichten worden geplaatst en d aankondiging in een in hier te lande verschijnend nieuwsblad. De reel gelast de oproeping van de vennoten die niet hebben ingestemd.

machtiging wordt in elk geval geweigerd indien een rechtsvordering tot nietigverklaring of vernietiging van de overeenkomst tot omzetting of het besluit daartoe aanhangig is, of indien de belangen van de vennoten die niet hebben ingestemd, onvoldoende zijn ontzien, en voorts indien een vennoot die niet heeft ingestemd en geen aandeelhouder wil worden van de vennootschap op zijn schriftelijk verzoek in te dienen binnen een maand nadat hem de mogelijkheid hiertoe door de vennootschap is meegedeeld, geen schadeloosstelling heeft verkregen voor het verlies van zijn economische deelgerechtigheid in het vermogen van de vennootschap. Deze schadeloosstelling wordt bij gebreke van overeenstemming bepaald door een of meer onafhankelijke deskundigen ten verzoeken van de meest gereede partij te benoemen door de rechter in eerste aanleg al dan niet in kort geding; de artikelen 835a en 835b zijn van overeenkomstige toepassing. De notaris verklaart in de akte van omzetting dat de machtiging op het ontwerp van de akte is verleend.

4. Aan de akte van omzetting wordt gehecht een verklaring van een accountant als bedoeld in artikel 121, zesde lid, van Boek 2, waaruit blijkt dat het eigen vermogen van de rechtspersoon op een dag binnen vijf maanden vóór de omzetting niet negatief is, dan wel ten minste het bedrag belooft van het nominaal kapitaal volgens de akte van omzetting, indien daarvan sprake is; bij het eigen vermogen mag de waarde worden geteld van hetgeen na die dag uiterlijk onverwijld na de omzetting op aandelen zal worden gestort.
5. De artikelen 5 en 37 van Boek 2 zijn van overeenkomstige toepassing.
6. Omzetting beëindigt het bestaan van de rechtspersoon niet.
7. Rechtsvorderingen tegen de vennoten van de openbare vennootschap of hun erfgenamen tot nakoming van ten tijde van de omzetting bestaande verbintenissen van die vennootschap, verjaren door verloop van vijf jaren na de aanvang van de dag waarop de omzetting overeenkomstig het vijfde lid in het handelsregister is ingeschreven. Wordt zulk een verbintenis eerst opeisbaar na die inschrijving, dan begint op dat tijdstip die verjaringstermijn te lopen.

Artikel 835

1. Een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid kan zich met inachtneming van het tweede tot en met vijfde lid omzetten in een openbare vennootschap met rechtspersoonlijkheid.
2. Voor de omzetting zijn vereist:
  - a. een besluit tot omzetting genomen met inachtneming van de vereisten voor een besluit tot statutenwijziging en in elk geval met een meerderheid van tenminste tweederden van de uitgebrachte stemmen;
  - b. een notariële akte van omzetting die de overeenkomst van openbare vennootschap bevat;
  - c. een aanduiding in die akte van het vermogen van de besloten vennootschap en zijn bestanddelen, en hoe groot de economische deelgerechtigheid van ieder der vennoten in het vermogen van de

openbare vennootschap zal zijn, gelet op de aandelen die van hen in de besloten vennootschap houdt:

- d. een rechterlijke machtiging.
3. Slechts de besloten vennootschap kan machtiging tot omzetting verzoeken aan de rechter in eerste aanleg onder overlegging van een notarieel ontwerp van die akte. De besturende vennoten doen mededeling van het voornemen tot omzetting en van de plaats en het tijdstip van de behandeling van het machtigingsverzoek in het blad waarin van overheidswege de officiële berichten worden geplaatst en door aankondiging in een in hier te lande verschijnend nieuwsblad. De rechter gelast de oproeping van de aandeelhouders die niet hebben ingestemd. De machtiging wordt in dat geval geweigerd indien het vereiste besluit nietig is of indien de rechtsvordering tot vernietiging daarvan aanhangig is, indien de belangen van de aandeelhouders die niet hebben ingestemd, onvoldoende ontzien, en voorts indien een aandeelhouder die niet heeft ingestemd geen vennoot wil worden, van de besloten vennootschap op zijn schriftelijk verzoek in te dienen binnen een maand nadat hem de mogelijkheid hiertoe meegedeeld op dezelfde wijze als de oproeping tot een algemene vergadering, geen schadeloosstelling heeft verkregen voor het verlies van zijn aandelen. Deze schadeloosstelling wordt bij gebreke van overeenstemming bepaald door een of meer onafhankelijke deskundigen op verzoeken van de meest gereede partij te benoemen door de rechter in eerste aanleg al dan niet in kort geding; de artikelen 835a en 835b zijn overeenkomstige toepassing. De notaris verklaart in de akte van omzetting dat de machtiging op het ontwerp van de akte is verleend.
4. De artikelen 5 en 37 van Boek 2 zijn van overeenkomstige toepassing.
5. Omzetting beëindigt het bestaan van de rechtspersoon niet. De vennoten zijn slechts verbonden voor de verbintenissen van de vennootschap na omzetting ontstaan.

Artikel 835a

1. De onafhankelijke deskundigen, bedoeld in artikel 834, derde lid, en artikel 835, derde lid, zijn gerechtigd tot raadpleging van de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers van de rechtspersoon en een vennootschap waarvan de rechtspersoon volledig aansprakelijke vennoot is waarvan de kennisneming tot een juiste vervulling van hun taak nodig achten. De bezittingen van de rechtspersoon en de vennootschap moeten desverlangd worden getoond. De bestuurders, de commissarissen zo die er zijn, alsmede degenen die in dienst zijn van de rechtspersoon of de vennootschap, zijn verplicht desgevraagd alle inlichtingen te verschaffen die nodig zijn voor de uitvoering van het onderzoek. Eenzelfde verplichting rust op hen die bestuurders of commissarissen van de rechtspersoon of de vennootschap waren, of bij deze in dienst waren gedurende het tijdvak waarover het onderzoek zich uitstrekt.
2. De rechter in eerste aanleg kan, indien dit voor de juiste vervulling van zijn taak nodig is, de door haar benoemde personen op hun verzoek machtigen

tot het raadplegen van de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers en het zich doen tonen van de bezittingen van een rechtspersoon die nauw verbonden is met de rechtspersoon ten aanzien waarvan het onderzoek plaatsvindt. De bepalingen van de derde en de vierde volzin van het eerste lid zijn van overeenkomstige toepassing.

3. Het is de met het onderzoek belaste personen verboden, hetgeen hun bij hun onderzoek blijkt, verder bekend te maken dan hun opdracht met zich brengt.

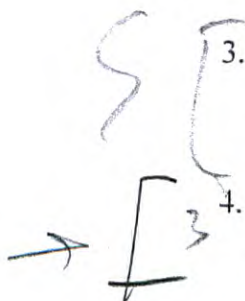
Artikel 835b

1. Wanneer aan een met het onderzoek belaste persoon wordt geweigerd overeenkomstig artikel 835a de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers te raadplegen of zich de bezittingen te doen tonen, geeft de rechter in eerste aanleg op verzoek van die persoon de bevelen die de omstandigheden nodig maken.
2. De bevelen kunnen inhouden de opdracht aan de openbare macht om voor zoveel nodig bijstand te verlenen en de last om een woning binnen te treden, wanneer de plaats waar de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers of de bezittingen zich bevinden, een woning is, of alleen door een woning toegankelijk. De woning wordt niet tegen de wil van de bewoner binnengetreden dan na vertoon van de last van de rechter in eerste aanleg.

Afdeling 8 De commanditaire vennootschap

Artikel 836

1. De commanditaire vennootschap is de als zodanig optredende openbare vennootschap welke naast een of meer gewone vennoten een of meer commanditaire vennoten heeft.
2. De commanditaire vennoot is de vennoot die niet uitsluitend arbeid inbrengt en die uitgesloten is van de bevoegdheid om rechtshandelingen te verrichten voor rekening van de vennootschap.
3. Artikel 802 is van toepassing, met dien verstande dat in afwijking van artikel 802, vierde lid, de naam aanvangt of eindigt met de woorden Commanditaire Vennootschap met rechtspersoonlijkheid, hetzij voluit geschreven, hetzij afgekort tot 'CVR'.
4. De commanditaire vennootschap heeft geen in aandelen verdeeld kapitaal.

Artikel 836a

De commanditaire vennoot deelt in het verlies der vennootschap niet v dan tot het bedrag van hetgeen hij heeft ingebracht of verplicht is brengen. Van dit artikel kan niet worden afgeweken.

Artikel 837

1. De gewone vennoten van de commanditaire vennootschap zijn hoofd verbonden voor de verbintenissen van de vennootschap; de command vennoten zijn niet verbonden voor zodanige verbintenissen. Op de ge vennoten is artikel 813, tweede lid, van toepassing. Wordt een ver commanditair, dan is artikel 824, eerste lid, van overeenkom toepassing.
2. Handelt een commanditaire vennoot al dan niet krachtens volmacht in i van de vennootschap of oefent hij door zijn handelen een besliss invloed uit op het optreden door de besturende vennoten namen vennootschap, dan is hij tegenover derden hoofdelijk verbonden voc verbintenissen der vennootschap die ten tijde van zijn handelen of de zijn ontstaan, tenzij zijn handelen deze verbondenheid niet of niet ten rechtvaardigt.
3. Is de naam van de commanditaire vennoot in de naam van de vennoots opgenomen, dan is de commanditaire vennoot hoofdelijk verbonden voc verbintenissen der vennootschap, ontstaan terwijl de vennootschap naam voert. Dit geldt niet indien een vennoot wiens naam in die vennootschap voorkomt, commanditaire vennoot wordt.

ARTIKEL II

Boek I van het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan artikel 10 wordt een lid toegevoegd, luidende:
  3. Een openbare vennootschap heeft haar woonplaats ter plaatse waar ingevolge de overeenkomst van vennootschap haar zetel heeft en gebreke daarvan ter plaatse van haar kantoor dan wel het voornaam van haar kantoren. Een stille vennootschap heeft haar woonplaats plaatse van haar kantoor dan wel het voornaamste van haar kantoren
2. In artikel 436, derde lid, wordt in de tweede volzin 'een aandeel in vennootschap onder firma' vervangen door: een aandeel van een volle aansprakelijke vennoot in een openbare vennootschap.

ARTIKEL III**A**

Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt gewijzigd:

In artikel 16, tweede lid, tweede volzin, wordt 'een vennootschap onder firma of commanditaire vennootschap' vervangen door 'een openbare vennootschap' en wordt 'artikel 15b' vervangen door 'artikel 15i'.

B

Op het tijdstip dat zowel de onderhavige landsverordening als de Landsverordening herziening Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in werking zijn getreden, wordt Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, gewijzigd als volgt: In artikel 16, tweede lid, tweede volzin, wordt 'commanditaire vennootschap of vennootschap onder firma' vervangen door 'openbare vennootschap' en wordt 'artikel 15b' vervangen door 'artikel 15i'.

ARTIKEL IV

Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt gewijzigd:

1. Afdeling 1A van titel 1 wordt vervangen door:

Afdeling 1B Het voeren van een administratie

Artikel 15i

1. Een ieder die een bedrijf of zelfstandig een beroep uitoefent, is verplicht van zijn vermogenstoestand en van alles betreffende zijn bedrijf of beroep, naar de eisen van dat bedrijf of beroep, op zodanige wijze een administratie te voeren en de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers op zodanige wijze te bewaren, dat te allen tijde zijn rechten en verplichtingen kunnen worden gekend.
2. Het tweede tot en met vierde lid van artikel 15 van Boek 2 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 15j

1. Openlegging van tot een administratie behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers kunnen, voorzover zij daarbij rechtstreeks en voldoende belang hebben, vorderen:

- a. de erfgenamen, ten aanzien van de administratie van de erflater;
  - b. deelgenoten in een gemeenschap, ten aanzien van de administratie betreffende de gemeenschap;
  - c. schuldeisers in het geval van een faillissement, ten aanzien van de administratie van de failliet.
2. In artikel 24, tweede lid, onderdeel c, wordt na 'faillissementsreg' ingevoegd: en surséanceregister.
  3. Artikel 189 wordt als volgt gewijzigd:
    - a. In het eerste lid vervalt: , maatschap, vennootschap.
    - b. In het tweede lid vervalt: , maatschap, vennootschap.
    - c. Toegevoegd wordt een lid, luidende:
      3. De bepalingen van deze titel gelden niet voor de gemeenschap en een vennootschap, ongeacht of zij ontbonden is.
  4. In artikel 285, eerste lid, wordt 'beherende vennoten' vervangen door: besturende vennoten.

ARTIKEL V

Op het tijdstip dat zowel de onderhavige landsverordening als Landsverordening erfrecht en schenking in werking zijn getreden, wordt Burgerlijk Wetboek als volgt gewijzigd:

A.

Artikel 193, derde lid, van Boek 3 vervalt.

B.

Boek 4 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het derde lid tot het vierde lid van artikel wordt een lid ingevoegd, luidende:
  3. Een toedeling van een aandeel in de vennootschappelijke gemeenschap als bedoeld in artikel 821, eerste lid, van Boek 7 ^{Wet} en het uit artikel vierde lid, van Boek 7 voortvloeiende recht op levering van een aandeel in de vennootschap die rechtspersoon is ^{worden} voor de toepassing het tweede lid, onderdeel a, gelijkgesteld met een beding dat een lid van een der partijen onder opschortende voorwaarde of onder opschortende tijdsbepaling op een ander overgaat.
2. In artikel 160, tweede lid, onderdeel c, wordt 'aandeel in vennootschap' vervangen door: aandeel van een volledig aansprakelijk vennoot in een openbare vennootschap.

ARTIKEL VI

Titel 8 van Boek 7A van het Burgerlijk Wetboek vervalt.

ARTIKEL VII

Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt gewijzigd:

1. Artikel 192 komt te luiden:

Artikel 192

De in deze afdeling aan de reder opgelegde verplichtingen rusten, indien het schip toebehoort aan meer personen, aan een openbare vennootschap dan wel aan een rechtspersoon die geen openbare vennootschap is, mede op iedere mede-eigenaar, besturende vennoot of bestuurder.

2. Artikel 753, eerste lid, onderdeel a, komt te luiden:
  - a. vorderingen uit hoofde van hulpverlening, met inbegrip van, indien van toepassing, een vordering ter zake van een bijzondere vergoeding als bedoeld in artikel 14 van het op 28 april 1989 te Londen tot stand gekomen Internationaal Verdrag inzake hulpverlening (Trb. 1990, 109) zoals nadien gewijzigd, of bijdrage in avarij-grosse;.
3. Artikel 755 wordt gewijzigd als volgt:
  - a. Het eerste en tweede lid, komen te luiden:
    1. Onverminderd het in het tweede lid bepaalde, kan de aansprakelijkheid uit hoofde van deze titel voor andere vorderingen dan die genoemd in artikel 756 die naar aanleiding van éénzelfde voorval zijn ontstaan als volgt worden beperkt:
      - a. voor vorderingen die niet zijn vorderingen als bedoeld in artikel 752, eerste lid, onder d of e, tot het bedrag bepaald op grond van artikel 6, eerste lid, van het op 19 november 1976 te Londen tot stand gekomen Verdrag inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen (Trb. 1980, 23) zoals gewijzigd door artikel 3 van het Protocol van 1996, behoudens wijziging door de bijzondere amenderingsprocedure voorzien in artikel 8 van het Protocol van 1996; en
      - b. voor vorderingen bedoeld in artikel 752, eerste lid, onder d of e (wrakkenfonds), tot het bedrag bepaald op grond van artikel 6, eerste lid, aanhef en onder b, van het op 19 november 1976 te Londen tot stand gekomen Verdrag inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen (Trb. 1980, 23) zoals gewijzigd door artikel 3 van het Protocol van 1996.

behoudens wijziging door de bijzondere amenderingsprocedure voorzien in artikel 8 van het Protocol van 1996.

2. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kan het bevestigingsbesluit worden vastgesteld waartoe de aansprakelijkheid uit hoofde van deze titel kan worden beperkt voor schepen die blijkens de constructie uitsluitend of in hoofdzaak zijn bestemd tot het vervoer van personen en waarvan de tonnage niet groter is dan 300, waarvan dat bedrag voor vorderingen bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel a, en onderdeel b, van het op 19 november 1976 te Londen tot stand gekomen Verdrag inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen (Trb. 1980, 23) zoals gewijzigd door het Protocol van 1996, op een lager aantal rekeneenheden kan worden vastgesteld dan is bepaald in genoemd artikel 6, eerste lid, onderdeel b, onder 1.
  - b. Het zevende lid komt te luiden:
    7. Voor de toepassing van dit artikel en van artikel 756 wordt verspreid onder Protocol van 1996: het op 2 mei 1996 te Londen tot stand gekomen Protocol tot wijziging van het op 19 november 1976 te Londen tot stand gekomen Verdrag inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen (Trb. 1997, 300).
4. Artikel 756, eerste lid, komt te luiden:
  1. Wat betreft vorderingen ontstaan naar aanleiding van éénzelfde voorval terzake van dood of letsel van passagiers van een schip kan de aansprakelijkheid beperken tot het bedrag bepaald in artikel 7 van het op 19 november 1976 te Londen tot stand gekomen Verdrag inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen (Trb. 1980, 23) zoals gewijzigd door artikel 4 van het Protocol van 1996 behoudens wijziging door de bijzondere amenderingsprocedure voorzien in artikel 8 van het Protocol van 1996.
5. Artikel 1301 komt te luiden:

Artikel 1301

De in deze afdeling aan de eigenaar opgelegde verplichtingen rusten indien het luchtvaartuig toebehoort aan meer personen, aan een openbaar vennootschap dan wel aan een rechtspersoon (die geen openbaar vennootschap is), mede op iedere mede-eigenaar, besturende vennoot of bestuurder.

ARTIKEL VIII

De tweede afdeling van de tweede titel van het Eerste Boek van het Wetboek van Koophandel vervalt.

ARTIKEL IX

Het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 53, derde lid, wordt 'de vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid, de maatschap' vervangen door: de openbare vennootschap, de stille vennootschap.
2. In artikel 349 wordt 'beherende' vervangen door: besturende.

ARTIKEL X

De Landsverordening op de Kamers van Koophandel en Nijverheid wordt als volgt gewijzigd:

In artikel 3, eerste lid, wordt 'als lid eener vennootschap onder eene firma, of als beheerende vennoot eener vennootschap en commandite' vervangen door: als vennoot van een openbare vennootschap, niet zijnde commanditaire vennoot.

ARTIKEL XI

De Landsverordening van de 28ste april 1949, regelende de verplichting tot publicatie der boekhoudkundige gegevens van bedrijven van openbaar nut wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 3, eerste lid, onderdeel 1, komt te luiden:

- 1) een openbare vennootschap: op alle besturende vennoten.

ARTIKEL XII

De Landsverordening Deviezenverkeer wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel 1, onder b, wordt 'vennootschappen onder firma en commanditaire vennootschappen' vervangen door: openbare vennootschappen.
2. In onderdeel 2, onder a, wordt 'vennootschappen onder firma, commanditaire vennootschappen' vervangen door: openbare vennootschappen.
3. In onderdeel 10 wordt 'vennootschappen onder firma en commanditaire vennootschappen' vervangen door: openbare vennootschappen.

ARTIKEL XIII

De Algemene landsverordening Landsbelastingen wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 2, eerste lid, onderdeel c, wordt 'maat- en vennootschap' vervangen door: vennootschappen.
2. In artikel 2, tweede lid, wordt onder vervanging van de punt aan het einde van onderdeel g door een puntkomma, een onderdeel toegevoegd, luidende:
  - h. open commanditaire vennootschap: de commanditaire vennootschap waarbij, buiten het geval van vererving of legaat, toetreding en vervanging van commanditaire vennoten kan plaats hebben zonder toestemming van alle vennoten, gewone zowel als commanditaire.
3. In artikel 3, onderdeel a, wordt 'beherende vennoot van een maat- en vennootschap' vervangen door: de besturende vennoot van een vennootschap.

ARTIKEL XIV

De Landsverordening op de inkomstenbelasting 1943 wordt als volgt gewijzigd:

1. In Hoofdstuk I wordt na artikel 2 een nieuw artikel ingevoegd, luidend

Artikel 2a

1. Voor de toepassing van deze landsverordening en de daarop berustende bepalingen worden bij een openbare vennootschap rechtspersoonlijkheid en bij daarmee vergelijkbare buitenlandse rechtsvormen, de bezittingen en schulden alsmede de opbrengster uitgaven toegerekend aan de vennoten als bij een openbare vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing bij een commanditaire vennootschap met rechtspersoonlijkheid. De eerste volzin vindt geen toepassing bij een open commanditaire vennootschap voor zover het betreft de commanditaire vennoten.

2. In artikel 8, onderdeel f, wordt 'firma, commanditaire vennootschap of maatschap' telkens vervangen door: openbare of stille vennootschap.

ARTIKEL XV

De Landsverordening op de winstbelasting 1940 wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 1, eerste lid, onderdeel a, wordt 'commanditaire vennootschappen op aandelen' vervangen door: open commanditaire vennootschappen.
2. In artikel 16, tweede en achtste lid, wordt 'beherende vennoten' vervangen door: besturende vennoten.
3. Na artikel 41 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 41A

Artikel 2a van de Landsverordening op de inkomstenbelasting 1943 is van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL XVI

De Overdrachtsbelastingverordening 1908 wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 3, tweede lid, onder II, wordt 'commanditaire vennootschappen op aandelen' vervangen door: open commanditaire vennootschappen.
2. Artikel 4, onderdeel c, komt te luiden:
  - c. bij inbreng in vennootschappen, andere dan naamloze, besloten of open commanditaire in het geval bij artikel 3, tweede lid, omschreven;
3. Artikel 6 wordt als volgt gewijzigd:
  - a. In het eerste lid en tweede lid, wordt 'maat- of vennootschap' telkens vervangen door: vennootschap.
  - b. In het derde lid wordt 'commanditaire vennootschap op aandelen' vervangen door: open commanditaire vennootschap.
4. In artikel 7, tweede lid, onderdeel 1, wordt 'maat- of vennootschap' vervangen door: vennootschap.
5. Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd:
  - a. In de aanhef wordt 'maat- of vennootschap' vervangen door: vennootschap'.
  - b. In onderdeel 1 wordt 'commanditaire vennootschap op aandelen' vervangen door: open commanditaire vennootschap.

ARTIKEL XVII

De Handelsregisterverordening wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 3, tweede lid, wordt 'een vennootschap onder firma of een commanditaire vennootschap' vervangen door: een openbare vennootschap.
2. Aan artikel 4, eerste lid, wordt voor de punt aan het slot toegevoegd: . alsmede de openbare vennootschappen met rechtspersoonlijkheid die ingevolge de overeenkomst van vennootschap hun zetel hier te lande hebben.
3. Aan artikel 5, eerste lid, wordt een volzin toegevoegd, luidende: Indien het de onderneming van een openbare vennootschap betreft, rust de

verplichting tot inschrijving op ieder der vennoten behalve, zo
zijn, op commanditaire vennoten.

ARTIKEL XVIII

De Landsverordening op het Notarisambt wordt als volgt gewijzigd:

In artikel 31, tweede lid, ten 2° en 3°, wordt na 'rechtspersonen' ingevoegd
hieronder begrepen openbare vennootschappen met rechtspersoonlijkheid.

ARTIKEL XIX

De Landsverordening overgangsrecht nieuw Burgerlijk Wetboek wordt
volgt gewijzigd:

1. Vóór artikel 167 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 166

1. Artikel 803, eerste lid, en artikel 805 van Boek 7 zijn mede
toepassing indien de overeenkomst van vennootschap vóór het tijdstip
van inwerkingtreding is aangegaan.
  2. Op een op het tijdstip van inwerkingtreding bestaande maatschap die
dat tijdstip moet worden aangemerkt als een openbare vennootschap
zolang zij of een aan haar toebehorende onderneming niet in
handelsregister is ingeschreven, artikel 811 van Boek 7 niet
toepassing voordat zes maanden na dat tijdstip zijn verstreken.
  3. Artikel 813, eerste en tweede lid, en artikel 837 van Boek 7 zijn slechts
van toepassing ten aanzien van verbintenissen die na het tijdstip
inwerkingtreding zijn ontstaan.
  4. Artikel 814, tweede en vierde lid, van Boek 7 is slechts van toepassing
op de bevoegdheid die wordt uitgeoefend, onderscheidenlijk
vaststelling die geschiedt na het tijdstip van inwerkingtreding.
  5. De artikelen 815 en 816 van Boek 7 zijn slechts van toepassing op
winst en verlies gemaakt onderscheidenlijk geleden na het tijdstip
inwerkingtreding.
  6. De artikelen 821 tot en met 824 van Boek 7 zijn slechts van toepassing
indien de uittreding van een vennoot, de opvolging van een uitgetreden
vennoot of de toetreding van een nieuwe vennoot heeft plaatsgevonden
na het tijdstip van inwerkingtreding.
  7. De artikelen 825 tot en met 831b van Boek 7 zijn slechts van toepassing
indien de vennootschap is ontbonden na het tijdstip van inwerkingtreding.
2. Na artikel 176 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 176a

Op de aansprakelijkheid voor een voorval, bedoeld in titel 7 van Boek 8, dat heeft plaatsgevonden voor de dag van inwerkingtreding van de Landsverordening personenvennootschap blijft het recht van toepassing zoals dat gold voor de inwerkingtreding van die landsverordening.

ARTIKEL XX

Deze landsverordening treedt in werking met ingang van een bij landsbesluit te bepalen tijdstip.

ARTIKEL XXI

Deze landsverordening wordt aangehaald als: Landsverordening personenvennootschap.

Gegeven te

De Minister van Justitie,

Uitgegeven de
De Minister van Algemene Zaken
en Buitenlandse Betrekkingen,

Staten van Sint Maarten

Zittingjaar 2010-2011-014 (Statenummer 3613)

STATEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN

ZITTING 2010 3613

LANDSVERORDENING van de
vaststelling van titel 13 van Boek 7 van het
Burgerlijk Wetboek (Landsverordening personen-
vennootschap).

MEMORIE VAN TOELICHTING

NO. 3

I. Algemeen

1. Het ontwerp – dat ontleend is aan de Nederlandse wetsontwerpen 28 746 (Vaststelling van titel 7.13 [vennootschap] van het Burgerlijk Wetboek) en 31 065 (Invoeringswet titel 7.13 Burgerlijk Wetboek) – strekt tot vaststelling van titel 13 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, waarin de regeling met betrekking tot de personenvennootschappen is neergelegd. De nieuwe titel vervangt de huidige achtste titel van Boek 7A van het Burgerlijk Wetboek, die betrekking heeft op de maatschap, en de tweede afdeling van de tweede titel van het Eerste Boek van het Wetboek van Koophandel, waarin de vennootschap onder firma en de commanditaire vennootschap regeling hebben gevonden. Deze beide, sterk verouderde en weinig duidelijk geredigeerde, regelingen behoeven een fundamentele herziening die resulteert in een moderne en voor de praktijk bruikbare regeling van de personenvennootschappen.
2. De meest in het oog springende vernieuwing in het onderhavige voorstel is de mogelijkheid dat, indien de vennoten daarvoor kiezen, een openbare vennootschap rechtspersoonlijkheid verwerft (artikelen 802 en 832). Tot het vennootschappelijk vermogen is dan de vennootschap als rechtspersoon gerechtigd. Aldus kunnen de vennoten hun samenwerkingsverband inkleden op de wijze die het best past bij hun concrete wensen en omstandigheden. Flexibiliteit is hier gewaarborgd doordat een vennootschap haar rechtspersoonlijkheid ook weer kan opgeven (artikel 833), terwijl voorts – met rechterlijke machtiging – omzetting mogelijk is in een besloten vennootschap en vice versa (artikelen 834 en 835). Rechtspersoonlijkheid van de vennootschap leidt niet tot beperking van de aansprakelijkheid van de vennoten (artikel 813, eerste lid). Wel is voor de aansprakelijkheid van de vennoten bij opdrachtverlening een bijzondere regeling getroffen (artikel 813, tweede lid). Het voorstel brengt voorts de regeling van de

maatschap (stille vennootschap) en de an
 personenvennootschappen, die thans over twee wetboeken
 verspreid, samen in één geïntegreerde regeling.

3. Andere vernieuwingen betreffen de ontbinding en voortzetting van
 vennootschap (afdeling 5). Hier is voor het geval dat slechts één
 enige vennoten uittreden, voorzien in continuïteit van de vennootschap
 (partiële ontbinding; artikel 818). Ook wordt de mogelijkheid gere
 van opvolging van een vennoot door zijn erfgenamen of een d
 (artikel 822). Ten slotte is een afzonderlijke regeling opgenomen
 de vereffening en verdeling, welke geheel is toegesneden op
 personenvennootschap (afdeling 6). Vereffening van het vermogen
 de vennootschap na ontbinding daarvan kan overigens achterv
 blijven als het beroep of bedrijf wordt voortgezet (artikel 831a).
4. De voorgestelde titel 7.13 telt acht afdelingen, die als volgt kort kur
 worden gekenschetst. Afdeling 1 bevat Algemene bepalingen. I
 vindt men behalve een omschrijving van het begrip vennootsc
 (artikel 800), de onderscheiding tussen openbare en s
 vennootschap, zijnde de nieuwe term voor maatschap (artikel 8
 waarbij de openbare vennootschap al dan niet rechtspersoon kan
 (artikel 802). Aldus ontstaat derhalve een driedeling: openb
 vennootschap met rechtspersoonlijkheid, openbare vennootsc
 zonder rechtspersoonlijkheid en stille vennootschap. Afdeling 2 h
 betrekking op de Inbreng. Hier is geregeld op welke wijze de inbr
 geschiedt en worden voorts enige regels c
 vennootschapsgoederenrecht gegeven, inclusief regeling van het 'ei
 vermogen' van de vennootschap-niet rechtspersoon (artikel 8
 tweede lid). Afdeling 3 behelst een regeling met betrekking
 Besturende vennoten. Van bijzonder belang zijn hier de bepaling
 omtrent de handelingsbevoegdheid van de besturende vennoot, zo
 in zijn interne verhouding tot de overige vennoten (artikel 810) als
 zijn verhouding tegenover derden (artikelen 811 tot en met 813).
 afdeling 4 zijn bepalingen samengebracht over het Voeren v
 administratie en de verdeling van winst en verlies. Afdeling 5 be
 bepalingen omtrent Ontbinding en voortzetting van de vennootsch
 Hierin wordt een onderscheid gemaakt tussen ontbinding van
 vennootschap in haar geheel (artikel 817) en partiële ontbind
 waarbij de vennootschap alleen wordt ontbonden ten aanzien van e
 vennoot die uittreedt en wordt voortgezet door de overigen (artil
 818). In het laatste geval kan de uittredende vennoot worc
 opgevolgd, bijvoorbeeld door een of meer van zijn erfgenamen. O
 los daarvan is voorzien in de mogelijkheid van toetreding van e
 nieuwe vennoot. Afdeling 6 geeft in aansluiting op de regeling van
 ontbinding een voor personenvennootschappen geldende eigen regeli
 van Vereffening en verdeling. Afdeling 7 is gewijd aan Verkrijgen
 opgeven van rechtspersoonlijkheid en omzetting. Hier is
 mogelijkheid voorzien dat, indien de aanvankelijk gekozen vorm v
 de vennootschap in de loop der tijd niet langer voldoet, een openba
 vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid alsnog rechtspersoon wor

(artikel 832) of, omgekeerd, een openbare vennootschap die rechtspersoon is, haar rechtspersoonlijkheid opgeeft (artikel 833). Voorts kan een openbare vennootschap met rechtspersoonlijkheid zich omzetten in een besloten vennootschap (artikel 834) en omgekeerd (artikel 835). Afdeling 8 ten slotte bevat enkele bepalingen met betrekking tot de Commanditaire vennootschap. De commanditaire vennootschap is een bijzondere vorm van de openbare vennootschap; ook zij kan derhalve al dan niet rechtspersoon zijn (artikel 836).

5. Met de term 'vennootschap' wordt in deze titel in de eerste plaats — bedoeld op een overeenkomst. Zoals ook in de omschrijving van artikel 800 tot uitdrukking wordt gebracht, is de vennootschap een overeenkomst tot samenwerking. Daarmee strookt dat de regeling met betrekking tot de vennootschap is opgenomen in Boek 7. Met deze — overeenkomst wordt evenwel een rechtsfiguur, een rechtsbetrekking, in het leven geroepen, die zelf eveneens als 'vennootschap' wordt aangeduid, en die, ook als zij geen rechtspersoon is, tot op zekere hoogte lijkt te worden gepersonifieerd en losgemaakt lijkt te zijn van de aan haar ten grondslag liggende overeenkomst; men zie bijvoorbeeld artikel 813, waar wordt gesproken van een vennootschap die een opdracht heeft ontvangen. De omstandigheid dat met één term zowel de rechtshandeling als de met die handeling in het leven geroepen rechtsbetrekking wordt aangeduid, valt weliswaar bij de vennootschap sterk op, maar is in feite niet ongewoon; vgl. bij voorbeeld in de — contractuele sfeer de term 'huur' en daarbuiten de term 'huwelijk'. In de onderhavige titel wordt tussen beide betekenismatigheden geen onderscheid gemaakt; uit de context zal wel steeds duidelijk zijn op welk aspect (in het bijzonder) wordt bedoeld. Men houde echter voor ogen dat het in wezen toch steeds gaat om twee kanten van dezelfde medaille, en dat de overeenkomst het groundbegrip blijft.
6. Dat de vennootschap in de eerste plaats een overeenkomst is, brengt mee dat evenals bij andere bijzondere overeenkomsten de algemene bepalingen van de Boeken 3 en 6, voor zover deze betrekking hebben op overeenkomsten, in beginsel van toepassing zijn. Het gaat hier meer in het bijzonder om de toepasselijkheid van de titels 3.2 (Rechtshandelingen) en 6.5 (Overeenkomsten in het algemeen). Die toepasselijkheid kan uitgesloten zijn door een uitdrukkelijke bepaling, of doordat bijzondere bepalingen met betrekking tot de vennootschap zich tegen toepasselijkheid verzetten.
7. In het huidige recht bestaat enige onzekerheid over de vraag welke samenwerkingsvormen wel en welke niet onder het begrip maatschap vallen. In dit voorstel is dan ook gekozen voor een nauwkeurige omschrijving van het begrip vennootschap. Daarbij is de vraag onder ogen gezien of de voorkeur moet worden gegeven aan een ruime omschrijving die zo veel mogelijk vormen van samenwerking zou omvatten, dan wel aan een beperktere omschrijving. Laatstgenoemde benadering is tot uitgangspunt genomen. Een omschrijving is gegeven die alleen de samenwerking van een bepaalde aard en structuur onder het wettelijke begrip vennootschap brengt. Deze benadering sluit

evenwel niet uit dat sommige bepalingen betreffende de vennootsc die zich daarvoor lenen, analogisch kunnen worden toegepast op an samenwerkingsvormen. In het vervolg van deze memorie zal i toelichting op artikel 800 op een en ander nader worden ingegaan.

8. Overeenkomstig het stelsel van Boek 7 bevat titel 7.13 in beg regelend recht. Bij de afzonderlijke bepalingen zal telkens wo aangegeven of en zo ja, in hoeverre zij van dwingend recht zijn. een wettelijke bepaling van regelend recht is, wil zeggen dat daa bij overeenkomst kan worden afgeweken: waar het gaat om verhouding tussen de vennoten onderling wordt met deze overeenk bedoeld op de overeenkomst van vennootschap; en waar het gaat or verhouding tot derden op een overeenkomst met de betrokken derde. Of een overeenkomst in een concreet geval een afwijking var wettelijke bepaling inhoudt, zal moeten worden bepaald door uitleg die bepaling. Het dwingendrechtelijke karakter van een wette bepaling behoeft niet in alle gevallen met zoveel woorden in de we uitdrukking te zijn gebracht. Voldoende kan zijn dat het naar zijn uit de wet voortvloeit, zoals bijvoorbeeld het geval is bij wettel omschrijvingen van de artikelen 800, 801 en 802. Ten slotte verd opmerking dat de thans gekozen opzet het beter mogelijk maak onderscheiden tussen verschillende gradaties van dwingend re Soms is in het geheel geen afwijking mogelijk, soms is afwijking mogelijk ten nadele van bepaalde personen, of afwijking sle mogelijk in bepaalde gevallen dan wel indien aan bepa vormvereisten is voldaan.
9. Het onderhavige ontwerp is opgesteld met bijstand van prof.mr. Jar Boer, lid van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Nederlandse Antillen en Aruba en adviseur van de Gemeenschappel Commissie nieuw Burgerlijk Wetboek. Geconsulteerd zijn onder ir de Kamers van Koophandel van de Nederlandse Antillen en van Aru de Antilliaanse-Arubaanse Notariële Vereniging, de Ordes Advocaten van de Nederlandse Antillen en Aruba, de verenigingen belastingadviseurs van de Nederlandse Antillen en van Aruba, Evaluatiecommissie Rechtspersonenrecht (commissie-J.M. Sal alsmede de Bestuurscolleges van de Eilandgebieden van Nederlandse Antillen.

II. Financiële gevolgen

Onderhavige ontwerp-landsverordening heeft geen financiële gevolgen voor begroting van het Land.

III. Advies van de Raad van Advies

Op 11 maart 2010 heeft de Raad van Advies advies uitgebracht (RvA RA/17D-09-LV).

Naar aanleiding van het advies is de considerans van het ontwerp aangevuld en is artikel 802, vierde lid, aangepast aan artikel 2:36, tweede lid; met elektronische berichten wordt nu uitdrukkelijk rekening gehouden. Artikel 809, derde lid, is aangevuld met de woorden 'tegenover zijn medevennoten', naar het voorbeeld van artikel 2:14, eerste lid, BW. De toelichting bij artikel 809, derde lid, is aangevuld met het oog op het geval dat er meerdere besturende vennoten zijn. Ook de toelichtingen bij artikel 816, tweede lid, artikel 822 en artikel 826 is aangevuld. De slotzin van artikel 818, eerste lid, dient de rechtszekerheid en is omstandig toegelicht bij artikel 818, onder punt 8. Artikel 831 is aangevuld met de mogelijkheid van heropening van de vereffening (vijfde lid).

Artikel 831a is geheel herzien naar aanleiding van Nederlandse ontwikkelingen (Vierde Nota van Wijziging Invoeringswet titel 7.13 Burgerlijk Wetboek, Kamerstukken 31 065, nr. 16). In de tweede volzin van het vijfde lid van artikel 831a is thans bepaald dat degene die het beroep of bedrijf voortzet, bij rechtsverhoudingen die op dat moment bestonden tussen de vennootschap en derden, in de positie treedt van de vennootschap. Dit geldt ook voor arbeidsverhoudingen.

Artikel 834, tweede lid, onderdeel c, en vierde lid, alsmede artikel 835, tweede lid, onderdeel c, zijn aangepast aan de nieuwe kapitaalregeling in Boek 2. Artikel 836a is overeenkomstig de aanwijzing van de Raad anders geformuleerd.

De overige voorstellen van de Raad zijn opgevolgd.

IV. Artikelsgewijze toelichting

ARTIKEL I (titel 13 van Boek 7 BW)

Afdeling 1 (Algemene bepalingen)

Algemeen

1. Als voordeel van een stelsel van rechtspersoonlijkheid van de openbare vennootschap kan worden vermeld dat de rechtspersoon rechthebbende is van de goederen van de vennootschap, zodat een eventueel beslag daarop en de executie daarvan worden vereenvoudigd: ook levering aan de vennootschap zelf van bijvoorbeeld onroerende zaken is dan mogelijk. Voorts wordt hiermee de 'overdracht' van een aandeel in het vennootschapsvermogen bij uittreden (artikel 821, vierde lid) en bij opvolging en toetreding (artikel 823, derde lid) van een vennoot vergemakkelijkt. Weliswaar zijn deze voordelen uitsluitend gelegen op het terrein van het goederenrecht, maar zij hebben daarmee toch niet een geringere betekenis. Voorts blijkt dat de praktijk in bepaalde gevallen behoefte heeft aan de figuur van een vennootschap met rechtspersoonlijkheid: in het bijzonder wordt gedacht aan joint venture-verhoudingen, waarbij aansluiting wenselijk is bij buitenlandse vennootschappen die wél rechtspersoon zijn.
2. In het onderhavige voorstel is in overeenstemming met de wensen van de praktijk, waarin rechtspersoonlijkheid voor bepaalde gevallen

- wenselijk wordt geacht, maar voor andere situaties daarentegen juist ongewenst wordt beoordeeld, gekozen voor een flexibele oplossing die zinnig is dat bij de openbare vennootschap een keuzemogelijkheid bestaat. Indien aan bepaalde formele vereisten wordt voldaan – waartoe ook behoort dat de overeenkomst van vennootschap wordt neergelegd in een notariële akte – bezit de openbare vennootschap rechtspersoonlijkheid. De op dit punt bij het aangaan van vennootschapsovereenkomst gemaakte keuze is evenwel niet definitief, ook tijdens het bestaan van de vennootschap kan al rechtspersoonlijkheid worden verworven, of kan een bestaande rechtspersoonlijkheid worden prijsgegeven. Dit stelsel is neergelegd in artikel 802, eerste lid, eerste volzin, alsmede in de artikelen 832 en 833. Voor een nadere toelichting hierop zijn verwezen naar de uitleggingen bij deze bepalingen in het vervolg van deze memorie.
3. Een belangrijk voordeel van dit flexibele stelsel is nog dat hiermee overgangsproblemen met betrekking tot bestaande openbare maatschappen en vennootschappen onder firma worden voorkomen. Deze behoeven immers krachtens overgangsrecht niet al rechtspersoonlijkheid in te worden gedreven; ook zij kunnen hun eerdere keuze maken.
  4. Voor de goede werking van de voorgestelde vaststelling van titel (vennootschap) van het Burgerlijk Wetboek is het wenselijk dat de belastingwetgeving, zoals die op dit moment luidt, op enkele punten wordt aangepast.

Artikel 800 (definitie)

1. In de omschrijving van de vennootschap in het *eerste lid* is in de eerste plaats tot uitdrukking gebracht dat de vennootschap een overeenkomst tot samenwerking is. Met samenwerking wordt hier bedoeld een samenwerking op voet van een min of meer gelijkwaardige positie. De partijen bij de overeenkomst een dergelijke samenwerking beoogd moet worden afgeleid uit de inhoud van de overeenkomst, mede in verband met de wijze waarop zij in feite wordt ten uitvoer gelegd; de subjectieve wil van partijen is derhalve niet beslissend.
2. De samenwerking tussen de vennoten zal veelal min of meer duurzaam van aard zijn, maar noodzakelijk is dit niet. Een vennootschap met oog op één bepaalde transactie of één bepaald werk is mogelijk.
3. Het hiervoor toegelichte element samenwerking op voet van gelijkwaardigheid heeft in het bijzonder betekenis als criterium waarmee de vennootschap van andere overeenkomsten, bijvoorbeeld arbeidsovereenkomst, huur en geldlening, wordt onderscheiden; wat betreft de arbeidsovereenkomst, zie nader het derde lid.
4. In de tweede plaats is in de omschrijving uitdrukkelijk opgenomen dat de samenwerking moet zijn gericht op het behalen van een vermogensrechtelijk voordeel ten behoeve van alle vennoten; zie in verband met dit laatste tevens artikel 815, vierde en vijfde lid. Het van belang dit element in de omschrijving op te nemen, in het bijzonder

- om de vennootschap te onderscheiden van de vereniging, die wel mag beogen winst te maken, maar die winst niet onder de leden mag verdelen (zie artikel 2:70, derde lid). Het begrip voordeel moet ruim worden opgevat: daaronder valt niet alleen een positief voordeel, maar ook vermijding van verlies en besparing van kosten. Het moet echter wel een vermogensrechtelijk voordeel zijn: een zuiver ideëel voordeel als uitsluitend doel van de samenwerking is niet voldoende. Niet uitgesloten is evenwel dat het behaalde vermogensrechtelijke voordeel geheel of ten dele voor een ideëel doel wordt aangewend.
5. Ten slotte is in de omschrijving opgenomen de inbreng. Met de redactie 'door middel van inbreng door ieder van de vennoten' is de functie van de inbreng als middel voor het te bereiken doel aangegeven en wordt een afbakening verkregen van de vennootschap met bijvoorbeeld een pot- of poolovereenkomst en de enkele regeling van vermogensrechtelijke betrekkingen in samenlevingsverbanden buiten huwelijk. Waaruit de inbreng kan bestaan, wordt geregeld in artikel 805.
  6. In de omschrijving is ook tot uitdrukking gebracht dat de vennoten degenen zijn die de overeenkomst van vennootschap hebben gesloten. In dit verband dient evenwel nog te worden gewezen op de mogelijkheid dat iemand die niet behoort tot degenen die de overeenkomst hebben gesloten, later tot de vennootschap toetreedt en daarmee partij wordt bij de overeenkomst en alsnog de hoedanigheid van vennoot verkrijgt. In deze toelichting zal bij artikel 823 nader op deze mogelijkheid worden ingegaan.
  7. De in het *tweede lid* neergelegde regel komt overeen met hetgeen in het algemeen voor overeenkomsten reeds voortvloeit uit artikel 6:248, eerste lid. Niettemin is het wenselijk geoordeeld dit beginsel in een aangepaste formulering ook hier op te nemen, zoals ook wel bij andere bijzondere overeenkomsten is geschied; zie bij voorbeeld artikel 7:611 (in de ontwerp-Landsverordening arbeidsovereenkomst). Uit deze regel vloeit voort dat de rechten en verplichtingen van de vennoten jegens elkaar niet alleen worden bepaald door de inhoud van de overeenkomst als zodanig, maar mede door de redelijkheid en billijkheid. Men vergelijkte voorts het voor rechtspersonen in het algemeen geldende artikel 2:7, eerste lid, dat voor de verhouding tussen de rechtspersoon en de bij haar organisatie betrokkenen een bepaling van dezelfde strekking vormt. Niet voor niets wordt vennootschap vanouds beschouwd als een contract 'uberrimae fidei'.
  8. Voor alle duidelijkheid is in het *derde lid* gekozen voor de uitdrukkelijk bepaling dat tussen de vennootschap en een vennoot geen arbeidsovereenkomst kan bestaan. De voorgestelde bepaling is ook van toepassing in het geval de vennootschap rechtspersoonlijkheid bezit. Wegens de nauwe verbondenheid van de rechtspersoon met het in de vennootschapsovereenkomst vastgelegde samenwerkingsverband tussen de vennoten dient ook tussen de rechtspersoon en een vennoot geen arbeidsovereenkomst, met de daarbij behorende verhouding van ondergeschiktheid, te bestaan.

9. Een andere vraag betreft de positie van derden die met de vennoots een arbeidsovereenkomst aangaan. Heeft de vennootschap rechtspersoonlijkheid, dan vormen de vennoten gezamenlijk, in vennootschappelijk verband, de werkgever. Bezit de vennootschap rechtspersoonlijkheid, dan zal de rechtspersoon de werkgever zijn. Het om een bestaande vennootschap die op de voet van artikel rechtspersoonlijkheid verkrijgt, dan treedt de rechtspersoon ingev artikel 832, vierde lid, tweede volzin, bij rechtsverhoudingen derden, zoals een arbeidsovereenkomst, in de positie van gezamenlijke vennoten. Het omgekeerde doet zich voor wanneer vennootschap met rechtspersoonlijkheid deze op de voet van ar 833, eerste lid, opgeeft. Alsdan treedt de vennootschap, d.w.z gezamenlijke vennoten, als werkgever in de positie van rechtspersoon.

Artikel 801 (openbare en stille vennootschap)

1. In dit en het volgende artikel worden de onderscheidende kenmer van de verschillende categorieën vennootschappen gegeven. onderhavige artikel betreft het onderscheid tussen de openbare en stille vennootschap, het volgende artikel bevat bepalingen betrekking tot de rechtspersoonlijkheid van een openl vennootschap.
2. Artikel 801 onderscheidt de vennootschappen in openl vennootschappen en stille vennootschappen (maatschappen) en b de vereisten voor de openbare vennootschap. Voor de openl vennootschap gelden drie vereisten: (a) de vennootschap moet ger zijn op het uitoefenen van een beroep of bedrijf; (b) zij moet op voor derden duidelijk kenbare wijze naar buiten optreden; en (c) z moet geschieden onder een door haar als zodanig gevoerde naam.
3. Ad a: Met het uitoefenen van een beroep of bedrijf wordt uitdrukking gebracht dat het bij een openbare vennootschap moet g om een regelmatige, min of meer duurzame maatschappeli werkzaamheid. Van oudsher heeft men het onderscheid tussen ber en bedrijf hierin gezocht dat bij het uitoefenen van een beroep nadruk ligt op het persoonlijk karakter van de werkzaamheden, zc het geval is bij bijvoorbeeld, artsen, advocaten, belastingadviseurs e terwijl bij het uitoefenen van een bedrijf veeleer het commerci karakter en de gerichtheid op winst op de voorgrond staan. Er z echter in de praktijk grensgevallen, waarin dit criterium geen duidel antwoord geeft, terwijl ook afgezien hiervan de grenzen tussen ber en bedrijf vervagen. Hoe dit echter zij, voor de in dit artikel opgenom omschrijving van de openbare vennootschap is het onderscheid niet v belang. Ad b: Het belang van dit vereiste is hierin gelegen dat vennootschap naar buiten optreedt, d.w.z. dat zij zich in l maatschappelijk verkeer op een voor derden, duidelijk kenbare wijze eenheid manifesteert. Dit houdt in dat namens haar en in haar na wordt gehandeld. Wanneer de vennoten enkel op eigen naam handel en de vennootschappelijke band uitsluitend bestaat in een inter

verplichting tot verrekening. is geen sprake van een openbare vennootschap.

4. Ad c: Dit vereiste hangt nauw samen met het onder b genoemde vereiste: het duidelijkste kenmerk dat een vennootschap als eenheid naar buiten optreedt, is dat zij dit doet onder een door haar als zodanig gevoerde naam waaruit dus ook moet blijken dat het een openbare vennootschap betreft. Dit kan buiten twijfel worden gesteld door bijvoorbeeld bij de naam de aanduiding Openbare Vennootschap of afgekort O.V. te bezigen. De naam kan overigens een zuivere fantasienaam zijn, maar ook een aanduiding van de activiteiten van de vennootschap bevatten, bijvoorbeeld 'Caribische Drankenhandel'. Wanneer de namen van vennoten worden gebruikt, zal het van de verkeersopvattingen afhangen of van een als zodanig gevoerde naam sprake is. Dit zal niet het geval zijn indien de namen van alle vennoten op het briefpapier worden vermeld, zoals bij voorbeeld in de advocatuur soms gebruikelijk is, maar wel indien een advocatenkantoor, zoals vaker voorkomt, optreedt onder de aanduiding van de naam of de namen van een of meer, al dan niet reeds uitgetreden, vennoten. Hierbij valt overigens wel te bedenken dat in het laatste geval deze wijze van aanduiden op zichzelf nog niet voldoende grond oplevert om te concluderen dat van een openbare vennootschap sprake is. Daarvoor is ook van belang of aan de onder a en b vermelde criteria is voldaan.
5. Ten aanzien van de vraag of de exploitatie van een schip in de rechtsvorm van een openbare vennootschap kan geschieden, zij in de eerste plaats verwezen naar artikel 8:160. Indien een zeeschip blijkens de openbare registers aan twee of meer personen gezamenlijk toebehoort, bestaat tussen hen een rederij. Indien echter de eigenaren onder een gemeenschappelijke naam optreden, is er volgens de tweede volzin van genoemd artikel slechts een rederij, indien aan de daar gestelde vereisten is voldaan, te weten dat zulks uitdrukkelijk bij akte is overeengekomen en de akte in de openbare registers is ingeschreven. Indien de eigenaren onder gemeenschappelijke naam optreden, kan naar huidig recht sprake zijn van een vennootschap onder firma en overeenkomstig het voorstel van een openbare vennootschap. Het bestaan van een rederij sluit derhalve het zijn van een vennootschap uit. Nu het de gezamenlijke eigenaren van een schip vrijstaat om voor hun samenwerking hetzij te kiezen voor een rederij, hetzij voor een – eventueel rechtspersoonlijkheid bezittende – vennootschap, bestaat er voor wijziging van de regels betreffende rederijen geen behoefte.
6. Zoals hiervoor al is aangestipt, is de stille vennootschap in het tweede lid uitsluitend negatief omschreven als de vennootschap die niet openbaar is. Aldus worden overlappingsen en hiaten voorkomen.

Artikel 802 (rechtspersoonlijkheid)

1. Bij de tweede en de derde volzin van het *eerste lid* vergelijkte men artikel 2:4, eerste en derde lid, BW.

2. Het essentiële kenmerk van de rechtspersoon is, zoals artikel 2:3, eerste lid, BW het uitdrukt, dat hij wat het vermogensrecht betreft gelijk met een natuurlijk persoon. Dit artikellid is dan ook in het *tweede* van het onderhavige artikel 802 van toepassing verklaard op openbare vennootschap die rechtspersoon is. De overige bepalingen van titel 1 van Boek 2, die zijn geschreven voor de in dat I behandelde 'institutionele' rechtspersonen passen in het algeheel echter niet goed bij de in deze titel geregelde vennootschap rechtspersoonlijkheid, die in de eerste plaats door de overeenkomst worden beheerst. Daarom is in de tweede volzin bepaald dat die bepalingen van titel 1 van Boek 2 slechts van toepassing zijn ingeval daarnaar uitdrukkelijk wordt verwezen; zie artikel 803, eerste lid.
3. Zoals hiervoor bij deze afdeling onder Algemeen is opgemerkt, is het verkrijgen van rechtspersoonlijkheid in elk geval vereist dat de overeenkomst wordt opgenomen in een notariële akte, waaronder moet worden verstaan een door een notaris ondertekende akte die voldoet aan de vereisten die de wet (de Landsverordening op Notarisambt) stelt voor authenticiteit van de akte. Is aan de constitutieve vereiste van een notariële akte niet voldaan, dan ontstaat de rechtspersoon niet, maar wel is er dan nog steeds, ingevolge de overeenkomst, een openbare vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid. Gelet op dit een en ander is er geen grond voor het in artikel 2:2, eerste lid, BW gemaakte onderscheid tussen (geheel) ontbreken van een door een notaris ondertekende akte en ontbreken van kracht van authenticiteit. De eis van een notariële akte wordt in Boek 2 ook gesteld voor de oprichting van de in dit B geregelde rechtspersonen (behalve voor de vereniging met beperkte rechtsbevoegdheid). Hier is deze eis mede ingegeven door de wens dat het tot stand komen van de rechtspersoonlijkheid van een openbare vennootschap op deskundige wijze wordt begeleid en de vereisten inbreng in de rechtspersoon overeenkomstig de daarvoor geldende regels geschiedt. Voor de inhoud van de notariële akte, zie het *de* lid. Voldoende is dat naam, zetel en doel zijn opgenomen in de akte. Andere onderwerpen uit de overeenkomst van vennootschap kunnen worden opgenomen, maar zulks hoeft niet, hetgeen van belang is bij wijzigingen.
4. Evenals voor andere rechtspersonen geldt dat de vennootschap met rechtspersoonlijkheid een zetel hier te lande heeft. Zie voorts in Artikel II de aanvulling van artikel 1:10 BW. Het is wenselijk dat de vennootschap met rechtspersoonlijkheid in haar correspondentie haar naam en haar zetel vermeldt, alsmede dat haar rechtsvorm in haar naam tot uitdrukking komt. Aldus is bepaald in het *vierde lid* (vgl. artikel 2:36, tweede lid).
5. In het *vijfde lid* is artikel 2:5 BW van overeenkomstige toepassing verklaard. Zoals destijds in de Memorie van Toelichting bij deze bepaling is opgemerkt (Staten van de Nederlandse Antillen 2003/2004, 2803, no. 3, p. 24), laat de in artikel 2:5 BW opgenomen verplichting van de notaris de uit de Handelsregisterverordening voor bestuurders

voortvloeiende verplichting tot inschrijving onverlet. Ook artikel 2:37 BW inzake het verschuldigde vast recht is van overeenkomstige toepassing verklaard.

Artikel 803 (nietige overeenkomst van vennootschap)

1. In deze bepaling is de situatie onder ogen gezien dat de overeenkomst van vennootschap nietig is. Er is dan geen vennootschap ontstaan, en in het geval van beoogde rechtspersoonlijkheid is er gelet op het vereiste van artikel 802, eerste lid, (rechtspersoonlijkheid dient in de overeenkomst van vennootschap te zijn bepaald) ook geen rechtspersoon. Voor deze situatie is in het *eerste lid* van het onderhavige artikel aansluiting gezocht bij het bepaalde in artikel 2:2, derde lid, BW. Het als afgescheiden te behandelen vermogen dat is gevormd ten name van de beoogde doch niet bestaande rechtspersoon, kan dan door de op verzoek van een belanghebbende of het openbaar ministerie door de rechter te benoemen vereffenaars worden vereffend en verdeeld, zoveel mogelijk overeenkomstig artikel 830. Desverlangd kan de rechter een voorziening als bedoeld in artikel 2:26 BW in verbinding met artikel 2:255 BW treffen.
2. In het *tweede lid* wordt een bepaling gegeven die overeenstemt met artikel 2:2, derde lid, slot: in plaats van vereffening en verdeling te doen plaatsvinden kan ook een geldige openbare vennootschap met rechtspersoonlijkheid worden aangegaan, waarin met toestemming van de rechter het ten name van de nietige vennootschap gevormde vermogen kan worden ingebracht. Zie voor de situatie dat er gronden zijn tot vernietiging van de overeenkomst van vennootschap die rechtspersoon is: artikel 820, vierde lid.

Artikel 804 (terminologie 'vennootschap' en 'rechtspersoon' buiten deze titel)

1. De begrippen 'rechtspersoon' en 'vennootschap' komen voor in tal van wettelijke bepalingen. Het begrip vennootschap kan betrekking hebben op kapitaalvennootschappen zoals geregeld in Boek 2 en op vennootschappen onder firma en commanditaire vennootschappen. Worden de begrippen rechtspersoon en vennootschap in één adem gebezigd, zoals in artikel 101 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, dan zal met vennootschap bedoeld worden op personenvennootschappen als een vennootschap onder firma of commanditaire vennootschap. Voorts kan daarmee bedoeld worden op een personenvennootschap naar buitenlands recht, ook als deze rechtspersoonlijkheid bezit.
2. Na invoering van titel 7.13 zullen openbare vennootschappen rechtspersoonlijkheid kunnen bezitten. Dat roept de vraag op of in wettelijke bepalingen waar sprake is van 'rechtspersonen', mede bedoeld wordt op deze rechtspersoonlijkheid bezittende personenvennootschappen. Voorts kan de vraag rijzen op welke wijze bepalingen die regels inhouden voor 'rechtspersonen' en 'vennootschappen' moeten worden toegepast op openbare vennootschappen met rechtspersoonlijkheid. Teneinde de praktijk een

handreiking te bieden, is gekozen voor een algemene uitlegbepaling artikel 804.

3. Ingevolge het *tweede lid* wordt, voorzover niet anders blijkt, met begrip 'rechtspersoon' niet mede bedoeld op open vennootschappen met rechtspersoonlijkheid. Dit strookt met specifieke karakter van de rechtspersoonlijkheid van open vennootschappen: behalve dat daardoor de OVR en CVR rechtssubject worden erkend, is zij er vooral om de goederenrechtelijke aspecten van de samenwerking te vereenvoudigen.
4. Ingevolge het *eerste lid* wordt met het begrip 'vennootschap' steeds bedoeld of mede bedoeld op vennootschappen als bedoeld in art 800 (personenvennootschappen), ook als zij rechtspersoonlijk bezitten. Door de formulering wordt niet uitgesloten dat het begrip 'vennootschap' mede betrekking heeft op kapitaalvennootschappen.

Afdeling 2 (De inbreng)

Artikel 805 (verplichting tot inbreng)

1. In artikel 800 is in de omschrijving van het begrip vennootschap inbreng door ieder van de vennoten opgenomen als het middel tot bereiken van het vennootschappelijke doel. Uit deze omschrijving volgt ook dat ieder van de vennoten tot de inbreng verplicht is. In onderhavige artikel is die verplichting nader uitgewerkt. In algemeen zin kan men onder inbreng verstaan het leveren van een bijdrage tot bereiken van het gemeenschappelijke doel; zie reeds voor het huizenrecht HR 7-12-1955, NJ 1956, 163. Die bijdrage kan bestaan in geheel (het genot van) een vermogensbestanddeel, maar is daartoe niet beperkt. Van oudsher is ook de inbreng van arbeid mogelijk geweest zelfs in die vorm dat geen van de vennoten iets anders dan arbeid inbrengt. Daarnaast zijn echter nog andere vormen van inbreng mogelijk, die niet onder het begrip 'goederen' in de zin van artikel 800 vallen, zoals goodwill, know-how en dergelijke. Men zie het *eerste lid*.
2. Het moet echter wel gaan om een positieve prestatie: een louter verplichting om niet te doen is geen prestatie die op zichzelf kan worden ingebracht, tenzij zij is verbonden aan een andere voor inbreng vatbare bijdrage. Zou een vennoot zich slechts verplichten tot een negatieve prestatie, dan wordt niet voldaan aan het uit artikel 800 eerste lid voortvloeiende vereiste van 'samenwerking'.
3. Niet vereist is dat de vennoten bij het aangaan van de vennootschapsovereenkomst daadwerkelijk iets inbrengen. Waar het om gaat is dat zij een verplichting tot inbreng op zich nemen, waaruit uit de overeenkomst of de aard van de inbreng kan voortvloeien dat de nakoming van die verplichting niet terstond geschiedt, hetgeen zich bijvoorbeeld bij inbreng van arbeid ook niet goed anders laat denken. De verplichting van de vennoten tot inbreng is een verbintenis. Dit betekent onder meer dat het voorwerp van die verbintenis, de prestatie voldoende bepaalbaar moet zijn en niet in strijd mag zijn met de openbare orde of de goede zeden.

4. Iedere vennoot is gehouden tot inbreng, dat wil zeggen tot het iets afstaan voor het gemeenschappelijk doel. Zie ook de omschrijving van vennootschap in artikel 800, eerste lid. Verbindt niet iedere vennoot zich hiertoe, dan is er geen overeenkomst van vennootschap. Bij een in dit opzicht nalatige 'vennoot' kunnen de overblijvende partijen die zich wel tot inbreng verbinden, alsnog een tussen hen geldende overeenkomst van vennootschap aangaan. Ook kan tussen de oorspronkelijke partijen op grond van conversie (artikel 3:42) of door kwalificatie sprake zijn van een samenwerkingsovereenkomst sui generis; zie ook hierna de toelichting bij artikel 815.
5. Na het eerste lid van het artikel, dat betrekking heeft op de inhoud van de inbreng, geeft het *tweede lid* enige regels over de wijze van inbreng, voor zover het betreft de inbreng van geld, goederen of genot van goederen. Voor wat betreft de inbreng van andere prestaties, met name van arbeid, zijn nadere bepalingen niet noodzakelijk. Het begrip inbreng kan vanuit verschillende gezichtshoeken worden gezien. Geheel in het algemeen beschouwd is inbreng, overeenkomstig het eerste lid van dit artikel, de terbeschikkingstelling van iets ten behoeve van de vennootschap. Datgene wat ter beschikking is gesteld, wordt daarmee dienstbaar gemaakt aan het bereiken van het vennootschappelijke doel. In die zin behoort het economisch gezien als actief tot het vermogen van de vennootschap. Het bijeengebrachte vermogen mag gedurende het bestaan van de vennootschap uitsluitend worden aangewend ter bereiking van haar doel; vgl. HR 17-12-1993, NJ 1994, 301, rov. 3.6, derde alinea. Met het voorgaande is evenwel nog niets gezegd over de goederenrechtelijke positie van hetgeen ter beschikking van de vennootschap is gesteld. Denkbaar is dat dit gaat behoren tot het vermogen van de vennootschap in juridische zin, dat wil zeggen tot een gemeenschap waarvan de vennoten de deelgenoten zijn, maar noodzakelijk is dit niet. De eerste volzin van het tweede lid houdt als hoofdregel in dat inbreng dient te geschieden in de vennootschappelijke gemeenschap, of, ingeval de vennootschap rechtspersoon is, in het vermogen van de rechtspersoon.
6. Wat de inbreng van genot van een goed betreft kan worden onderscheiden tussen twee vormen. Aan beide is gemeen dat het goed in juridische zin aan de inbrengende vennoot blijft toebehoren, maar het onderscheid bestaat hierin dat de vermeerderingen of verminderingen van de waarde van het goed al dan niet voor rekening van de vennootschap komen. In eerstbedoeld geval, indien dus de waardeveranderingen voor rekening van de vennootschap komen, spreekt men van inbreng van economische eigendom. Is dit niet het geval dan wordt het inbreng van het zuiver genot genoemd. Welke van deze twee vormen zich in een concreet geval voordoet, zal moeten worden vastgesteld door uitlegging van de vennootschapsovereenkomst.
7. Indien partijen in hun overeenkomst enkel spreken over inbreng van een goed, moet worden aangenomen dat zij bedoeld hebben de volledige inbreng van het goed en niet alleen het genot daarvan. Dit

- goed zal dan aan de gemeenschap of de rechtspersoon moeten worden geleverd, waarbij dan de verplichting tot inbreng de titel tot levering
8. Bij het voorgaande verdient nog opmerking dat de vennootschappelijke gemeenschap veelal niet alleen zal bestaan uit hetgeen de vennoten bij de oprichting of later hebben ingebracht. Ook hetgeen door de vennootschap tijdens haar bestaan is verworven, gaat tot de gemeenschap behoren.
  9. De tweede volzin van het tweede lid verklaart op de inbreng van goederen de bepalingen omtrent koop en op de inbreng van genot van goederen de algemene bepalingen omtrent huur van overeenkomsten van toepassing. De vraag wanneer de aard van de rechtsverhouding tegen deze overeenkomstige toepassing verzet, behoort door rechtspraak en de literatuur te worden beantwoord.
  10. Het is, mede gelet op artikel 6:15 BW, wenselijk in de wet uitdrukkelijk te bepalen wie nakoming van de verplichting tot inbreng kan vorderen; daartoe strekt het *derde lid*. Deze bepaling is vanzelfsprekend onverlet dat ook de vennootschap zelf nakoming kan vorderen.
  11. De verplichting tot inbreng, die in het onderhavige artikel nader wordt geregeld, behoort tot de essentialia van de overeenkomst van vennootschap. Het is dan ook niet wenselijk dat bij die overeenkomst afwijkende regelingen worden getroffen, bijvoorbeeld in die zin dat slechts de besturende vennoten ten behoeve van de vennootschap naleving van deze verplichting kunnen vorderen (vgl. het derde lid). Met het oog hierop is in het *vierde lid* bepaald dat van dit artikel kan worden afgeweken.

Artikel 806 (beschikking over aandeel en 'afgescheiden vermogen')

1. Artikel 3:189 lid 1 houdt, verkort weergegeven, in dat de bepalingen van titel 3.7 (Gemeenschap) niet van toepassing zijn op onder meer de vennootschap, zolang zij niet is ontbonden. Voor de ontbonden vennootschap houdt titel 3.7 thans nog wél een regeling in, te weten de regeling van afdeling 2 van die titel, alsmede van afdeling 1 voor zover daar in afdeling 2 niet is afgeweken (artikel 3:189, tweede lid); die regeling zal worden vervangen door een op de vennootschappelijke toegespitste regeling in deze titel (zie hierna bij artikel 827). Bij de stand van zaken behoort de onderhavige titel in de eerste plaats de regeling te geven met betrekking tot de gemeenschap van de niet ontbonden vennootschap. Zoals hiervoor al is uiteengezet, bestaat de gemeenschap uit hetgeen de vennoten hebben ingebracht, alsmede hetgeen de vennootschap tijdens haar bestaan heeft verworven. Slechts bij uitzondering zal zich dan ook de situatie voordoen dat geen vennootschappelijke gemeenschap bestaat.
2. Hiervoor is, in aansluiting op titel 3.7, gesproken van een 'vennootschappelijke gemeenschap', welke uitdrukking past bij de vennootschap die niet rechtspersoon is. Bij een vennootschap die rechtspersoon is, ontstaat door inbreng van goederen door de vennoten en latere verwerving van goederen door de vennootschap ge-

gemeenschap: deze goederen behoren toe aan de vennootschap. Dit laatste sluit niet uit dat de vennoten deel hebben in de goederen van de vennootschap, anders uitgedrukt een 'aandeel' daarin hebben, net zoals aandeelhouders van een NV of BV – wier positie intussen geheel verschillend is – een aandeel hebben in het kapitaal van die vennootschap. Dit 'aandeel' moet echter evenals het 'aandeel', de medegerechtigdheid, van een vennoot in een vennootschappelijke gemeenschap worden onderscheiden van de economische deelgerechtigdheid van de desbetreffende vennoot, die zijn obligatoire aanspraak in geld op de vennootschap reflecteert. Overigens wordt de positie van de vennoot bepaald door de overeenkomst van vennootschap.

3. Zoals ook al in artikel 805, eerste lid, tot uitdrukking is gebracht, strekt de inbreng van goederen in de vennootschappelijke gemeenschap ten behoeve van de samenwerking, dat wil zeggen tot het bereiken van het vennootschappelijke doel. De goederen kunnen dan ook slechts tot dat doel worden gebezigd. In die zin kan men spreken van een gebonden gemeenschap. Met het karakter van deze gemeenschap zou niet stroken dat een vennoot over zijn aandeel daarin of over zijn aandeel in een tot die gemeenschap behorend goed zou kunnen beschikken. Ook echter aan de overdracht van een aandeel aan een derde met de bepaling dat dit ten dienste van de vennootschap zou blijven staan, zijn belangrijke praktische bezwaren verbonden. Met het oog hierop is in het *eerste lid* bepaald dat een vennoot niet over zijn aandeel in de gemeenschap of in een tot de gemeenschap behorend goed afzonderlijk kan beschikken, waaraan volledigheidshalve – schuldeisers kunnen immers niet meer rechten uitoefenen dan hun schuldenaar – in de tweede volzin is toegevoegd dat schuldeisers van de vennoot zodanig aandeel ook niet kunnen uitwinnen. Met het bovenstaande houdt nauw verband dat blijkens artikel 823, eerste lid, de positie van vennoot behalve in het geval van opvolging of toetreding niet overdraagbaar is; de vennootschap is immers in beginsel 'intuitu personae' aangegaan.
4. Ook door verdeling van de gemeenschap zou de vennootschappelijke band voor wat de goederen betreft worden geslaakt, hetgeen in strijd zou zijn met het hiervoor bedoelde gebonden karakter van de gemeenschap. In het verlengde van de hiervoor besproken bepalingen en om het gebonden karakter van de gemeenschap te onderstrepen is in de derde volzin bepaald dat geen verdeling van de gemeenschap kan worden gevorderd. Het gaat hier in het bijzonder erom een vordering tot verdeling door de vennoten of door schuldeisers van de vennoten of van de vennootschap uit te sluiten.
5. De in het *tweede lid* neergelegde regel dat tot de vennootschappelijke gemeenschap behorende schulden – de zogenaamde zaakschulden, dat wil zeggen de schulden waarvoor de vennootschap, respectievelijk de gezamenlijke vennoten als zodanig, jegens derden verbonden en aansprakelijk zijn – op de goederen van die gemeenschap kunnen worden verhaald, welke regel overeenkomt met de voor het huidige recht in vaste rechtspraak voor de vennootschap onder firma aanvaarde

regel, wordt uitgebreid tot alle vennootschappen. Van zaakschuld zoals bedoeld zal bij een stille vennootschap (maatschap) overig slechts sprake zijn indien de besturende vennoot krachtens volmacht naam van de stille vennootschap, dat wil zeggen van de gezamenli vennoten, heeft gehandeld (zie artikel 812). Men pleegt in dit verba te spreken van een 'afgescheiden vermogen'. Aldus wordt, samenhang met hetgeen in het eerste lid is bepaald, bereikt dat vennootschapsschuldeisers met betrekking tot de vennootschappeli gemeenschap voorrang hebben boven de privé-schuldeisers van vennoten: deze laatsten kunnen zich immers niet op die gemeensc verhalan. Wat betreft de vennootschap-rechtspersoon, zie hierna artikel 807.

6. Het spreekt vanzelf dat aan de bevoegdheid van zaakschuldeisers z op de vennootschappelijke gemeenschap te verhalen, geen afbreuk l worden gedaan doordat na het ontstaan van de schuld venno toetreden of uitreden. Die gemeenschap strekt tot waarborg voor d crediteuren en, mede uit een oogpunt van continuïteit van vennootschap ook bij wisseling van de personen van de vennoten, : daarmee niet stroken indien de verhaalsmogelijkheden van vennootschapscrediteur zouden wijzigen bij het toe- of uitreden vennoten.

Artikel 807 (beschikken over aandeel in vennootschap-rechtspersoon)

1. De hiervoor bij artikel 806 toegelichte regels dat een vennoot niet l beschikken over zijn aandeel in de vennootschappelijke gemeensch en dat zijn schuldeisers zodanig aandeel niet kunnen uitwinr behoren om overeenkomstige redenen evenzeer te gelden l betrekking tot het aandeel van een vennoot in de goederen van vennootschap die rechtspersoon is. Dit is dan ook in het onderhav artikel tot uitdrukking gebracht.
2. Voor schulden die de vennootschap betreffen is de vennootsch rechtspersoon schuldenaar, hetgeen meebrengt dat de schuldeisers l vorderingen zonder meer op het vennootschapsvermogen kun verhalan.

Artikel 808 (huwelijksgemeenschap)

1. Met de regel dat een vennoot niet over zijn aandeel in vennootschappelijke gemeenschap kan beschikken, strookt dat l zodanig aandeel ook niet valt in een gemeenschap van goederen wa hij is gehuwd (vgl. onder meer HR 15-12-1961, NJ 1962, 48). Zou n het anders zien, dan zouden, in het bijzonder bij ontbinding van huwelijksgemeenschap, ernstige complicaties worden opgeroepen d het bestaan van twee ineengestremgelde gemeenschappen.
2. Er bestaat evenwel geen bezwaar tegen de figuur dat tot huwelijksgemeenschap weliswaar niet het aandeel in vennootschappelijke gemeenschap behoort, maar wel de economis deelgerechtigdheid van de vennoot: zie voor dit begrip hiervoor artikel 806. Het gevolg hiervan is dat bij ontbinding van

huwelijksgemeenschap de waarde van deze deelgerechtigdheid moet worden verrekend, hetgeen hierop zal neerkomen dat in beginsel de andere echtgenoot een vordering op de echtgenoot-vennoot heeft ter grootte van de helft van de waarde van die deelgerechtigdheid. Discussies die in dit verband plaats vinden over de betekenis van artikel 1:94, derde lid, worden door de voorgestelde speciale voorziening achterhaald.

3. Deze aanpak wordt in het voorgestelde artikel ook gevolgd ten aanzien van een aandeel in de goederen waartoe de vennootschap als rechtspersoon gerechtigd is. Het 'vermogen van de vennootschap' moet worden verstaan als het vermogen van de vennootschap ongeacht of deze rechtspersoon is of niet. Het 'vermogen' is evenals de deelgerechtigdheid een economisch en niet goederenrechtelijk te duiden begrip; tot het vermogen behoren zowel activa als passiva.

Afdeling 3 (De besturende vennoten en de gebondenheid tegenover derden)

Artikel 809 (besturende vennoten)

1. Dit en het volgende artikel bevatten een aantal algemene bepalingen met betrekking tot het bestuur van de vennootschap, en wel ongeacht of het gaat om een openbare vennootschap, al dan niet rechtspersoon, of een stille vennootschap (maatschap). Daarbij verdient opmerking dat ten aanzien van de inrichting van het bestuur (eerste lid van het onderhavige artikel) en de interne bevoegdheid van een besturend vennoot (artikel 810) contractuele vrijheid bestaat om een en ander te regelen zoals men gewent acht.
2. Het *eerste lid* bevat de wettelijke regel dat iedere vennoot besturend vennoot is. Zoals reeds aangestipt is dit een regel van aanvullend recht en aan te nemen valt dat in de praktijk veelal een contractuele regeling met betrekking tot de samenstelling van het bestuur zal worden getroffen. Dit kan geschieden bij overeenkomst van alle vennoten en wel niet alleen bij de overeenkomst waarbij de vennootschap wordt opgericht, maar ook bij een latere overeenkomst. Aldus bestaat de mogelijkheid op eenvoudige wijze de inrichting van het bestuur aan te passen aan gewijzigde omstandigheden of inzichten. Ook krachtens de oprichtingsovereenkomst of een latere overeenkomst van de vennoten kan worden afgeweken van de wettelijke hoofdregel. Te denken valt aan een in de overeenkomst voorzien meerderheidsbesluit of aan een ingevolge de overeenkomst vastgesteld roulatieschema.
3. De mogelijkheid bestaat dat het bestuur uitsluitend aan een of meer derden is opgedragen en dat derhalve geen van de vennoten besturend vennoot is. Het *tweede lid* bevat de voor de hand liggende regel dat voor derden-bestuurders dezelfde rechten en verplichtingen gelden als voor besturende vennoten. Voorzover deze rechten en verplichtingen van de besturende vennoten voortvloeien uit dwingendrechtelijke bepalingen, zal ook met betrekking tot derden aan wie het bestuur is opgedragen, gelden dat van deze rechten en verplichtingen niet kan worden afgeweken.

4. Een volgende vraag is of, zo het gaat om rechten en verplichtingen hun grondslag vinden in bepalingen van regeland recht (bijvoorbeeld de bevoegdheid tot vertegenwoordiging, geregeld artikel 811, eerste lid), met betrekking tot derden een afwijkende zin kan gelden dan met betrekking tot vennoten. Deze vraag moet bevestigend worden beantwoord: als ten aanzien van vennoten een verschillende regeling kan worden getroffen valt niet in te zien dat hetzelfde niet met betrekking tot derden mogelijk zou zijn.
5. De bepaling van het *derde lid* correspondeert met artikel 2:14, eerste lid, voor de rechtspersoon in het algemeen. Er is geen reden waarom een dergelijke regel niet zou gelden voor de besturende vennoten van alle vennootschappen. Indien er meerdere besturende vennoten zijn dan is iedere bestuurder tot een behoorlijke taakvervulling gebonden. Er is sprake van een ondeelbaarheid van deze verplichting en dus hoofdelijke verbondenheid (artikel 6:6, tweede lid), tenzij uit contractuele regeling van een onderlinge taakverdeling blijkt. In het geval van meerdere bestuurders te kort schieten bij de vervulling van de op rustende bestuurstaak en rust op ieder van hen dientengevolge voortvloeiende verplichting tot vergoeding aan de vennootschap van dezelfde schade dan zijn zij hoofdelijk verbonden. Zie artikel 6:102, eerste lid, eerste volzin. Ieder van hen kan door de medevennoten worden aangesproken tot vergoeding van deze schade. Ten aanzien van de onderlinge draagplicht en regres geldt de tweede volzin van artikel 6:102, eerste lid, waarin onder meer wordt verwezen naar de maatstaf van artikel 6:101. Zie Asser-Maeijer 5-V, *Maatschap, vennootschap onder firma, commanditaire vennootschap*, 1995, nr. 94.
6. Het afleggen van rekening en verantwoording ingevolge het *vierde lid* dient tenminste eenmaal per jaar te geschieden, en wel, overeenstemming met het gebruik, in de regel bij gelegenheid van vaststellen van de balans en de staat van baten en lasten (artikel 8:102, vierde lid). De gebezigde formulering laat open dat vaker dan eenmaal per jaar of op een ander tijdstip dan bij het opmaken van de jaarstukken rekening en verantwoording moet worden afgelegd. In dit verband kan worden gedacht aan een vennootschap die voor een bepaald werk voor korte duur is opgericht. Indien een besturend vennoot nalatig is met het afleggen van rekening en verantwoording, kan ieder van de medevennoten vorderen dat hij daartoe wordt veroordeeld. Van de rekeningprocedure van artikel 771 e.v. Rv kan gebruik worden gemaakt.

Artikel 810 (interne bevoegdheid)

1. Ook deze bepaling ziet op de interne verhouding van de vennoten: het regelt tot welke handelingen een besturend vennoot in zijn verhouding tot de andere vennoten bevoegd is, dat wil zeggen welke handelingen voor rekening van de vennootschap, dus de gezamenlijke vennoten, komen. De vraag in hoeverre een besturend vennoot bevoegd is ten opzichte van derden, met andere woorden hoever zijn vertegenwoordigingsbevoegdheid strekt, vindt behandeling in artikel 811.

volgende twee artikelen. Als maatstaf is gekozen dat het moet gaan om rechtshandelingen die, gelet op het doel van de vennootschap tot haar normale werkzaamheden behoren. In geval van geschil zal door uitleg van hetgeen in de overeenkomst omtrent het doel is opgenomen, moeten worden vastgesteld of de rechtshandeling kan worden aangemerkt als een die tot de normale werkzaamheden ter bereiking van het doel behoort. Voor andere, veelal ingrijpende, handelingen, dus handelingen die buiten de normale exploitatie vallen, is afzonderlijke instemming van de andere vennoten vereist, willen zij voor rekening van de vennootschap komen.

2. Ook hier geldt dat de wettelijke bepalingen regelend recht bevatten. Partijen kunnen dus afwijkende regelingen treffen, bijvoorbeeld de bevoegdheid beperken tot handelingen tot een bepaald bedrag, bepalen dat slechts twee vennoten gezamenlijk bevoegd zijn, bepaalde handelingen binden aan een meerderheidsbesluit van de vennoten, enz. Ook een verruiming van de bevoegdheid is mogelijk, bijvoorbeeld in die zin dat voor andere handelingen dan die tot de normale exploitatie behoren, geen instemming van alle andere vennoten is vereist, maar dat instemming van bepaalde of een meerderheid van de andere vennoten voldoende is.

Artikel 811 (vertegenwoordigingsbevoegdheid)

1. Dit artikel dat van toepassing is op de openbare vennootschap, al dan niet rechtspersoon, heeft, evenals het volgende dat geldt voor de stille vennootschap (maatschap), betrekking op de bevoegdheid de vennootschap onderscheidenlijk de gezamenlijk vennoten (extern) te vertegenwoordigen. Volgens de in het *eerste lid* neergelegde wettelijke hoofdregel is bij een openbare vennootschap ieder van de besturende vennoten volledig vertegenwoordigingsbevoegd, met dien verstande dat het moet gaan om handelingen die dienstig kunnen zijn tot verwezenlijking van het doel van de vennootschap.
2. Met de omschrijving 'dienstig kunnen zijn' is een ruimere maatstaf gegeven dan die van artikel 810 ('behoren tot de normale werkzaamheden'); vgl. HR 8-6-1990, NJ 1990, 607. Daardoor kan zich de situatie voordoen dat een vennoot als vertegenwoordiger van de vennootschap bevoegd heeft gehandeld, zodat de gevolgen van die rechtshandeling komen te rusten op de vennootschap en bijvoorbeeld voor de vennootschap een verbintenis ontstaat, terwijl de vennoot intern niet bevoegd was tot die handeling. In een dergelijke situatie zal dus extern de handeling wel ten laste van de vennootschap komen, waarbij ook de vennoten in persoon jegens de derde verbonden zijn (artikel 813), maar intern blijft de handeling voor rekening van de vennoot die zijn bevoegdheid heeft overschreden. Een vennoot die op grond van zijn persoonlijke verbondenheid door de derde is aangesproken en aan deze heeft betaald, zal zich dan ook op de besturende vennoot kunnen verhalen.
3. Naast de aan de vertegenwoordigingsbevoegdheid van de besturend vennoot gestelde grens die hierdoor wordt bepaald dat de handeling

dienstig moet kunnen zijn tot verwezenlijking van het doel van de vennootschap, bestaat de mogelijkheid de bevoegdheid op andere wijze te beperken. Bij de overeenkomst van vennootschap (inclusief later wijzigingen: vgl. het slot van artikel 802, derde lid) kan namelijk anders worden bepaald, bijvoorbeeld in die zin dat een bestuurder of vennoot in het geheel niet vertegenwoordigingsbevoegd is, of slechts tot een bepaald bedrag of tezamen met een andere vennoot. Partijen zijn hier vrij de huns inziens wenselijke regeling te treffen. De nadere bepaling erop gevestigd dat hier alleen bij de overeenkomst en niet ook, zoals in artikel 810, bij of krachtens overeenkomst anders kan worden bepaald. Dit hangt samen met de bescherming van derden, die daarvan de beperking kunnen kennis nemen (het Handelsregisterbesluit wordt aangepast).

4. Het *tweede lid* houdt voor het geval de inschrijving in het handelsregister nog niet heeft plaatsgevonden in de eerste plaats in met betrekking tot de vertegenwoordigingsbevoegdheid geen beperking bestaat wat betreft doeloverschrijdende handelingen, nu immers de overeenkomst van vennootschap ten aanzien van een derde geldt als algemeen voor zaken, zodat geen handelingen denkbaar zijn die niet dienstig kunnen zijn tot verwezenlijking van het doel. Ingeval de inschrijving niet heeft plaatsgevonden, geldt voorts dat alle vennoten onbeperkt vertegenwoordigingsbevoegdheid hebben, tenzij de derde van een in de overeenkomst opgenomen uitsluiting of beperking van die bevoegdheid niet onkundig was.

Artikel 812 (vertegenwoordiging stille vennootschap)

1. Ook deze bepaling heeft betrekking op de besturende vennoot, die, als hij in eigen naam handelt, nog wel voor rekening van de vennootschap kan handelen; men denke bijvoorbeeld aan de maatschapsverband samenwerkende advocaat die een overeenkomst met een cliënt sluit, waarbij hij uitsluitend zelf partij is. Of de besturende vennoot in een gegeven geval inderdaad voor rekening van de stille vennootschap (maatschap) handelt, hangt hiervan af of hij voldoet aan de maatstaf van artikel 810. Dit is een interne kwestie.
2. De onderhavige bepaling heeft betrekking op het externe effect, namelijk de bevoegdheid in naam van de vennootschap, dat betekent hier steeds in naam van de gezamenlijke vennoten als zodanig, te handelen. Daartoe is vereist dat de handelende vennoot van de andere vennoten volmacht heeft. In dat geval ontstaat een 'zaakschuld', die verhaalbaar is op de vennootschappelijke gemeenschap (artikel 812, tweede lid) en waarvoor bovendien de vennoten in beginsel evenredig of gelijke delen verbonden zijn (artikel 813, derde lid). Deze regeling sluit uiteraard niet eraan in de weg dat een of meer vennoten een andere (besturende) vennoot volmacht geven tot het verrichten van een of meer rechtshandelingen. Wanneer zij dat niet als zodanig, in hoedanigheid van vennoot doen, geldt niet de regel van de onderhavige bepaling en ontstaat geen zaakschuld die op

vennootschappelijke gemeenschap verhaalbaar is. De algemene regels van het verbintenissenrecht zijn in zodanig geval van toepassing.

Artikel 813 (aansprakelijkheid jegens derden)

1. Zoals hiervoor is uiteengezet, betekent het ontstaan van een vennootschappelijke schuld (zaakschuld) dat de schuldeiser zich op het vennootschappelijke vermogen onderscheidenlijk de vennootschappelijke gemeenschap kan verhalen. Dit wil echter niet zeggen dat dit de enige verhaalsmogelijkheid voor de schuldeiser is. Volgens het *eerste lid* is dan, wanneer het gaat om een openbare vennootschap, al dan niet rechtspersoon, sprake van hoofdelijke verbondenheid van de vennoten. Voor processuele aspecten zie de toelichting bij de wijzing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (ontwerp-Landsverordening tot aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en het Faillissementsbesluit 1931 aan een aantal aanvullingen van het nieuwe Burgerlijke Wetboek).
2. In het tweede lid wordt dit uitgangspunt bij het aanvaarden van opdrachten verzacht; zie hierna. Er is van afgezien om in dit ontwerp de in het buitenland wel bekende figuur van de beroepsvennootschap met beperkte aansprakelijkheid apart te regelen. Wil men beperkte aansprakelijkheid van de vennoten realiseren, dan staat de figuur van de kapitaalvennootschappen hiertoe open. Voorts wordt de omzetting van een openbare vennootschap met rechtspersoonlijkheid in een BV (waarna deze desgewenst kan worden omgezet in een NV) mogelijk gemaakt in artikel 834.
3. Gaat het om een stille vennootschap (maatschap), dan kunnen op de voet van artikel 812, wanneer de besturende vennoot volmacht van de andere vennoten heeft, verbintenissen ten laste van de stille vennootschap, dat wil zeggen ten laste van de maten als zodanig, ontstaan. Betreft de verbintenis een deelbare prestatie, dan zijn volgens het *derde lid* de maten voor gelijke delen verbonden, maar in de overeenkomst met de derde kan zijn bepaald dat zij hoofdelijk of voor ongelijke delen verbonden zijn. Gaat het om een ondeelbare prestatie, dan volgt uit artikel 6:6, tweede lid, dat de maten hoofdelijk verbonden zijn. Er zij op gewezen dat de in het derde lid neergelegde verbondenheid voor gelijke delen voor het geval van schadevergoeding (wegens wanprestatie) een afwijking vormt van artikel 6:102.
4. Opmerking verdient nog dat ook de besturend vennoot die in naam van de stille vennootschap heeft gehandeld, is begrepen onder de vennoten waarop het derde lid ziet. Anders dan bij de gewone gevallen van bevoegde vertegenwoordiging, waar de gevolgen van de door de vertegenwoordiger verrichte rechtshandeling – uitsluitend – de vertegenwoordigde treffen, is hier de besturend vennoot op dezelfde voet als de anderen, dus in beginsel voor een gelijk deel, verbonden.
5. Het *tweede lid* sluit aan bij artikel 7:407, tweede lid, waar het gaat om een opdracht die door twee of meer personen tezamen is ontvangen. In geval van een openbare vennootschap die geen rechtspersoon is, geeft

de onderhavige bepaling eenzelfde regeling als artikel 7:407, tweede lid, inclusief de mogelijkheid om aan de hoofdelijkheid te ontkomen. De bepaling heeft in het bijzonder betekenis voor open vennootschappen tot het uitoefenen van een beroep waarbij het zal gaan om opdrachten tot dienstbetoon die verplichten tot niet voorbaat kwantitatief meetbare prestaties. Ook bij bedrijfsuitoefening komen dergelijke opdrachten echter voor. Ofschoon bij een vennootschap die rechtspersoon is, het de rechtspersoon is en niet de gezamenlijke vennoten die de opdracht heeft ontvangen, ligt het de hand dan eenzelfde regel te aanvaarden. De voorgestelde dwingendrechtelijke regel prevaleert boven de bepaling van artikel 7:407, tweede lid (zie ook artikel 7:400, tweede lid). Men lette erop dat de hoofdregel van het tweede lid, aansprakelijkheid voor het getuigenis overeenkomt met wat reeds uit het eerste lid volgt: de afwijking is gelegen in het slot van het tweede lid, die meebrengt dat de vennoot aan wie de tekortkoming niet kan worden toegerekend – vgl. art. 6:74, eerste lid, en artikel 6:75 – niet aansprakelijk is.

6. De hier gegeven regels hebben, als gezegd, betrekking op een vennoot die in naam van de vennootschap handelt en daartoe bevoegd is. Het sluiten op zichzelf niet uit dat een (besturend) vennoot in eigen naam maar wel voor rekening van de vennootschap handelt. Bij een open vennootschap zal echter duidelijk moeten blijken dat dit het geval is. Het is persoonlijke ondertekening op het papier van de vennootschap hiertoe niet voldoende. Vgl. in dit verband ook HR 3-12-1971, 1972, 117. Bij een handelen op eigen naam maar voor rekening van de vennootschap is er voor wat betreft de relatie met de derde uitsluitend persoonlijke gebondenheid van de handelende vennoot; in de interne verhouding zal de handelende vennoot met de andere vennoten moeten afrekenen. Opmerking verdient hierbij nog dat de overeenkomst inhoudt dat een vennoot niet in eigen naam mag handelen: in geval pleegt de vennoot die dat toch doet wanprestatie jegens de vennootschap, respectievelijk de overige vennoten, maar in de externe verhouding maakt het geen verschil.
7. De bepalingen van de artikelen 811 tot en met 813 zien niet op handelen in naam van de vennootschap door een vennoot die onbevoegd is. Ten aanzien van die vennoot gelden dan de regels die in Boek 3 zijn gegeven (zie artikel 3:70 in verband met artikel 3:71). Overigens kan bij een dergelijk onbevoegd handelen de vennootschap onder bijzondere omstandigheden toch gebonden zijn. Men denke aan het te goeder trouw door de derde afgaan op een gewekte en aan de vennootschap of de medevennoten toe te rekenen schijnbevoegdheid, aan bekrachtiging van de onbevoegd verrichte handelingen door de overige vennoten en aan zaakwaarneming.

Afdeling 4 (Het voeren van administratie en winst en verlies)

Algemeen

1. Onderscheiden dient te worden tussen het opmaken en vaststellen van stukken (balans en staat van baten en lasten) die de gemaakte winst of het geleden verlies aanwijzen en het delen van de vennoten in die winst of dat verlies. Aan het laatste is het voorziene artikel 815 gewijd (waarbij artikel 816 handelt over uitkering van de winst en aanzuivering van het verlies). De plicht tot administratie, het bewaren, en het vaststellen en opmaken van de balans en staat van baten en lasten zijn geregeld in het voorziene artikel 814.
2. De regeling in de voorziene bepalingen geldt voor iedere vennootschap, zowel de openbare als stille. Ook bij een stille vennootschap noopt de vennootschappelijke samenwerking tussen de vennoten zoals aangeduid in artikel 800 tot een behoorlijke administratie en tot (mogelijk eenvoudige) jaarstukken aan de hand waarvan de afrekening van de financiële resultaten volgens de krachtens overeenkomst of wet geldende verdeelsleutel kan plaatsvinden.

Artikel 814 (administratie)

1. De redactie van het *eerste lid* komt overeen met artikel 3:15a, eerste lid, en artikel 2:15, eerste lid, waarin in verband met de ontwikkelingen in de techniek van de administratie ook wordt gesproken van andere (in het bijzonder moderne elektronische) gegevensdragers. In de administratie dienen niet alleen transacties ten name van de vennootschap doch alle transacties voor rekening van de vennootschap te worden opgenomen, evenals verrekeningen in verband met dergelijke transacties tussen een vennoot en de vennootschap of de andere vennoten. Tot de in het eerste lid aangeduide verplichting zijn de besturende vennoten gehouden. Het nakomen van deze verplichting valt onder de in artikel 809, derde lid, aangeduide gehoudenheid van iedere besturend vennoot zijn taak behoorlijk te vervullen.
2. Ingevolge het *tweede lid* heeft ieder der vennoten in beginsel een inzagerecht. De bepaling omtrent de bij overeenkomst te maken uitzondering op dit inzagerecht van ieder der vennoten zelf is ingegeven door de overweging dat soms zulk een inzage, bijvoorbeeld door een commanditaire vennoot die concurrerend werkzaam is, bezwaarlijk kan zijn en voorts door een uitspraak van het Gerechtshof Leeuwarden 20-6-1956, NJ 1956, 602, gewezen naar aanleiding van de voor een vennoot van een vennootschap onder firma geldende overleggingsplicht (in casu werd de subsidiaire vordering tot overlegging aan een accountant toegewezen). Los van deze regeling heeft iedere vennoot recht op de inlichtingen en bewijsstukken die hij redelijkerwijze nodig heeft om zich een oordeel te vormen over de omvang van de gemaakte winst en daarmee van het hem toekomende bedrag. Zie ten aanzien van het participatiecontract: HR 25-3-1977, NJ 1977, 448. De plicht van de besturende vennoot tot rekening en verantwoording aan ieder van zijn medevennoten, is neergelegd in artikel 809, derde lid.
3. Het behoort tot de taak van de besturende vennoten tenminste eenmaal per jaar de jaarstukken op te maken aan de hand waarvan in

overeenstemming met het gebruik ook rekening en verantwoording worden afgelegd ingevolge voornoemd artikel 809, derde lid. tussentijds opmaken blijft mogelijk en is soms aangewezen. opmaken dient ingevolge het *derde lid* in beginsel te geschieden bi acht maanden na afloop van het boekjaar (zie ook artikel 2:15, tw lid). doch in de overeenkomst van vennootschap kan worden voor in een verlenging van deze termijn, bijvoorbeeld door de bestuur vennoten zelf, door alle vennoten tezamen of bij meerderheidsbe van de vennoten. Het is echter redelijk deze verlenging niet lang laten voortduren dan zes maanden. Na verloop van de event verlengde termijn kan iedere vennoot in rechte vorderen da bedoelde jaarstukken door de besturende vennoten worden opgema. Tenslotte is een volzin opgenomen over het boekjaar correspondeert met hetgeen in artikel 2:15, vijfde lid, rechtspersonen is bepaald.

4. De bevoegdheid tot vaststelling, bedoeld in het *vierde lid*, brengt an dan die tot goedkeuring mee de bevoegdheid tot het anders bepalen sommige posten van de jaarstukken, tot het gewijzigd vaststellen de opgemaakte stukken. De bevoegdheid tot het vaststellen kom beginsel toe aan alle vennoten tezamen. In de overeenkomst vennootschap kan echter worden voorzien dat die vaststelling gesch bij een besluit van vennoten. Dit kan een meerderheidsbesluit zijn; denke aan vennootschappen met een groot aantal vennoten. Het ook zijn dat men een voorziening treft dat bijvoorbeeld alleen de senior-partners het besluit kunnen nemen. In alle gevallen dient iec vennoot aan de beraadslaging over de besluitvorming te kun deelnemen. Steeds dienen de redelijkheid en billijkheid in ach worden genomen. In de overeenkomst kan ook worden voorzien een of meer derden de stukken kunnen vaststellen. Dat de vaststell dient te geschieden binnen een redelijke termijn na het opma spreekt eigenlijk voor zich. Reeds op grond van de redelijkheid billijkheid dient ieder der vennoten hieraan mee te werken. In algemeen zal een redelijke termijn niet meer dan enige maan bedragen.
5. De in het *viijde lid* vervatte bepaling omtrent de bewaartermijn ontleend aan artikel 2:15, derde lid. Het *zesde lid* verklaart artikel 2: vierde lid, inzake overbrenging op andere gegevensdragers v toepassing.

Artikel 815 (winst- en verliesdeling)

1. De verdeling van winst en verlies bij de vennootschap is een zaak v wezenlijk belang. De samenwerking tussen de vennoten, die tot essentialia van de overeenkomst behoort, is immers gericht op l behalen van vermogensrechtelijk voordeel. Vandaar dat als maats voor de winst- en verliesdeling in het *eerste lid* wordt uitgegaan v gelijke delen en dat daarvan slechts kan worden afgeweken bij overeenkomst van vennootschap. Aan de hand van de gelden maatstaf zal telkenjare moeten worden vastgesteld wat ieders deel is

de gemaakte winst of het geleden verlies. Met het oog op het belang van de winst- en verliesdeling voor de vennoten is, evenals bij de vaststelling van de jaarstukken, tot uitgangspunt genomen dat alle vennoten daaraan moeten meewerken; zie hierna. Desgewenst kunnen de vennoten in de overeenkomst een afwijkende regeling treffen, in die zin dat de vaststelling ook kan geschieden door een besluit van vennoten, maar daarbij zal evenals bij de vaststelling van de jaarstukken ten minste voor elk der vennoten gelegenheid moeten bestaan aan de beraadslaging deel te nemen. Ook kan de vaststelling ingevolge de overeenkomst van vennootschap worden opgedragen aan een of meer derden. Aldus wordt zowel recht gedaan aan het belang dat elk der vennoten een voldoende stem heeft in de vaststelling van winst- en verliesdeling als aan het belang van flexibiliteit.

2. Om ieder misverstand uit te sluiten, is in het eerste lid (gelijk delen) toegevoegd de zinsnede 'ongeacht de waarde van ieders inbreng in de vennootschap' (of deze nu uit geld of goederen bestaat of uit arbeid). Men kan echter in de vennootschapsovereenkomst een winst- en verliesdelingsregeling opnemen die in meerdere of mindere mate is gerelateerd aan de (feitelijke) inbreng waarvoor men is gecrediteerd, terwijl daarbij ook ten aanzien van de arbeid inbrengende vennoot een overeen te komen redelijke maatstaf kan worden gehanteerd. Variaties daarbij zijn denkbaar. Zie over de mogelijkheid om over of voor de inbreng in de vennootschap een bepaalde rente of vaste vergoeding te bedingen: het vijfde lid.
3. De regeling van het *tweede lid* geeft een nadere uitwerking van wat het 'anders bepalen' ingevolge het eerste lid kan inhouden. Gehandhaafd is de hoofdregel dat de vaststelling van ieders aandeel door alle vennoten tezamen dient te geschieden. In de vennootschapsovereenkomst zelf zal vaak al nauwkeurig de hoegrootheid van ieders aandeel zijn bepaald zodat dan vanzelf aan deze eis is voldaan. Maar ook kan worden bepaald dat de vaststelling van ieders aandeel (alsnog en eventueel jaarlijks) door alle vennoten tezamen geschiedt. Is er niets bepaald, dan geldt ingevolge het eerste lid een gelijkelijke winst- en verliesdeling. Indien zulks in de vennootschapsovereenkomst is voorzien, is vaststelling daarvan door een of meer derden die daartoe opdracht ontvangen, mogelijk. Dit laat onverlet dat ook bij gebreke van een zodanige voorziening in geval van een geschil omtrent de winst- en verliesdeling ingevolge een daartoe te treffen regeling door bindend adviseurs of arbiters kan worden beslist.
4. Ingevolge het tweede lid is het ook mogelijk dat in de vennootschapsovereenkomst wordt bepaald dat de vaststelling kan geschieden bij een besluit van vennoten. Ook hier kan men denken aan een meerderheidsbesluit of bijvoorbeeld aan een besluit van de zgn. senior-partners. Dit is in de praktijk van belang bij grote vennootschappen waarin aldus, uiteraard met inachtneming van de redelijkheid en billijkheid, ieders aandeel, bijvoorbeeld aan de hand van een puntensysteem, kan worden vastgesteld. Ook hier dient iedere vennoot in de gelegenheid te worden gesteld aan de beraadslaging over

- zulk een besluitvorming deel te nemen. Zie ook hierboven ad ar 814. Deze toevoeging waarborgt dat niet te zeer wordt getornd aan karakter van de vennootschap als een overeenkomst tot samenwerking.
5. Het *derde lid* verheft tot wettelijke uitlegregel hetgeen in literatuur rechtspraak (zie HR 19-12-1934, NJ 1935, 881) wordt aanvaard.
  6. Gelet op de omschrijving van vennootschap in artikel 800, eerste waarin het element 'samenwerking van de vennoten gericht op behalen van vermogensrechtelijk voordeel ten behoeve van vennoten' als een wezenlijk kenmerk is opgenomen, is in het *vierde* ten aanzien van het beding dat een vennoot niet in de winst zal delen ('societas leonina'), ondanks het bepaalde in artikel 3:40, tweede nietigheid meer aangewezen dan vernietigbaarheid. Niet nietig is beding dat een vennoot niet of slechts tot een bepaald bedrag in verlies zal delen.
  7. De thans voorgestelde bepaling moet mede in het licht van Boek 3 als volgt worden begrepen. De nietigheid van het eerstgenoemd beding is op zich een partiële. Ingevolge artikel 3:41 blijft de overeenkomst van vennootschap voor het overige in stand voor zover deze gelet op haar inhoud en strekking niet in onverbreeklijk verband staat met nietige deel. Hierbij zal krachtens het eerste lid een gelijkelinge winstverdeling of krachtens het derde lid eenzelfde winstdeel als eventueel wel contractueel voorziene deel in het verlies gelden, de partijen kunnen zelf deze winstverdelingsregeling aanpassen. Overeenkomsten van vennootschapsovereenkomsten met een beperkt aantal vennoten zal in onverbreeklijk verband echter al gauw aanwezig worden geacht. Dit geldt voor het huidige recht HR (Derde Kamer) 6-6-1956, NJ 1957, 333. Het beding leidt dan tot nietigheid van de gehele overeenkomst als overeenkomst van vennootschap. In zulk een geval kan op grond van artikel 3:41 (conversie) sprake zijn van een samenwerkingsovereenkomst sui generis wanneer blijkt de strekking van de overeenkomst niet anderszins te worden aangenomen dat partijen haar ook zouden hebben gesloten indien zij vanwege de nietigheid van de overeenkomst van vennootschap van deze laatste overeenkomst hadden afgezien. Zie dit verband Gerechtshof Amsterdam 5-11-1954, NJ 1955, 383. Het beding moet dan wel dezelfde partijen bij de overeenkomst betreffen: vgl. HR 10-5-1996, NJ 1996, 692.
  8. Ook is mogelijk dat een gesloten overeenkomst mede blijktens haar bewoordingen van meet af aan niet is bedoeld als overeenkomst van vennootschap en ook niet als zodanig kan worden gekwalificeerd, doordat bijvoorbeeld wel als een samenwerkingsovereenkomst sui generis, als een vereniging met beperkte rechtsbevoegdheid. Zie voor dit laatste HR 4-11-1942, NJ 1942, 773. De toepasselijkheid van dit lid kan eventuele conversie komen dan niet aan de orde.
  9. Ook indien een uitdrukkelijk en nietig beding dat een vennoot niet in de winst zal delen, niet in de overeenkomst van vennootschap is opgenomen, kan deze overeenkomst bezien in haar geheel de strekking hebben dat een of meerdere vennoten in het geheel geen aandeel kunnen hebben in de winst. In een dergelijk geval zal gelet op de

omschrijving van vennootschap in artikel 800, eerste lid, de overeenkomst evenmin kunnen gelden als overeenkomst van vennootschap. Wegens het ontbreken van een wezenskenmerk is zij als zodanig nietig, doch ook hier kan door de hierboven aangeduide conversie de overeenkomst als andere overeenkomst worden gered. Op dergelijke gevallen doelt het *vijfde lid*. Het brengt een beperking aan op de mogelijkheid om in de overeenkomst een bepaalde rente over of een vast bedrag aan een vennoot toe te kennen voor zijn inbreng (kapitaal of arbeid). De bepaling betekent niet dat de vennoot geen rentevergoeding of vast bedrag voor zijn inbreng zou kunnen bedingen. Het gaat erom of dergelijke voorzieningen naar hun strekking meebrengen dat ook op langere termijn een vennoot stelselmatig van ieder deel in de winst verstoken blijft. Wordt deze grens overschreden, dan riskeert men nietigheid van de overeenkomst als overeenkomst van vennootschap. Naast hun afspraken omtrent winst- en verliesdeling of rentes c.q. vaste vergoedingen, kunnen vennoten ook overeenkomen dat zij periodiek tot een bepaald maximum voorschotten op een winstaandeel uit de vennootschapskas kunnen opnemen, die dan met hun winstaandeel over het betreffende boekjaar dienen te worden verrekend.

Artikel 816 (recht op uitkering)

1. Ingevolge het *eerste lid* ontstaat het recht op uitkering eerst nadat de balans en de staat van baten en lasten overeenkomstig artikel 814, vierde lid, zijn vastgesteld. De vraag hoe groot het aandeel is waarop de betreffende vennoot recht kan doen gelden, moet worden beantwoord aan de hand van artikel 815. De vennootschapsovereenkomst kan diverse voorzieningen inhouden, bijvoorbeeld uitkering van een bepaald percentage of, eventueel krachtens de overeenkomst, bepaling van de omvang van de uitkering telkens door de gezamenlijke vennoten of bij meerderheidsbesluit. Indien in de overeenkomst van vennootschap niets omtrent dit punt is bepaald, heeft iedere vennoot in beginsel recht op uitkering van zijn gehele aandeel in de winst. Onder bijzondere omstandigheden kan echter het vorderen van een integrale uitkering in strijd zijn met de redelijkheid en billijkheid. Men denke bijvoorbeeld aan de harde noodzaak van een (gedeeltelijke) interne financiering. Indien het aandeel in de winst niet of niet volledig wordt uitgekeerd, wordt door bijboeking van het niet uitgekeerde gedeelte op de kapitaalrekening van de betreffende vennoot diens inbreng verhoogd.
2. Ingevolge het *tweede lid* kan bij overeenkomst worden bepaald dat iedere vennoot zijn aandeel in het verlies moet aanzuiveren. Bij vereffening na ontbinding ligt het anders: zie artikel 830, tweede lid, waarin op dit punt een bevoegdheid aan de vereffenaar is toegekend. Uiteraard zal het verlies moeten blijken uit de vastgestelde balans en staat van baten en lasten. Indien in de overeenkomst waarbij de vennootschap is opgericht of in een latere overeenkomst omtrent dit punt niets is bepaald, kunnen de redelijkheid en billijkheid er onder

bijzondere omstandigheden toch toe nopen dat de vennoten aandeel in het verlies aanzuiveren. Men denke bijvoorbeeld aan operatie tot sanering van de financiën die in het belang is van ie vennoot.

Afdeling 5 (Ontbinding en voortzetting van de vennootschap)

Artikel 817 (ontbinding van vennootschap in haar geheel)

1. Dit artikel handelt over de ontbinding van de vennootschap in geheel. De ontbinding betreft de vennootschap als overeenkomst indien de vennootschap rechtspersoon is, daarmee en tegelijkertijd de ontbinding van de vennootschap als rechtspersoon. Bij ontbinding op grond van het in *eerste lid, onderdeel a*, bepaalde ('waarin zulks de overeenkomst van vennootschap volgt') kan men denken aan volgende gevallen. In die overeenkomst kan bijvoorbeeld zijn bepaald dat de vennootschap wordt ontbonden bij meerderheidsbesluit van vennoten, na verloop van een in de overeenkomst bepaalde tijd, of opzegging door een vennoot aan de andere vennoten (vgl. artikel 818 eerste lid, onderdeel d) of na het voltooien van een bepaald, in overeenkomst nauwkeurig omschreven werk. Daarnaast is het mogelijk dat gelet op de strekking van de overeenkomst van vennootschap tenietgaan van het goed welks exploitatie het eigenlijke doel is van vennootschap, de ontbinding met zich brengt.
2. Aandacht verdient dat de dood, het onbekwaam worden of faillissement van een der vennoten niet langer zijn voorzien als grond tot ontbinding van de vennootschap in haar geheel, doch in het hier voorziene artikel 818, eerste lid, onderdeel b, als gronden tot uittred van de betreffende vennoot. Niettemin kunnen partijen, bijvoorbeeld wanneer de vennootschap in bijzondere mate 'intuitu personae' waaraan aangegaan, in de vennootschapsovereenkomst bepalen dat in deze gevallen (en in het geval dat een vennoot die rechtspersoon is, ophoudt te bestaan) de vennootschap in haar geheel wordt ontbonden.
3. Voor zover in de in het eerste lid, onderdeel a, bedoelde gevallen gesproken kan worden van een in de vennootschapsovereenkomst opgenomen ontbindende voorwaarde (afhankelijkheid van een toekomstige en onzekere gebeurtenis), zijn de (gewezen) vennoten tot vervulling van die voorwaarde niet verplicht op grond van artikel 6:163 de reeds verrichte prestaties ongedaan te maken omdat uit inhoud van de strekking van de overeenkomst van vennootschap anders voortvloeit. Evenmin is met betrekking tot de verrichte inbreng en levering van goederen artikel 3:84, vierde lid, van toepassing omdat uit het daarop geldend, hierna volgend artikel 830 blijkt dat de gewezen vennoten niet op de ontbinding volgende vereffening en verdeling slechts recht hebben op een uitkering van de waarde van hun inbreng. Overigens heeft de ontbinding ook in deze gevallen geen terugwerkende kracht; zie artikel 3:38, tweede lid, en artikel 6:22.
4. Uiteraard kan, ook al is zulks niet in de vennootschapsovereenkomst voorzien, de vennootschap worden ontbonden door een late

- overeenkomst tussen alle vennoten tot beëindiging van hun samenwerking in vennootschappelijk verband. Zulks is bepaald in het eerste lid, *onderdeel b*.
5. Voor wat betreft de ontbindingsgrond genoemd in het eerste lid, *onderdeel c*, zij het volgende opgemerkt. In het hierna volgend artikel wordt de uittreding van een of meer vennoten geregeld. Een dergelijke uittreding met voortzetting van de vennootschap door de overblijvende vennoten is uiteraard slechts mogelijk indien twee vennoten overblijven. Is dit laatste niet het geval, dan wordt de vennootschap noodzakelijkerwijs ontbonden.
  6. Wat betreft de ontbindingsgrond in *onderdeel d* (faillietverklaring van de vennootschap) bedenke men dat ook vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid en ook stille vennootschappen failliet kunnen worden verklaard. Zie daarover nader bij de toelichting op de wijzigingen van het Faillissementsbesluit 1931 (ontwerp-Landsverordening tot aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en het Faillissementsbesluit 1931 aan een aantal aanvullingen van het nieuwe Burgerlijke Wetboek). De ontbinding in geval van faillissement leidt direct tot haar ontbinding. Zie nog wel het tweede lid.
  7. De in het eerste lid, *onderdeel e*, genoemde ontbinding (door de rechter in de gevallen die de wet bepaalt), doet zich voor bij rechterlijke ontbinding van de vennootschap in haar geheel op de gronden aangeduid in het hierna volgende artikel 820, en mogelijk ook bij toepassing van artikel 6:258.
  8. In het *tweede lid* wordt rekening gehouden met de mogelijkheid van voortzetting in geval van akkoord. Wordt de vennootschap aldus na het einde van het faillissement voortgezet, dan heeft zij uiteraard niet langer te gelden als ontbonden. Indien de vennootschap rechtspersoon is, staat alsdan voorts vast dat de rechtspersoon ook na het faillissement blijft voortbestaan. Het tweede lid komt in aanmerking voor overeenkomstige toepassing in gevallen dat weliswaar alle vennoten failliet zijn maar de vennootschap zelf niet: daaraan staat niet in de weg dat de vereffening van de vennootschap niet plaatsvindt op grond van het Faillissementsbesluit 1931 doch op de voet van de artikelen 825 e.v.
  9. Het *derde lid* van artikel 817 beslecht een kwestie waarover naar huidig recht in de literatuur verschillend wordt gedacht. In dit verband zij erop gewezen dat in dit ontwerp onder een vennootschap voor een bepaalde tijd aangegaan, is te verstaan de vennootschap waarbij aan de hand van de overeenkomst van meet af aan kan worden vastgesteld op welke datum de vennootschap zal eindigen. Vennootschappen voor het leven aangegaan of voor de voltooiing van een bepaald werk zijn niet voor een bepaalde doch voor onbepaalde tijd aangegaan.

Artikel 818 (partiële ontbinding)

1. Dit artikel vindt zijn grondslag in de gedachte dat bij uittreding van een (of meer) der vennoten ten gevolge van diverse oorzaken, waarover

hierna, de vennootschap, mits er ten minste twee vennoten overblijven (zie het hierboven aangeduide artikel 817, eerste lid, onderdeel c), de overblijvende vennoten moet kunnen worden voortgezet waarbij de vennootschap haar identiteit behoudt. In de praktijk bestaat behoefte aan continuïteit van de vennootschap bij een dergelijke uittreding, en meer in het algemeen bij wisseling in personenbestand die ook het gevolg kan zijn van opvolging of toetreding van nieuwe vennoten. Zie over opvolging en toetreding hierna ad artikel 823.

2. Het behoud van identiteit van de vennootschap kan worden bevestigd door te aanvaarden dat bij uittreding van een vennoot de vennootschap alleen ten aanzien van deze vennoot wordt ontbonden. De ontbinding van de vennootschap ten aanzien van de uittredende vennoot betreft de verbintenissenrechtelijke kant van de zaak; zie over de goederenrechtelijke consequenties bij voortzetting van de vennootschap door overblijvende vennoten hierna ad artikel 821.
3. Dat een vennoot moet kunnen uittreden indien alle vennoten daaromtrent overeenstemming bereiken (*eerste lid, onderdeel c*) spreekt wel haast vanzelf.
4. Hierboven ad artikel 817 is reeds opgemerkt dat in dit ontwerp de dood, het faillissement of het onbekwaam worden van één der vennoten niet leidt tot ontbinding van de gehele vennootschap (tenzij zulks in de vennootschapsovereenkomst is bepaald: artikel 817, eerste lid, onderdeel a) doch tot uittreding van de betreffende vennoot (onderhavige artikel 818, eerste lid, *onderdeel b*). Voor wat de dood betreft, houdt deze bepaling een afwijking in van artikel 6:249. In hierna volgend artikel 822 wordt geregeld op welke wijze in de overeenkomst van vennootschap kan worden voorzien dat de vennootschap voortduurt met de aangewezen erfgenamen of erfgenamen van de door zijn dood uittredende vennoot. Met de dood van een natuurlijke persoon is vergelijkbaar het ophouden te bestaan van een rechtspersoon die vennoot is. Dit kan zich voordoen bij ontbinding van de rechtspersoon, bij fusie en bij splitsing. Voor de laatste gevallen is in de vennootschapsovereenkomst worden voorzien in de opvolging door de verkrijgende rechtspersoon, die indien zulks niet is voorzien alsnog met medewerking van alle vennoten kan opvolgen (artikel 818 eerste lid). Bij omzetting behoudt de vennoot als rechtspersoon zijn identiteit. Maar onder omstandigheden kan de rechter de vennootschap ten aanzien van de omgezette rechtspersoon ontbinden op grond van gewichtige redenen (artikel 820, eerste lid).
5. De voortzetting van de vennootschap met een failliet verklaarde vennoot (al dan niet rechtspersoon) zou tot grote praktische moeilijkheden leiden. Bij voortzetting met een onbekwaam geworden vennoot kunnen de dan rijzende moeilijkheden goeddeels worden ondervangen door die vennoot dan niet langer besturend vennoot te doen zijn. Het *derde lid* van het onderhavige artikel geeft mogelijkheid zulks in de vennootschapsovereenkomst te bepalen.

6. Niet onder de uittredingsgronden is opgenomen de aan een vennoot verleende surséance van betaling, die immers niet is gericht op liquidatie doch op sanering. Wel kan in de vennootschapsovereenkomst worden voorzien dat (ook in deze gevallen) opzegging van de vennootschap aan de betreffende vennoot kan plaatsvinden door de andere vennoten; zie hierna ad onderdeel d. Ook zou de rechter de vennootschap ten aanzien van hem kunnen ontbinden op grond van gewichtige redenen. Zie hierna artikel 820, eerste lid.
7. Als uittredingsgrond is wel opgenomen (eerste lid, *onderdeel c*): het aanbreken van een in de overeenkomst voor uittreding aangeduid tijdstip. Men denke bijvoorbeeld aan het bereiken van een bepaalde leeftijdsgrens.
8. Aan het slot van het eerste lid is bepaald dat de vennootschap ten aanzien van een vennoot niet wordt ontbonden door het in vervulling gaan van een in de overeenkomst opgenomen ontbindende voorwaarde. Het is niet wenselijk dat in andere gevallen dan de hierboven (in het eerste lid) genoemde een buitengerechterlijke partiële ontbinding automatisch zou kunnen plaatsvinden op grond van het in vervulling gaan van een ontbindende voorwaarde. Onzeker kan zijn of en wanneer een niet concreet omschreven voorwaarde (bijvoorbeeld een toerekenbare tekortkoming of een gewichtige reden) is vervuld, en ook overigens dient te worden gelet op de belangen van de potentieel uittredende vennoot. Bij de door dit ontwerp gevolgde systematiek is er ook geen behoefte aan de mogelijkheid van ontbindende voorwaarden. Contractueel kan immers zijn voorzien in de mogelijkheid van opzegging aan een vennoot (zie hierna ad onderdeel d) die echter vernietigbaar is indien zij in strijd met de redelijkheid en billijkheid is geschied (zie hierna artikel 819). Ook staat de mogelijkheid open van een rechterlijke ontbinding ten aanzien van een of meer vennoten (zie hierna artikel 820, eerste lid).
9. De grond tot partiële ontbinding opgenomen in het eerste lid, *onderdeel d*, betreft vrijwillige uittreding van een vennoot die opzegt aan de andere vennoten en de gedwongen uittreding of uitstoting van een (of meer) der vennoten doordat aan hen de vennootschap wordt opgezegd door een of meer andere vennoten. In de thans geldende wetgeving wordt deze materie niet geregeld doch ook naar huidig recht wordt aangenomen dat deze opzeggingsmogelijkheden bestaan, mits hieromtrent (uitdrukkelijk) in de overeenkomst van vennootschap is voorzien. Zie voor wat betreft uitstoting in het bijzonder HR 13-6-1969, NJ 1969, 384. In deze zin is onderdeel d dan ook geformuleerd. Bij uitstoting dient uit de vennootschapsovereenkomst duidelijk te blijken of deze via opzegging kan geschieden door de overige vennoten gezamenlijk, door een meerderheid van hen, of zelfs door een of meer bepaalde vennoten zonder medewerking van de overige vennoten. Een algemene opzeggingsclausule die in dit opzicht verschillend kan worden geïnterpreteerd, is niet voldoende.
10. Uitstoting door opzegging kan in de vennootschapsovereenkomst zijn voorzien op grond van meerdere redenen. Men kan bijvoorbeeld

denken aan surséance van betaling, verlies van beheer of bestuur eigen goederen, verlies van een bepaalde kwaliteit of bevoegdheid, strafrechtelijke veroordeling of het toepassen van een tuchtrechte maatregel, blijvende arbeidsongeschiktheid. Naar huidig recht is discussie over de vragen of de redenen tot opzegging zoals hier bedoeld in de overeenkomst van vennootschap moeten worden vermeld en bij zulk een opzegging in elk geval sprake moet zijn van gewicht redenen. In de formulering van onderdeel d ligt een ontkennende beantwoording van beide vragen besloten. Het ontwerp gaat er even van uit – zie hierna artikel 819 – dat iedere opzegging moet voldoen aan de eisen van de door contractspartijen in acht te nemen redelijkheid en billijkheid. Onder omstandigheden kan zulks meebrengen dat behoorlijke reden tot opzegging is vereist.

11. De in het eerste lid, *onderdeel e*, genoemde ontbinding (door de rechter in de gevallen die de wet bepaalt) doet zich voor bij rechterlijke ontbinding van de vennootschap ten aanzien van een of meer vennoten op de gronden aangeduid in het hierna volgend artikel 820, en mogelijk ook bij toepassing van artikel 6:258. Zie hierna ad artikel 820.
12. Dat een ontbindende voorwaarde de vennootschap niet ontbindt ten aanzien van een vennoot (*slotzin van het eerste lid*), is reeds hierboven onder 8 toegelicht.
13. Naar huidig recht kunnen voortzettingsbedingen bij uittrekking van een vennoot direct of automatisch werken zonder dat een andere rechtshandeling nodig is in de vorm van een wilsverklaring van de overblijvende vennoten; deze hebben zich reeds in de overeenkomst van vennootschap definitief gebonden om de vennootschap voort te zetten. Hiernaast staan voortzettingsbedingen die niet direct automatisch werken maar waarbij een nadere wilsverklaring van de overblijvende vennoten nodig is om de voortzetting van de vennootschap te doen plaatsvinden. Dit ontwerp wil ook de laatste mogelijkheid open houden. Vandaar het *tweede lid* dat inhoudt dat in de vennootschapsovereenkomst kan worden bepaald dat in de gevallen genoemd in het eerste lid, onderdelen b, c en d, de overblijvende vennoten zich met bekwame spoed moeten uitspreken of zij de vennootschap willen voortzetten.
14. Met bekwame spoed wil zeggen: zo spoedig als gezien de omstandigheden redelijkerwijze mogelijk is, waarbij echter wel een ruime termijn voor beraad gelaten wordt. In het geval van het eerste lid, onderdeel a, zal deze kwestie bij de bedoelde overeenkomst na afloop van de onder ogen zijn gezien. Bij het geval van het eerste lid, onderdeel b, bedenke men dat op de in artikel 820 aangeduide gronden ook steeds de ontbinding van de vennootschap in haar geheel kan worden gevorderd. Indien de overblijvende vennoten ingevolge het tweede lid niet in de bekwame spoed met de voortzetting van de vennootschap instemmen, wordt de vennootschap behoudens een subsidiaire voorziening in de vennootschapsovereenkomst in haar geheel ontbonden; dit geval valt dan onder artikel 817, eerste lid, onderdeel a.

15. Het artikel is van dwingend recht, behoudens voorzover uit het artikel zelf anders blijkt (*vierde lid*).

Artikel 819 (redelijkheid en billijkheid)

1. Zoals eerder opgemerkt, moet iedere opzegging, zowel die aan alle andere vennoten als die aan een of meer andere vennoten, met als gevolg partiële ontbinding van de vennootschap (artikel 818, eerste lid, onderdeel d), in overeenstemming zijn met de eisen van de redelijkheid en billijkheid welke partijen tegenover elkaar in acht hebben te nemen. De voorgestelde bepaling betekent dat bij opzegging rekening moet worden gehouden met de redelijke belangen van de medevennoten of medevennoot. Of deze belangen in onevenredige mate worden geschaad, zal afhangen van de omstandigheden van het concrete geval. De redelijkheid en billijkheid moeten in acht worden genomen zowel bij de opzegging zelf als bij de termijn van opzegging. Een ontijdige opzegging zal vrijwel steeds in strijd zijn met de redelijkheid en billijkheid.
2. De vernietigbare opzegging in strijd met de redelijkheid en billijkheid wordt vernietigd hetzij door een buitengerechtelijke verklaring hetzij door een rechterlijke uitspraak (artikel 3:49 e.v.). Intussen kan een opzegging die wegens haar ontijdigheid in verband met de eisen van de redelijkheid en billijkheid is vernietigd, worden geconverteerd in een geldige opzegging tegen een later tijdstip, indien aan de voorwaarden van artikel 3:42 is voldaan.

Artikel 820 (ontbinding door de rechter)

1. De bepaling vervat in het *eerste lid* houdt in tweeërlei opzicht een uitbreiding in ten opzichte van het huidige recht. In de eerste plaats is rechterlijke ontbinding op vordering van ieder der vennoten niet alleen mogelijk van een vennootschap in haar geheel doch ook ten aanzien van een (of meer) der vennoten, waardoor die vennoot gedwongen wordt uit te treden (of wordt 'uitgestoten'). Naar huidig recht wordt aangenomen dat dit laatste alleen mogelijk is indien een hiertoe strekkend beding in de vennootschapsovereenkomst is opgenomen. De thans voorgestelde bepaling stelt deze eis niet. Ontbinding ten aanzien van een of meer der vennoten kan steeds door de rechter geschieden, ook al is hieromtrent niets in de overeenkomst bepaald. De voorgestelde bepaling is in het bijzonder van belang in de gevallen dat partijen geen gebruik hebben gemaakt van de in artikel 818, eerste lid, onderdeel d, geboden mogelijkheid in de vennootschapsovereenkomst te bedingen dat aan een (of meer) der vennoten kan worden opgezegd. Door rechterlijke interventie kan dan onder omstandigheden mogelijk toch een oplossing worden bereikt waarbij de vennootschap door de overblijvende vennoten wordt voortgezet.
2. In de tweede plaats houdt de voorgestelde bepaling in dat rechterlijke ontbinding van de vennootschap in haar geheel of ten aanzien van een (of meer) der vennoten niet alleen kan geschieden op grond van gewichtige redenen doch ook op andere gronden die in de

overeenkomst van vennootschap zijn voorzien. Van een gewiel reden is sprake indien, alle omstandigheden in aanmerking genomen redelijkerwijs van een of meer der vennoten niet langer kan worden geleverd om het vennootschappelijk verband in zijn geheel of aanzien van een vennoot voort te zetten. De beoordeling hiervan is de rechter. Het staat partijen niet vrij om 'gewichtige redenen' rechterlijke ontbindingsgrond in hun overeenkomst uit te sluiten of te beperken. Vennoten moeten niet tot samenwerking gedwongen blieden indien zulks redelijkerwijs niet meer van hen kan worden geleverd voorgestelde bepaling bevat echter wel uitdrukkelijk de mogelijkheid om daarnaast andere rechterlijke ontbindingsgronden in vennootschapsovereenkomst te voorzien. Zie onder het huidige reeds HR 5-6-1970, NJ 1970, 429.

3. Tenslotte verdient aandacht dat de rechterlijke ontbinding van vennootschap in haar geheel of ten aanzien van een of meer vennoten uitvoerbaar bij voorraad kan worden verklaard. Zie hierna ad artikel 825.
4. Het *tweede en derde lid* sluiten aan bij HR 3-12-1948, NJ 1949, . Wel verdient aandacht dat op een vennootschap van toepassing is artikel 6:258 betreffende wijziging, gehele of gedeeltelijke ontbinding door de rechter op grond van onvoorziene omstandigheden. Ook dergelijke ontbinding valt onder de categorie 'door de rechter in gevallen die de wet bepaalt' zoals aangeduid in artikel 817, eerste onderdeel e, en in artikel 818, eerste lid, onderdeel e.
5. Aanwezigheid van een vernietigingsgrond ten aanzien van overeenkomst van vennootschap kan slechts leiden tot ontbinding door de rechter (*vierde lid*). Dit geldt ter wille van de rechtszekerheid voor vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid. Vernietiging van de overeenkomst met terugwerkende kracht past slecht bij een vennootschap, zeker als deze tussen meer dan twee personen aangegaan is. De mogelijkheid van toepassing van artikel 3:53, tweede lid, heft de ontstane rechtsonzekerheid niet aanstonds op. En ook rijzen de vraag of, indien één der partijen bij de overeenkomst zich beroept op een vernietigingsgrond, de overeenkomst tussen de overpartijen in stand blijft of niet. Het is daarom aangewezen om bij de bevoegdheid te geven desverzocht de vennootschap geheel of partieel (ten aanzien van één of meer vennoten) ex nunc te ontbinden.
6. Treedt de vennootschap met rechtspersoonlijkheid niet langer in buiten op de wijze als aangeduid in artikel 801, eerste lid, en artikel 802, vierde lid, dan vormt ontbinding van de vennootschap rechtspersoon in haar geheel de aangewezen sanctie. Dit geval wordt daarom mede in het vierde lid genoemd.
7. Zonder uitdrukkelijke bepaling zou wellicht twijfel kunnen bestaan over de vraag of dit artikel wel in alle opzichten van dwingend recht moet worden toegepast. Met het oog daarop is dit uitdrukkelijk bepaald in het *vijfde lid*.

8. Voor de situatie dat de overeenkomst van vennootschap van meet af aan nietig is en ten aanzien van deze niet bestaande vennootschap een vermogen is gevormd, geeft artikel 803 de nodige voorzieningen.

Artikel 821 (uittreding en voortzetting)

1. Indien de vennootschap in haar geheel wordt ontbonden, zijn de hierna volgende bepalingen vervat in afdeling 6 betreffende vereffening en verdeling van toepassing. Voor het geval dat de vennootschap slechts wordt ontbonden ten aanzien van de vennoot die uittreedt waarbij de vennootschap wordt voortgezet door de overblijvende vennoten, dienen voorzieningen te worden getroffen om te bereiken dat het aan de vennootschap gebonden en dienstbare vermogen zoveel mogelijk in stand blijft, en dat de goederen van de vennootschap onder het vennootschappelijk verband blijven, zodat de vennootschap door de overblijvende vennoten metterdaad kan worden voortgezet en haar identiteit wordt gewaarborgd. Hierbij zal ervoor moeten gezorgd dat de uittreedende vennoot een genoegzame financiële compensatie krijgt voor het verlies van zijn aandeel in de vennootschappelijke gemeenschap c.q. zijn aandeel in het vermogen van de vennootschap indien deze rechtspersoon is.
2. Naar huidig recht worden met het oog op het bovenstaande in overeenkomsten van vennootschap voortzettingsregelingen getroffen waarin naast obligatoire voortzettingsbedingen ook vermogensbedingen zijn opgenomen, te weten verblijvingsbedingen (met een definitieve binding) en toedelingsbedingen (de voortzettende vennoten moeten dan nader hun wil verklaren; men spreekt ook wel van verblijvingsopties). Het is echter zinvol om deze materie in de wet zelf te regelen zodat bij uittreding de continuïteit en identiteit van de vennootschap zo min mogelijk in gevaar komen. Daarbij moet worden bedacht dat naar huidig recht onzekerheid bestaat over het antwoord op de vraag of onder omstandigheden mag worden aangenomen dat een contractuele voortzettingsregeling die slechts een voortzettingsbeding van verbintenisrechtelijke aard inhoudt, ook een vermogensbeding impliceert.
3. Het ontwerp behelst geen regeling van het zgn. overnemingsbeding waarbij aan de voortzettende vennoten c.q. de vennootschap het recht wordt toegekend een dan te leveren goed tegen een bepaalde waarde van de uittreedende vennoot over te nemen. Naar huidig recht wordt het beding in de praktijk gehanteerd voor situaties dat een aan de vennootschap dienstbaar goed geen deel uitmaakt van de vennootschappelijke gemeenschap. Aan een wettelijke regeling van zulk een beding bestaat geen behoefte. Partijen zijn intussen vrij om in voorkomende gevallen een dergelijk beding in hun overeenkomst op te nemen. Overigens zal veelal het ingebrachte recht op genot van een goed ook deel uitmaken van de vennootschappelijke gemeenschap, zie artikel 805, derde lid, zodat ook dit genotsrecht valt onder de hierna toe te lichten, in het eerste lid van het onderhavige artikel aangeduide toedeling c.q. wordt geleverd zoals verwoord in het vierde lid.

4. In dit verband zij erop gewezen dat bij de voorzieningen in onderhavige artikel moet worden onderscheiden tussen de situatie de vennootschap geen rechtspersoon is zodat er sprake is van vennootschappelijke gemeenschap, en de situatie van de vennootschap die rechtspersoon is, zodat die vennootschap-rechtspersoon eigenaar van de goederen van de vennootschap. Het eerste tot en met derde betreffen de eerste situatie, het vierde lid betreft de tweede situatie.
5. Het *eerste lid* verlangt een toedeling aan de overblijvende venno. Overgang van rechtswege is onwenselijk. Deze zou te zeer gespannen voet staan met de systematiek van verdeling gemeenschappen in artikel 3:186, in verbinding met artikel 3: tweede lid. Rechtszekerheid en kenbaarheid van de overgang spelen die systematiek een belangrijke rol.
6. Daarbij hoeft het belang van continuïteit niet in het gedrang te komen. Het risico dat de levering door de uittredende vennoot uitblijft, immers genoegzaam worden ondervangen door bijvoorbeeld in vennootschapsovereenkomst of bij de uittreding voor de andere vennoten een onherroepelijke volmacht te bedingen om het hun door wet toegedeelde aandeel in de goederen van de vennootschappelijke gemeenschap aan zichzelf te leveren. In de derde volzin van het eerste lid is daarbij nader bepaald dat een onherroepelijke volmacht de werking behoudt in faillissement. Aldus wordt twijfel vermeden over de vraag of de curator gehouden is medewerking te verlenen aan levering. Voorts kan daarmee het bezwaar worden vermeden dat levering onder opschortende voorwaarde niet kan worden toegepast toekomstige registergoederen (artikel 3:97) en evenmin bij toekomstige vorderingen op naam, dit laatste in verband met het vereiste mededeling aan de schuldenaar (artikel 3:94, eerste lid). Het woord 'bevoegd' heeft betrekking op zowel vertegenwoordigingsbevoegdheid als de beschikkingsbevoegdheid.
7. Een voorziening voor wat onder het huidig recht een toedelingsbeding of verblijvensoptie wordt genoemd (zie hierboven), is overigens niet nodig omdat blijkens artikel 818, tweede lid, in de overeenkomst is worden bepaald dat in de daar bedoelde gevallen uittreding slechts plaatsvindt indien de voortzettende vennoten hiermee met bekwame spoed instemmen. Die instemming kan worden geweigerd indien niet de toedeling zoals bedoeld als gevolg van de uittreding niet wenst aanvaarden.
8. Wel kan het in de praktijk voorkomen dat er in een concreet geval behoefte aan bestaat om sommige goederen behorend tot vennootschappelijke gemeenschap in handen te laten van uittredende vennoot, bijvoorbeeld om het bedrag van hetgeen ingevolge het tweede lid van het onderhavige artikel 821 aan die vennoot moet worden uitgekeerd, te verminderen. Dit kan worden bereikt doordat de effectuering van de bedoelde toedeling en levering, overeenstemming tussen de overblijvende vennoten en de uittredende vennoot, bepaalde goederen door eerstgenoemden aan laatstgenoemde in betaling worden gegeven voor het krachtens l

- tweede lid door hen aan hem verschuldigde. Zie artikel 6:45. Bij rechterlijke partiële ontbinding kan bij gebreke van een dergelijke overeenstemming de rechter zulk een inbetalinggeving opnemen onder de door hem ingevolge artikel 820, tweede lid, te stellen voorwaarden, waarin overigens niet kan worden afgeweken van het in het eerste lid van het onderhavige artikel 821 bepaalde.
9. Aandacht verdient dat het eerste lid ook geldt bij uittreding door overlijden van een vennoot waarbij de vennootschap wordt voortgezet door de overblijvende vennoten. In het systeem van het ontwerp is dit de regel. In de overeenkomst van vennootschap kan echter worden bedongen dat de vennootschap voortduurt met de aangewezen erfgenamen of erfgenaam van de overleden vennoot. Zie daarover hierna ad artikel 822.
  10. Blijkens het eerste lid is voor de overgang van het aandeel levering vereist op dezelfde wijze als voor overdracht is voorgeschreven (artikel 3:186, eerste lid). Een levering bij voorbaat die op zich mogelijk blijft, stuit op complicaties in verband met toekomstige registergoederen en vorderingen op naam. Om toch zekerheid te bereiken dat de levering zonder moeilijkheden wordt geëffectueerd, zorgt men er in de praktijk meestal voor dat vennoten elkaar te dien einde een onherroepelijke volmacht geven; zie voornoemde derde volzin van het eerste lid.
  11. Het *tweede lid* betreft de financiële compensatie van de uittredende vennoot voor het verlies van zijn aandeel in de vennootschappelijke gemeenschap. De hoofdregel is dat de voortgezette vennootschap gehouden is een bedrag te betalen dat gelijk is aan de waarde van de economische deelgerechtigdheid van de uittredende vennoot in het vermogen van de vennootschap. Hier wordt evenals het geval is in artikel 808 (huwelijksgemeenschap), in artikel 823, vierde lid, (opvolging) en in artikel 830, derde lid, (vereffening na algehele ontbinding), het begrip 'economische deelgerechtigdheid' geïntroduceerd dat in de terminologie van het ontwerp duidelijk moet worden onderscheiden van de begrippen 'aandeel' in de vennootschappelijke gemeenschap en 'aandeel' in de goederen van de vennootschap indien deze rechtspersoon is. Met deelgerechtigdheid is bedoeld de economische deelgerechtigdheid; de gerechtigdheid in de (goederen)gemeenschap wordt aangeduid met het begrip 'aandeel'. Die economische deelgerechtigdheid in het vermogen van de vennootschap reflecteert (de obligatoire) aanspraak in geld die de vennoot heeft op de gezamenlijke (in casu overblijvende) vennoten c.q. de vennootschap. Die deelgerechtigdheid loopt niet parallel met de mate van gerechtigd zijn in de goederengemeenschap, met de grootte van het 'aandeel'. Tenzij anders blijkt, is ieder der vennoten in die tussen hen ontstane gemeenschap voor een gelijk gedeelte gerechtigd. Zie HR 3-10-1984, NJ 1985, 623. Dit laatste is intussen niet van praktisch belang omdat een vennoot behoudens in het geval van opvolging toch niet over dit aandeel kan beschikken: zie artikel 806, eerste lid.
  12. De economische deelgerechtigdheid wordt bepaald door de inhoud van de overeenkomst, waarbij in het bijzonder van belang zijn de

bepalingen die regelen wat de vennoten of hun erfgenamen uit vennootschapsvermogen toekomt, ingeval bij liquidatie, uittrede overlijden te hunnen aanzien aan de vennootschap een einde komt, terwijl bij gebreke aan zodanige regelingen ieders economische deelgerechtigdheid wordt bepaald enerzijds door zijn inbreng, anderzijds door de grondslag waarop hij deelt in de winst en de verliezen. Zie voor het huidig recht IIR 3-5-1968, NJ 1968, 267 formuleringswijze van het voorgestelde tweede lid sluit hierbij aan.

13. Net zoals in de huidige praktijk kunnen allerlei contractuele regelingen worden getroffen, waarbij ook kan worden gedifferentieerd al naar gelang het gaat over gehele ontbinding, het uittreden en de overgang hiervan, bijvoorbeeld het overlijden van een vennoot. Bepaald kan worden dat (in sommige gevallen) de uitkering wordt berekend op basis van de laatst opgemaakte en vastgestelde balans, tegen de boekwaarde of op basis van de werkelijke waarde waarbij stille reserves moeten worden verdisconteerd en waarbij ook kan worden voorzien dat aan de uittredende vennoot niet-geactiveerde goodwill dient te worden vergoed.
14. In de literatuur is omstreden of bedongen kan worden dat in bijzondere gevallen van ontbinding de deelgerechtigdheid van de uittredende vennoot nihil is. Op zichzelf is dit mogelijk, al komt dit in de huidige praktijk zelden voor. Men ziet in dat de uittredende vennoot in de rechtten minste recht zal kunnen moeten doen gelden op de uitkering van het bedrag van het tegoed op zijn kapitaalrekening zoals dit zich sinds de creditering bij zijn inbreng van goed of geld en rekening houdend met zijn bijgeschreven of afgeboekte winst- en verliesdeling heeft ontwikkeld. Echter, voor het geval dat door geleden verliezen waarbij die vennoot moet delen, sprake is van een negatieve waarde van de economische deelgerechtigdheid, geldt de dwingende regel van het voorgestelde tweede lid dat die vennoot deze aan de vennootschap moet vergoeden.
15. Wordt die negatieve waarde aldus vergoed, dan ligt het voor de hand dat de regel van het voorgestelde *derde lid* te aanvaarden dat de overblijvende vennoten gehouden zijn de schulden van de vennootschap voor de rekening te nemen. Meer in het algemeen gaat deze wettelijke regel voort uit dat bij het bepalen van de (uiteindelijk wellicht toch negatieve) economische deelgerechtigdheid de vennootschapsschulden dienen te worden verdisconteerd waar tegenover staat dat de draagplicht van deze schulden gaat berusten bij de overblijvende vennoten. Partijen dienen met de bedoelde regels in de waarderingsovereenkomsten rekening te houden.
16. In het systeem van het ontwerp moet eveneens worden aanvaard dat reeds naar huidig recht onderschreven regel dat de overblijvende gezamenlijke vennoten als zodanig c.q. de vennootschap die haar identiteit behoudt, voor de bij de uittreding bestaande vennootschapsschulden kunnen blijven worden aangesproken waarvoor zodanig ook de vennootschappelijke gemeenschap kan worden uitgewonnen. Zie hierboven artikel 806, tweede lid. Ook

voortzettende vennoten in persoon blijven op voet van artikel 813 voor dergelijke verbintenissen extern gebonden. Zie over de externe verbondenheid van de uittreedende vennoot voor de ten tijde van zijn uittreden bestaande verbintenissen hierna artikel 824, eerste lid. De positie van de zaakcrediteuren wordt bij een uittreden derhalve niet ernstig aangetast.

17. De positie van privé-crediteuren van een uittreedende vennoot kan in het geding zijn indien in de vennootschapsovereenkomst is voorzien in een uitkering op basis van een aanzienlijk lagere waarde dan de werkelijke waarde of zelfs in het geheel geen uitkering. De privécrediteur en de curator in diens faillissement kunnen voor wat betreft de contractueel voorziene waardebepaling (echter niet voor wat betreft de toedeling zelf die immers berust op de wet; zie het eerste lid van het onderhavige artikel 821) een beroep doen op de Pauliana, al zal de bevoordelingsbedoeling, zeker bij uitkeringsbedingen op wederkerige basis, niet altijd even gemakkelijk aan te tonen zijn. Bij vernietiging van de waarderingsclausule kan de rechter de verplichting opleggen tot een uitkering in geld (artikel 3:53, tweede lid).
18. Bij uittreden van een vennoot door diens overlijden dient te worden gelet op artikel 4:126, tweede lid, onderdeel a, in het ontwerp-Landsverordening erfrecht en schenking, waarin bedingen (met als gevolg) dat een goed van een der partijen onder opschortende voorwaarde of onder opschortende tijdsbepaling zonder redelijke tegenprestatie (wederkerigheid geldt niet als tegenprestatie) op een ander overgaat of kan overgaan, worden beschouwd als een quasi-legaat waarop artikel 4:126, eerste lid, van overeenkomstige toepassing is.
19. Indien over de waardebepaling niets in de overeenkomst is bepaald en bij uittreding daaromtrent geen overeenstemming tussen partijen kan worden bereikt, is ingevolge het tweede lid het bedrag van de waarde van de economische deelgerechtigdheid verschuldigd, zonder dat daarbij in de wettekst zelf een maatstaf wordt gegeven voor de berekening van die waarde. In het hierboven genoemde arrest HR 3-5-1968, NJ 1968, 267, ligt mede besloten dat indien een waardebepalingsregeling in de overeenkomst ontbreekt voor het geval van uittreden doch wel zulk een regeling is voorzien voor algehele ontbinding, deze laatste regeling tevens van invloed is op de bepaling van de waarde van de deelgerechtigdheid tijdens het bestaan van de vennootschap, dus ook in het geval van uittreden. Indien in het geheel niets over de waardebepaling in de overeenkomst is geregeld, geldt, aldus het genoemde arrest, dat ieders deelgerechtigdheid wordt bepaald enerzijds door zijn inbreng en anderzijds door de grondslag (contractueel bepaald en anders voor gelijke delen: zie artikel 815, eerste lid) waarop hij deelt in de winsten en verliezen. Hiervan gaat ook de in artikel 830, achtste tot en met tiende lid, neergelegde regeling van de vereffening bij algehele ontbinding uit.
20. De werkelijke waarde van de vennootschappelijke goederen dient in aanmerking te worden genomen; de boekwaarde van de activa is niet

beslissend. Stille reserves en de eventuele waarde van niet-geactive goodwill komen als surplus boven het kapitaal (de waarde van ingebrachte activa) tot uitdrukking en worden verdeeld overeenkomstig de winstverdelingsmaatstaf. In het geval van uittreding waarbij goederen dienstbaar blijven aan de voortgezette vennootschap, zal de bepaling van de werkelijke waarde de going concern-maatstaf meestal de juiste zijn.

21. Op drie punten wordt nog de aandacht gevestigd. Het voorgestelde tweede lid bepaalt ook dat in de overeenkomst kan worden bedongen dat het te betalen bedrag in een of meer termijnen of afhankelijk van een toekomstige gebeurtenis zal worden uitgekeerd. Deze bepaling komt tegemoet aan de behoeften van de praktijk in gevallen waarin uitkering ineens een te grote aanslag zou betekenen op de liquiditeit van de vennootschap. Naar huidig recht wordt deze mogelijk algemeen aanvaard.
22. Het te betalen bedrag is zoals het tweede lid tot uitdrukking brengt, schuld van de (voortgezette) vennootschap c.q. de gezamenlijke (overblijvende) vennoten als zodanig. Het betreft een zaaksschuld waarvoor de gemeenschap van die vennootschap kan worden uitgewonnen. Daarnaast zijn de vennoten op de voet van artikel 170, eerste en derde lid, in persoon verbonden voor deze verbintenissen aan de vennootschap.
23. Tenslotte zij gewezen op de formulering dat de vennootschap gehouden het bedoelde bedrag te betalen 'ten behoeve van' de uitgetreden vennoot of ingeval van diens overlijden van de erfgenamen. In de regel zal dit bedrag ook rechtstreeks diener worden betaald 'aan' de genoemde personen. Doch in gevallen waar de uitgetreden vennoot uiteindelijk een voortzetting van de vennootschap met een bepaalde erfgenaam of derde van de vennootschapsovereenkomst aangeduide erfgenaam of derde wordt, kan indien zulks in de overeenkomst van vennootschap is voorzien, ook een constructie worden gevolgd waarbij het bedrag dat de erfgenaam of derde wordt betaald, doch ten behoeve van de erfgenamen van de overleden vennoot of de uitgetreden vennoot, wordt betaald. Nader hierover ad artikel 822 en ad artikel 823.
24. Het vierde lid slaat op de situatie dat de vennootschap rechtspersoon is. Deze rechtspersoon is dan gerechtigd tot de goederen van de vennootschap. De vennoten nemen echter deel in die goederen van de vennootschap. Men kan ook zeggen dat de vennoten mede door hun inbreng in geld goederen toch een aandeel hebben in de goederen van de vennootschap, dat echter een ander karakter heeft dan het aandeel van een aandeelhouder in de kapitaalvennootschap. Dit laatste aandeel wordt wel getypeerd als een vermogensrecht van eigen aard. Het doelt op het door het bedrag van het aandeel bepaalde recht ter zake van het kapitaal c.q. vermogen van de vennootschap, waaraan voorts financiële rechten (winst- en liquidatierechten) en zeggenschapsrechten (over vergaderrecht en stemrecht) zijn verbonden die voortvloeien uit het eigen regime zoals dit goeddeels wordt bepaald door Boek II betreffende rechtspersonen en de statuten van de vennootschap. Bij

personenvennootschap die rechtspersoon is, ligt dit anders. Het aandeel van de vennoten in de goederen van de vennootschap slaat alleen op hun financiële belang zoals mede daarin weerspiegeld. De zeggenschapsrechten en de eventuele winstrechten (ook de verplichting om te delen in het verlies) worden bepaald door de overeenkomst van vennootschap en de bepalingen van deze titel. Dit 'aandeel' moet evenals het 'aandeel' in de vennootschappelijke gemeenschap bij een vennootschap die geen rechtspersoon is, worden onderscheiden van de economische deelgerechtigdheid die de (obligatoire) aanspraak in geld reflecteert die de vennoot in dit geval op de vennootschap-rechtspersoon heeft, en die overigens op dezelfde wijze wordt bepaald als hierboven voor het geval dat de vennootschap geen rechtspersoon is, wordt aangegeven. Tenzij anders blijkt, is ook hier het 'aandeel' van ieder der vennoten in de goederen van de vennootschap gelijk, doch dit laatste is hier evenmin van praktisch belang omdat een vennoot behoudens in het geval van opvolging niet over dit aandeel kan beschikken; vgl. artikel 807. Dit aandeel moet ook hier evenals bij de kapitaalvennootschap getypeerd worden als een vermogensrecht van eigen aard (en daarmee als goed; zie artikel 3:1) dat slechts voor zover hierin door de wet is voorzien, overdraagbaar is (artikel 3:83, derde lid). Dit laatste is in het ontwerp het geval bij opvolging.

25. Het vierde lid stemt overeen met artikel 823, derde lid, zodanig dat ook in het geval van uittreden van een vennoot uit een vennootschap met rechtspersoonlijkheid voor de overgang van zijn aandeel een levering aan de overblijvende vennoten dient plaats te vinden. Deze levering geschiedt, net als de levering, bedoeld in artikel 823, derde lid, tweede volzin, door een daartoe bestemde akte. De verwijzing naar het eerste lid, derde volzin, maakt daarbij duidelijk dat een onherroepelijke volmacht ook hier zijn werking behoudt in faillissement. Ook de dwingende regel van het derde lid, die zoals hierboven is uiteengezet, berust op het uitgangspunt dat bij het bepalen van de economische deelgerechtigdheid van de uitgetreden vennoot de vennootschapsschulden dienen te worden verdisconteerd, wordt van toepassing verklaard op de vennootschap die rechtspersoon is.
26. Het artikel is van dwingend recht, behoudens voorzover uit het artikel zelf anders blijkt (*vijfde lid*).

Artikel 822 (opvolging door erfgenaam)

1. Uitgangspunt van dit ontwerp is dat bij het overlijden van een der vennoten de vennootschap wordt voortgezet door de overblijvende vennoten: zie artikel 818, eerste lid, onderdeel b, en in verband hiermee artikel 821. In de vennootschapsovereenkomst kan echter zijn bedongen dat bij overlijden van een vennoot de vennootschap in haar geheel wordt ontbonden (artikel 817, eerste lid, onderdeel a).
2. Het onderhavige artikel 822 regelt hoe men kan bereiken dat de vennootschap bij overlijden van een vennoot voortduurt met zijn erfgenamen of een bepaalde erfgenaam. Het artikel kiest ten aanzien van de voortzetting van de vennootschap met een, meerdere, of alle

erfgenamen voor de mogelijkheid van een beding ten behoeve derden. De opvolging in de vennootschap door een of meer vennoten bij overlijden van een vennoot, wordt aldus zoveel mogelijk gemaakt van het erfrecht. De contractuele positie van een overlede vennoot gaat niet door zijn overlijden over op zijn erfgenamen: artikel 818, eerste lid, onderdeel b, dat een afwijking inhoudt artikel 6:249. Onder erfgenamen moet hier worden verstaan zij die de nalatenschap zijn geroepen: de wettelijke of testament erfgenamen. Niet van belang is derhalve of deze erfgenamen nalatenschap aanvaarden of verwerpen.

3. In de redactie van het artikel is er rekening mee gehouden dat de opvolger aangewezen erfgenaam bezwaarlijk gebonden geacht worden zolang hij van het derdenbeding geen kennis heeft genomen (vergelijk bij deze formulering artikel 6:5, tweede lid, artikel 6:249, tweede lid, artikel 6:253, vierde lid, en, in het ontwerp van de Landsverordening erfrecht en schenking, artikel 7:175, tweede lid). Teneinde onzekerheid te voorkomen in het geval dat de erfgenaam langere tijd na het overlijden van de erflater-vennoot van de aanwijzing kennis krijgt, kan in het derdenbeding zelf een termijn worden opgenomen waarbinnen het aanvaard kan worden. Voorts zullen de overblijvende vennoten het beding kunnen herroepen (artikel 6:253, tweede lid).
4. Wensen erfgenamen het beding niet te aanvaarden, dan kunnen zij met bekwame spoed afwijzen. Zij behoeven dan niet de nalatenschap te verwerpen. Zie voor de betekenis van de woorden 'met bekwame spoed' hierboven ad artikel 818, tweede lid: zo spoedig als gezien de omstandigheden redelijkerwijze mogelijk is, waarbij echter wel een ruime ruimte voor beraad gelaten wordt. Omdat de keuze van de erfgenamen met betrekking tot het voortzettingsbeding los staat van de beslissing met betrekking tot de nalatenschap, zullen zij bij die keuze steeds bekwame spoed moeten betrachten, ongeacht of zij zich nog beraad omtrent de nalatenschap of deze slechts onder voorrecht van boedelbeschrijving aanvaarden.
5. Wijzen een of meer erfgenamen het beding af, dan zullen behoudens een andere subsidiaire voorziening in de overeenkomst (bijvoorbeeld opvolging door een bepaalde andere aangewezen erfgenaam of door een derde die geen erfgenaam is, zie artikel 823), de regels gelden van artikel 818 (voortzetting door de overblijvende vennoten), in aansluiting op de verbinding met artikel 821. In de overeenkomst kan ook zijn bepaald dat de vennootschap dan in haar geheel wordt ontbonden (artikel 818, eerste lid, onderdeel a).
6. Zoals reeds aangestipt, beschouwt het ontwerp het voortduren van de vennootschap met de aangewezen erfgenaam of erfgenamen als een bijzonder geval van opvolging, die in het algemeen, ook indien een derde-buitenstaander opvolgt, wordt geregeld in het hierna volgende artikel 823. In het onderhavige artikel kan derhalve in hoofdzaak worden volstaan met de verwijzing naar het hier van toepassing verklaarde tweede, derde en vierde lid van artikel 823. Ingevolge

tweede lid van dit artikel 823 wordt de positie van de aangewezen erfgenaam of erfgenamen die de overledene als vennoot opvolgen, bepaald door de rechten en verplichtingen die voor hem uit de vennootschapsovereenkomst voortvloeien. Goederenrechtelijk valt het aandeel van de overleden vennoot in de gemeenschap van goederen of in de goederen waartoe de vennootschap als rechtspersoon is gerechtigd, in diens nalatenschap. Voor zover de erfgenamen niet als vennoten opvolgen, zullen zij dit aandeel moeten leveren aan de als vennoot opvolgende erfgenaam die daartegenover de uitkering krijgt als aangeduid in artikel 823, vierde lid. Indien alle erfgenamen als vennoten opvolgen, gaan deze verplichtingen door vermenging teniet (artikel 6:161).

7. Het van toepassing verklaarde derde lid van artikel 823 betreft dan de levering van het aandeel van de overledene in de goederen van de vennootschappelijke goedereengemeenschap of in de goederen van de vennootschap die rechtspersoon is. Voor zover het betreft een aandeel in de vennootschappelijke gemeenschap, geschiedt de levering van het aandeel in de goederen van die gemeenschap overeenkomstig artikel 3:96. Voor zover het betreft een aandeel in de goederen van de vennootschap die rechtspersoon is, geschiedt de levering van dit vermogensrecht van eigen aard, zie hierboven ad artikel 821, door een daartoe bestemde akte hetgeen in overeenstemming is met artikel 3:95. Aandacht verdient dat ten aanzien van de leveringshandelingen door een vennoot een onherroepelijke volmacht kan worden verleend die niet eindigt door de dood van die vennoot (artikel 3:74, eerste lid).
8. Het van toepassing verklaarde vierde lid van artikel 823 houdt in dat de levering geschiedt tegen een uitkering van een bedrag dat gelijk is aan de waarde van diens deelgerechtigdheid in het vermogen van de vennootschap zoals die nader in de overeenkomst van vennootschap kan worden bepaald. Zie over het begrip economische deelgerechtigdheid hierboven ad artikel 821.

Artikel 823 (opvolging door een derde of toetreding)

1. Dit artikel handelt voornamelijk over opvolging van een uit de vennootschap tredende vennoot door een derde. Zie voor opvolging van een overleden vennoot door een in de vennootschapsovereenkomst aangewezen erfgenaam het hierboven toegelichte artikel 822, dat overigens in de slotzin verwijst naar het tweede tot en met vierde lid van het onderhavige artikel 823. Het *eerste lid* van het onderhavige artikel betreft ook toetreding van een nieuwe vennoot. Bij een opvolging of toetreding als bedoeld in dit lid blijft de identiteit van de vennootschap bestaan. Aan opvolging behoeft niet in de weg te staan dat de op te volgen vennoot al is uitgetreden (tweede volzin van het eerste lid).
2. Toetreding van een nieuwe vennoot wordt overigens in dit ontwerp niet verder geregeld. In de vennootschapsovereenkomst kan een optie tot toetreding worden verleend of een desbetreffend beding ten behoeve van die derde zijn vervat. Bij aanvaarding en toetreding zullen op de

derde rechten en verplichtingen gaan rusten zoals die uit vennootschapsovereenkomst voor hem voortvloeien. Hij zal me inbrengen (artikel 805) waarvoor hij in de in aanmerking komende gevallen door de vennootschap zal worden gecrediteerd. Aan hem een aandeel in de vennootschappelijke gemeenschap of in vermogen van de vennootschap die rechtspersoon is, door de bestaande vennoten worden geleverd overeenkomstig artikel 3:96 respectievelijk door een daartoe bestaande akte ingevolge artikel 3:95.

3. Het tweede tot en met vierde lid betreffen alleen de opvolging van uit de vennootschap tredende vennoot. Uitgangspunt is dat de vennootschap ten aanzien van de uittredende vennoot wordt ontbonden evenals dit het geval is bij voortzetting door de overblijvende vennoten (artikel 818), zodat er niets over te dragen is. Hier moet boven vermeld kunnen worden gedifferentieerd. Zo moet bijvoorbeeld in de vennootschapsovereenkomst kunnen worden voorzien dat de opvolgende vennoot in de eerste jaren na zijn toetreding een bepaald winstaandeel heeft. In het *tweede lid* is daarom bepaald dat voor de opvolgende vennoot die de (te zijnen behoeve in de vennootschapsovereenkomst opgenomen) optie of het derdenbeding opvolging heeft aanvaard, de rechten en verplichtingen gelden die voortvloeien uit de overeenkomst van de vennootschap voortvloeien. Indien de opvolging niet wordt aanvaard, gelden behoudens een andere subsidiaire voorziening in de overeenkomst (bijvoorbeeld opvolging door een andere derde) de regels van artikel 818, in verbinding met artikel 821 (voortzetting door de overblijvende vennoten). In de overeenkomst kan ook zijn bepaald dat dan de vennootschap in geheel wordt ontbonden (artikel 817, eerste lid, onderdeel a).
4. Het tweede lid houdt, net als artikel 817, eerste lid, onderdeel a, rekening met de mogelijkheid dat de aanvaarding van de opvolging door een opvolgend vennoot eerst plaatsvindt op een tijdstip na de ontbinding ten aanzien van de uittredende vennoot. Het *overeenstemming met hetgeen in het algemeen geldt voor bedingen ten behoeve van een derde*, heeft de aanvaarding geen terugwerkende kracht. De door de aanvaarding van de opvolging voor de opvolgende vennoot uit de overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen nemen derhalve een aanvang op het tijdstip van de aanvaarding. In het *beding kan evenwel, nu de mogelijkheid van afwijking van het tweede lid niet wordt uitgesloten (zie het vijfde lid), besloten liggen dat de opvolgende vennoot ook rechten en verplichtingen aanvaardt die voortvloeien uit de betrekking hebben op de periode voorafgaand aan zijn aanvaarding*. Deze mogelijkheid wordt buiten twijfel gesteld in de tweede volzin van het tweede lid, welke in het verlengde ligt van het voor derdenbeding in het algemeen geldende artikel 6:254, tweede lid. Gaat het om de aansprakelijkheid voor de vennootschapsschulden die zijn ontstaan in de periode tussen het uittreden van de overleden vennoot en de aanvaarding van de opvolging, dan zal in zoverre in het opvolgingsbeding mede een beding ten behoeve van de schuldeiser kunnen worden gelezen.

5. Ingevolge het *derde lid*, dat hierboven ad artikel 822 reeds ter sprake is gekomen, dient bij opvolging het aandeel van de uittredende vennoot in de goederen van de vennootschappelijke gemeenschap of in de goederen van de vennootschap die rechtspersoon is, overeenkomstig artikel 3:96 respectievelijk door een daartoe bestemde akte (artikel 3:95) aan de opvolgende vennoot worden geleverd. Zie voor het begrip 'aandeel' in de goederen van een vennootschap-rechtspersoon hierboven ad artikel 821.
6. De regeling omtrent de vergoeding aan de uittredende vennoot in artikel 821, tweede lid, komt eveneens voor toepassing in aanmerking in het in artikel 823 geregelde geval dat de uittredende vennoot wordt opgevolgd door een nieuwe vennoot. Door de verwijzing in het *vierde lid* naar artikel 821, tweede lid, wordt eveneens rekening gehouden met de mogelijkheid dat de waarde van de economische deelgerechtigdheid van de uittredende vennoot negatief is. Zie over het begrip economische deelgerechtigdheid hierboven ad artikel 821.
7. Het *vijfde lid* stelt buiten twijfel dat het eerste, derde en vierde lid van dwingend recht zijn.

Artikel 824 (verjaring ten behoeve van uittredende vennoot en aansprakelijkheid toetredende en opvolgende vennoot)

1. Ten aanzien van de rechtsvorderingen tegen de uitgetreden vennoot of zijn erfgenamen tot nakoming van ten tijde van het uittreden bestaande verbintenissen van de openbare vennootschap is in het *eerste lid* gekozen voor een korte verjaringstermijn van vijf jaren. De termijn begint te lopen vanaf de dag volgend op die waarop de uittreding in het handelsregister is ingeschreven. Dergelijke korte verjaringstermijnen komen ook elders in het vermogensrecht voor, zulks in het belang van de schuldenaar en van de rechtszekerheid, zonder dat daarmee wezenlijk aan de belangen van de schuldeisers wordt tekort gedaan. Zie artikel 3:307 e.v. De hier bedoelde verjaring kan eveneens overeenkomstig artikel 3:316 e.v. worden gestuit.
2. Voor verbintenissen van de vennootschap na zijn uittreding ontstaan, zal de uittredende vennoot niet zijn verbonden behoudens in het geval dat de derde onbekend was met de uittreding en de uittreding niet in het handelsregister was ingeschreven. Voor duurovereenkomsten geldt dat de uit deze overeenkomsten op het moment van uittreden voortvloeiende vorderingen ten laste van de vennootschap verjaren overeenkomstig deze bepaling.
3. De zinsnede 'op het tijdstip dat ook de rechtsvordering tegen de vennootschap verjaart', is opgenomen om te verzekeren dat een eerdere verjaring van de rechtsvordering tegen de vennootschap op grond van de artikelen 3:307 e.v., ook de verjaring meebrengt van de op een dergelijke vordering gebaseerde rechtsvordering tegen de uitgetreden vennoot in persoon. De bepaling geldt voor de openbare vennootschap. Voor de stille vennootschap (maatschap) geldt dat (ook langlopende) verbintenissen van die vennootschap uit overeenkomst slechts kunnen ontstaan krachtens volmacht van de andere maten (artikel 812), terwijl

van een toerekening van een gedraging als onrechtmatige daad aan een stille vennootschap geen sprake kan zijn. Aan een bepaling vervat in dit eerste lid bestaat ten aanzien van de stille vennootschap derhalve veel minder behoefte. Voorts ontbreekt een ook voor de herkenbaar aanknopingspunt voor de aanvang van de verjaringstermijn als in dit lid bedoeld, omdat de stille vennootschap niet in handelsregister hoeft te worden ingeschreven. Uiteraard gelden de korte verjaringstermijnen aangeduid in artikel 3:307 e.v..

4. Het *tweede lid* gaat ervan uit dat voor het aanvaarden van hoofdelijke verbondenheid op voet van artikel 813, eerste lid, van toetredende vennoten voor op het moment van hun toetreden reeds bestaande verbintenissen van de vennootschap geen deugdelijke grond worden aangewezen. Zaakcrediteuren behouden bij een dergelijke toetreding hun aanspraken jegens de reeds aanwezige vennoten jegens de vennootschap, waarbij zij verhaal kunnen blijven nemen op de goederen van de vennootschappelijke gemeenschap (artikel 813, tweede lid) en op de goederen van de vennootschap die rechtspersoon is. Hun rechten worden niet verkort. Van aansprakelijkheid voor geheel van een toetredende vennoot bij een tekortkoming in nakoming van een vóór zijn toetreden door de vennootschap ontvangen opdracht, zal ingevolge artikel 813, tweede lid, geen sprake zijn indien die tekortkoming vóór zijn toetreden plaatsvond en deze reeds hier niet aan hem kan worden toegerekend.
5. De bepaling van het onderhavige tweede lid zoals thans uitdrukkelijk verwoord, heeft zowel betrekking op de toetreding van een nieuw vennoot als op de opvolging. Bij opvolging treedt de opvolgende vennoot als het ware in de plaats van de uittredende vennoot ook hoeft zijn rechtsverhouding tot de medevennoten niet dezelfde te zijn. Zie ad artikel 822. Het betreft hier de interne verhoudingen binnen de vennootschap. Voor wat betreft de externe verbondenheid ligt het voor de hand de opvolgende vennoot op één lijn te stellen met de toetredende vennoot.
6. Het voorgestelde tweede lid geldt ingeval van toetreding tot opvolging in een vennootschap, zowel bij een openbare vennootschap als bij een stille vennootschap. Bij toetreding tot of opvolging in een stille vennootschap speelt de kwestie echter in beduidend mindere mate. Verbintenissen van de vennootschap uit overeenkomst, en grond hiervan gedeeltelijke of hoofdelijke verbondenheid van vennoten ingevolge artikel 813, derde lid, kunnen slechts ontstaan krachtens volmacht van de medevennoten (artikel 812), terwijl van een aan de stille vennootschap toe te rekenen onrechtmatige daad geen sprake zal kunnen zijn.

Afdeling 6 (Vereffening en verdeling)

Algemeen

Ten aanzien van de vereffening en verdeling voor de in haar geheel ontbonden vennootschap wordt een eigen, niet te ingewikkelde regeling

gegeven die voldoet aan de behoeften van de praktijk. Uitgangspunt is dat vereffening zal moeten plaatsvinden, behoudens voortzetting van het beroep of bedrijf (artikel 831a). Deze vereffening is niet alleen gericht op de voldoening van de zaakcrediteuren, maar de vereffenaar heeft hier ook een belangrijke taak ten aanzien van de verdeling door toedeling of uitkering aan de gerechtigde gewezen vennoten van hetgeen overblijft na voldoening van de zaagschuldeisers: en voorts ten aanzien van de afwikkeling indien er onvoldoende saldo is om de zaagschuldeisers te voldoen of een tekort om de aanspraken van de gewezen vennoten te honoreren. De aanspraken van de gewezen vennoten worden bepaald door hun deelgerechtigdheid, waarbij hun aandeel in het ontbrekende in beginsel wordt gerelateerd aan hun aandeel in het verlies. Dit alles wordt nader uitgewerkt in artikel 830: zie de toelichting bij dit artikel. Wanneer men dit eigen karakter van de vereffening en verdeling van het vermogen van een in haar geheel ontbonden vennootschap in ogenschouw neemt, ligt een afzonderlijke regeling in deze titel voor de hand. Bij de vereffening zijn bij uitstek de belangen van derden, onder wie met name ook de crediteuren van de vennootschap, betrokken. Dit brengt mee dat de artikelen van deze afdeling in het algemeen van dwingend recht zijn, behalve voorzover daaruit anders voortvloeit. Ofschoon dit tegen de achtergrond van deze strekking met voldoende duidelijkheid uit de formulering van de artikelen van deze afdeling blijkt, is ter vermijding van mogelijk misverstand artikel 831c opgenomen.

Artikel 825 (vereffenaars)

1. Dit artikel betreft in de eerste plaats de vraag door wie de vereffening geschiedt. In het *eerste lid* is de regel vervat dat dit bij een ontbonden stille vennootschap gebeurt door de gewezen vennoten gezamenlijk tenzij bij of krachtens overeenkomst anders is bepaald. Deze regel sluit aan bij de eerste zin van lid 2 van artikel 3:170, tweede lid, eerste volzin; het complicerende derde lid van dit artikel en artikel 3:171 zijn echter niet meer van toepassing. Partijen kunnen een afwijkende regeling treffen zowel in de vennootschapsovereenkomst als nadien, bijvoorbeeld bij de ontbinding. Zij kunnen overeenkomen dat de vereffening zal geschieden door een of meerdere maten, of door een derde als liquidateur. Ook kunnen krachtens overeenkomst vereffenaars worden aangewezen bij meerderheidsbesluit.
2. De in het *tweede lid* vervatte regel geldt voor de ontbonden openbare vennootschap. De vereffening geschiedt door de gewezen besturende vennoten gezamenlijk, wederom tenzij bij of krachtens overeenkomst anders is bepaald. Het ligt in het systeem van het ontwerp voor de hand om deze regel te doen gelden voor elke openbare vennootschap.
3. Tijdens de vereffening kunnen zich moeilijkheden voordoen die verband houden met de personen door wie de vereffening dient te geschieden. Vereffenaars kunnen op verschillende manieren in hun vereffeningstaak tekort schieten. Zij kunnen te weinig doen of te traag handelen, zij kunnen vereffeningshandelingen verrichten op onjuiste wijze, zij kunnen niet voldoen aan de verplichtingen die voor hen

voortvloeiën uit de bepalingen van deze afdeling. Ook denke men het geval dat de vereffening dient te geschieden door de gezamenlijke vennoten of door de gezamenlijke daartoe bij of kracht overeenkomst aangewezen personen, waarbij één van die vennote personen op onredelijke wijze onwillig is aan gerechtvaardigde vereffeningshandelingen mee te werken. Los van de reeds naar hun recht bestaande mogelijkheden om in sommige gevallen de nakomelingen van de verplichtingen van een vereffenaar in rechte af te dwingen, het voor de rechtspraktijk van belang dat in het bijzonder bij wege van of herhaaldelijk tekortschieten van een vereffenaar diens vervanging door de rechter op korte termijn kan worden bewerkstelligd. Het derde lid van de onderhavige bepaling voorziet in deze mogelijkheid.

4. De rechter kan wegens gewichtige redenen op verzoek van medevereffenaar, een gewezen vennoot of een belanghebbende (denke aan een belanghebbende zaakcrediteur of privé-crediteur belang heeft bij een spoedige verdeling), een vereffenaar ontslaan. kan dit ook ambtshalve doen, bijvoorbeeld in het geval dat een door hem benoemde vereffenaar (zie hierna) aan hem onvoldoende inlichtingen verstrekt of zijn aanwijzingen niet opvolgt. Zie hierna artikel 826. Het is niet nodig om aan het openbaar ministerie bevoegdheid toe te kennen een vordering tot ontslag in te dienen. De rechter kan een vereffenaar ook ontslaan op diens eigen verzoek.
5. Bij ontslag kan de rechter een andere vereffenaar benoemen. Dit is altijd nodig; bij meerdere vereffenaars kunnen de overige niet ontslagen vereffenaars de vereffening ook voortzetten. Het is onder omstandigheden mogelijk dat vereffenaars geheel ontbreken bijvoorbeeld bij hun voortijdig overlijden of indien derden die bij krachtens overeenkomst zijn aangewezen, hun benoeming niet hebben aanvaard. De rechter benoemt dan een vereffenaar op verzoek van gewezen vennoot of een belanghebbende, of ambtshalve. Dit laatste kan zich kunnen voordoen bij de rechterlijke ontbinding van vennootschap in haar geheel ingevolge artikel 820.
6. Een benoeming tot vereffenaar door de rechter gaat in daags nadat de griffier de benoeming aan de vereffenaar heeft meegedeeld; de griffier doet die mededeling terstond indien de beslissing tot benoeming voorraad uitvoerbaar is, en anders zodra zij in kracht van gewijsde is gegaan. In dit verband verdient aandacht dat ook een rechterlijke ontbinding van de vennootschap in haar geheel of ten aanzien van een of meer der vennoten uitvoerbaar bij voorraad kan worden verklaard. De rechter kan zelf het best beoordeelen of zijn uitspraak bij voorraad uitvoerbaar behoort te zijn. Voorts dient de ontslagen vereffenaar rekening en verantwoording af te leggen aan degenen die de vereffening voortzetten. Is de opvolger door de rechter benoemd, dan geschiedt deze rekening en verantwoording ten overstaan van de rechter. Ingevolge de laatste volzin van het derde lid heeft de vereffenaar die door de rechter is benoemd, recht op de beloning welke deze hem toekent.

7. Het vierde lid bepaalt, in navolging van artikel 3:170, eerste lid, dat handelingen die geen uitstel kunnen lijden door iedere vereffenaar zonodig zelfstandig kunnen worden verricht.

Artikel 826 (bevoegdheden en verplichtingen van vereffenaars)

1. Dit artikel betreft de bevoegdheden en enige verplichtingen van de vereffenaars. Mede omdat in dit ontwerp de artikelen 3:166 e.v., in het bijzonder ook de artikelen 3:170 en 3:171, niet van toepassing zijn op de vereffening van een ontbonden vennootschap die geen rechtspersoon is, is het nuttig om in het eerste lid van dit artikel de bevoegdheid van vereffenaars in algemene zin aan te duiden voor alle typen van vennootschap, openbaar of niet en rechtspersoon of niet. In de voorgestelde bepaling komt tot uitdrukking dat de vereffenaars hier niet alleen vereffening in enge zin moeten bewerkstelligen maar ook een taak hebben bij de verdeling en afwikkeling. Zie hierboven, onder Algemeen bij deze afdeling, en hierna de uitwerking in artikel 830 welk artikel vereffenaars bij het uitoefenen van hun bevoegdheden in acht hebben te nemen. Het woord 'vereffenen' is in dit lid ter wille van de duidelijkheid en ter onderscheiding van de verdeling of verdere afwikkeling in enge zin gebezigd, hoewel in de opzet van deze afdeling de vereffening in ruime zin eerst eindigt wanneer ook die verdeling of afwikkeling met inachtneming van het bepaalde in artikel 830 en al dan niet met behulp van de rechter is afgerond. Zie hierna ad artikel 831, eerste lid.
2. Ten aanzien van die vereffening in enge zin geldt het gebruikelijke patroon. De vereffenaars dienen de lopende zaken af te wikkelen en zijn gerechtigd de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers van de vennootschap tot zich te nemen. De gewezen vennoten dienen hun medewerking te geven. Zij dienen de vorderingen van de vennootschap te innen en de hun bekende, vaststaande schulden van de vennootschap te voldoen (zie in dit verband ook artikel 830, tweede lid) waartoe zij zonodig activa van de vennootschap te gelde moeten maken. Ingeval vorderingen van zaakschuldeisers hun ongegrond voorkomen, dienen zij deze te betwisten. Zij dienen zoveel mogelijk hun nog niet bekende zaakschuldeisers te achterhalen, zie in dit verband artikel 830, eerste lid, zonodig in overleg met en op aanwijzing, bijvoorbeeld tot herhaalde oproeping, van de rechter die hen heeft benoemd (zie het derde lid van het onderhavig artikel).
3. Alle handelingen, ook beschikkingshandelingen, die dienstbaar zijn aan het doel van de bedoelde vereffening, vallen onder de bevoegdheid van de vereffenaars. Geen beroep op overschrijding van het vereffeningsoel kan worden gedaan tegenover derden die redelijkerwijze mochten aannemen dat de vereffenaars bij hun handeling bleven binnen het doel van hun werkzaamheden. Bij overschrijding van beperkingen van de vereffeningsoel moet men onderscheid maken tussen het geval dat (bij een openbare vennootschap) een plicht tot inschrijving van de bevoegdheid van ieder der vereffenaars bestaat ingevolge het Handelsregisterbesluit en het

- geval dat (bij een stille vennootschap) zulk een inschrijvingsplicht bestaat. In het laatste geval kan een derde onder omstandigh worden beschermd indien hij te goeder trouw is afgegaan op gewekte schijn van bevoegdheid.
4. De vereffenaars zijn gehouden tot een behoorlijke vervulling van hen opgedragen taak. Tot een behoorlijke taakvervulling behoort het betrachten van redelijke spoed.
  5. Het is mede ter wille van de positie van derden van belang vereffenaars als zodanig optreden, zodat zij bij hun handelen vereffenaars herkenbaar zijn. Dit is dan ook in het *tweede lid* bepaald waaraan is toegevoegd dat zij bij een openbare vennootschap handelen onder de door deze gevoerde naam. Handelen vereffenaars aldu blijven zij hierbij binnen de in het eerste lid aangeduide bevoegdheid dan worden zij geacht met dit handelen de (andere) gewezen vennootschap c.q. de openbare vennootschap die rechtspersoon is, te vertegenwoordigen. Zijn de vereffenaars slechts gezamenlijk bevoegd tot vereffening, dan kan voor het vertegenwoordigend handelen één vereffenaar door de mede-vereffenaars een onherroepelijk volmacht worden gegeven. Door het herkenbaar en bevoegd handelen van vereffenaars kunnen derhalve zaakschulden ontstaan; in verband hiermee artikel 827.
  6. De verplichting in de laatste volzin van het tweede lid tot toevoeging van de woorden 'in liquidatie' aan de naam van de openbare vennootschap in stukken en aankondigingen die van haar uitgaan, geldt ongeacht of die vennootschap rechtspersoon is of niet. Dit bevordert de duidelijkheid van optreden van een zodanige vennootschap.
  7. Het *derde lid* sluit aan bij artikel 825, derde lid, voor zover hierin de mogelijkheid is geopend dat een rechter een vereffenaar benoemt. De vereffenaar dient aan de rechter alle gewenste inlichtingen te geven en is verplicht diens aanwijzingen op te volgen. Die aanwijzingen kunnen allerlei onderwerpen betreffen, bijvoorbeeld herhaalde bekendmakingen of oproepingen, het betrachten van spoed zulks met in verband met de belangen van privé-crediteuren, boedelbeschrijving enz. Zie voor de mogelijke interventie van de rechter bij verdeling artikel 830, zevende lid. Tegen de aanwijzingen staan geen rechtsmiddelen open. Indien door de vereffenaar onvoldoende inlichtingen worden verstrekt of de aanwijzingen niet door hem worden opgevolgd, kan de rechter hem ambtshalve ontslaan; hierboven ad artikel 825.

Artikel 827 (vennootschappelijke gemeenschap na ontbinding)

1. Dit artikel geeft regels omtrent vragen van goederenrechtelijke aanspraken. Bij een vennootschap die geen rechtspersoon is, hebben wij te maken met een vennootschappelijke gemeenschap die tot vereffening of verdeling moet worden gebracht. Deze vennootschappelijke gemeenschap dient voort te bestaan totdat de vereffening (in ruime zin) is geëindigd. Het eerste lid van artikel 831 bepaalt wanneer dit het geval is. Tijdens dit voortbestaan van de gemeenschap moeten

vereffening en verdeling niet kunnen worden verstoord door een beschikking van de gewezen vennoot over zijn aandeel in die gemeenschap of in afzonderlijke goederen daarvan, of door uitwinning van zulk een aandeel door zijn privé-schuldeiser. Dit is zowel in het belang van de zaakschuldeisers die niet van de ene op de andere dag moeten kunnen worden geconfronteerd met een andere deelgenoot, als van de gezamenlijke gewezen vennoten, die er belang bij hebben dat eerst de zaakschuldeisers zoveel mogelijk naar behoren worden voldaan (vgl. ook artikel 830, tweede lid).

2. Te dien einde bevat het *eerste lid* van dit artikel enige voorzieningen die in de plaats komen van de thans geldende artikelen 3:190 en 191 (zie artikel 3:189, tweede lid) en enige afwijkingen hiervan bevatten. De voorzieningen zijn in het bijzonder toegesneden op de ook na ontbinding van de vennootschap wenselijke gebondenheid van de vennootschappelijke gemeenschap totdat deze is vereffend en verdeeld. In de eerste plaats is er derhalve de regel dat een gewezen vennoot niet kan beschikken over zijn aandeel in de vennootschappelijke gemeenschap. Het voorgestelde eerste lid bepaalt in navolging van artikel 806, eerste lid, (geldend voor een bestaande vennootschap) voorts dat de gewezen vennoot ook niet over zijn aandeel in een tot de vennootschappelijke gemeenschap behorend goed afzonderlijk kan beschikken. Over deze regel die ertoe strekt om partiële verdelingen met alle complicaties van dien te voorkomen, bestaat geen onenigheid. Hij correspondeert met artikel 3:190, eerste lid, zij het dat de toestemming van de overige gewezen vennoten hier aan het dwingend karakter van de bepaling geen afbreuk kan doen.
3. Uit de hierboven aangeduide regels van beschikkingsgebondenheid vloeit voort dat privé-schuldeisers van de gewezen vennoot de bedoelde aandelen niet kunnen uitwinnen. Zij kunnen immers niet meer rechten doen gelden dan hun debiteur. Deze regel is in navolging van het eerste lid van artikel 806 eveneens in het onderhavige eerste lid opgenomen. Zie ook artikel 3:190, eerste lid, en artikel 3:191, eerste lid.
4. Naar huidig recht wordt aangenomen dat een gewezen vennoot na ontbinding van een vennootschap niet ingevolge artikel 3:178 jo artikel 3:189, tweede lid, verdeling kan vorderen van een tot de gemeenschap behorend goed, omdat uit de aard van de vennootschappelijke gemeenschap na ontbinding anders voortvloeit. Maar naar huidig recht kunnen de gewezen vennoot en zijn privé-crediteur die een opeisbare vordering op hem heeft, na ontbinding van de vennootschap ingevolge de artikel 3:179 en 3:180 jo artikel 189, tweede lid, wel verdeling van de vennootschappelijke gemeenschap in haar geheel vorderen, de schuldeiser echter niet verder dan nodig is voor het verhaal van zijn vordering. Daar staat dan weer tegenover dat ingevolge artikel 3:193 een (zaak)schuldeiser wiens vordering op de goederen van de gemeenschap ingevolge artikel 3:192 kan worden verhaald, bevoegd is zich tegen zulk een verdeling van de gemeenschap te verzetten om zich aldus ervan te verzekeren dat hij bij vereffening eerst uit de activa van

de boedel zoveel mogelijk wordt voldaan voordat deze wordt verdeeld. De zin van een vordering tot vroegtijdige verdeling zag men wel noodzaak die hierdoor voor de gewezen vennoten ontstond met te werken aan een behoorlijke vereffening en verdeling.

5. Uitgangspunten van het huidig ontwerp zijn echter: dat steeds behoorlijke vereffening moet plaatsvinden (zie hierboven onder Algemeen bij deze afdeling) waaraan de gewezen vennoten reeds grond van de redelijkheid en billijkheid dienen mee te werken; dat met redelijke spoed dient te geschieden; en dat vereffenaars die hierna niet voldoende inspanning betrachten, op verzoek van een gewaardeerde vennoot of een belanghebbende, onder wie mogelijk ook een zaakcrediteur of een privé-crediteur van een gewezen vennoot, worden vervangen door de rechter die dan aan de door hem benoemde vereffenaar zoodanig aanwijzingen kan geven (zie hierboven artikel 826, derde lid, en artikel 826, derde lid). In deze opzet is het niet noodzakelijk de bedoelde bevoegdheden tot vordering van een vroegtijdige verdeling te handhaven. Zulk een vroegtijdige verdeling zou normale en steeds noodzakelijke vereffening waarbij de vereffenaar eerst de zaakcrediteuren voldoet voordat een uitkering of toedeling aan de gewezen vennoten geschiedt, doorkruisen en compliceren. In het voorgestelde eerste lid is daarom ook bepaald dat verdeling van de gemeenschap niet kan worden gevorderd. Ook de artikelen 677 en met 680 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zijn dan langer van toepassing. Aan een bepaling zoals thans vervat in art. 3:193 omtrent het mogelijk verzet van zaakcrediteuren is dan eveneens langer behoefte. Op hun belangen wordt gelet door de ste optredende vereffenaar; zij hebben voorts het verhaalsrecht aangeduid in het tweede lid van het onderhavig artikel. De hierboven aangeduide problematiek doet zich intussen niet voor bij een vennootschap die rechtspersoon is. De goederen zijn daar in handen van en derhalve gebonden aan die rechtspersoon totdat de vereffening is geëindigd.
6. Het *tweede lid* van het onderhavig artikel correspondeert met de huidige artikel 3:192, en ook met artikel 806, tweede lid, van het ontwerp geschreven voor de situatie tijdens het bestaan van een vennootschap. Tot de vennootschappelijke gemeenschap behoren de schulden, de zgn. zaakschulden, zijn schulden waarvoor de vennootschap c.q. de gezamenlijke gewezen vennoten als zodanig gebonden en aansprakelijk zijn. Zie hierboven ad artikel 806. Bij een vennootschap die rechtspersoon is, spreekt het vanzelf dat schulden van die rechtspersoon op zijn goederen kunnen worden verhaald. In verband met dit tweede lid geldt dat onder de bedoelde zaakschuld niet alleen vallen dergelijke schulden die voor de ontbinding van de vennootschap zijn ontstaan, maar ook schulden die door de vereffenaar bevoegdlijk in het kader van hun vereffening zijn aangegaan.
7. Het *derde lid* bepaalt dat tijdens de vereffening het vennootschappelijke vermogen blijft bestaan als afgescheiden vermogen, ook als do

erfopvolging of fusie er nog slechts één rechthebbende is. Dit betekent in het bijzonder dat tijdens de vereffening slechts zaakscrediteuren zich daarop kunnen blijven verhalen.

Artikel 828 (vennootschap-rechtspersoon na ontbinding)

1. De rechtspersoonlijkheid blijft voortbestaat totdat de vereffening is beëindigd. Wanneer dit laatste het geval is, wordt (behoudens faillissement) bepaald in artikel 831, eerste lid. In navolging van artikel 807 (geldend voor een bestaande vennootschap-rechtspersoon) is om overeenkomstige redenen als hierboven bij artikel 827 aangegeven voor het geval van een voortbestaande vennootschappelijke gemeenschap, aan de bepaling toegevoegd dat een gewezen vennoot niet kan beschikken over zijn aandeel in de goederen van de vennootschap-rechtspersoon en dat zijn schuldeisers een zodanig aandeel niet kunnen uitwinnen.
2. Met de ontbinding is aan de overeenkomst van vennootschap weliswaar een einde gekomen, maar dit neemt niet weg dat in het vereffeningstadium voor de gewezen vennoten uit die overeenkomst nog mede door de redelijkheid en billijkheid bepaalde rechten en verplichtingen jegens elkaar kunnen voortvloeien. Zo kan bijvoorbeeld hun deelgerechtigdheid (waarover hierna bij artikel 830) bij de verdeling door die overeenkomst zijn bepaald. Dit geldt intussen ook voor een vennootschap die geen rechtspersoon is.

Artikel 829 (aansprakelijkheid vennoten)

Uitgaande van de gedachte dat de vereffenaar bij zijn herkenbaar en bevoegdelijk handelen de gewezen vennoten c.q. de openbare vennootschap die rechtspersoon is, wordt geacht te vertegenwoordigen, zie hierboven ad artikel 826, zodat er aldus zaakschulden ontstaan, ligt het voor de hand de regels van artikel 813 ook in het vereffeningstadium toe te passen. Ter wille van de duidelijkheid is dit dan ook met zoveel woorden bepaald.

Artikel 830 (vereffening, verdeling en afwikkeling)

1. In dit artikel worden de vereffening, verdeling en afwikkeling, die bij de ontbonden vennootschap een eigensoortig karakter hebben (zie hierboven onder Algemeen bij deze afdeling) nader geregeld. Bij die regeling dient bij iedere ontbonden vennootschap of deze rechtspersoon is of niet, zowel te worden gelet op de belangen van de zaakschuldeisers als op die van de gewezen vennoten. Voor wat betreft de zaakcrediteuren, behoort het tot de taak van de vereffenaar deze eerst te voldoen.
2. Het eerste lid bepaalt dat de vereffenaar bij een openbare vennootschap, rechtspersoon of niet, deze schuldeisers publiekelijk, en voor zover hem bekend per brief, oproept. Dit laatste geldt ook bij een stille vennootschap. De vereffenaar zal indien er bij hem gereede twijfel bestaat of er hem nog niet bekende schuldeisers zijn, pogingen in het werk moeten stellen om deze te achterhalen. Bij aanwijzing door de

- rechter van een door hem benoemde vereffenaar kan ook herhaling oproeping worden gelast.
3. Het *tweede lid*, eerste volzin, ter zake van de aanvulling van tek door vennoten in de liquidatiekas, is niet alleen in het belang schuldeisers, maar strekt vooral ook tot bescherming van de gewennoten. Deze zijn immers ook persoonlijk verbonden voor zaakschuld en zij hebben er belang bij dat de zaakschulden vóór verdeling van de boedel zoveel mogelijk worden voldaan, zodat voorkomen dat zij na verdeling nog persoonlijk worden aangesproken en dat zij in geval van hoofdelijke verbondenheid indien hun gewennot mede-vennoot insolvent blijkt, zouden moeten bijspringen. De voorgestelde eerste volzin van het tweede lid bewerkt ook daardoor voldoening van zaakschuldeisers zoveel mogelijk aan de onderdraagplicht van de gewezen vennoten ten aanzien van die zaakschuld wordt voldaan, zodat in zoverre intern verhaal niet meer nodig. Zodra blijkt dat de schulden de baten overtreffen en er een concucreditorum ontstaat, dienen vereffenaars faillissement aan te vragen aldus de tweede volzin; vgl artikel 2:29, derde lid.
  4. Het gaat hier in het tweede lid om voldoening van zaakschuldeiser. Denkbaar is echter dat een handeling voor rekening van vennootschap komt indien de handelende vennoot binnen bestuursbevoegdheid heeft gehandeld doch zelf extern verbonden. Voor een dergelijk geval is in het vijfde lid voorzien in een gedwongen verrekening met de deelgerechtigdheid van de gewezen mede-vennoten. Zie hierna. Een 'toedeling' van zaakschulden aan een gewezen vennoten is overigens niet onmogelijk doch zal alleen kunnen plaatsvinden met inachtneming van de bepalingen van afdeling 3 titel 2 van Boek 6. De schuldeiser moet hierin toestemmen (zie artikel 3:179, derde lid).
  5. Bij ontbinding van personenvennootschappen hebben wij, of deze rechtspersoon zijn of niet, evenals naar huidig recht, te maken met bijzondere regeling van de afwikkeling nadat de zaakcrediteuren zijn voldaan. Hetgeen na die voldoening is overgebleven, dient te worden verdeeld onder de gewezen vennoten in verhouding tot ieder economische deelgerechtigdheid zoals deze mede in de overeenkomst van vennootschap kan zijn bepaald; zie het *derde lid*. Dit geldt eveneens bij een vennootschap die rechtspersoon is; de economische deelgerechtigdheid speelt hier eenzelfde rol als bij de vennootschap die geen rechtspersoon is. Zie hierboven ad artikel 821.
  6. Die economische deelgerechtigdheid wordt bepaald door de inhoud van de overeenkomst, en bij gebreke daarvan door de inbreng van de vennoten, in de regel het bedrag waarvoor hij op zijn kapitaalrekening gecrediteerd, en door de grondslag waarop hij deelt in de winsten of verliezen. Zie hierboven ad artikel 821. Na betaling van de zaakcrediteuren kunnen de gewezen vennoten rechten doen gelden in het overschot. In de regel gaat het hierbij om een recht op vermogenswaarde van het door hen ingebrachte, zie HR 24-1-1947.

- 1947, 71, en indien er dan nog iets resteert, over een recht hierop naar evenredigheid van hun winstaandeel (zie hierna het negende lid).
7. Is er na voldoening van de zaakschuldeisers een tekort (d.w.z. dat het dan resterende vermogenssaldo onvoldoende is om de kapitaalrekeningen van de vennoten te voldoen), dan dienen de gewezen vennoten, anders dan aandeelhouders bij kapitaalvennootschappen, in de regel (tenzij in de overeenkomst van vennootschap anders is bepaald) naar evenredigheid van ieders aandeel in het verlies op te komen voor dit tekort (zie hierna het tiende lid). Hierbij zal moeten worden verdisconteerd hetgeen zij ingevolge het tweede lid van het onderhavig artikel reeds ter voldoening van de zaakcrediteuren in de liquidatiekas hebben gestort. Dit kan ertoe leiden dat het aldus bepaalde aandeel van een gewezen vennoot in het tekort wordt afgeboekt op hetgeen hij krachtens zijn kapitaalrekening zou verkrijgen. Zijn deelgerechtigheid wordt verminderd. Zie HR 24-1-1947, NJ 1947, 71. Het kan ook zijn dat de kapitaalrekening van een vennoot ontoereikend is voor de afboeking van zijn aandeel in het tekort. Hij zal dan in de regel tegenover zijn mede-vennoten gehouden zijn het resterende bedrag van zijn aandeel in het verlies ten behoeve van de afwikkeling ter beschikking te stellen, waarbij storting in de liquidatiekas het meest aangewezen is. In zulk een geval kan men zeggen dat zijn economische deelgerechtigheid een negatieve is en omslaat in een economische deelverschuldigheid. Indien hij insolvent blijkt, moet zijn aandeel in het verlies in de regel zelfs worden omgeslagen over de overige vennoten in verhouding tot hun draagplicht voor het verlies. Zie over een en ander HR 5-1-1939, NJ 1939, 931.
  8. Overigens is nog voorzien dat er steeds een zgn. gedwongen verrekening plaatsvindt met de deelgerechtigdheid van een gewezen vennoot voor hetgeen hij ter zake van de vennootschap aan de gewezen mede-vennoten schuldig is (zie verder hierna). Uit het bovenstaande blijkt dat de bepaling van de economische deelgerechtigheid of deelverschuldigheid een ingewikkelde kan zijn, ook al geeft de overeenkomst van vennootschap in de regel nadere aanwijzingen hieromtrent.
  9. Het is redelijk en aangewezen dat de vereffenaar van alle gewezen vennoten, gelet op hun in het geding zijnde belangen, instemming krijgt met deze bepaling en de mogelijke, hierboven geschetste gevolgen hiervan, en dat bij gebreke van die instemming de rechter kan interveniëren. Dit is dan ook voorzien in het zesde en zevende lid, waarover hierna.
  10. Is er een overschot, dan dient dit te worden verdeeld. Voor een verdeling van de vennootschappelijke gemeenschap na ontbinding van een vennootschap die geen rechtspersoon is, eist artikel 3:182 naar huidig recht reeds dat alle gewezen vennoten die deelgenoot zijn in die gemeenschap, hiertoe medewerken. Omdat zich bij een vennootschap die rechtspersoon is, dezelfde moeilijkheden bij de bepaling van de deelgerechtigdheid in de afwikkeling kunnen voordoen, is ook voor

deze vennootschap eenzelfde instemming vereist. Wordt instemming op basis van de door de vereffenaar ingevolge het zesde op te stellen stukken (rekening en verantwoording, en een plan toedelingen of uitkeringen) verkregen, en in eenvoudige gevallen dit vaak het geval zijn, dan wordt het overblijvende door de vereffenaar aan de gewezen vennoten door overdracht toegedeeld of uitgekeerd. Zie het derde lid. Hierbij wordt de vereffenaar weer geacht de (aan gewezen vennoten c.q. de vennootschap die (nog) rechtspersoon vertegenwoordigen. Zie hierboven ad artikel 826.

11. De woorden 'toegedeeld' of 'uitgekeerd' zijn in het derde lid be-gebezigd, gelet op de krachtens het vierde lid mogelijke wijzen verdeling voor zover tot het overschot iets anders dan geld behoort hierna. De terminologie 'door overdracht' wordt gehanteerd duidelijk te maken dat levering is vereist en dat er sprake is verkrijging onder bijzondere titel.
12. Wordt de overeenstemming niet bereikt, dan geldt het zevende lid rechter bepaalt op verzoek van de vereffenaar of een gewezen vennot op welke wijze, aan wie en in welke omvang de toedelingen uitkeringen door de vereffenaar (eveneens ingevolge het derde dienen te geschieden. Hij kan hierbij ook de wijzen van verde toepassen zoals in het vierde lid aangeduid. Zie in dit verband huidig artikel 3:185, eerste lid, ten aanzien van verdeling van gemeenschap. Met een andere formulering kan de gedachte achter de bepaling ook toepassing vinden op de vennootschap die rechtspers is. In de vennootschapsovereenkomst zal veelal zijn bepaald dat gewezen vennoten uit het overschot in verhouding tot ied deelgerechtigdheid geld of in het bijzonder de door hen ingebraac goederen ontvangen. Ook indien de overeenkomst geen naa aanwijzingen hieromtrent bevat, kan het mede gelet op de normen de ook tussen gewezen vennoten in acht te nemen redelijkheid billijkheid voor de hand liggen dat het goed wordt toegedeeld degene die het heeft ingebracht.
13. Bij voortzetting van de onderneming der vennootschap door een meer gewezen vennoten in het geval dat er niet is voorzien in de voortzettingsregeling, kunnen die redelijkheid en billijkh meebrengen dat de aan die onderneming gebonden goederen aan h worden toegedeeld, waarbij een eventuele overbedeling boven h mate van economische deelgerechtigdheid door hen kan worc gecompenseerd door geldelijke vergoedingen van de overwaarde.
14. Het zal ook kunnen voorkomen dat een behoorlijke en passen verdeling alleen kan worden bereikt door het te gelde maken van activa. In verband met dit alles is de bepaling van het vierde opgenomen; vgl ook artikel 3:185, tweede lid.
15. Het vijfde lid geeft in de eerste plaats aan hoe de bepaling van iede economische deelgerechtigdheid dient te geschieden. E deelgerechtigdheid wordt in de eerste plaats bepaald door de inho van de overeenkomst van vennootschap. Voor zover die overeenkorr geen uitsluitel geeft, behelzen het achtste tot en met tiende l

waarnaar wordt verwezen nadere voorzieningen die in overeenstemming zijn met hetgeen naar huidig recht wordt aanvaard. Het stramien is hierboven reeds uiteengezet. Zie in verband hiermee ook ad artikel 821.

16. Ten aanzien van het *achtste lid* waarnaar wordt verwezen, zij nog het volgende opgemerkt. Bepaald is dat de vennoten zoveel mogelijk de waarde van hun inbreng in geld of goederen ten tijde van die inbreng ontvangen. Tenzij in de overeenkomst van vennootschap anders is bepaald, komen waardeveranderingen na de inbreng als winst of verlies van de vennootschap tot uitdrukking. Veelal wordt het ten aanzien van de inbreng ontstane vorderingsrecht aan de passiefzijde van de vennootschapsbalans, op de zgn. kapitaalrekening van de betrokken vennoot geboekt waarbij die vennoot voor dit bedrag wordt gecrediteerd. In dit geval geldt dit gecrediteerde bedrag als waarde van de inbreng. Hierbij moet echter worden bedacht dat dit bedrag veranderingen kan ondergaan als gevolg van reeds tijdens het bestaan van de vennootschap bijgeboekte of afgeboekte winst- respectievelijk verliesdelingsbedragen van de betrokken vennoot. Ook kan tijdens het bestaan van de vennootschap ingevolge de vennootschapsovereenkomst of met instemming van alle vennoten het kapitaalbedrag zijn verminderd door uitkering c.q. terugbetaling aan de betrokken vennoot. In het algemeen zal geen rente over de kapitaalinbreng zijn verschuldigd, tenzij dit is bedongen. Onder bijzondere omstandigheden kunnen de eisen van de redelijkheid en billijkheid meebrengen dat renteverrekening over ieders kapitaalinbreng dient plaats te vinden. Zie HR 15-4-1994, NJ 1994. 628.
17. Het *negende en tiende lid* waarnaar eveneens wordt verwezen, zijn hierboven reeds ter sprake gekomen. De winst- en verliesaandelen zullen meestal contractueel zijn bepaald. Is dit niet het geval, dan delen de gewezen vennoten gelijkelijk in de winst en in het verlies. Zie artikel 815, eerste lid.
18. In verband met het tiende lid zij erop gewezen dat het ingevolge het *zesde lid* door de vereffenaar op te stellen plan in geval van een tekort (het resterende vermogenssaldo is onvoldoende om de kapitaalrekeningen van de vennoten te voldoen) ook de grondslagen bevat van de bijdragen van de gewezen vennoten in het verlies. Zie voor deze bijdragen hierboven. Geven de gewezen vennoten niet hun instemming, dan gelast de rechter ingevolge het *zevende lid* op verzoek van de vereffenaar of een gewezen vennoot op welke wijze, aan wie en door wie, en in welke omvang aan deze bijdrageplicht moet worden voldaan. Hij zal een afboeking kunnen gelasten op hetgeen een gewezen vennoot krachtens zijn kapitaalrekening zou verkrijgen. Hij zal bij ontoereikendheid van die kapitaalrekening een storting door die vennoot in de liquidatiekas kunnen gelasten. De economische deelgerechtigdheid slaat dan om in een economische deelverschuldigdheid. De vereffenaar zal de bevelen van de rechter moeten effectueren. Overigens gelden bij een optreden van de rechter ingevolge het *zevende lid* ook de bepalingen van het vierde en vijfde

- lid en derhalve mede die van het achtste tot en met tiende lid, tenzij de vennootschapsovereenkomst anders is voorzien.
19. De externe verbondenheid van de vennootschap of de vennoten worden onderscheiden van de onderlinge draagplicht der vennoten is bij een stille vennootschap denkbaar dat een handeling voor rekening van de stille vennootschap, de gezamenlijke vennoten, komt indien handelende vennoot binnen zijn bestuursbevoegdheid heeft gehandeld doch zelf extern verbonden is. Zie hierboven ad artikel 812. Dit heeft tot gevolg dat de mede-vennoten moeten bijdragen aan die rekening van de vennootschap gekomen schuld; de vennoot die gehandeld heeft, heeft een vordering op zijn mede-vennoten voor zover hij ter zake van die schuld meer heeft voldaan dan waarvoor hij intern draagplichtig is. Mede om te voorkomen dat in een dergelijk geval die laatste vennoot te zijner tijd bij het nemen van regres moeten concurreren met de privécrediteuren van zijn mede-vennoten in het *vijfde lid*, tweede volzin, een regel van zgn. gedwone verrekening opgenomen. Een soortgelijke regel vindt men ook artikel 3:184 ten aanzien van deelgenoten in een gemeenschap.
20. Het zesde en zevende lid zijn hierboven reeds ter sprake gekomen. Het betreft het *zesde lid* bedenke men dat, zoals uit het bovenstaande reeds bleek, niet alleen de deelgerechtigdheden van de gewezen vennoten, maar ook de voldoening van de zaakschuldeisers moeten worden bepaald op grondslagen voor de toedelingen of uitkeringen indien er een saldo resteert. Bij een tekort moeten immers de gewezen vennoten naar evenredigheid van ieders aandeel in het verlies bijdragen aan dit tekort. Daarom is ten behoeve van een goede afwikkeling hier bepaald dat het plan bij zulk een tekort ook de grondslagen bevat van de bijdragen van de gewezen vennoten in dit verlies.
21. De opstelling van de rekening en verantwoording en het daarop gebaseerde plan geschiedt ten behoeve van de gewezen vennoten; de vennoten zullen deze stukken door de vereffenaar ter beschikking moeten worden gesteld. Uit de rekening en verantwoording kunnen de gewezen vennoten opmaken hoe groot het overschot of tekort is. Uit het plan dat op basis hiervan is opgesteld, kunnen zij afleiden welke rechten zij kunnen doen gelden, of in welke mate zij aan het tekort moeten bijdragen. Het is daarom aangewezen dat de rekening en verantwoording van de vereffenaar aan de gewezen vennoten in dit stadium geschiedt. In de regel zal een (soms simpele) boedelbeschrijving aangewezen zijn. In eenvoudige gevallen bijvoorbeeld wanneer slechts een geldsom resteert, zal men hieraan praktisch niet toe hoeven te komen. Kunnen de vennoten zich niet naar de rekening en verantwoording verenigen, dan zullen zij het ook niet eens zijn met het daarop gebaseerde plan. Ook is denkbaar dat de rekening en verantwoording ongenoegzaam is. Maar ook in dit stadium is de vervanging van de vereffenaar door de rechter ambtshalve mogelijk ingevolge artikel 825, derde lid, waarbij de rechtbank aanwijzingen aan de door hem benoemde vereffenaar kan geven ingevolge artikel 826, derde lid. Overigens zal de rechter zich bij h

- bepalen en gelasten van toedelingen, uitkeringen of bijdragen in het verlies baseren op een door hem juist bevonden rekening en verantwoording. Uit deze opzet volgt dat voor het gebruik maken van de rekeningprocedure ingevolge artikel 771 e.v. Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering hier geen plaats is. De voorgestelde wetsbepaling geeft hier een bijzondere, aan deze procedure derogerende regeling.
22. Of tussentijds verantwoording door de vereffenaar dient te worden afgelegd (van een genoegzame rekening zal dan nog geen sprake kunnen zijn) hangt niet alleen af van wat hieromtrent eventueel in de vennootschapsovereenkomst is bepaald, doch ook van het antwoord op de vraag of de gewezen vennoten hierbij wel belang hebben, bijvoorbeeld met het oog op hun eventueel verzoek tot vervanging van de vereffenaar.
  23. De hier bedoelde rekening- en verantwoordingsplicht in het eindstadium geldt voor iedere vereffenaar, of deze nu door de rechter is benoemd of niet. Daarnaast geldt artikel 825, derde lid, betreffende de rekening en verantwoording door de ontslagen vereffenaar en diens door de rechter benoemde opvolger.
  24. Het *zevende lid* is ten aanzien van de door de rechter te gelasten toedelingen of uitkeringen hierboven toegelicht, eveneens wat betreft van door hem te gelasten bijdragen in het verlies. Er is gekozen voor de procedure die met een beschikking eindigt: het ligt hier voor de hand de rechter bevoegd te verklaren binnen wiens rechtsgebied een van de vereffenaars woonplaats heeft. De bepaling van het zevende lid sluit niet uit dat bij gebreke van instemming de betrokkenen een arbitrage of bindend advies kunnen overeenkomen, evenals dit naar huidig recht het geval is ten aanzien van verdeling van een ontbonden gemeenschap.
  25. Het *achtste tot en met tiende lid* zijn hierboven ook reeds ter sprake gekomen.

Artikel 831 (einde vereffening)

1. Zoals hierboven uiteengezet, omvat de vereffening hier niet alleen het voldoen van de zaakcrediteuren, doch is zij ook gericht op de verdeling van een overschot en de verdere afwikkeling bij het bestaan van een tekort. Die vereffening in ruime zin moet hier steeds plaatsvinden, behoudens artikel 831a. De openbare vennootschap die rechtspersoon is, blijft steeds als rechtspersoon na haar ontbinding voortbestaan, totdat de vereffening is geëindigd. Zie artikel 828, eerste lid.
2. Voor het geval van een vereffening van de rechtspersoon, bedoeld in Boek 2, is in artikel 2:31, zevende lid, bepaald dat de vereffening eindigt op het tijdstip waarop geen aan de vereffenaar bekende baten meer aanwezig zijn, en ook dan houdt de rechtspersoon ingevolge artikel 2:31, zevende lid, op te bestaan. Onder 'baten' moet worden verstaan het restant na betaling van de zaakcrediteuren en uitkering aan de gerechtigden. Het *eerste lid* van het hier voorgestelde artikel neemt deze gedachte, ook voor de vennootschap die geen rechtspersoon is (zie artikel 827, eerste lid), in meer geconcretiseerde vorm over.

Dientengevolge eindigt de vereffening door de toedeling uitkeringen aan de gewezen vennoten ingevolge het derde lid artikel 830, overeenkomstig het door de vereffenaars opgestelde als bedoeld in het zesde lid van dat artikel, waarmee de gewezen vennoten hebben ingestemd. Er kan hier echter ook sprake zijn van tekort waarbij de gewezen vennoten ter nadere afwikkeling evenredigheid van hun aandelen in het verlies moeten bijspringen. Doen zij dit vrijwillig overeenkomstig het in het zesde lid van artikel 830 aangeduide plan, dan eindigt de vereffening ingevolge voorgestelde eerste lid eveneens.

3. Blijkens het zevende lid van artikel 830 moeten de gewezen vennoten instemmen met de in het bedoelde plan voorziene toedelingen uitkeringen of bijdragen in het verlies. Voor zover die instemming niet komt, beslist de rechter door te bevelen hoe het moet. In verlenge hiervan ligt dat de vereffening eveneens eindigt door gevolg wordt gegeven aan die bevelen van de rechter. Dit is dan mede voorzien in het voorgestelde eerste lid van artikel 831.
4. De vereffenaar doet opgave van de beëindiging in het handelsregister waarin de vennootschap is ingeschreven. Een openbare vennootschap rechtspersoon of niet, zal moeten worden ingeschreven in het handelsregister.
5. Ten aanzien van zaakcrediteuren die achteraf nog zouden opkomen moet worden bedacht dat deze anders dan bij kapitaalvennootschap voor zover hun vorderingen niet zijn verjaard, de gewezen vennoten alsnog kunnen aanspreken vanwege hun persoonlijke verbondenheid voor dergelijke schulden overeenkomstig artikel 813 en artikel 814. Voor wat betreft de gerechtigde gewezen vennoten geldt dat aan hen volgens de opzet van het ontwerp rekening en verantwoording moet worden afgelegd en dat zij op basis hiervan moeten instemmen met het plan van uitkeringen, toedelingen of bijdragen in het verlies. Bij rekening en verantwoording zullen zij erop kunnen letten dat alle acten zijn verdisconteerd. Zie hierboven. In het uitzonderlijke geval dat achteraf alsnog een aanspraak aan hun gezamenlijk toebehorend overschot blijkt, hebben de gewezen vennoten er naar analogie van artikel 814, vijfde lid en negende lid, recht op dat dit alsnog aan hun ten goede komt naar evenredigheid van hun deelgerechtigdheid, hetgeen in de regel betekent overeenkomstig hun winstaandeel dat contractueel is bepaald en anders volgens de wettelijke maatstaf van artikel 815, eerste lid. Zie in dit verband ook artikel 3:179, tweede lid. Zie voorts het vijfde lid (heropening van de vereffening).
6. Het *tweede lid* betreft de plicht tot bewaren van de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers van een ontbonden vennootschap na beëindiging van haar vereffening. Het voorgestelde tweede lid beoogt een algemene regeling te geven ongeacht of de ontbonden vennootschap rechtspersoon is of niet. Het ligt voor de hand om aan de vereffenaar die in eerste instantie bij of krachtens overeenkomst is aangewezen, de taak van bewaren toe te vertrouwen. Onder de vereffenaar valt ook degene die mogelijk door de rechter is benoemd.

op deze laatste rust dan die taak. Zijn er meerdere vereffenaars, bijvoorbeeld in het geval er bij of krachtens overeenkomst niets is bepaald door de gewezen (besturende) vennoten gezamenlijk (zie artikel 825, eerste en tweede lid), dan bewaart degene die daartoe door de meerderheid van dezen is aangewezen. Deze aan te wijzen persoon kan een van de vereffenaars zijn, doch ook een gewezen vennoot die geen vereffenaar is of een derde zoals de accountant of de notaris van de vennootschap. Het bewaren betreft de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers van de ontbonden vennootschap. De termijn van tien jaren stemt overeen met die welke is genoemd in artikel 3:15a, derde lid, artikel 2:15, derde lid, en artikel 814, vijfde lid van het onderhavige ontwerp.

7. Het kan zijn dat de vereffenaar ontbreekt, bijvoorbeeld door overlijden of omdat hij onvindbaar is, terwijl door de rechter niet ingevolge artikel 827, derde lid, een nieuwe vereffenaar is benoemd. Het kan ook zijn dat de vereffenaar of de eventueel door de meerderheid aangewezen persoon niet bereid is te bewaren. Voor deze gevallen is bepaald dat de bewaarder op verzoek van een belanghebbende kan worden benoemd door de rechter in eerste aanleg binnen wiens rechtsgebied een van de gewezen vennoten woonplaats heeft. Die bewaarder kan worden benoemd uit de kring van de gewezen vennoten, maar kan ook een derde zijn zoals de accountant of de notaris van de vennootschap. Belanghebbende is in het bijzonder een gewezen vennoot, degene die niet bereid is te bewaren, of een niet als bewaarder aangewezen medevereffenaar. Rechtsmiddelen staan niet open.
8. Wat betreft het *derde lid* bedenke men dat een openbare vennootschap met soms zeer veel vennoten, zal moeten worden ingeschreven in het handelsregister. Mede met het oog op het vierde lid van dit artikel moet het voor de gewezen vennoten en hun rechtverkrijgenden mogelijk zijn om de naam en het adres van de bewaarder op een eenvoudige wijze te achterhalen. De gewezen vennoot of zijn rechtverkrijgende kan er een redelijk belang bij hebben om de boeken, bescheiden en gegevensdragers te raadplegen.
9. Het *vierde lid* bepaalt dat de genoemde rechter in eerste aanleg desverzocht hiertoe machtiging kan geven. Deze bepaling geldt evenals de eerdere leden van dit artikel zowel voor de ontbonden niet-openbare vennootschap (stille vennootschap) als voor de ontbonden openbare vennootschap of deze nu rechtspersoon was of niet.
10. Indien er na het eindigen van de vereffening nog een bate van de vennootschap opkomt, zal deze in de meeste gevallen tussen de vennoten kunnen worden verdeeld: zie hiervoor bij het eerste lid. Onder omstandigheden kan het evenwel wenselijk zijn dat de vereffening wordt heropend, bijvoorbeeld om recht te doen aan de volgorde van de daarop verhaalbare schulden: vergelijk artikel 2:32, eerste lid, BW. Voor het geval er nog een schuld van de vennootschap opkomt, is heropening van de vereffening niet nodig; daarvoor volstaat de hoofdelijke aansprakelijkheid van de vennoten. Doordat heropening van de vereffening van een OVR meebrengt dat de

rechtspersoonlijkheid herleeft, wordt verwarring vermeden over vraag of goederen kunnen toebehoren aan een niet meer bestaand rechtspersoon. Ook bij artikel 831a, vierde lid, en artikel 833, vierde lid, speelt dit een rol.

Artikel 831a (voortzetting beroep of bedrijf)

1. Artikel 831a is geschreven met het oog op het vergemakkelijken van voortzetting van het beroep of bedrijf van de vennootschap door een der gewezen vennoten of door een ander dan een der vennoten. Hierin kan onder andere worden gedacht aan een voortzetting door een van de kinderen van een vennoot of een door de vennoten daartoe opgerichte naamloze of besloten vennootschap.
2. *Eerste lid.* Indien overeenstemming bestaat dat de onderneming van de vennootschap zal worden voortgezet buiten het verband van de vennootschap, hetzij door een van de gewezen vennoten, hetzij door een derde, opent het eerste lid de mogelijkheid om af te zien van de vereffening overeenkomstig deze afdeling. Een daartoe strekkende overeenkomst tussen de vennoten kan deel uitmaken van een vennootschapsovereenkomst. Het kan ook gaan om een afzonderlijke overeenkomst, bijvoorbeeld in gevallen dat de vennootschap reeds in ontbinding is gekomen. Met het oog op de rechtszekerheid wordt voorgeschreven dat de overeenkomst schriftelijk dient te geschieden. Vereist is voorts dat schriftelijk wordt aangewezen wie de onderneming zal voortzetten. Is dat niet een der (gewezen) vennoten, dan zal de derde zijn aanwijzing bovendien – eveneens schriftelijk – dienen te aanvaarden. Tenslotte is voor het achterwege laten van de vereffening óók vereist dat aan de voorgenomen voortzetting van de vennootschap uitgeoefende beroep of bedrijf daadwerkelijk uitvoering wordt gegeven door degene die daartoe is aangewezen. Voortzetting kan aldus geschieden hetzij door een natuurlijke persoon of rechtspersoon, hetzij door een andere vennootschap. Met betrekking tot de voorwaarde van aanvaarding van de aanwijzing door degene die het beroep of bedrijf voortzet, is nog van belang dat als het gaat om voortzetting door een der (gewezen) vennoten, diens aanvaarding uiteraard besloten ligt in de omstandigheid dat hij partij is bij de overeenkomst. Hetzelfde is het geval als het gaat om voortzetting door een rechtspersoon die ontstaat uit een fusie van of met de vennoten die een deel van hen.
3. In de tweede volzin wordt met het oog op de rechtszekerheid voorgeschreven dat de hier geregelde wijze van voortzetting van het beroep of bedrijf wordt opgegeven aan het handelsregister. De bepaling vormt als het ware de pendant van de in artikel 831, eerste lid, neergelegde verplichting om van het einde van de vereffening opgave te doen.
4. *Tweede lid.* Bij voortzetting van het beroep of bedrijf zullen de daartoe diensthare goederen (behorend tot de vennootschappelijke gemeenschap dan wel toebehorend aan de rechtspersoon) te beschikken moeten komen van degene die voortzet. Indien het gaat om

- goederen van de vennootschappelijke gemeenschap die ter beschikking moeten komen van een gewezen vennoot die het beroep of bedrijf voortzet, ligt in de overeenkomst om van vereffening af te zien tevens een toedeling besloten aan deze gewezen vennoot. Voor deze gevallen vloeit de in het tweede lid neergelegde verplichting tot levering derhalve ook reeds voort uit artikel 3:186, eerste lid, BW.
5. De tweede volzin voorziet in de bevoegdheid om de benodigde leveringshandelingen te verrichten: deze komt in beginsel toe aan de gezamenlijke besturende vennoten of gewezen besturende vennoten. Zonder deze voorziening zou twijfel kunnen rijzen over de vraag of – zolang de vennootschap niet is ontbonden – daarvoor een grondslag kan worden gevonden in artikel 811, eerste lid, een bepaling die zich overigens beperkt tot openbare vennootschappen. Na ontbinding van de vennootschap zou men kunnen denken aan de vereffenaars (ingevolge artikel 825, eerste lid, derhalve in beginsel de gewezen vennoten gezamenlijk), doch twijfel is denkbaar wegens de omstandigheid dat hier juist van vereffening wordt afgezien. Is een (gewezen) vennoot overleden of heeft hij, indien hij rechtspersoon is, opgehouden te bestaan, dan kunnen zijn rechtverkrijgenden onder algemene titel in zijn plaats optreden. De tweede volzin houdt rekening met de mogelijkheid dat de vennoten omtrent de bevoegdheid tot vertegenwoordiging anders overeenkomen. Behalve ten aanzien van de benodigde leveringen is denkbaar dat de overeenkomst ook voor andere handelingen bepaalt in hoeverre daarvoor, ook na ontbinding van de vennootschap, vertegenwoordiging mogelijk zal zijn. Het zal in beginsel voor de hand liggen om dienovereenkomstig voor de gezamenlijke vennoten aangegane verbintenissen aan te merken als verbintenissen van de vennootschap.
  6. De derde volzin houdt een regeling in, ontleend aan artikel 821, eerste lid, derde volzin: indien degene die het beroep of bedrijf voortzet door de (gewezen) vennoten onherroepelijk is gemachtigd om de benodigde leveringen te bewerkstelligen, eindigt deze niet doordat een of meer van hen failliet gaan.
  7. *Derde lid.* Als wordt overeengekomen dat het beroep of bedrijf wordt voortgezet door een der gewezen vennoten, lenen de bepalingen betreffende de financiële afrekening tussen de vennoten en de draagplicht voor de schulden van de vennootschap (artikel 821, tweede en derde lid) zich voor overeenkomstige toepassing.
  8. *Vierde lid.* Is de vennootschap rechtspersoon, dan dient deze op zeker tijdstip tot een einde te komen. Wordt er wel vereffend, dan blijft de rechtspersoon voortbestaan totdat de vereffening is geëindigd (artikel 828). Het vierde lid doet de rechtspersoon verdwijnen zodra de vennootschap is ontbonden en de vereiste leveringen zijn voltooid. Aldus wordt vermeden dat er 'zwevend' vermogen is, dat toebehoort aan een niet meer bestaande rechtspersoon. Voor gevallen dat het besluit om de weg van artikel 831a te volgen, wordt genomen nadat de vennootschap is ontbonden, wordt voorkomen dat de rechtspersoon met terugwerkende kracht verdwijnt.

9. *Vijfde lid.* Een overeenkomst als bedoeld in het eerste lid doet afbreuk aan bestaande mogelijkheden van verhaal voor schulden van de vennootschap. Deze schulden kunnen derhalve ook na ontbinding worden verhaald op de goederen van de vennootschaps-gemeenschap (artikel 827, tweede lid) of – indien de vennootschap rechtspersoonlijkheid bezit – op de goederen van de rechtspersoon. Ook het in artikel 827, eerste lid, bepaalde omtrent het voortduren van de vermogensafschieding, is hier van toepassing. En voorts doet de overeenkomst tot het afzien van vereffening niet af aan mogelijkheden voor schuldeisers van de vennootschap om de vennoot van de openbare vennootschap (in privé) hoofdelijk aansprakelijk te houden (artikel 813; vergelijk ook artikel 829). In aanvulling op alles kunnen alle schulden van de vennootschap ingevolge de eerste volzin van het vijfde lid tevens worden verhaald op de goederen van het persoon of vennootschap die de onderneming voortzet. Het verhaalrecht is aanwezig vanaf het tijdstip van voortzetting van de onderneming, dat niet in alle gevallen hoeft samen te vallen met de ontbinding.
10. Degene die de onderneming voortzet, treedt ingevolge de tweede volzin bij vermogensrechtelijke rechtsverhoudingen tussen de vennootschap en derden in de plaats van de vennootschap. Dit brengt niet alleen mee dat contractuele posities overgaan, maar leidt er ook toe dat op de voortzetter aansprakelijkheid voor schulden van de vennootschap kan rusten. Ook deze mogelijkheid doet uiteraard niet af aan aansprakelijkheid van de vennoten in privé. Hoewel met aansprakelijkheid die voortvloeit uit de tweede volzin in de meeste gevallen hetzelfde kan worden bereikt als met het verhaalrecht van de eerste volzin, is het naast elkaar bestaan van beide mogelijkheden geenszins bezwaarlijk.
11. *Zesde lid.* Aan de schuldeiser komt bij verhaal op goederen die hem behoord tot het vermogen van de vennootschap (uit hoofde van verhaalrecht van het vijfde lid, eerste volzin, of de aansprakelijkheid die voortvloeit uit het vijfde lid, tweede volzin) voorrang toe boven andere schuldeisers van degene die de onderneming voortzet. Deze voorrang doet uiteraard niet af aan een pand- of hypotheekrecht op bepaalde goederen.
12. *Zevende lid.* Hierin is de mogelijkheid geopend voor schuldeisers om de rechter te verzoeken alsnog vereffening te doen plaatsvinden. Het verzoek kan slechts worden gedaan tot uiterlijk zes maanden na het tijdstip waarop overeenkomstig het eerste lid bij het handelsregister opgave omtrent de voortzetting is gedaan. Benoeming van een vereffenaar kan mede worden verzoekt op de grond dat een schuldeiser zich gaat verhalen op de goederen die hebben behoord tot het vermogen van de vennootschap. In het verlengde daarvan zal vereffening dan mede betrekking hebben op deze goederen. Daarmee kan de vereffenaar effectief recht doen aan de uit het vijfde en zesde lid voortvloeiende verhaalrechten op deze goederen.

Artikel 831b (vernietiging toedeling, uitkering of verdeling)

1. Niet-naleving van de vereffeningvoorschriften moet niet tot gevolg hebben dat elke levering op grond van een vervolgens gedane toedeling, uitkering of verdeling, nietig is (vgl. artikel 3:40). Met het oog op de rechtszekerheid is het wenselijk dienaangaande in de wet een voorziening te treffen, inhoudende dat zulks niet leidt tot nietigheid, doch (hooguit) tot de mogelijkheid van vernietiging ter opheffing van het door een schuldeiser daardoor ondervonden nadeel (vgl. artikel 3:193, derde lid, derde volzin). Eveneens met het oog op de rechtszekerheid is hierbij in het voorgestelde artikel 831b rechterlijke tussenkomst voorgeschreven.
2. Als alternatief voor de vernietiging kent de rechter desgevraagd aan de schuldeiser een vergoeding in geld toe ten laste van een der gewezen vennoten. Deze regeling is geïnspireerd door artikel 3:53, tweede lid. De rechtsvordering tot vernietiging verjaart door verloop van drie jaren nadat de benadeling is ontdekt (artikel 3:52, tweede lid, onder c).

Artikel 831c (dwingend recht)

De artikelen van deze afdeling zijn in het algemeen van dwingend recht, behalve voorzover daaruit anders voortvloeit. Ofschoon dit met voldoende duidelijkheid uit de formulering van de artikelen van deze afdeling blijkt, is ter vermijding van mogelijk misverstand artikel 831c opgenomen.

*Afdeling 7 (Verkrijgen en opgeven van rechtspersoonlijkheid en omzetting)**Algemeen*

1. Zoals hierboven ad artikel 802 is uiteengezet, is in het onderhavig ontwerp gekozen voor de flexibele opzet dat men bij het aangaan van een openbare vennootschap de keuze heeft of men deze vennootschap rechtspersoonlijkheid wil laten hebben of niet. Bij deze opzet past dat er ook de mogelijkheden bestaan tot het alsnog verkrijgen van rechtspersoonlijkheid door een bestaande openbare vennootschap die deze nog niet bezit, en tot het afzien van rechtspersoonlijkheid door een openbare vennootschap die deze wel bezit. Deze mogelijkheden zijn geopend in de artikelen 832 en 833. Daarbij is van belang dat de vennoten die van deze mogelijkheden gebruik willen maken, daartoe bij overeenkomst die de bestaande vennootschapsovereenkomst wijzigt, besluiten en dat de positie van de zaakcrediteuren ten opzichte van de goederen die in de rechtspersoon of in de vennootschappelijke gemeenschap zijn gebracht, niet wordt aangetast.
2. In de onderlinge verhouding tussen de vennoten komt door een opkomen of verdwijnen van de rechtspersoonlijkheid geen wezenlijke verandering: deze wordt blijvend door de overigens voortbestaande overeenkomst van vennootschap beheerst. Ook in de hoofdelijke verbondenheid van de vennoten voor verbintenissen van de vennootschap (artikel 813) komt geen wijziging.
3. Indien een openbare vennootschap rechtspersoon is, is het voor de praktijk dienstig dat deze rechtsvorm in een besloten vennootschap met

beperkte aansprakelijkheid kan worden omgezet, en omgekeerd, een BV kan worden omgezet in een dergelijke openbare vennootschap. Het is voldoende en ook aangewezen om in het onderhavig ontwerp slechts de omzetting van een openbare vennootschap rechtspersoonlijkheid mogelijk te maken in een BV en omgekeerd, j omdat die openbare vennootschap persoonsbetrokken is en dit bij BV waar slechts aandelen op naam mogelijk zijn, ook veelal het geval is. Wenst men omzetting van of in een NV dan kan men voorts (voor of daarna) gebruik maken van de reeds bestaande mogelijkheden omzetting van een BV in een NV of omgekeerd.

4. De omzetting van een openbare vennootschap die rechtspersoon is een BV en omgekeerd, is in het ontwerp ter wille van overzichtelijkheid in titel 13 van Boek 7 en niet in Boek 2 geregeld, wel in de artikelen 834 en 835. Daarbij diende te worden gelet op de te bewaken belangen van vennoten, aandeelhouders en crediteuren. Vanwege de eigenaardigheden die aan een dergelijke omzetting inherent zijn, is de waarborg van een rechterlijke machtiging aangewezen. Voorts is bij de formulering van de bepalingen met inspiratie geput uit en aansluiting gezocht bij bepalingen ter zake omzetting zoals deze thans voorkomen in Boek 2. Zie verder toelichting bij de genoemde artikelen.

Artikel 832 (verkrijgen van rechtspersoonlijkheid)

1. Voor het verkrijgen van rechtspersoonlijkheid is ingevolge het *tweede lid, onderdeel a*, in de eerste plaats vereist dat de vennoten dit alsnog willen. Dit betekent dat wijziging moet worden gebracht in de overeenkomst van vennootschap waarin moet worden bepaald dat rechtspersoon is. In beginsel is voor zulk een wijziging instemming van alle vennoten vereist, tenzij in de overeenkomst uitdrukkelijk in een nadere regeling is voorzien waarbij een (gekwalificeerde) meerderheid van vennoten ook de minderheid ten aanzien van zo'n wijziging kan binden. Wel dient dan iedere vennoot aan de besluitvorming hieromtrent te kunnen deelnemen.
2. De aldus gewijzigde overeenkomst dient ingevolge het *tweede lid, onderdeel b*, in een notariële akte te worden opgenomen. Dit correspondeert met de constitutieve eis van een notariële akte opgenomen in artikel 802, eerste lid, voor het geval men bij de oprichting van een openbare vennootschap aanstoring tot rechtspersoonlijkheid beoogt. Is er reeds een notariële akte hoewel met dit laatste niet heeft beoogd en zulks derhalve niet in de vennootschapsovereenkomst is bepaald, dan kan in dit opzicht met een wijziging bij notariële akte van die eerste akte worden volstaan. De tweede notariële akte dient echter zoals hierna zal blijken, meer te bevatten. De twee laatste volzinnen van artikel 802, eerste lid, en de eerste van artikel 802, derde lid, zijn van toepassing verklaard.
3. De tot de vennootschappelijke gemeenschap behorende goederen waarvan ook gelden en rechten op genot van goederen kunnen de uitmaken, dienen alle onverwijld te worden ingebracht in de

- rechtspersoon. Van een dergelijke inbreng moet ingevolge het *tweede lid, onderdeel c*, blijken uit de notariële akte: ook dit is een constitutief vereiste voor het verkrijgen van de rechtspersoonlijkheid. De in te brengen goederen dienen, zoals ook bij inbreng bij het aangaan van de vennootschap het geval is, te worden geleverd volgens de voorschriften die gelden voor de overdracht van de diverse categorieën van goederen.
4. Het *derde lid* herinnert hieraan. De titel tot levering is de nadere in de notariële akte neergelegde overeenkomst tussen vennoten waaraan het tweede lid de verplichting tot bedoelde inbreng verbindt. De levering dient te geschieden door degenen die gerechtigd zijn tot de vennootschappelijke gemeenschap, dat zijn de gezamenlijke vennoten als zodanig. Zij zijn indien de bedoelde nadere overeenkomst tussen hen tot stand is gekomen, tot medewerking aan de leveringshandelingen verplicht. De rechtspersoonlijkheid wordt verkregen met het verlijden van de daartoe strekkende akte.
  5. De levering aan de rechtspersoon dient vervolgens onverwijld te geschieden. De vennootschap als aldus ontstane rechtspersoon kan bij de leveringshandelingen worden vertegenwoordigd door de besturende vennoten van de vennootschap die immers besturende vennoten blijven. Zij kunnen ook de naleving van de verplichting tot inbreng bespoedigen. Voorts is in het derde lid, tweede volzin, artikel 805, derde lid, van toepassing verklaard, waarbij aan iedere vennoot het recht is toegekend de naleving van de inbrengverplichting ten behoeve van de vennootschap te vorderen ('*action sociale*').
  6. Bepaald is in het tweede lid, onderdeel c, dat alle goederen van de vennootschappelijke gemeenschap moeten worden ingebracht. Zoveel mogelijk dient te worden voorkomen dat naast de vennootschap die verder als rechtspersoon door het leven gaat, nog een vennootschappelijke gemeenschap in eenzelfde vennootschappelijk verband zou blijven bestaan. Dit zou tot onnodige en te vermijden complicaties leiden. In de eerste plaats dienen zaakcrediteuren gelijke verhaalsmogelijkheden als voordien te krijgen, thans op de in de rechtspersoon ingebrachte goederen. De eerste volzin van het *vierde lid* voorziet hierin. De bepaling gaat ervan uit dat de schulden van de vennootschap vóór het ontstaan van de rechtspersoonlijkheid, mede geacht worden schulden te zijn van de vennootschap-rechtspersoon. Zolang alle in te brengen goederen niet zijn geleverd, bestaat er nog een gedeeltelijk ontmantelde vennootschappelijke gemeenschap van goederen waarop de zaakcrediteuren de tot die gemeenschap behorende schulden eveneens kunnen verhalen. Ook dit is in de eerste volzin van het vierde lid bepaald. Nadat de levering van alle in te brengen goederen is voltooid en de vennootschappelijke gemeenschap is verdwenen, rust er slechts een verhaalsrecht op de goederen van de rechtspersoon. Bij dit alles moet echter worden bedacht dat in de persoonlijke verbondenheid van de vennoten voor de verbintenissen van de vennootschap zoals aangeduid in artikel 813, geen enkele verandering komt.

7. Overigens geldt, zoals in de tweede volzin van het vierde lid voorzien, dat de ontstane rechtspersoon bij rechtsverhoudingen contract of uit andere hoofde die bestonden tussen de vennootschap de zin van de gezamenlijke vennoten als zodanig en derden, treedt in positie van de vennootschap in bedoelde zin. Alle rechten, ook nevenrechten enz. en bijkomstige rechten, en alle verplichtingen voortvloeiende uit die rechtsverhoudingen gaan over op rechtspersoon.
8. In de tweede plaats is het ook voor de positie van de vennoten belang dat alle goederen van de vennootschappelijke gemeenschap worden ingebracht in de rechtspersoon. Want op deze wijze komt geen verandering in de economische deelgerechtigdheid van vennoten, die immers bij een vennootschap-rechtspersoon eenzelfde speelt als bij de vennootschap die geen rechtspersoon is. Zie hierboven ad artikel 821 en ad artikel 830. Ook in de overige rechten verplichtingen van de vennoten op en jegens elkaar die voortvloeien uit de overeenkomst van vennootschap, komt bij het aldus verkrijgen van rechtspersoonlijkheid geen wijziging. Hun onderlinge verhoudingen worden blijvend door die voortbestaande overeenkomst beheerst. Van de vennootschap die rechtspersoon is geworden, gelden het tweede en met vierde lid van artikel 802 en ook de overige bepalingen die onder deze titel voor deze rechtsfiguur zijn voorzien. Hierbij zij eveneens opgemerkt dat diverse bepalingen van deze titel gelden voor (openbare) vennootschap ongeacht of zij rechtspersoon is of niet.
9. Bankzekerheden blijven ongewijzigd voortbestaan wanneer openbare vennootschap rechtspersoonlijkheid verkrijgt of opgevoerd. Bankzekerheden zijn zekerheden die strekken tot zekerheid van hetgeen de betreffende kredietgever uit enige hoofde van kredietnemer te vorderen heeft of in de toekomst zal krijgen. In dergelijke vorm van zekerheid is zeer gebruikelijk. Het is in kredietverkeer zeer gebruikelijk dat ook toekomstige goederen van kredietnemer bij voorbaat worden verpand. Het pandrecht komt ook op andere wijze van rechtswege te rusten op het goed zodra het door de kredietnemer wordt verkregen. Men zie de laatste twee volzinnen van het vierde lid.

Artikel 833 (opgeven van rechtspersoonlijkheid)

1. Dit artikel vormt een spiegelbeeld van artikel 832. Ook voor het afzaken van rechtspersoonlijkheid is vereist dat de vennoten hieromtrent overeenstemming bereiken, waarbij het hierboven bij artikel 832 opgemerkte eveneens geldt; zie het *tweede lid*. De vereiste wijziging van de overeenkomst dient in de notariële akte te worden opgenomen. Het is niet per se nodig dat dan de gehele overeenkomst in de notariële akte wordt opgenomen; dit is immers geen eis bij een vennootschap die geen rechtspersoon (meer) is. Maar omdat bij een vennootschap die rechtspersoon de overeenkomst al in een notariële akte is opgenomen zal veelal een wijziging bij notariële akte van die eerste plaats vinden.

2. De inbreng waarvan moet blijken uit de notariële akte, moet hier geschieden vanuit de rechtspersoon naar een te vormen vennootschappelijke gemeenschap waarvan de vennoten de deelgenoten zijn. De levering dient te geschieden aan die gezamenlijke vennoten als zodanig die tot medewerking aan de leveringshandelingen verplicht zijn. De levering dient zoals in het *derde lid* is bepaald, te geschieden door de besturende vennoten. Indien de vennootschap niet langer rechtspersoon is (na het verlijden van de notariële akte), geschiedt die levering van de goederen vanuit het gevormde vermogen ten name van die niet meer bestaande rechtspersoon dat in zoverre als aparte entiteit moet worden erkend. De besturende vennoten zijn bevoegd en verplicht deze goederen te leveren. Door het toepasselijk verklaren van artikel 805, derde lid, kan iedere vennoot de naleving van deze verplichting bespoedigen. Ook hier is op grond van soortgelijke argumenten als hierboven aangeduid ad artikel 832, bepaald dat alle goederen waartoe de rechtspersoon gerechtigd is, moeten worden ingebracht.
3. Blijkens de eerste volzin van het *vierde lid* krijgen zaakcrediteuren na het verdwijnen van de rechtspersoonlijkheid een verhaalsrecht op de goederen van de gevormde vennootschappelijke gemeenschap, en houden zij hun verhaalsrecht op de goederen van de niet meer bestaande rechtspersoon zolang alle in te brengen goederen nog niet zijn geleverd. In zoverre mogen die goederen ten name van de rechtspersoon als een 'afgescheiden vermogen' worden beschouwd. Dit alles brengt geen verandering in de voortbestaande persoonlijke verbondenheid van de vennoten voor de verbintenissen van de vennootschap. Overigens geldt blijkens de tweede volzin van het vierde lid ook hier maar dan omgekeerd, dat de vennootschap die geen rechtspersoon meer is, dus de vennootschap in de zin van de gezamenlijke vennoten als zodanig, bij rechtsverhoudingen die op het moment van het verdwijnen van de rechtspersoon bestonden tussen die rechtspersoon en derden, in de positie treedt van die rechtspersoon. Verwezen zij verder naar de toelichting ad artikel 832; in de economische deelgerechtigdheid van de vennoten en in hun overige onderlinge rechten en verplichtingen komt geen verandering.

Artikel 834 (omzetting van vennootschap-rechtspersoon in BV)

1. Dit artikel opent naar hierboven, onder Algemeen bij deze afdeling, reeds is aangeduid, de mogelijkheid tot omzetting van een openbare vennootschap die rechtspersoon is, in een besloten vennootschap met een beperkte aansprakelijkheid, waarbij het bestaan van de rechtspersoon niet wordt beëindigd (zie het *zesde lid*) doch deze voortbestaat in een andere rechtsvorm. Aan een dergelijke omzetting zijn specifieke moeilijkheden verbonden. Het betreft hier rechtsvormen die in meerdere opzichten van elkaar verschillen. Zo geldt bij een BV niet de persoonlijke verbondenheid van aandeelhouders en een vennoot van een personenvennootschap-rechtspersoon kan niet beschikken over zijn aandeel in het vermogen van die rechtspersoon (artikel 806, eerste

lid), terwijl de overdraagbaarheid van een aandeel in een BV weliswaar is beperkt doch niet onmogelijk of uiterst bezwaarlijk kan worden gemaakt.

2. De personenvennootschap die rechtspersoon is, heeft aldus wezenlijk ander karakter dan de BV, die als kapitaalvennootschap geregeld in Boek 2 betreffende rechtspersonen. Dit vraagt om zorgvuldige benadering van de belangen van de bij de omzetting betrokkenen, en derhalve wordt in het onderhavige artikel onder *tweede lid*, onderdeel d, voor omzetting een rechterlijke machtiging vereist. De overige vereisten voor omzetting zijn aangeduid in *tweede lid*. Nodig is natuurlijk dat de vennoten zulk een omzetting willen hetgeen kan blijken uit een overeenkomst daartoe, of, indien geen overeenkomst van vennootschap hierin uitdrukkelijk voorziet, uit een besluit dat daartoe wordt genomen met een meerderheid van tenminste tweederden van het aantal uitgebrachte stemmen. Deze gekwalificeerde meerderheid wordt geëist omdat het hier een belangrijke beslissing betreft die ingrijpende gevolgen kan hebben voor de vennoten. In *derde lid* waarover hierna, is voorzien in een bescherming van de instemmende vennoten, die ook alleen met hun instemming in hun positie van aandeelhouder kunnen worden gedwongen.
3. Het ligt voor de hand dat de vennoten door overeenkomst of bij besluit eerst hun instemming betuigen nadat zij kennis hebben genomen van het notarieel ontwerp van de notariële omzettingsakte, dat zal worden voorbereid door de notaris in samenspraak met de besturende vennoten en dat door deze laatste ingevolge het *derde lid* bij het verzoek om machtiging moet worden overgelegd aan de rechter. Die vereiste notariële omzettingsakte, die niet mag afwijken van het geautoriseerde ontwerp hiervan, moet ingevolge het *tweede lid*, onderdeel b en c, immers ook als voor de vennoten zeer belangrijke gegevens bevatten de statuten van de BV, een aanduiding van het vermogen van de vennootschap en zijn bestanddelen en hoeveel aandelen ieder van de vennoten gelet op zijn economische deelgerechtigdheid in het vermogen in het kapitaal van de BV zal verkrijgen. De achtergrond van dit laatste vereiste is dat het vermogen van de vennootschap wordt aangewend op een soort 'storting' op het te plaatsen kapitaal. De economische deelgerechtigdheid van de vennoten, welk begrip hierboven al in artikel 821 en artikel 830 uitvoerig is toegelicht, is in beginsel bepalend voor de waarde en hoeveelheid aandelen die zij verkrijgen. Overigens kunnen indien het vermogen hiertoe toereikend is, reserves in de BV worden aangehouden. Het gaat om toe te kennen volgestorte aandelen aan de vennoten kan alleen met hun instemming een bijkomende verplichting tot storting op aan hen toe te kennen aandelen worden opgelegd.
4. Zoals gezegd, verzoeken de besturende vennoten om de rechterlijke machtiging tot omzetting. Het publicatievoorschrift in de tweede volzin van het *derde lid* is ontleend aan artikel 2:300, vijfde lid. De rechter is gelast de oproeping van de vennoten die niet hebben ingestemd. De bepaling is voor dit geval een aanscherping van het eerste lid van

artikel 429f Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, welk artikel overigens van toepassing is. Die machtiging wordt blijkens het derde lid in elk geval geweigerd (de opsomming van de weigeringsgronden is niet limitatief) ingeval van dreigende ongeldigheid van de overeenkomst of het besluit tot omzetting, en voorts indien de belangen van de vennoten die bij besluitvorming niet hebben ingestemd, onvoldoende zijn ontzien.

5. Die belangen kunnen bijvoorbeeld onvoldoende zijn ontzien in het geval dat de berekening van hun economische deelgerechtigdheid en de op grond hiervan in de akte aan hen toebedeelde hoeveelheid aandelen onjuist worden bevonden. De rechter kan een verzoek tot machtiging aanhouden totdat aan nader door hem bepaalde voorwaarden is voldaan. Een voorwaarde kan zijn dat een accountantsrapport wordt overgelegd omtrent de bepaling van het vermogen en de berekening van de deelgerechtigdheid, op basis waarvan de toekenning van aandelen geschiedt. Indien zulks leidt tot een wezenlijke wijziging van de in het ontwerp opgenomen statuten van de BV of de verkrijging van de aandelen daarin, zullen ook de andere vennoten hiermee opnieuw hun instemming moeten betuigen. Een nieuw of subsidiair verzoek tot machtiging kan dan worden ingediend.
6. Voorts is in dit lid voorzien dat de vennoot die geen aandeelhouder wil worden, bijvoorbeeld om fiscale redenen, moet kunnen 'uittreden' en schadeloosstelling moet kunnen krijgen voor het verlies van zijn economische deelgerechtigdheid in het vermogen van de vennootschap. Met het oog op een juiste bepaling van de schadevergoeding wordt in de toepasselijke artikelen 835a en 835b aan de door de rechter terzake benoemde deskundigen verregaande bevoegdheden tot onderzoek toegekend.
7. In de akte van omzetting verklaart de notaris tenslotte dat de machtiging op het ontwerp daarvan is verleend.
8. Ingevolge het *vierde lid* moet aan de akte van omzetting worden gehecht een accountantsverklaring waaruit blijkt dat het eigen vermogen van de rechtspersoon op een dag binnen vijf maanden vóór de omzetting niet negatief is (vergelijk artikel 2:201, eerste lid, onderdeel b, en tweede lid, BW), dan wel tenminste het bedrag belooft van het nominaal kapitaal, indien daarvan sprake is (vergelijk artikel 2:201, derde lid, BW). Toegevoegd is dat bij dat eigen vermogen van de rechtspersoon de waarde mag worden geteld van hetgeen na de bedoelde dag uiterlijk onverwijld na de omzetting op aandelen zal worden gestort. Het kan immers zijn dat men het gestort (en geplaatst) kapitaal hoger wil stellen dan hetgeen hiertoe uit dat vermogen kan worden aangewend. Zoals hierboven reeds is opgemerkt, kan aan de vennoten echter niet tegen hun wil een bijkomende stortingsplicht worden opgelegd.
9. Wat betreft het *vijfde lid* zie de toelichting bij artikel 802, vijfde lid.
10. In artikel 824, eerste lid, is bepaald dat rechtsvorderingen tegen de uitgetreden vennoot of zijn erfgenamen tot nakoming van ten tijde van het uittreden bestaande verbintenissen van de openbare vennootschap

verjaren door verloop van vijf jaren nadat zijn uittreding in handelsregister is ingeschreven. De keuze voor deze benadering is dat artikel toegelicht. In de lijn hiervan is thans in het *zevende lid* het onderhavige artikel een soortgelijke bepaling opgenomen. Ook hier bedoelde verjaring kan overeenkomstig artikel 3:316 e.v. worden gestuit. Voor verbintenissen van de BV na omzetting ontstaan, zullen de vroegere vennoten niet zijn verbonden behoudens in het geval dat derde onbekend was met de omzetting en deze niet overeenkomstig vijfde lid in het handelsregister is ingeschreven.

Artikel 835 (omzetting van BV in vennootschap-rechtspersoon)

1. Dit artikel dat de mogelijkheid opent tot omzetting van een BV in openbare vennootschap met rechtspersoonlijkheid, vormt spiegelbeeld van artikel 834. Ook aan deze omzetting zijn vanwege verschillend karakter van de beide rechtsvormen specifieke moeilijkheden verbonden, en daarom wordt ook hier in het *tweede onderdeel d*, voor de omzetting een rechterlijke machtiging vereist. Overige vereisten zijn aangeduid in het tweede lid. Nodig is een besluit genomen door de algemene vergadering van aandeelhouders in inachtneming van de vereisten die gelden voor een besluit statutenwijziging en in elk geval met een meerderheid van tweederde uitgebrachte stemmen. Dit laatste correspondeert met artikel 8 tweede lid, onderdeel a: het vereiste wordt gesteld omdat het hier ingrijpende omzetting betreft die belangrijke gevolgen kan hebben voor de betrokkenen. In het derde lid, waarover hierna, is voorzien in bescherming van niet-instemmende aandeelhouders. Gelden kracht de statuten van de BV voor een besluit tot statutenwijziging streng vereisten, bijvoorbeeld een grotere gekwalificeerde meerderheid van stemmen of een quorum, dan dienen deze vereisten in acht te worden genomen.
2. Ook hier ligt het voor de hand dat de aandeelhouders eerst besluiten nadat zij kennis hebben genomen van het notarieel ontwerp van notariële omzettingsakte die door het bestuur van de BV ingevolge derde lid bij het verzoek tot machtiging moet worden overgelegd aan de rechter. Deze akte (dus ook het ontwerp daarvan) moet in dit geval de overeenkomst van openbare vennootschap bevatten, een aanduiding behelzen van het vermogen van de BV en zijn bestanddelen, aangeven hoe groot de economische deelgerechtigdheid van ieder vennoten in het vermogen van de openbare vennootschap zal zijn, gebaseerd op de aandelen die ieder van hen in het kapitaal van de BV houdt. Achtergrond van dit laatste is dat de waarde en hoeveelheid van de aandelen voor zover daarop is gestort, in beginsel bepalend zijn voor berekening van hun economische deelgerechtigdheid. Het kan zijn dat bij deze berekening wel gedeclareerde doch niet geïnde dividenden uitstaande opeisbare vorderingen tot volstorting van de aandelen moeten worden verdisconteerd. Overigens kunnen aandeelhouders alleen met hun instemming in de positie van vennoot worden gedwongen: zie het derde lid, waarover hierna.

3. Bij de hier bedoelde omzetting van een BV vervalt haar aandelenkapitaal dat opgaat in het vermogen van de openbare vennootschaprechtspersoon. Ook kan het vermogen worden verminderd door de ingevolge het derde lid aan 'uittredende' aandeelhouders te betalen schadeloosstellingen. Voor verbintenissen van de BV die reeds bestaan op het moment van de omzetting, zijn de vennoten van de openbare vennootschap niet verbonden. Ingevolge het *derde lid* gelast de rechter ook hier de oproeping van de aandeelhouders die niet hebben ingestemd. De rechterlijke machtiging wordt in elk geval geweigerd in de volgende gevallen. In de eerste plaats bij (dreigende) ongeldigheid van het besluit tot omzetting en ook indien de belangen van de niet-instemmende aandeelhouders onvoldoende zijn ontzien. Ook hier kunnen hun belangen onvoldoende zijn ontzien in het geval dat de berekening van hun economische deelgerechtigdheid in het vermogen van de openbare vennootschap op basis van hun aandelenbezit onjuist wordt bevonden. De rechter kan het verzoek aanhouden totdat een accountantsrapport is uitgebracht. Zie verder de toelichting ad artikel 834.
4. Voorts is in dit derde lid voorzien dat de aandeelhouder die geen vennoot wil worden, moet kunnen 'uittreden' en schadeloosstelling moet kunnen krijgen voor het verlies van zijn aandelen, bij gebreke waarvan de rechterlijke machtiging niet wordt verleend. De achterliggende gedachte is daar dat de aandeelhouder niet gedwongen moet worden zijn aanspraak bij eventuele vereffening, in beginsel op terugbetaling van zijn aandeel en op zijn deel in het overschot, op te geven. Hier komt er nog bij dat de aandeelhouder zich bij omzetting ziet geconfronteerd met persoonlijke verbondenheid voor verbintenissen van de vennootschap die na de omzetting ontstaan. Het moet hem vrijstaan deze consequentie te aanvaarden of niet. Zo niet, dan dient hij schadeloosstelling te krijgen.
5. Ook hier verklaart de notaris in de akte van omzetting dat machtiging op het ontwerp van de akte is verleend.
6. Het *vierde en vijfde lid* corresponderen met het vierde en vijfde lid van artikel 834 en behoeven geen nadere toelichting.

Artikelen 835a en 835b (bevoegdheden deskundigen)

Hierin zijn de artikelen 351 en 352 van het Nederlandse Boek 2 BW uitgeschreven. Het gaat erom dat de door de rechter benoemde onafhankelijke deskundigen die de aan de uittredenden te betalen schadeloosstelling moeten bepalen voldoende mogelijkheden hebben de benodigde gegevens boven water te krijgen.

Afdeling 8 (De commanditaire vennootschap)

Algemeen

1. De commanditaire vennootschap is in de opzet van het ontwerp een gekwalificeerde vorm van openbare vennootschap zoals die is aangeduid in artikel 801, tweede lid. Ook hier is er de mogelijkheid

voor partijen om te kiezen of men de commanditaire vennootse rechtspersoonlijkheid wil laten hebben of niet. Zie het voorgeste artikel 836, derde lid. Kiest men voor rechtspersoonlijkheid, dan zijn bepalingen in de voorgaande afdelingen omtrent de vennootschap rechtspersoon is, van toepassing.

2. De aanduiding van de commanditaire vennootschap als gekwalificeerde vorm van een openbare vennootschap brengt tevens mee dat bepalingen in de voorgaande afdelingen die betrekking hebben op openbare vennootschap, of deze nu rechtspersoon is of niet, en op vennootschap in het algemeen, ook op de commanditaire vennootse van toepassing zijn, behoudens voor zover de in deze afdeling vervatte artikelen 836, 836a en 837 afwijkende voorzieningen behelzen. Het in artikel 800, eerste lid, gegeven omschrijving ook voor commanditaire vennootschap. De bepalingen in afdeling 2 betreffende de inbreng (artikel 805) zijn ook van toepassing op de inbreng zijnde de commanditaire vennoot, zij het dat deze steeds mede geldt of (gevoerd) goederen moet betreffen en niet alleen arbeid (zie het voorgeste artikel 836, tweede lid). Ten aanzien van de inbreng in vennootschappelijke gemeenschap bij een commanditaire vennootschap die geen rechtspersoon is, zij het volgende opgemeenschappelijk. Reeds onder huidig recht wordt aanvaard dat bij een commanditaire vennootschap, ook een met slechts één besturend vennoot, vennootschappelijke gemeenschap kan worden gevormd tussen gewone vennoot c.q. vennoten en de commanditaire vennoten. Zulks wordt immers bepaald door de regels omtrent de goederenrechtelijke verkrijging. Artikel 805, derde lid, dat ook voor commanditaire vennootschap geldt, gaat hiervan uit. Hieruit volgt de in artikel 806 vervatte bepalingen omtrent het gebonden karakter van die gevormde gemeenschap en de verhaalsmogelijkheid van zaakcrediteuren op de goederen van die gemeenschap, hier eveneens van toepassing zijn.
3. Tot de vennootschappelijke gemeenschap behorende schulden zijn een commanditaire vennootschap schulden die de besturende vennoten namens de commanditaire vennootschap (de gezamenlijke vennoten zodanig) is aangegaan (of uit een onrechtmatige daad van de besturend vennoot bij het vervullen van zijn bestuurstaak kunnen voortvloeien). De opvatting dat de besturende vennoot de commanditaire vennoten nimmer zou kunnen vertegenwoordigen, wordt in dit ontwerp niet gevolgd. De algemene regeling omtrent vertegenwoordigingsbevoegdheid van besturende vennoten vervat in artikel 811 geldt ook hier. Zo heeft het bevoegd aangaan van zaakschulden tot gevolg dat de zaakschuldeisers de gemeenschap inclusief het aandeel daarin van de commanditaire vennoten kunnen uitwinnen, voorts dat de gewone vennoten hiervoor hoofdelijk verbonden zijn (artikel 837, eerste lid). Krachtens een uitdrukkelijke wetsbepaling (eveneens vervat in artikel 837, eerste lid) zijn de commanditaire vennoten in persoon echter niet verbonden voor verbintenissen van de vennootschap. Men zou kunnen zeggen dat de bevoegdheid

vertegenwoordiging van (mede) de commanditaire vennoot hier haar wettelijke grens heeft en door de wet wordt beperkt. In deze benadering kan de besturend vennoot tijdens het bestaan van een commanditaire vennootschap mede namens de commanditair een vorderingsrecht verkrijgen dat dan valt in de vennootschappelijke gemeenschap en waarover hij alleen tot verwezenlijking van het doel van de vennootschap kan beschikken. En ook kan hij namens de commanditaire vennootschap, dus mede namens de commanditair, ten dienste van het vennootschapsdoel door levering aan hem goederen verkrijgen die dan gaan behoren tot de vennootschappelijke gemeenschap, terwijl hij mede namens de commanditair ook goederen behorend tot die gemeenschap kan vervreemden en leveren of bezwaren. De mogelijke vertegenwoordiging van de commanditair kan zich hier dus ook uitstrekken tot goederenrechtelijke handelingen, waarbij echter dient te worden gelet op het hier ook van toepassing zijnde artikel 810: dat voor ingrijpende, niet onder de normale exploitatie vallende beschikkingshandelingen voor rekening van de vennootschap mede de instemming is vereist van de commanditair, tenzij bij of krachtens de overeenkomst anders is bepaald. In dit stelsel worden de complicaties vermeden van cessie, doorlevering en teruglevering aan en door de commanditaire vennoot, die voortvloeien uit de visie dat de besturend vennoot de commanditair nimmer zou kunnen vertegenwoordigen.

4. Indien de commanditaire vennootschap rechtspersoon is, spelen de hierboven aangeduide kwesties niet. Ook dan gelden de artikel 810 en 811, en is krachtens artikel 837, eerste lid, de commanditaire vennoot niet in persoon verbonden voor de verbintenissen van de vennootschap. Ten aanzien van artikel 809, eerste lid (iedere vennoot is, tenzij anders is bedongen, besturend vennoot), zij nog opgemerkt dat artikel 836, tweede lid, een afwijking hiervan behelst door een bepaling die erop neerkomt dat een commanditaire vennoot geen besturend vennoot kan zijn. Zie ook hierna de toelichting op dit artikel.
5. Ook afdeling 4 betreffende het voeren van administratie, en winst en verlies, is in beginsel op de commanditaire vennootschap van toepassing. Wel behelst artikel 836a een dwingendrechtelijke afwijking of beperking van artikel 815, eerste en derde lid (en ook van artikel 816, tweede lid): bepaald is immers dat de commanditair nimmer gehouden is in het verlies der vennootschap meer bij te dragen dan het bedrag van hetgeen hij heeft ingebracht of verplicht is in te brengen. Dit betekent ook dat hij nimmer tot teruggave van eenmaal door hem genoten winsten verplicht is. Geoorloofd is echter een contractuele regeling waardoor de commanditair in het geheel niet in de verliezen bijdraagt: niet echter een beding dat hij niet in de winst zal delen (artikel 815, vierde lid). Ook de commanditair zal met inachtneming van artikel 815, vijfde lid, een bepaalde rente over zijn inbreng kunnen bedingen.
6. De bepalingen omtrent ontbinding en voortzetting van de vennootschap opgenomen in afdeling 5, gelden eveneens voor de commanditaire

vennootschap. De volgende punten verdienen daarbij aandacht. Om omstandigheden kan het antwoord op de vragen of er een gewicht redene tot rechterlijke ontbinding is (artikel 810) en of een opzegging strijd met de redelijkheid en billijkheid is geschied (artikel 819), niet beïnvloed worden door het gegeven dat de ontbinding of de opzegging een commanditaire vennoot betreft. Waar sprake is van betaling aan een uittreedende vennoot van een bedrag dat gelijk is aan de waarde diens economische deelgerechtigdheid in het vermogen van de vennootschap (artikel 821, tweede lid, en artikel 823, vierde lid), bedenke men dat ook de commanditair bij zijn inbreng, tenzij anderszins overeengekomen, zijn recht op de vermogenswaarde daarvan houdt; dit wordt voor dit bedrag gecrediteerd op zijn kapitaalrekening. Ook de economische deelgerechtigdheid, zie over dit begrip hierboven ad artikel 821, wordt indien hierover niets in de overeenkomst is geregeld bepaald enerzijds door zijn inbreng en anderzijds door de grondslag waarop hij deelt in de winsten en verliezen waarbij echter ten aanzien van dit laatste als grens geldt het bedrag van zijn (verplichte) inbreng. Die grens geldt natuurlijk ook bij de toepassing van de laatste volzin van het tweede lid van artikel 821 waarover hierboven ad artikel 821 dat bij een negatieve waarde van de economische deelgerechtigdheid, dus bij een economische deelverschuldigheid, de uitgetreden vennoot in casu de commanditair, gehouden is die negatieve waarde aan de vennootschap te vergoeden. Omdat de commanditaire vennoot niet verbonden is voor verbintenissen van de vennootschap, heeft artikel 821 voor hem in beginsel geen betekenis.

7. Het is mogelijk bij de vennootschapsovereenkomst te bepalen welke erfgenamen of een erfgenaam commanditaire vennoten zullen zijn. Dit is hierboven ad artikel 822. Ook toetreding of opvolging door een commanditaire vennoot (artikel 823) bij een openbare vennootschap is mogelijk. De vennootschap wordt een commanditaire vennootschap als de regels van de onderhavige afdeling worden dan mede toegepast. In haar identiteit komt geen wijziging. Partijen bij een openbare vennootschap kunnen ook met ieders instemming (tenzij anderszins overeenkomst op dit punt een nadere regeling behelst) een gewone vennoot tot commanditair maken en omgekeerd een commanditaire vennoot tot gewone vennoot. De vormen van openbare vennootschap en commanditaire vennootschap zijn verwisselbaar. Wordt echter een commanditaire vennoot commanditair, dan is hij tegenover derden niet aansprakelijk voor de verbintenissen van de vennootschap die op dat moment bestaan. Artikel 837, eerste lid, waarover hierna, verklaart voor die situatie artikel 824, eerste lid (korte verjaringstermijn van 5 jaren) van overeenkomstige toepassing. Voor het verkrijgen en opgeven van rechtspersoonlijkheid dienen de artikelen 832 en 833 in acht te worden genomen.
8. Ook de bepalingen omtrent vereffening en verdeling (afdeling 6) zijn van toepassing op de ontbonden commanditaire vennootschap. Met dien verstande dat de volgende moet echter rekening worden gehouden. In de eerste plaats heeft artikel 829 voor de commanditaire vennoot geen betekenis.

Artikel 837, eerste lid, behelst een afwijking van artikel 813: commanditaire vennoten zijn niet verbonden voor verbintenissen van de vennootschap, ook niet wanneer deze zijn ontstaan door het handelen van vereffenaars. Voorts moet bij de vereffening en verdeling ingevolge artikel 830 rekening worden gehouden met de bijzondere positie van de commanditaire vennoot. In geval van een overschot na voldoening van de zaakschuldeisers heeft deze evenals de gewone vennoot, tenzij bij de overeenkomst van vennootschap anders is voorzien, aanspraak op de waarde van het bedrag van zijn inbreng (artikel 830, achtste lid) vermeerderd met een deel van het overblijvende (nadat alle kapitaalrekeningen van de vennoten zijn voldaan) naar evenredigheid van zijn winstaandeel (artikel 830, negende lid). In het geval van een tekort na voldoening van de zaakschuldeisers geldt de algemeen geldende regel dat tenzij anders overeengekomen, de commanditaire vennoot aanspraak heeft op de terugbetaling van het bedrag van zijn inbreng voor zover dit niet door zijn aandeel in het verlies is opgeteerd (HR 24-1-1947, NJ 1947, 71).

9. Ook hier geldt dat het aandeel van een insolvente vennoot in het verlies moet worden omgeslagen over de overige vennoten in verhouding tot hun draagplicht in het verlies. Maar ingevolge het voorziene artikel 836a dat bij de toepassing van het tiende lid van artikel 830 in aanmerking moet worden genomen, is de commanditaire vennoot nimmer gehouden tot het verlies meer bij te dragen dan het bedrag van de inbreng waartoe hij is verplicht. Het meerdere verlies wordt gedragen door de gewone vennoten telkens naar evenredigheid van hun aandeel in het verlies. De zojuist aangeduide regel van artikel 836a zal ook in aanmerking moeten worden genomen bij de toepassing van artikel 830, tweede lid, (storting in de liquidatiekas naar evenredigheid van het verliesaandeel). Bij de bepaling van de economische deelgerechtigdheid van de commanditaire vennoot wordt ervan uitgegaan dat eerst de schuldeisers van de vennootschap zijn voldaan (artikel 830, derde lid). Het op grond van die deelgerechtigdheid aan hem uitgekeerde kan niet door de vennootschap worden teruggevorderd: hij is niet meer jegens de vennootschap aansprakelijk voor haar schulden. Zie HR 8-5-1998, NJ 1998, 888.
10. Afdeling 7 behelst in de eerste plaats bepalingen omtrent het verkrijgen en opgeven van rechtspersoonlijkheid. Deze bepalingen zijn ook op de commanditaire vennootschap van toepassing. Ook deze kan met inachtneming van artikel 832 rechtspersoonlijkheid verkrijgen indien zij deze nog niet bezit, en met inachtneming van artikel 833 haar rechtspersoonlijkheid opgeven indien zij deze al wel bezit. Gelet op het hierboven opgemerkte omtrent de verwisselbaarheid van de vormen van openbare en commanditaire vennootschap, is er geen bezwaar tegen dat bij gelegenheid van dit verkrijgen of opgeven van rechtspersoonlijkheid met ieders instemming (tenzij de overeenkomst op dit punt een nadere regeling behelst) een gewone vennoot tot commanditaire vennoot wordt gemaakt of omgekeerd, waarbij de status van onderscheidenlijk commanditaire vennootschap of openbare

vennootschap wordt verkregen. Andere wettelijke bepalingen worden dan (bovendien) van toepassing. Wordt een gewoon vennootschap commanditair, dan is ingevolge artikel 837, eerste lid, artikel 838, eerste lid, van overeenkomstige toepassing. Zie hierna.

11. In de tweede plaats behelst afdeling 7 bepalingen omtrent de omzetting van een openbare vennootschap-rechtspersoon in een BV of omgekeerd van een BV in een openbare vennootschap-rechtspersoon. Van artikel 834 (omzetting in een BV) kan ook een commanditaire vennootschap die rechtspersoon is, gebruik maken. Artikel 838, zevende lid, geldt niet voor de commanditaire vennoten: zij zijn immers niet voor de verbintenissen van de vennootschap verbonden. Ingevolge artikel 835 kan een BV zich eveneens omzetten in een commanditaire vennootschap met rechtspersoonlijkheid. Om omstandigheden zal een aandeelhouder van een BV gemakkelijk instemmen met zulk een omzetting en afzien van schadeloosstelling indien hij daarbij het vooruitzicht heeft dat hij commanditaire vennoot zal worden en zich derhalve niet zal zien geconfronteerd met zijn persoonlijke verbondenheid voor verbintenissen van de vennootschap die na de omzetting ontstaan. Zie ook de toelichting bij artikel 834 (derde lid). Aan een commanditaire vennootschap op aandelen bestaat niet of nauwelijks behoefte. Men zie artikel 836, vierde lid. Intussen bestaat er wel de ook thans reeds bestaande mogelijkheid van omzetting van een commanditaire vennootschap met (eventueel beperkt) overdraagbare deelnemingen of participaties van de commanditaire vennoten.

Artikel 836 (omschrijving commanditaire vennootschap)

1. In de omschrijving van de commanditaire vennootschap in het eerste lid is opgenomen dat de commanditaire (openbare) vennootschap zodanig optreedt. Zij dient derhalve, mede gelet op artikel 801, tweede lid, als zodanig op een voor derden duidelijk kenbare wijze naar buiten op te treden onder een door haar als commanditaire vennootschap gevoerde naam. Zie in dit verband voor het huidige recht ook HR 4-1-1937, NJ 1937, 586, waarin gesproken wordt van de naam waaronder wordt gehandeld en waaruit het bestaan van een commanditaire vennootschap blijkt, en HR 3-2-1956, NJ 1960, 120 waarin wordt gewaagd van een als zodanig naar buiten optredende commanditaire vennootschap.
2. Naast een of meer gewone vennoten moeten er een of meer commanditaire vennoten zijn: zie voor de omschrijving van de commanditaire vennoot het tweede lid van dit artikel. Zijn er meer gewone vennoten, dan geldt ten aanzien van de vraag wie van hen besturende vennoten zijn het eerste lid van 809 (ieder van hen tenzij of krachtens overeenkomst anders is bepaald). Is er slechts één gewone vennoot dan zal deze in de regel besturend vennoot zijn. Er moet steeds één voor het geheel van de verbintenissen van de vennootschap verbonden gewone vennoot aanwezig zijn. De gewone vennoten zijn ook als zij geen besturende vennoten zijn, ingevolge artikel 837, eer

lid. hoofdelijk verbonden voor de verbintenissen van de vennootschap. Zie reeds HR 6-5-1966, NJ 1966, 287.

3. Wil een vennoot commanditaire vennoot zijn, als zodanig worden gekwalificeerd, dan moet blijkens het *tweede lid* zijn voldaan aan twee in cumulatieve zin op te vatten elementen. Hij moet uitgesloten zijn van de bevoegdheid om rechtshandelingen voor rekening van de vennootschap te verrichten. Dit komt er in het licht van artikel 810 op neer dat hij geen besturend vennoot kan zijn. In deze bepaling is immers voorzien dat alleen een besturend vennoot dergelijke handelingen kan verrichten. Voorts is als element opgenomen dat de commanditair niet uitsluitend arbeid mag inbrengen. Dit is een afwijking van artikel 805, eerste lid, en wordt reeds naar huidig recht aanvaard.
4. Deze elementen hoeven niet noodzakelijk met zoveel woorden in de vennootschapsovereenkomst te worden genoemd. Het gebruik van de term commanditaire vennoot geeft in de regel aan dat deze elementen aanwezig zijn. Blijkt echter uit die overeenkomst dat een als commanditair aangeduide vennoot wél rechtshandelingen voor rekening van de vennootschap kan verrichten of uitsluitend arbeid inbrengt, dan is deze geen commanditaire doch gewone vennoot met de daaraan verbonden hoofdelijke verbondenheid voor de verbintenissen van de vennootschap (artikel 837, eerste lid). Blijven er in zo'n geval geen commanditaire vennoten over, dan is er sprake van een openbare vennootschap waarvan hij vennoot is en waarvoor artikel 813 geldt.
5. Het geval dat een als commanditair geldende vennoot zelf in naam van de vennootschap optreedt of op zulk een optreden door de besturende vennoten beslissende invloed uitoefent, wordt geregeld in artikel 837, tweede lid, dat voor deze situatie een civiele sanctie behelst. Zie hierna de toelichting op deze bepaling.
6. Dat de commanditaire vennoot in het verlies niet verder moet delen dan tot het bedrag van hetgeen hij heeft ingebracht of verplicht is in te brengen is geregeld in artikel 836a. Overtreding heeft niet tot gevolg dat de vennoot dan geen commanditaire vennoot meer is.
7. Hierboven, onder Algemeen bij deze afdeling, is reeds opgemerkt dat ook hier voor partijen de mogelijkheid bestaat om te kiezen of men de commanditaire vennootschap rechtspersoonlijkheid wil laten hebben of niet. Daarom wordt in het *derde lid* artikel 802 dat bij het kiezen van rechtspersoonlijkheid onder meer de eis van een notariële akte stelt, van toepassing verklaard. Op stukken waarin de commanditaire vennootschap partij is of die van haar uitgaan, moet de door haar gevoerde naam aanvangen of eindigen met de woorden 'Commanditaire Vennootschap met rechtspersoonlijkheid', of afgekort 'CVR', in plaats van de woorden 'Openbare Vennootschap met rechtspersoonlijkheid', afgekort 'OVR'.
8. Het *vierde lid* is toegelicht bij de Artikelen XVII tot en met XX (fiscale wetgeving): zie in het bijzonder het nieuwe artikel 2, tweede lid, onderdeel h, van de Algemene landsverordening Landsbelastingen.

Artikel 836a (beperkt delen in verlies)

De commanditair moet in het verlies niet verder delen dan tot het bedrag van hetgeen hij heeft ingebracht of verplicht is in te brengen. Dit element hierboven, onder Algemeen bij deze afdeling, reeds meerdere malen sprake gekomen. De terminologie 'niet verder behoeft te delen' enz. is aan bij die welke is gebezigd in artikel 815, eerste lid. Een met dit artikel strijdig beding leidt niet, zoals in artikel 836, tweede lid, ertoe dat commanditaire vennoot een gewoon hoofdelijk verbonden vennoot is, maar leidt tot aantastbaarheid van het beding. Zoals reeds voor het huidige recht wordt aangenomen, gaat het hier om dwingend recht.

Artikel 837 (aansprakelijkheid)

1. De eerste volzin van het *eerste lid* is hierboven bij artikel 836 reeds sprake gekomen. Het voornaamste gevolg van het zijn commanditaire vennoot is dat deze niet verbonden is voor verbintenissen van de vennootschap. Dat deze bepaling bij commanditaire vennootschap die geen rechtspersoon is, een beperk behelst van de bevoegdheid van de besturende vennoten om (mede) commanditaire vennoot te vertegenwoordigen, is hierboven, onder Algemeen bij deze afdeling, toegelicht. De hoofdelijke verbondenheid voor de verbintenissen van de vennootschap van de gewone vennoot correspondeert met die welke is neergelegd in artikel 813, eerste lid. Voor de gewone vennoten geldt ingevolge de tweede volzin van het *eerste lid* van het onderhavig artikel 837 ook hetgeen in artikel 836, tweede lid, is bepaald voor het geval de commanditaire vennoot een opdracht heeft ontvangen. Voor alle duidelijkheid is een en ander hier uitdrukkelijk bepaald.
2. Zoals hierboven, onder Algemeen bij deze afdeling, is aangegeven, is een openbare vennootschap commanditaire vennootschap. Wordt een vennoot van die openbare vennootschap daardoor commanditair, dan is hij tegenover derden niet aanstonds ontheven voor zijn verbondenheid voor de verbintenissen van de vennootschap die op dat moment bestaan. Hetzelfde geldt indien bij een bestaande commanditaire vennootschap een gewone vennoot commanditair wordt. De derde volzin van het *eerste lid* bepaalt voor deze situaties de toepassing van artikel 824, eerste lid, van overeenkomstige toepassing is. Dit betekent dat de rechtsovereenkomsten tegen hem of zijn erfgenamen tot nakoming van ten tijde van het commanditair worden bestaande verbintenissen van de openbare vennootschap verjaren door verloop van vijf jaar nadat in het handelsregister de verandering van zijn status (door opgaaf van de commanditaire vennootschap of door doorhaling als gewone vennoot) is ingeschreven.
3. Dat de commanditaire vennoot niet verbonden is voor verbintenissen van de vennootschap, hangt ten nauwste samen met de omstandigheid dat hij niet besturend vennoot kan zijn, zie hierboven ad artikel 836, derhalve ook niet als besturend vennoot ingevolge artikel 811 bevoegd is de vennootschap te vertegenwoordigen. Daarom wilde de wetgever vanouds voorkomen enerzijds dat bij derden toch de indruk postvat

de commanditair in werkelijkheid besturend vennoot zou zijn en anderzijds dat deze in staat zou zijn om zonder eigen persoonlijke verbondenheid de commanditaire vennootschap eventuele gewaagde handelingen in het rechtsverkeer te laten verrichten. Deze ratio geldt nog steeds.

4. Het *tweede lid* van het onderhavig artikel 837 sanctioneert in de eerste plaats het handelen van een commanditaire vennoot in naam van de vennootschap. Dit is in overeenstemming met hetgeen naar huidig recht algemeen als wenselijk wordt aanvaard. Ook indien de commanditair krachtens algemene of bijzondere volmacht van de besturende vennoten namens de vennootschap optreedt, dient de hierna nog te bespreken sanctie in te treden. Onduidelijkheid omtrent diens rechtspositie wordt door een zodanig optreden immers bevorderd. Hiermee wordt afgeweken van de Landsverordening van 13 september 1989, P.B. 1989, no. 52, waarin in het huidige artikel 17, tweede lid, Wetboek van Koophandel de woorden 'zelfs niet uit kracht ener volmacht' werden geschrapt, met als motivering: 'Er is geen reden om de commandiet uit te sluiten van de bevoegdheid die een willekeurige derde wel heeft' (Memorie van Toelichting, Staten van de Nederlandse Antillen, zitting 1988/1989, no. 1117, p. 2). Ik meen dat de uitsluiting onduidelijkheid en rechtsonzekerheid tegengaat. Is er in een gegeven geval behoefte aan volmachtverlening, dan moet maar een 'willekeurige derde' worden ingeschakeld en niet de commanditaire vennoot.
5. In de tweede plaats sanctioneert de bepaling de situatie dat een commanditair door zijn handelen een beslissende invloed uitoefent op het optreden door de besturende vennoten namens de vennootschap. Dit sluit aan bij het tweede element van de hierboven aangeduide ratio van een regeling als hier bedoeld. Gedoeld wordt op de (misbruik-)situatie dat de positie van de besturende vennoten wordt uitgehold tot die van stromannen die bij hun optreden naar buiten volledig naar het pijpen moeten dansen van de commanditair(en). Die beslissende invloed op het (actieve) optreden van de besturende vennoten zal moeten worden gesteld en aannemelijk gemaakt. Zo zal van een dergelijke invloed sprake zijn in de situatie dat een commanditair tevens directeur-enig aandeelhouder is van de BV die optreedt als besturend vennoot.
6. Dit betekent echter geenszins dat de commanditair geen medezeggenschap zou kunnen doen gelden in de vennootschap. Zo zal, tenzij anders is overeengekomen, ingevolge artikel 810 zijn instemming benodigd zijn voor ingrijpende, niet onder de normale exploitatie vallende beschikkingshandelingen voor rekening van de vennootschap. Zo kan ook worden overeengekomen dat de commanditair toezicht zal hebben op het bestuur en dat hij voor bepaalde categorieën van ingrijpende externe handelingen van de besturende vennoten zijn goedkeuring of instemming moet geven. In dergelijke gevallen kan hij zulk een handeling beletten doch de besturende vennoten niet tot zulk een handeling noodzaken: hij heeft

- dan geen beslissende invloed op het actief en extern (in naam van vennootschap) optreden van de besturende vennoten.
7. Als sanctie bepaalt het onderhavig tweede lid: tegenover derden is commanditair alleen hoofdelijk verbonden voor de verbintenissen van de vennootschap die ten tijde van zijn handelen of daarna zijn ontstaan en niet ook voor dergelijke verbintenissen die vóórdien zijn ontstaan. Omdat er gevallen zijn dat een handelen van de commanditair in naam van de vennootschap onder omstandigheden zeer weinig impact heeft of positief te waarden valt omdat in het belang van de vennootschap niet langer met zodanig handelen kon worden gewacht, is aan de bepaling toegevoegd dat de bedoelde verbondenheid er niet of niet volledig is indien zijn handelen een dergelijke verbondenheid niet rechtvaardigt. Door deze toevoeging wordt aan de rechter de mogelijkheid geboden de sanctiebepaling onder bijzondere omstandigheden buiten toepassing te laten of de toepassing ervan te verzachten.
  8. Bij een onbevoegd optreden van de commanditair zal naast de onderhavige sanctiebepaling voorts op hem van toepassing zijn artikel 3:70, in verbinding met artikel 3:79; hij staat jegens de wederpartij voor het bestaan en de omvang van zijn volmacht of vertegenwoordigingsbevoegdheid. Intussen betekent het van toepassing worden van de onderhavige sanctie niet dat er daarmee wijziging komt in de interne rechtspositie van de commanditaire vennoot. Evenals nu het huidige recht wordt zijn positie tot de overige vennoten van de vennootschap hierdoor niet gewijzigd. Zijn draagplicht blijft beperkt tot het bedrag van zijn verplichte inbreng. Ter zake van hetgeen hij op grond van de onderhavige bepaling betaalt aan derden-crediteuren van de vennootschapschulden, kan hij met inachtneming van deze draagplicht regres zoeken op zijn mede-vennoten.
  9. Aansprakelijkheid van de commanditaire vennoot bestaat ingevolge de derde lid ook indien zijn naam in de naam van de vennootschap is opgenomen. De opneming van zijn naam kan bij derden de schijn wekken dat de commanditaire vennoot gewoon vennoot is. Op deze regel wordt een uitzondering gemaakt indien een vennoot commanditaire vennoot wordt. Afweging van de belangen van de vennoten en de derden doet deze uitzondering wenselijk zijn. Voor de vennootschap kan het van groot belang zijn dat de naam van de vennootschap – waaraan een belangrijke goodwill kan zijn verbonden – behouden mag worden. Deze uitzondering geldt niet alleen wanneer een bestaande commanditaire vennootschap een gewone vennoot commanditair wordt, maar ook wanneer, zie hierboven onder Algemeen bij deze afdeling, een openbare vennootschap met behoud van haar identiteit commanditaire vennootschap wordt. De overtreding van deze bepaling verbonden sanctie wordt echter ook hieraanmerkelijk verlicht. Er is alleen hoofdelijke verbondenheid voor verbintenissen van de vennootschap ontstaan terwijl de vennootschapper deze naam voert, en niet ook voor verbintenissen ontstaan vóóordat de vennootschap deze naam is gaan voeren.

AANPASSINGSWETGEVING

Algemeen

1. Ingevolge de nieuwe titel 7.13 (vennootschap) BW zal onder het nieuwe recht niet langer sprake zijn van een vennootschap onder firma, openbare maatschap en stille maatschap, maar van een openbare vennootschap die al dan niet rechtspersoon kan zijn en van een stille vennootschap. Een commanditaire vennootschap is een gekwalificeerde vorm van openbare vennootschap. In verband daarmee is een aantal wijzigingen in de wetgeving nodig.
2. In nogal wat bepalingen wordt naast elkaar gesproken van 'commanditaire vennootschap' en 'vennootschap onder firma'. Omdat beide typen vennootschap naar nieuw recht zijn te beschouwen als 'openbare vennootschap', is bij de aanpassing aan het nieuwe recht zoveel mogelijk slechts die term gebruikt. Afzonderlijke vermelding van de commanditaire vennootschap is, nu deze een species is van het begrip openbare vennootschap, zoveel mogelijk vermeden.
3. In de aanpassing van de fiscale wetgeving is de fiscale transparantie gehandhaafd.
4. Zie voorts in titel 7.13 BW de algemene uitlegbepaling in artikel 804.

ARTIKEL II (Boek 1 BW)

Onderdeel 1 (artikel 1:10 BW)

1. De toevoeging van een derde lid aan artikel 1:10 BW houdt verband met de mogelijkheid dat een vennootschap in rechte wordt opgeroepen. Men zie daarover nader bij de toelichting van de wijzigingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (ontwerp-Landsverordening tot aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en het Faillissementsbesluit 1931 aan een aantal aanvullingen van het nieuwe Burgerlijke Wetboek).
2. Door de hiervoor onder algemeen toegelichte uitlegbepaling van artikel 7:804, eerste lid, is het niet nodig om in het tweede lid van artikel 1:10 BW bij het begrip 'rechtspersonen' nader tot uitdrukking te brengen dat daaronder niet mede de openbare vennootschappen met rechtspersoonlijkheid zijn begrepen.

Onderdeel 2 (artikel 1:436 BW)

De wijziging in artikel 1:436, derde lid, BW betreft het geval van onderbewindstelling van een aandeel in een vennootschap onder firma, welke in het handelsregister dient te worden ingeschreven. De formulering is voor het nieuwe recht terminologisch aangepast. De commanditaire vennootschap, die een species is van het genus openbare vennootschap, behoeft hier niet met zoveel woorden te worden genoemd. Wel is uitgedrukt dat inschrijving van een aandeel in zodanige vennootschap slechts behoeft plaats te vinden voor de gewone (hoofdelijk aansprakelijke)

vennoten, aangezien commanditaire vennoten niet als zodanig behoeven worden ingeschreven.

ARTIKEL III (Boek 2 BW)

Het gaat hier louter om een terminologische aanpassing.

ARTIKEL IV (Boek 3 BW)

Onderdeel 1 (afdeling 3.1.1B BW)

In navolging van Nederland is de afdeling in titel 1 van Boek 3 inzake het voeren van een administratie vernummerd tot 1B. Het nieuwe artikel 3:15i BW is aangepast aan Boek 2 BW. Het niet artikel 3:15j BW betreft de vordering tot openlegging van administratie. Ten aanzien van vennoten wordt deze materie geregeld het tweede lid van artikel 7:814 BW.

Onderdeel 2 (artikel 3:24)

Deze aanvulling hangt samen met de recente invoering van surséanceregister (artikel 212a Faillissementsbesluit 1931, zoals stand gekomen bij de Landsverordening van 11 april 2009, P.B. 20 no. 23).

Onderdeel 3 (artikel 3:189)

De bepalingen van titel 7 (Gemeenschap) Boek 3 BW zullen niet op vennootschap van toepassing zijn. Voor de periode tot ontbinding van zulks reeds voort uit artikel 3:189, eerste lid, BW. Voor de periode van ontbinding is de in artikel 3:189, tweede lid, BW bepaalde toepasselijkheid van titel 3.7 op de ontbonden gemeenschap van de maatschap vennootschap geschrapt. Zie ook bij Artikel V, onderdeel A, ten aanzien van artikel 3:193 BW.

Onderdeel 4

Het gaat hier louter om een terminologische aanpassing.

ARTIKEL V (Boeken 3 en 4 overeenkomstig de ontwerp-Landsverordening erfrecht en schenking)

Onderdeel A (artikel 3:193 BW)

Zie de toelichting bij Artikel IV, onderdeel 2, ten aanzien van artikel 3:193, tweede lid. Voor de ontbonden vennootschap gelden eigen regels. In verband daarmee vervalt het in het ontwerp-Landsverordening erfrecht en schenking voorgestelde artikel 3:193, derde lid, BW. Dit heeft mede tot gevolg dat ook de artikelen 658 tot en met 670 Rv (betreffende verzegeling en ontzegeling) niet langer van toepassing zullen zijn. Zie voorts hetgeen in die memorie van toelichting ten aanzien van de verdeling is opgemerkt artikel 7:830 BW.

*Onderdeel B (Boek 4 BW)**Onderdeel I (artikel 4:126 BW)*

1. Artikel 4:126 BW betreft de regeling van de zogeheten 'quasi-legaten', die blootstaan aan de mogelijkheid van vermindering voor schulden van de nalatenschap. Als quasi-legaat worden in genoemd artikel allereerst schenkingen en giften ter zake des doods aangemerkt (eerste lid). In het tweede lid worden enige verwante figuren eveneens behandeld als quasilegaat, waaronder verblijvensbedingen (tweede lid, onder a). De regeling van het tweede lid, onder a, kan thans ook toepassing vinden op verblijvensbedingen in een overeenkomst van vennootschap.
2. Naar nieuw recht zal in het geval van gedeeltelijke ontbinding van een vennootschap het aandeel van de uittredende vennoot in de vennootschappelijke gemeenschap ook zonder specifiek beding verblijven aan de overblijvende vennoten (artikel 7:821, eerste lid, BW). Hier is als het ware sprake van een 'wettelijk verblijvensbeding', waarvan de werking gelijk behoort te zijn als door partijen in hun overeenkomst opgenomen verblijvensbeding. Het voorgestelde derde lid van artikel 4:126 BW strekt daartoe. De gelijkstelling van een toedeling op de voet van artikel 7:821, eerste lid, BW met een verblijvensbeding in de zin van artikel 4:126, tweede lid, onder a, BW, brengt mee dat deze toedeling, welke de titel vormt voor overgang van het aandeel van de uittredende vennoot in de tot de vennootschappelijke gemeenschap behorende goederen op de andere vennoten (en voor de daarvoor vereiste levering), onder omstandigheden als een legaat kan worden verminderd. Door vermindering wordt de aan de levering ten grondslag liggende titel aangetast.
3. Het zal duidelijk zijn dat een toedeling eerst kan worden ingekort of verminderd, wanneer tevens is voldaan aan de in artikel 4:126, tweede lid, onder a, BW gestelde voorwaarde dat de overgang plaatsvindt 'zonder redelijke tegenprestatie'. Als tegenprestatie moet in dit verband worden aangemerkt de in artikel 7:821, tweede lid, BW verschuldigde vergoeding ter grootte van de economische deelgerechtigdheid in het vermogen van de vennootschap, zoals die nader bij of krachtens de overeenkomst van vennootschap kan zijn bepaald. Van een overgang zonder redelijke tegenprestatie zal eerst sprake kunnen zijn als de economische deelgerechtigdheid bij of krachtens de overeenkomst zodanig nader is bepaald, dat deze moet worden beschouwd als onredelijk laag. Daarvan zal naar aan te nemen valt niet snel sprake zijn. In een geval dat de economische deelgerechtigdheid met het oog op de voortzetting van de activiteiten van de vennootschap zodanig is vastgesteld dat een rendabele bedrijfsvoortzetting nog juist mogelijk is, kan de tegenprestatie niet reeds op die grond als onredelijk laag worden beschouwd, ook al gaat het aandeel in de goederen daarmee in feite over tegen een lagere prijs dan een reële marktwaarde: vgl. HR 13-2-2004, NJ 2004, 653.

4. Hiervoor werd reeds vermeld dat vermindering leidt tot aantasting de titel voor de overgang. Deze aantasting kan door de opvolg vennoten worden voorkomen door het bedrag van de vermindering dat wil zeggen het bedrag dat nodig is om de tegenprestatie zodanig te vullen dat deze niet langer als onredelijk kan worden beschouwd, geld 'op te leggen' (artikel 4:122, eerste lid, BW).
5. De voorgestelde wijziging van artikel 4:126 BW heeft mede betrekking op het geval van gedeeltelijke ontbinding van een vennootschap rechtspersoon is. Hoewel daarbij geen sprake is van vennootschappelijke gemeenschap en er dus geen overgang (levering) plaatsvindt van het aandeel daarin van de uittreedende venoot op de voortzettende vennoten, dient daarbij wel op de voet van artikel 7:821, vierde lid, BW levering plaats te vinden van een aandeel in de vennootschap die rechtspersoon is tegen vergoeding van economische deelgerechtigdheid van de uitgetreden venoot. Uitgesloten is dat bij of krachtens de overeenkomst de economische deelgerechtigdheid van de uitgetreden venoot zodanig is vastgesteld dat deze kan worden beschouwd als onredelijk laag.

Onderdeel 2 (artikel 4:160 BW)

De wijziging van artikel 4:160, tweede lid, onder c, BW heeft deze achtergrond als de wijziging van artikel 1:436 BW; zie bij Artikel 4:160, onderdeel 2.

ARTIKEL VI (Boek 7A BW)

Met de inwerkingtreding van titel 13 van Boek 7 BW kan de achtste titel van Boek 7A, gedeeltelijk bevattende de oude regeling van de maatschappelijke verval, vervallen.

ARTIKEL VII (Boek 8 BW)

Onderdelen 1 en 5 (artikelen 8:192 en 1301 BW)

1. Voor toekenning van rechtspersoonlijkheid aan de rederij bestaande uit een of meer vennoten, is nu op de voet van titel 7.13 van Boek 7A, venootschap niet steeds rechtspersoon zal zijn. Wensen de eigenaars van het schip te exploiteren in een rechtspersoon, dan kunnen zij daarvoor een openbare venootschap met rechtspersoonlijkheid aangaan.
2. In de artikelen 8:192 en 8:1301 BW is een regeling opgenomen voor de verplichtingen van de reder van een zeeschip en de eigenaar van een luchtvaartuig, waarbij telkens wordt aangegeven op wie de verplichtingen rusten in het geval het zeeschip of het luchtvaartuig toebehoren aan meer personen, aan een venootschap onder firma of aan een commanditaire venootschap dan wel aan een rechtspersoon. De wijzigingen van deze bepalingen behoeven, in aanvulling op hetgeen in het algemeen deel van de toelichting reeds is vermeld over het niet langer apart noemen van de commanditaire venootschap, geen nadere toelichting.

Onderdelen 2 tot en met 4 (Algemeen)

De in 2001 in werking getreden titel 7 (Beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen) van Boek 8 BW is gebaseerd op het op 19 november 1976 te Londen tot stand gekomen Verdrag inzake beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen (Trb. 1980, 23) (hierna: het Londens Limitatieverdrag). Op 2 mei 1996 is te Londen een Protocol (Trb. 2006, 17) bij dit verdrag tot stand gekomen dat een modernisering beoogt. De belangrijkste wijziging betreft een verhoging van de toepasselijke limiteringsbedragen, alsmede een vereenvoudigde procedure voor de wijziging van deze bedragen in de toekomst. De regering van de Nederlandse Antillen heeft laten weten dat zij medegelding van het Protocol 1996 wenst. De onderhavige voorstellen tot wijziging van de artikelen 8:755 en 8:756 BW strekken tot uitvoering van het Protocol 1996; voorts wordt artikel 8:753 aangepast. De voorstellen komen overeen met die in het op 16 april 2008 ingediende Nederlandse wetsvoorstel tot aanpassing van Boek 8 BW, zoals gewijzigd (Kamerstukken 31 425).

2. februari 2009
2009, 162

Onderdeel 2 (artikel 8:753, eerste lid, onderdeel a, BW)

Artikel 14 van het op 28 april 1989 te Londen tot stand gekomen Internationaal Verdrag inzake hulpverlening (Trb. 1990, 109) bepaalt dat ingeval hulp is verleend aan een schip dat op zichzelf of door zijn lading schade dreigde toe te brengen aan het milieu, de hulpverlener onder bepaalde voorwaarden en binnen bepaalde grenzen, boven het normale hulploon, recht heeft op een zogenoemde 'bijzondere vergoeding'. Deze bijzondere vergoeding kan nog volgens een in het artikel bepaalde sleutel worden verhoogd indien door de inspanningen van de hulpverlener schade aan het milieu daadwerkelijk is voorkomen of beperkt. Het voorgestelde artikel 8:753, eerste lid, onderdeel a, BW bewerkstelligt dat de aansprakelijkheid voor de bijzondere vergoeding niet kan worden gelimiteerd met een beroep op de limieten uit het Protocol.

Onderdeel 3, onder a (artikel 8:755, eerste en tweede lid, BW)

1. In de huidige situatie staan de uit het verdrag voortvloeiende bedragen van de aansprakelijkheidslimieten nog expliciet in het eerste lid van dit artikel vermeld. Een dergelijke vermelding van de limieten in de (formele) wet heeft het bezwaar dat bij een wijziging van de bedragen de wet moet worden aangepast, waarvoor een volledige formele wetgevingsprocedure nodig is. In het verleden was dat niet een groot bezwaar, omdat wijziging van het verdrag, met inbegrip van wijziging van de aansprakelijkheidslimieten daarvan, plaatsvond door middel van een wijzigingsprotocol, tot stand gebracht op een diplomatieke conferentie, waarna voldoende staten tot het wijzigingsprotocol moesten toetreden alvorens dit internationaal in werking kon treden. Dit was alles bij elkaar een tijdrovende aangelegenheid, zodat

voldoende tijd bestond om de corresponderende goedkeurings-aanpassingswetgeving tot stand te brengen. In mode aansprakelijkheidsverdragen komen echter steeds vaker bijzonder amenderingsprocedures voor, met behulp waarvan een de lidsta bindende aanpassing van (uitsluitend) de limieten veel sneller tot stand kan komen, zonder dat daarvoor een diplomatieke conferentie nodig is. Het opnemen van de limieten in de wet schept dan het risico dat een aanpassing daarvan niet tijdig tot stand kan worden gebracht.

2. Ook het Protocol voorziet in een dergelijke bijzondere amenderingsprocedure. Daarom wordt thans voorgesteld om in het eerste lid van artikel 8:755 BW een dynamische verwijzing naar de limieten van het (gewijzigd) Verdrag op te nemen. Doordat de verwijzing tevens betrekking heeft op de bijzondere amenderingsprocedure, wordt daarmee steeds verwezen naar de daarvoor geldende aansprakelijkheidslimieten van het Verdrag. Daarbij verdient in verband met de kenbaarheid voor burgers en bedrijven vermelding dat in het kader van de bijzondere amenderingsprocedure internationaal aanvaarde aanpassingen van de limieten steeds kenbaar zullen zijn in het Tractatenblad. De in het eerste lid opgenomen dynamische verwijzing naar de limieten van het gewijzigd Verdrag zal op grond van een door het Koninkrijk gemaakt voorbehoud ook van toepassing zijn voor vorderingen uit hoofde van – kort gezegd – interventievlottrekken en wrakopruijing (wrakkenfonds). Zodoende zal de hoogte van de vorderingen in de huidige versie worden voortgezet, waarbij de vorderingen in de huidige versie worden voortgezet, waarbij dezelfde hoogte als van de limieten van het gewijzigd Verdrag voor deze vorderingen zullen worden aangehouden.
3. De thans in het eerste lid opgenomen dynamische verwijzing naar de limieten van het gewijzigd Verdrag geldt niet voor gevallen waarin de grond van een eveneens door het Koninkrijk gemaakt voorbehoud eigen nationale limieten van toepassing zijn voor – kort gezegd – kleine passagiersschepen tot maximaal 300 ton. Artikel 15, tweede onderdeel b, van het Londens Limitatieverdrag biedt staten de mogelijkheid de toepassing van het verdrag op schepen van minder dan 300 ton uit te sluiten. Nederland heeft bij de implementatie van het Londens Limitatieverdrag reeds gebruik gemaakt van deze uitzonderingsmogelijkheid ten aanzien van schepen die blijkens de constructie uitsluitend of in hoofdzaak bestemd zijn tot het vervoer van personen en waarvan de tonnage niet groter is dan 300 (art. 8:755, tweede lid. BW). De uitzondering betreft alleen zaakschade. De reden voor het maken van deze uitzondering was de wens om kleine pleziervaartuigen op gelijke voet te behandelen door de limieten van alle kleine passagiersschepen gelijk te stellen. De uitzondering op de dynamische verwijzing is tot uitdrukking gebracht door de woorden "onverminderd het in het tweede lid bepaalde" in het eerste lid.
4. Overigens biedt het tweede lid, anders dan in Nederland, blijkens het woord "kan" de mogelijkheid van aparte regeling, niet de verplichting men vergelijke de huidige tekst.

5. Voorts geldt het eerste lid niet voor vorderingen ter zake van dood of letsel van passagiers van een schip, welke in artikel 756 zijn geregeld.

Onderdeel 3, onder b (artikel 8:755, zevende lid, BW)

Teneinde het gewijzigde eerste en tweede lid van artikel 755, alsmede het gewijzigde eerste lid van artikel 756 gemakkelijker leesbaar te houden, is gedefinieerd wat voor de toepassing van de artikelen 755 en 756 moet worden verstaan onder het 'Protocol van 1996'. De huidige mogelijkheid van afwijking bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, is vervallen. Er is geen noodzaak voor en een dergelijke delegatie verdraagt zich moeilijk met het codificatiebeginsel.

Onderdeel 4 (artikel 8:756, eerste lid, BW)

1. Door middel van deze aanpassing wordt artikel 4 van het Protocol uitgevoerd. Daarin is de nieuwe limiet opgenomen voor vorderingen ter zake van dood of letsel van passagiers van schepen. Dit artikel 4 Protocol wijzigt artikel 7, eerste lid, van het Londens Limitatieverdrag van 1976. In dat artikel is, in afwijking van artikel 6 van het Londens Limitatieverdrag, de aansprakelijkheidslimiet geregeld voor vorderingen ter zake van dood of letsel van passagiers van een schip. Het artikel voorziet daarmee in een zogenoemde globale limiet, inhoudende dat als gevolg van eenzelfde voorval de aansprakelijkheid van de reder voor dit soort schade ten hoogste kan belopen het daarin genoemde bedrag, vermenigvuldigd met het aantal passagiers dat het schip gerechtigd is te vervoeren volgens zijn veiligheidscertificaat. In het huidige Londens Limitatieverdrag van 1976 is daarbij tevens een absolute bovengrens bepaald van 25 miljoen rekeneenheden. Deze is in het Protocol op aandrang van vele staten, en met enige tegenzin van de zijde van reders en verzekeraars, verwijderd. Een dergelijke absolute bovengrens heeft met name voor scheepsexploitanten en verzekeraars het voordeel dat zij bij zeer grote schepen verzekerd zijn van een maximaal bedrag van de aansprakelijkheid dat lager ligt dan het maximale bedrag per passagier, vermenigvuldigd met het aantal passagiers dat het schip gerechtigd is te vervoeren volgens zijn veiligheidscertificaat. Voor slachtoffers heeft dit echter het zwaarwegende nadeel dat bij een ernstig ongeval met een groot schip een wezenlijk lager bedrag per schadelijgende passagier voorhanden is dan de in de nu geldende versie van het Londens Limitatieverdrag van 1976 bepaalde limiet van 46.666 rekeneenheden (SDR). Dit punt wordt immers reeds bereikt bij een voor het schip toegestaan aantal passagiers van 536, terwijl vele passagiersschepen tegenwoordig (veel) groter zijn en de grootste passagiersschepen zelfs tot ongeveer 3000 passagiers kunnen vervoeren. De opzet van het Protocol is gekozen om gelijke behandeling van slachtoffers in dit opzicht te garanderen, ongeacht of zij met een groot of een klein schip reizen.
2. Evenals in het eerste lid van artikel 8:755 BW is thans ook hier in artikel 8:756 BW een zogenoemde dynamische verwijzing naar de limiet van het Protocol opgenomen.

ARTIKEL VIII (Wetboek van Koophandel)

Met de inwerkingtreding van titel 13 van Boek 7 BW kan de twee afdeling van de tweede titel van het Eerste Boek, gewijd aan vennootschap onder firma en de commanditaire vennootschap, vervallen.

ARTIKELEN IX tot en met XII (diverse landsverordeningen)

Deze terminologische aanpassingen hebben een louter technisch karakter. Zie hierboven onder Algemeen bij Aanpassingswetgeving.

ARTIKELEN XIII tot en met XVI (fiscale wetgeving)

1. Personenvennootschappen vormen een overeenkomst samenwerking. Zij worden veelal benut door (kleine) onderneming en samenwerkingsverbanden in de dienstensector alsmede voor joint ventures. Onder het huidige fiscale recht zijn personenvennootschappen transparant. Daardoor worden de resultaten van personenvennootschap toegerekend aan de deelnemers in vennootschap. Dat betekent dat de winsten respectievelijk verliezen van de vennootschap worden meegenomen bij de resultaten (winst/verlies) van de deelnemers.
2. Onder het nieuwe recht wordt het voor openbare vennootschappen commanditaire vennootschappen mogelijk te kiezen voor een bepaalde vorm van rechtspersoonlijkheid via de figuur van de OVR respectievelijk de CVR. De OVR en de CVR behouden daarbij karakter van samenwerkingsovereenkomst. De rechtspersoonlijkheid betreft in de eerste plaats het goederenrecht en in de tweede plaats mogelijkheid dat de vennootschap als rechtspersoon partij kan zijn overeenkomsten en verbintenissen. Dit biedt het grote praktische voordeel dat het samenwerkingsverband zelf, in plaats van de participanten, vermogensstransacties kan verrichten. Het belangrijkste kenmerk van de personenvennootschap blijft evenwel onverminderd overeind: de hoofdelijke aansprakelijkheid van de vennoten. In dit opzicht is er een groot verschil met de rechtsvormen van de BV en de NV, die beide gekenmerkt worden door een beperkte aansprakelijkheid van de aandeelhouders. Aandeelhouders in de BV en de NV lopen slechts risico tot het bedrag van hun inbreng.
3. Vervolgens is de vraag hoe de OVR en de CVR fiscaal moeten worden gekwalificeerd. Zij vormen geen vennootschap met een in aandeel verdeeld kapitaal. Ook vallen zij niet automatisch onder het begrip 'rechtspersoon'. Dit laatste is een gevolg van artikel 7: 804 BW. In dit artikel staat namelijk dat voor wettelijke bepalingen buiten titel 7 BW, voor zover niet anders blijkt, met het begrip 'rechtspersoon' ook mede wordt bedoeld op de OVR en CVR.
4. Om buiten kijf te stellen dat voor de inkomstenbelasting en winstbelasting de bezittingen en schulden alsmede de resultaten van

OVR en de CVR rechtstreeks worden toegerekend aan de participanten, wordt voor beide landsverordeningen een bepaling in deze lijn voorgesteld. Hiertoe wordt in de Landsverordening op de inkomstenbelasting 1943 een artikel 2a ingevoegd en wordt dat artikel in artikel 41A van de Landsverordening op de winstbelasting 1940 van overeenkomstige toepassing verklaard. Hiermee wordt voor de heffing van de inkomsten- en de winstbelasting bereikt dat de OVR hetzelfde wordt behandeld als de OV waarbij niet is gekozen voor rechtspersoonlijkheid en de CVR hetzelfde als de CV. Het handhaven van de fiscale transparantie ook als gekozen wordt voor rechtspersoonlijkheid, heeft tot gevolg dat een vennoot van een OVR voor de inkomsten- of winstbelasting geacht wordt rechtstreeks een aandeel in de vermogensbestanddelen van de vennootschap te hebben net zo als bij een openbare vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid (OV). De vennoten van de OVR zijn over de aan hun toekomende opbrengsten, verminderd met de aan hun toegerekende kosten, inkomstenbelasting (of winstbelasting) verschuldigd. Hetzelfde is het geval bij een CVR: de vennoten in een CVR worden op dezelfde wijze in de belastingheffing betrokken als de vennoten in een CV.

5. Ingevolge artikel 7:836, vierde lid, BW heeft de commanditaire vennootschap geen in aandelen verdeeld kapitaal. In Nederland is deze regel reeds in 1975 ingevoerd (wet van 28 mei 1975, Stb. 277). In de Nederlandse fiscale wetgeving is destijds de term 'commanditaire vennootschap op aandelen' vervangen door de term 'open commanditaire vennootschap'. Deze vervanging wordt overgenomen (het nieuwe artikel 2a, tweede lid, tweede volzin, Landsverordening op de inkomstenbelasting 1943, artikel 1, eerste lid, onderdeel a, Landsverordening op de winstbelasting 1940, alsmede artikel 4, onderdeel c, artikel 6, derde lid, en artikel 9, onderdeel 1, Overdrachtsbelastingverordening 1908). Benadrukt zij dat de term een specifiek fiscaalrechtelijke betekenis heeft en niet mag worden verward met de term 'openbare vennootschap'. Onder een open commanditaire vennootschap moet worden verstaan: de commanditaire vennootschap waarbij buiten het geval van vererving of legaat, toetreding of vervanging van commanditaire vennoten kan plaats hebben zonder toestemming van alle vennoten, gewone zowel als commanditaire, aldus het nieuwe onderdeel h van artikel 2, tweede lid, van de Algemene landsverordening Landsbelastingen (overeenstemmend met artikel 2, derde lid, onder c, van de Nederlandse Algemene wet inzake rijksbelastingen); zie ook HR 24-11-1976, BNB 1978/13.
6. Dat een CVR ook voldoet aan de kwalificatie van 'open commanditaire vennootschap' doet zich voor wanneer in de vennootschapsakte is afgeweken van artikel 7: 823, eerste lid, BW. Voor de open CV geldt thans geen fiscale transparantie voor zover het betreft de commanditaire vennoten. De open CV is op basis van artikel 1, eerste lid, onderdeel a, Landsverordening op de winstbelasting 1940 belastingplichtig voor de winstbelasting waarbij de grondslag zich niet uitstrekt tot hetgeen toekomt aan de voor het geheel aansprakelijke

gewone vennoten. Deze worden voor het aandeel in de w rechtstreeks in de heffing van inkomstenbelasting (indien het natuurlijk persoon is) of winstbelasting (indien het een lichaam betrokken. Deze beperkte transparantie bij een open CV (te w alleen voor het deel dat toekomt aan de gewone vennoot), wordt voorgesteld voor een CVR die voldoet aan de kwalificatie open C Dit is geregeld in het voorgestelde artikel 2a, tweede lid, tweede vol Landsverordening op de inkomstenbelasting 1943.

ARTIKEL XVII (Handelsregisterverordening)

Algemeen

Hier wordt de nieuwe Handelsregisterverordening van 9 september 20 P.B. 2009, no. 51 aangepast.

Onderdeel 1 (artikel 3 Hrgv)

Onder het nieuwe recht zal niet langer sprake zijn van een vennootsc onder firma, maar van een openbare vennootschap die al dan rechtspersoon kan zijn (artikel 7:802 BW). Die openbare vennootscha een vennootschap tot het uitoefenen van een beroep of bedrijf dan we het verrichten van beroeps- of bedrijfshandelingen (artikel 7:801, ee lid). De commanditaire vennootschap is een gekwalificeerde vorm openbare vennootschap (artikel 7:836).

Onderdeel 2 (artikel 4 Hrgv)

De toevoeging aan het eerste lid van artikel 4 Hrgv brengt mee da verplichting tot inschrijving van rechtspersonen mede betrekking heef openbare vennootschappen met rechtspersoonlijkheid met zetel hie lande.

Onderdeel 3 (artikel 5 Hrgv)

1. Ten aanzien van de vraag wie tot het doen van de opgave inschrijving verplicht is, kan de laatste zinsnede van artikel 5, ee lid, waarin het gaat over de inschrijving van (een onderneming van) rechtspersoon, onder de nieuwe situatie verwarring wekken. Gesprc wordt over 'de bestuurders' van de rechtspersoon: kennelijk zijn bedoeld de rechtspersonen van Boek 2 BW. Ter wille van duidelijkheid wordt daarom toegevoegd dat in het geval inschrijving van de onderneming van een openbare of commandit vennootschap ieder der vennoten, met uitzondering van commanditaire vennoten, inschrijvingsplichtig is. Deze bepaling g ongeacht of de openbare vennootschap rechtspersoonlijkheid heet niet. Wanneer de opgave is gedaan door een vennoot, zijn de an vennoten van die verplichting ontheven.

ARTIKEL XVIII (artikel 31 Landsverordening op het Notarisambt)

Aangezien invoering van titel 7.13 BW meebrengt dat een openl vennootschap rechtspersoon kan zijn en als zodanig registergoede

kan verkrijgen, is met het oog op artikel 7:804, tweede lid, BW een aanpassing van artikel 31 Landsverordening op het Notarisambt nodig die er toe strekt dat onder het in het tweede lid, ten 2° en 3°, gebruikte begrip 'rechtspersonen' openbare vennootschappen met rechtspersoonlijkheid zijn begrepen.

ARTIKEL XIX (overgangsrecht)

Onderdeel 1 (overgangsrecht titel 13 van Boek 7 BW)

1. *Algemeen.* Ingevolge artikel 1 van de Landsverordening overgangsrecht nieuw Burgerlijk Wetboek (hierna: OR) wordt in de daaropvolgende artikelen van die landsverordening onder 'de wet' verstaan de in werking getreden bepalingen van de Boeken 1 en volgende. Met de hier genoemde in werking getreden bepalingen wordt mede bedoeld op bepalingen van de Boeken 1 en volgende die na de inwerkingtreding van de OR zijn tot stand gekomen en in werking getreden, derhalve ook op de in titel 7.13 BW vervatte bepalingen met betrekking tot de vennootschap. Dit betekent dat met name ook de in titel 1 OR neergelegde Algemene bepalingen van overgangsrecht, waaronder de hoofdregels omtrent onmiddellijke werking (artikel 2 OR) en verkregen rechten (artikel 3 OR), voor de in werking getreden bepalingen van titel 7.13 BW van belang zijn. Ten aanzien van enkele afzonderlijke artikelen van titel 7.13 BW is echter een bijzondere overgangsbepaling gewenst.
2. *Artikel 7:803 BW.* Dit artikel regelt de gevolgen van de nietigheid van de overeenkomst van vennootschap; of de overeenkomst nietig is, wordt niet hier maar elders geregeld, zie onder meer artikel 3:40 BW. Deze gevolgen kunnen pas worden ingeroepen na het tijdstip van inwerkingtreding, maar ook als de overeenkomst is aangegaan voor het tijdstip van inwerkingtreding bestaat er geen bezwaar tegen het intreden van die gevolgen. Dit behoort ook te gelden voor de hoofdelijke aansprakelijkheid zoals voorzien in de laatste volzin van artikel 7:803, eerste lid. Daartoe is een uitdrukkelijke overgangsbepaling wenselijk, die dan duidelijkheidshalve op het gehele eerste lid betrekking kan hebben; zie het voorgestelde artikel 166, eerste lid, OR.
3. *Artikel 7:805 BW.* Uit het dwingendrechtelijk karakter van deze bepaling vloeit reeds voort dat zij ook toepasselijk is ingeval het gaat om een overeenkomst van vennootschap die is aangegaan onder het oude recht, teneinde elke twijfel uit te sluiten is zulks uitdrukkelijk bepaald.
4. *Artikel 7:811 BW.* Voor de huidige vennootschap onder firma, die door de inwerkingtreding van het nieuwe recht een openbare vennootschap is, levert dit artikel geen overgangsrechtelijke vragen op, omdat het niet afwijkt van het thans geldende recht. Er moet echter ook rekening worden gehouden met een openbare (beroeps)maatschap naar huidig recht, die met de inwerkingtreding van het nieuwe recht een openbare vennootschap wordt. Wat betreft het eerste lid van artikel 7:811 BW

ontstaat bij de openbare maatschap een ruim vertegenwoordigingsbevoegdheid. Het tweede lid speelt voor de maatschap een rol omdat vóór de inwerkingtreding voor haar inschrijving overeenkomstig de eisen van Handelsregisterverordening niet aan de orde was. Dit maakt wenselijk de maatschap die naar het nieuwe recht een openb vennootschap zal zijn, een termijn te gunnen om aan de verplichting inschrijving te voldoen. Men zie het tweede lid van artikel 166 OR.

5. *Artikel 7:813 BW.* Het eerste lid van dit artikel komt overeen met hetgeen naar huidig recht reeds geldt voor de vennootschap on firma. In zoverre is geen overgangsbepaling nodig. Wel moet voorziening worden gegeven voor de openbare maatschap die naar nieuwe recht een openbare vennootschap wordt. Naar huidig recht bestaat, kort gezegd, voor de verbintenissen van de maatschap aansprakelijkheid van de maten voor gelijke delen, maar naar nieuwe recht zal volgens het eerste lid hoofdelijke aansprakelijkheid bestaan. Het ligt voor de hand dat voor verbintenissen die vóór tijdstip van inwerkingtreding van titel 7.13 BW zijn ontstaan bestaande aansprakelijkheid voor gelijke delen blijft bestaan, en dat hoofdelijke aansprakelijkheid alleen geldt voor verbintenissen die ontstaan na het tijdstip van inwerkingtreding. Ofschoon dit resultaat ook reeds zou kunnen worden afgeleid uit artikel 3 OR, verdient duidelijkheidshalve toch de voorkeur hiertoe een uitdrukkelijke bepaling op te nemen; zie het voorgestelde derde lid van artikel 166 OR.
6. Voor het tweede lid gelden soortgelijke overwegingen, in het bijzonder ook met het oog op de in het slot van deze bepaling gegeven voorziening die inhoudt dat een vennoot aan wie de tekortkoming kan worden toegerekend, niet aansprakelijk is.
7. Het derde lid wijkt niet af van hetgeen naar huidig recht geldt, zo een overgangsbepaling niet nodig is.
8. *Artikel 7:814 BW.* Dit artikel bevat een regeling die goeddeels ook naar huidig recht geldt. Niettemin is ter vermijding van mogelijke misverstanden met het oog op de van het huidige recht afwijkende voorzieningen een uitdrukkelijke overgangsbepaling gewenst. Deze opgenomen in artikel 166, vierde lid, OR.
9. *Artikel 7:815 BW.* Deze bepaling komt weliswaar in een aantal opzichten overeen met het huidige recht, maar dat is niet over de gehele lijn het geval. Daarom verdient het aanbeveling een uitdrukkelijke overgangsbepaling op te nemen, die als voor de hand liggend uitgangspunt inhoudt dat het artikel slechts van toepassing is op wie en verlies behaald onderscheidenlijk geleden na het tijdstip van inwerkingtreding. Zie het voorgestelde vijfde lid van artikel 166 OR.
10. *Artikel 7:816 BW.* Voor dit artikel gelden overeenkomstige overwegingen. Verwezen zij ook hier naar artikel 166, vijfde lid, OR.
11. *Artikelen 7:821 tot en met 7:824 BW.* Van deze artikelen kan reeds zonder meer worden gezegd dat zij met het huidige recht overeenstemmen. Wel kan worden betoogd dat het voor de hand l

dat zij slechts van toepassing zijn als het relevante rechtsfeit (de uittreding, opvolging of toetreding van een vennoot) zich heeft voorgedaan na het tijdstip van inwerkingtreding. Niettemin ware voor alle duidelijkheid een uitdrukkelijke overgangsbepaling op te nemen. Zie het voorgestelde zesde lid van artikel 166 OR.

12. *Artikelen 7:825 tot en met 7:831b BW.* De regeling met betrekking tot de vereffening en verdeling verschilt in een aantal opzichten van hetgeen dienaangaande naar het huidige recht geldt. Het ligt voor de hand dat, indien een vennootschap onder het huidige recht is ontbonden, de vereffening en verdeling ook volgens het huidige recht moeten worden afgewikkeld. Het zou tot lastige complicaties leiden, indien in de loop van de vereffening op een ander stelsel zou moeten worden overgegaan. Ofschoon dit ook zonder uitdrukkelijke overgangsbepaling wel zou kunnen worden aangenomen, verdient het aanbeveling met het oog op de duidelijkheid voor de wetstoepasser een overgangsbepaling op te nemen. Zie het zevende lid van het voorgestelde artikel 166 OR.

Onderdeel 2 (overgangsrecht titel 7 van Boek 8 BW)

Dat de nieuwe hogere limieten slechts van toepassing zullen zijn op nieuwe ongevallen spreekt van zelf, mede met het oog op afgesloten verzekeringen.

ARTIKEL XX (inwerkingtreding)

Wat betreft het tijdstip van inwerkingtreding is dezelfde methode gekozen als in de overige ontwerpen die thans aanhangig zijn ter voltooiing van het nieuw BW-project.

ARTIKEL XXI (citeertitel)

Zoals de laatste tijd gebruikelijk wordt ook voor dit onderdeel van het nieuw BW-project een citeertitel opgenomen.

De Minister van Justitie.

RAAD VAN ADVIES
VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN

RU#

Staten van Sint Maarten

Zittingjaar 2010-2011-014 (Statenummer 3613)

Aan Zijne Excellentie
de Gouverneur van de
Nederlandse Antillen
Curaçao

~~GEZIE~~
DE GOVERNEUR VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN

d.d. 15 MAART 2010

RvA no. RA/17D-09-LV

Directie Wetgeving en Juridische Zaken	
DWJ No.	DWJ 09/011-6
DATUM	7 APR. 2010

Onderwerp: Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van titel 13 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (Landsverordening personenvennootschap) (89/RNA e.a., DWJ'09/011-a)

Advies: Met verwijzing naar uw adviesverzoek d.d. 7 april 2009 om het oordeel van de Raad van Advies inzake bovengenoemd onderwerp en de behandeling hiervan in de vergadering van de Raad van Advies d.d. 8 maart 2010, bericht de Raad u als volgt.

De onderhavige landsverordening strekt, volgens de considerans, ertoe titel 13 (Vennootschap) van Boek 7 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek vast te stellen.

Bestudering van het onderhavige ontwerp en de bijbehorende memorie van toelichting alsmede de overige bij het adviesverzoek gevoegde stukken geeft de Raad aanleiding tot het maken van de navolgende opmerkingen.

Inhoudelijke opmerkingen

Het ontwerp

a. De considerans

In een considerans wordt de strekking van de landsverordening in hoofdzaak kort weergegeven. In de considerans van de onderhavige ontwerp-landsverordening (het ontwerp) is de reden voor het vaststellen van titel 13 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (BW) niet aangegeven. De Raad geeft in overweging de strekking alsnog in de considerans op te nemen.

b. Artikel I

Artikel 809 (besturende vennoten)

In de toelichting op artikel 809 (pagina 14, nummer 5) staat dat het derde lid van artikel 809 correspondeert met artikel 2:14, eerste lid, BW. Artikel 14, eerste lid, van Boek 2 BW luidt als volgt: "Iedere bestuurder is tegenover de rechtspersoon gehouden tot een behoorlijke vervulling van de binnen zijn werkkring gelegen taak". Volgens de Raad heeft deze bepaling interne werking. Het is de vraag of artikel 809, derde lid, ook interne werking heeft.

De Raad geeft in overweging artikel 809, derde lid, te verduidelijken indien het de bedoeling is dat deze bepaling interne werking heeft. De Raad stelt voor in dat geval de formulering van artikel 14, eerste lid, van Boek 2 BW als voorbeeld te nemen.

Artikel 813 (aansprakelijkheid jegens derden)

Naar de mening van de Raad dient de opmerking, dat als er sprake is van meer besturende vennoten er dan sprake is van collectieve verantwoordelijkheid (toelichting op artikel 809, pagina 14, nummer 5), te worden verduidelijkt.

De Raad geeft in overweging om na te gaan of de collectieve verantwoordelijkheid van besturende vennoten in dit ontwerp zou dienen te leiden tot hoofdelijke aansprakelijkheid zoals onder meer bepaald in het nieuw voorgestelde artikel 813, tweede lid.

Artikel 816 (recht op uitkering)

Ingevolge het tweede lid kan bij "overeenkomst" worden bepaald dat iedere vennoot aandeel in het verlies moet aanzuiveren.

Naar de mening van de Raad volgt uit de memorie van toelichting op artikel 816 (pagina nummer 2) dat met "overeenkomst" de overeenkomst van vennootschap wordt bedoeld. De Raad geeft in overweging om, gelijk aan de terminologie in het eerste lid van artikel 8 in het tweede lid van artikel 816 "de overeenkomst van vennootschap" op te nemen in plaats van "de overeenkomst".

Artikel 818 (partiële ontbinding)

Aan het slot van het eerste lid is bepaald dat de vennootschap ten aanzien van een vennoot niet wordt ontbonden door het in vervulling gaan van een ontbindende voorwaarde die in de overeenkomst van vennootschap is opgenomen. In de toelichting op artikel 818 (pagina nummer 8) wordt een motivering gegeven hiervoor.

Bezien in het licht van de contractsvrijheid als één van de beginselen van het overeenkomstenrecht dient hier duidelijker te worden aangegeven waarom de inbreuk, daarop wordt gemaakt met deze bepaling, gerechtvaardigd is.

De Raad geeft in overweging de toelichting op dit punt aan te vullen.

Artikel 822 (opvolging door erfgenamen)

De Raad geeft in overweging de woorden "met bekwame spoed" in de eerste volzin van artikel 822 nader toe te lichten in de memorie van toelichting. Hierbij kan als voorbeeld dienen de uitleg over deze term in de toelichting op artikel 822 van het wetsvoorstel vaststelling van titel 7.13 (vennootschap) van het Burgerlijk Wetboek van Nederland (12/2002/03, 28 746 nr. 3, pagina's 39 en 30).

Afdeling 6 (vereffening en verdeling)

De Raad constateert dat er een regeling ontbreekt voor het geval dat een tot dusver onbekende debiteur of crediteur van de vennootschap, zich meldt na de vereffening en verdeling. De bedoelde regeling is vergelijkbaar met de regeling zoals opgenomen in artikel 32 van Boek 2 van het BW. In de toelichting op artikel 831 (pagina 50, nummer 5) zijn voor het ontbreken van een dergelijke regeling twee redenen gegeven:

- a. externe crediteuren kunnen de gewezen vennoten alsnog aanspreken, en
- b. ook naar huidig recht bestaat voor betrokkenen niet de mogelijkheid tot het indienen van een verzoek tot heropening van de vereffening.

Naar de mening van de Raad dekt de eerste reden het geval dat er nog een vermogensbestanddeel van de vennootschap wordt ontdekt niet en geeft de tweede reden slechts aan dat de huidige regelgeving omtrent de personenvennootschap niet compleet is. De Raad geeft de regering in overweging om dit punt te verduidelijken in de memorie van toelichting.

Artikel 826 (bevoegdheden en verplichtingen van vereffenaars)

In de toelichting op artikel 826 (pagina 41, nummer 4) staat dat de verplichting voor vereffenaars tot een behoorlijke vervulling van hun taak correspondeert met hetgeen is bepaald over besturende vennoten in het nieuw voorgestelde artikel 809, tweede lid. Ten aanzien hiervan is de hierboven, bij artikel 809, derde lid, gemaakte opmerking ook hier van toepassing.

Aangezien de vereffenaars blijkens de memorie van toelichting (pagina 41, nummer 3) ook ter wille van de positie van derden optreden, is het de vraag of artikel 826 zowel interne als externe werking heeft.

De Raad geeft in overweging het ontwerp en de memorie van toelichting op dit punt te verduidelijken.

Artikel 831a (voortzetting beroep of bedrijf door gewezen vennoot)

De gevolge het vijfde lid is voortzetting zonder vereffening ook mogelijk indien de vennootschap bestaat uit rechtspersonen en deze met elkaar fuseren onder oprichting van een nieuwe rechtspersoon die zijn vermogen onder algemene titel verkrijgt.

Naar de mening van de Raad ontbreekt er een regeling voor de overgang van de rechten van werknemers bij overgang van de onderneming. In het vijfde lid van artikel 831a alsook in de toelichting op artikel 831a, vijfde lid, (pagina 53, nummer 13) wordt immers gesproken van fusie.

De Raad geeft in overweging ter zake van dit onderwerp te voorzien in een regeling ten aanzien van de overgang van werknemers.

Artikel 834 (omzetting van vennootschap-rechtspersoon in BV)

De vierde lid geeft een bepaling omtrent het eigen vermogen van de rechtspersoon waarbij aangeknoopt wordt bij het "gestorte deel van het geplaatste kapitaal". De huidige regeling omtrent het kapitaal van de besloten vennootschap in Boek 2 BW kent echter geen verplichte minimumstorting zoals Nederland - nog - wel kent.

De Raad adviseert het vierde lid van artikel 834 aan te passen aan de kapitaalregeling betreffende de besloten vennootschap zoals geregeld in Boek 2 BW.

Artikel 836a (beperkt delen in verlies)

De eerste zin van het woord "behoeft" in de eerste zin duidt op een zekere mate van vrijheid dan wel ijblijvendheid, terwijl de tweede zin duidelijk stelt dat van artikel 836a niet kan worden geweken.

Om de harmonie tussen de eerste en de tweede zin van artikel 836a te vergroten geeft de Raad in overweging de eerste zin als volgt te formuleren: "De commanditaire vennoot is niet verder in het verlies van de vennootschap dan tot het bedrag van hetgeen hij heeft gebracht of verplicht is in te brengen".

De memorie van toelichting

Algemeen

Pagina 2

Bij nummer 5 staat in de eerste volzin: "Met de term "vennootschap" wordt ook in deze in de eerste plaats bedoeld op een overeenkomst".

Voor zover het woord "ook" in deze volzin verwijst naar de naamloze- en/of besloten vennootschap is bovenbedoelde opmerking niet vanzelfsprekend. Anders dan personenvennootschap kunnen de naamloze- en besloten vennootschap immers door persoon worden opgericht waardoor er in die gevallen geen sprake kan zijn van overeenkomst.

De Raad geeft in overweging in de memorie van toelichting toe te lichten wat met het w "ook" wordt bedoeld.

Artikelsgewijze toelichting

Pagina 4 (Algemeen)

In de memorie van toelichting onder "Algemeen" (pagina 4, nummer 2) wordt erop gewezen dat tussen de vennootschap met rechtspersoonlijkheid en de besloten vennootschap typologische verschillen bestaan.

Het komt de Raad voor dat met de woorden "besloten vennootschap" in de tweede regel de betrokken tekst bedoeld wordt de stille vennootschap en/of de openbare vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid. Immers, de besloten vennootschap heeft rechtspersoonlijkheid en kan dus niet, zoals in de toelichting wordt gepresenteerd, dienen als alternatief voor rechtspersoonlijkheid. De Raad neemt dan ook aan dat met de woorden "besloten vennootschap" in dit onderdeel van de toelichting niet wordt bedoeld op de besloten vennootschap in de nieuw voorgestelde artikelen 834 en 835.

De Raad geeft in overweging de memorie van toelichting op dit punt aan te passen.

Pagina 7 (artikel 801)

In de memorie van toelichting op pagina 7, bij nummer 3 (Ad a), staat dat met het uitoefenen van een beroep of bedrijf tot uitdrukking wordt gebracht dat het moet gaan om een regelmatige, min of meer duurzame maatschappelijke werkzaamheid.

De Raad geeft in overweging nader toe te lichten hoe het bovenstaande zich verhoudt tot de opmerking in de toelichting op artikel 800 (pagina 5, nummer 2) dat de samenwerking noodzakelijk duurzaam moet zijn, maar ook mogelijk is met het oog op één bepaalde transactie of één bepaald werk.

Pagina 8 (artikel 802)

In de memorie van toelichting (pagina 8, nummer 2) staat dat artikel 3 van Boek 2 BW in de nieuw voorgestelde artikel 802, tweede lid, van toepassing is verklaard op de openbare vennootschap die rechtspersoon is.

De Raad adviseert ter verduidelijking in de memorie van toelichting te benadrukken dat de toepassingverklaring van artikel 3 van Boek 2 BW slechts geldt voor het eerste lid van dit artikel en niet voor het tweede lid.

De Raad geeft voorts in overweging om in de memorie van toelichting op pagina 8, nummer 4, een nadere toelichting te geven over de vermelding van de naam en de zetel van de elektronische berichten van deze rechtspersoon.

Pagina 16 (artikel 812)

De Raad adviseert in de memorie van toelichting nader toe te lichten waarom een besturend vennoot van een stille vennootschap slechts in naam van de vennootschap kan handelen wanneer hij hiertoe een volmacht heeft, aangezien volgens de Raad verondersteld mag worden dat iedere vennoot van een stille vennootschap die voorzien is van een volmacht, in naam van die stille vennootschap kan handelen.

Pagina 17 (artikel 813)

In de toelichting op artikel 813 (pagina 17, nummer 1) wordt in de laatste volzin verwezen naar de toelichting bij de wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (artikel VIII). De Raad adviseert in de memorie van toelichting aan te geven om welke toelichting bij de wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering het gaat en waar artikel VIII is te vinden.

Pagina 23 (artikel 817)

In de toelichting op artikel 817 (pagina 23, nummer 6) wordt in de tweede volzin verwezen naar de toelichting op de wijzigingen van het Faillissementsbesluit 1931. De Raad geeft in overweging in de memorie van toelichting concreet aan te geven op welke wijzigingen van het Faillissementsbesluit 1931 en op welk onderdeel van de bijbehorende toelichting wordt gedoeld.

Pagina 32 (artikel 821)

In de toelichting op artikel 821 (pagina 32, nummer 17) staat in de zesde regel tussen raakjes onder meer "zie hierboven". De Raad adviseert ter verduidelijking in de toelichting nader aan te geven welke passage in de memorie van toelichting met "hierboven" wordt bedoeld.

Pagina 54 (artikel 831c)

In de toelichting op artikel 831c (pagina 54) staat dat afdeling 6 van boek 7 van regelen echt is, tenzij uit de wet anders voortvloeit. Het nieuw voorgestelde artikel 831c gaat er echter van uit dat afdeling 6 dwingend recht bevat, omdat in dat artikel staat dat van afdeling 6 slechts kan worden afgeweken voor zover dit daaruit blijkt. De Raad geeft in overweging een nadere toelichting te geven op de verschillende itgangspunten.

Pagina 55 (artikel 832)

In de toelichting op artikel 832 (pagina 56, nummer 5) staat in de derde volzin dat de besturende vennoten ook de naleving van de verplichting tot inbreng kunnen urgeren. De Raad geeft de regering in overweging om na te gaan of het woord "urgeren" het juiste woord is om datgene te verwoorden wat de regering wenst uit te drukken. Dit geldt tevens voor het woord "urgeren" in de toelichting op artikel 833 (pagina 57, nummer 2, tweede volzin).

Pagina 65 (artikel 836)

In de memorie van toelichting op artikel 836 (pagina 65, nummer 3) is gesteld dat aan twee vennoten moet zijn voldaan om een commanditaire vennoot te zijn, namelijk de vennoten die uitgesloten zijn van de bevoegdheid om rechtshandelingen te verrichten voor rekening van de vennootschap en de vennoten die niet uitsluitend arbeid verrichten.

Naar de mening van de Raad vermeldt de memorie van toelichting (toelichting op artikel 836, bij nummer 6, pagina 66) een derde element dat vereist is voor het bestaan van een commanditaire vennoot. Dit betreft het feit dat de vennoot in het verlies niet verder delen dan tot het bedrag van hetgeen hij heeft ingebracht of verplicht is in te brengen. Indien voornoemde vaststelling van de Raad juist is, adviseert de Raad om in de toelichting op artikel 836, bij nummer 3, op pagina 65, ook het laatstgenoemde element te vermelden onder verwijzing naar het nieuw voorgestelde artikel 836a.

Opmerkingen van wetstechnische en redactionele aard

Zowel het ontwerp als de memorie van toelichting geeft de Raad aanleiding tot het maken van de volgende wetstechnische en redactionele opmerkingen. De Raad volstaat met het geven van een aantal voorbeelden.

Het ontwerp

Artikel I

- In artikel 811, tweede lid, dienen de woorden "is geschied" een maal te worden geschrapt.
- In artikel 834, derde lid, voorlaatste volzin, en artikel 835, derde lid, voorlaatste volzin, dienen de zinsneden "de artikelen 835a en 835b zijn van toepassing" te worden gewijzigd in "de artikelen 835a en 835b zijn van overeenkomstige toepassing".
- Artikel 835, vierde lid, dient te luiden "Artikel 5 van Boek 2 is van overeenkomstige toepassing".
- Artikel 837, eerste lid, tweede volzin, dient te luiden "Op de gewone vennoten is artikel 813, tweede lid, van overeenkomstige toepassing".

Artikel X

De zinsnede "in artikel 3" dient gewijzigd te worden in "in artikel 3, derde lid, ".

Artikel XIII

Artikel XIII dient te worden geschrapt aangezien het te wijzigen artikel 11 van de Landsverordening identificatie financiële dienstverlening (P.B. 1996, no. 23) is vervallen de inwerkingtreding van de Invoeringslandsverordening wetboek van strafvordering (F. 1997, no. 237).

De memorie van toelichting

- Op pagina 3 dient in de vijfde volzin, bij nummer 8, het woord "worden" te worden gewijzigd in "woorden".
- Op pagina 5 dient in de toelichting op artikel 800, bij nummer 5, in de tweede volzin, dient na het woord "pot" een weglatingsstreepje te worden geplaatst.
- Op pagina 15 dient in de toelichting op artikel 809, bij nummer 6, in de derde volzin, het woord "geacht" te worden gewijzigd in "gedacht".
- Op pagina 50 dient in de toelichting op artikel 831, bij nummer 6, in de tweede volzin, de woorden "tweede lid" te worden ingevoegd "beoogt", en in de vijfde volzin, tussen de woorden "bepaald" en "de" te worden ingevoegd "door".
- Op pagina 51 dient in de toelichting op artikel 831a, bij nummer 1, in de zesde regel het woord "zou" te worden geschrapt.
- Op pagina 65 dient in de toelichting op artikel 836, bij nummer 3, in de eerste volzin het woord "moet" te worden ingevoegd tussen de woorden "dan" en "blijkens".

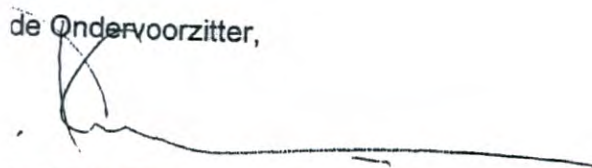
- Op pagina 68 dient in de toelichting op artikel 837, bij nummer 9, in de voorlaatste volzin, het woord "verbonden" te worden ingevoegd tussen de woorden "bepaling" en "sanctie".

De Raad heeft voor het overige geen opmerkingen.

Concluderend geeft de Raad de regering in overweging de onderhavige ontwerp-landsverordening bij de Staten in te dienen, nadat met vorenstaande opmerkingen rekening zal zijn gehouden.

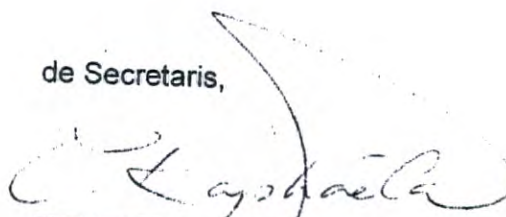
Willemstad, 11 maart 2010

de Ondervoorzitter,

Prof mr. F.B.M. Kunneman

de Secretaris,

mevr. mr. C.M. Raphaëla

STATEN VAN SINT MAARTEN
ZITTING 2010-2011 -014

LANDSVERORDENING van de
Tot vaststelling van titel 13 van Boek 7 van het
Burgerlijk Wetboek (Landsverordening personen-
vennootschap) (3613)

NOTA VAN WIJZIGING

No. 4

De ontwerp-landsverordening wordt als volgt gewijzigd:

A.

Aan de considerans wordt een overweging toegevoegd, luidende:

dat het ontwerp aan de Staten van de Nederlandse Antillen is aangeboden op 19 juli 2010 en onder verwijzing naar additioneel artikel IV bij de Staatsregeling van Sint Maarten, de behandeling is voortgezet;

B.

ARTIKEL I wordt als volgt gewijzigd:

1. Artikel 802 vervalt.
2. Artikel 804 wordt als volgt gewijzigd:

Het tweede lid alsmede de aanduiding '1.' voor het eerste lid vervallen.
3. In artikel 805, tweede lid, vervalt de zinsnede ', en bij een openbare vennootschap die rechtspersoon is tot inbreng in die rechtspersoon'.
4. In artikel 806, eerste lid, wordt de zinsnede 'Bij een vennootschap die geen rechtspersoon is, kan een vennoot' vervangen door: Een vennoot kan.
5. Artikel 807 vervalt.
6. Onder vervanging van de punt aan het slot van artikel 817, eerste lid, onderdeel e, door een ":", wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

f. door omzetting in een naamloze of besloten vennootschap als bedoeld in afdeling 7.

7. In artikel 820, vierde lid, vervalt de tweede volzin.
8. Artikel 821 wordt als volgt gewijzigd:
  - a. In het eerste lid vervalt de zinsnede 'die geen rechtspersoon is,'.
  - b. Het vierde lid vervalt.
  - c. Het vijfde lid wordt vernummerd tot vierde lid.
9. Artikel 823, derde lid, komt te luiden:
  3. Het aandeel van de uittredende vennoot in de goederen van de vennootschappelijke gemeenschap wordt aan de opvolgende vennoot geleverd overeenkomstig artikel 96 van Boek 3.
10. In artikel 827, eerste lid, eerste volzin, vervalt de zinsnede 'die geen rechtspersoon is'.
11. Artikel 828 vervalt.
12. In artikel 831, vijfde lid, vervallen de tweede en derde volzin.
13. Artikel 831a wordt als volgt gewijzigd:
  - a. In het tweede lid vervalt de zinsnede 'dan wel, indien de vennootschap rechtspersoon is, toebehoren aan de rechtspersoon,'.
  - b. Het vierde lid vervalt.
  - c. Het vijfde tot en met zevende lid worden vernummerd tot vierde tot en met zesde lid.
  - d. In het nieuwe vijfde lid vervalt de zinsnede 'dan wel, indien de vennootschap rechtspersoon was, hebben toebehoord aan de rechtspersoon,'.
  - e. In het nieuwe zesde lid wordt in de eerste en derde volzin 'zesde lid' telkens vervangen door: vijfde lid.
14. Afdeling 7 komt te luiden:

Afdeling 7 Omzetting in een naamloze of besloten vennootschap

Artikel 832

1. Een openbare vennootschap kan zich omzetten in een naamloze vennootschap of een besloten vennootschap.
2. Voor de omzetting is vereist een besluit tot omzetting, tot oprichting van een naamloze vennootschap of besloten vennootschap, tot vaststelling van ieders aandeel in het vermogen van de vennootschap en tot vaststelling van de statuten van de nieuwe rechtspersoon. Dit besluit kan slechts worden genomen met de uitdrukkelijke instemming van alle vennoten en overigens met inachtneming van de vereisten die voortvloeien uit de overeenkomst van vennootschap, die voor ontbinding van de vennootschap daaronder begrepen.
3. De omzetting komt tot stand bij notariële akte van omzetting, die tevens fungeert als akte van oprichting en de statuten van de nieuwe

rechtspersoon bevat. De akte wordt in persoon of bij schriftelijke volmacht getekend door:

- a. alle vennoten die door de omzetting aandeelhouder worden van de nieuwe rechtspersoon;
  - b. ten minste een van de derden aan wie overeenkomstig artikel 809, tweede lid, het bestuur van de vennootschap uitsluitend is opgedragen.
4. De notaris, ten overstaan van wie de akte van omzetting wordt verleden, draagt zorg dat van de omzetting mededeling wordt gedaan in het blad waarin van overheidswege de officiële berichten worden geplaatst en een hier te lande verspreid nieuwsblad, zulks onverminderd zijn verplichtingen uit artikel 5, eerste lid, van Boek 2.

Artikel 833

1. Aan de akte van omzetting wordt een omzettingsbalans gehecht, die een eigen vermogen toont dat niet negatief is. Heeft de nieuwe rechtspersoon een nominaal kapitaal dan mag het eigen vermogen niet lager zijn dan dat nominaal kapitaal.
2. De omzettingsbalans heeft betrekking op een tijdstip dat ten hoogste een maand voor de dag van de akte van omzetting ligt. Zij wordt door alle gewone vennoten van de om te zetten vennootschap getekend.
3. Bij de toepassing van artikel 24 van Boek 2 op de nieuwe rechtspersoon wordt naast 'oprichtingshandeling' ook gelezen: omzettingshandeling, en in plaats van 'oprichtingsbalans': omzettingsbalans.

Artikel 834

1. Door de omzetting wordt de vennootschap ontbonden. Het vermogen van de ontbonden vennootschap gaat onder algemene titel over op de nieuwe rechtspersoon. Vereffening vindt niet plaats.
2. De vennoten van de om te zetten vennootschap worden door de omzetting van rechtswege aandeelhouder van de nieuwe rechtspersoon, zulks in verhouding tot ieders aandeel in het vermogen van de om te zetten vennootschap, zoals deze verhouding in de akte van omzetting wordt vastgesteld.
3. De hoofdelijk aansprakelijke vennoten die ingevolge het tweede lid aandeelhouder zijn geworden zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van de nieuwe rechtspersoon die ontstaan tussen het tijdstip van de omzetting en de dag nadat zes maanden zijn verstreken nadat de in artikel 832, vierde lid bedoelde inschrijving, deponering en publicatie alle drie hebben plaatsgevonden. Deze aansprakelijkheid vervalt zes maanden na het einde van de in de vorige volzin bedoelde periode. De statuten kunnen deze termijn verlengen of door een langere verjaringstermijn vervangen.
4. De omzetting brengt geen verandering in de op dat tijdstip bestaande aansprakelijkheid van de vennoten of hun erfgenamen voor verbintenissen van de vennootschap. Voor de toepassing van artikel 824, eerste lid, wordt een vennoot die door de omzetting aandeelhouder is geworden, aangemerkt als een bij die omzetting uitgetreden vennoot.

Artikel 835

1. Indien ten gevolge van de omzetting een overeenkomst met de omgezette vennootschap naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet ongewijzigd in stand behoort te blijven, wijzigt of ontbindt de rechter de overeenkomst op vordering van een der partijen. Aan de wijziging of ontbinding kan terugwerkende kracht worden verleend.
2. De bevoegdheid tot het instellen van de vordering vervalt door verloop van zes maanden nadat de in artikel 832, vierde lid, bedoelde inschrijving, deponering en publicatie alle drie hebben plaatsgevonden.
3. Indien uit de wijziging of ontbinding van de overeenkomst schade ontstaat voor de wederpartij, is de rechtspersoon gehouden tot vergoeding daarvan.

15. Artikel 836, derde en vierde lid, vervallen.

C.

ARTIKEL V wordt als volgt gewijzigd:

In onderdeel B komt onderdeel 1 als volgt te luiden:

1. Onder vernummering van het derde lid tot het vierde lid van artikel 126, wordt na het tweede lid een lid ingevoegd, luidende:
  3. Een toedeling van een aandeel in de vennootschappelijke gemeenschap als bedoeld in artikel 821, eerste lid, van Boek 7 wordt voor de toepassing van het tweede lid, onderdeel a, gelijkgesteld met een beding dat een goed van een der partijen onder opschortende voorwaarde of onder opschortende tijdsbepaling op een ander overgaat.

D.

ARTIKEL VII wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel 1 vervalt in de voorgestelde tekst van artikel 192 de zinsnede 'die geen openbare vennootschap is'.
2. In onderdeel 5 vervalt in de voorgestelde tekst van artikel 1301 de zinsnede 'die geen openbare vennootschap is'.

E.

ARTIKEL XIV wordt als volgt gewijzigd:

Het eerste onderdeel alsmede de aanduiding '2.' voor het tweede onderdeel vervallen.

F.

ARTIKEL XV wordt als volgt gewijzigd:

Onderdeel 3 vervalt.

G.

ARTIKEL XVII wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel 2 vervalt.
2. Onderdeel 3 wordt vernummerd tot onderdeel 2.

H.

ARTIKEL XVIII vervalt.

Toelichting

Algemeen

In het oorspronkelijk ontwerp is, in navolging van het in Nederlandse aanhangige ontwerp (Kamerstukken 28 746), de mogelijkheid geboden om een openbare vennootschap met rechtspersoonlijkheid op te richten (OVR); men zie artikel 802 in het oorspronkelijk ontwerp. Bij nader inzien is deze mogelijkheid onnodig en disproportioneel geoordeeld. Kenmerkend voor de OVR is dat de openbare vennootschap, zijnde rechtspersoon, goederen op haar naam kan krijgen, maar dat de vennoten wel hoofdelijk aansprakelijk zijn (artikel 813). Dit resultaat kan echter ook bereikt worden in een BV of NV; men zie in het aanhangige ontwerp-Landsverordening herziening Boek 2 BW (Staten 3619) de statutaire hoofdelijke aansprakelijkheid van de aandeelhouders, geregeld in artikel 2:102, vijfde tot en met achtste lid, voor de NV met aandelen op naam, en in artikel 2:202, vijfde tot en met achtste lid, voor de BV. Voor de BV bestaat deze mogelijkheid trouwens reeds thans. Kortom, de OVR is overbodig. Bovendien leidt zij tot dogmatische en systematische onzekerheden en is zij voor de praktijk te gecompliceerd. In Aruba (en ook in Suriname) is ervoor gekozen Nederland in deze niet te volgen.

Onder A

Het ontwerp is op 19 juli 2010 door de regering van de Nederlandse Antillen aan de Staten van de Nederlandse Antillen aangeboden. De behandeling is niet voor 10 oktober 2010 afgerond. Door gebruik te maken van additioneel artikel IV bij de Staatsregeling kan de behandeling van de ontwerp-landsverordening worden voortgezet. Aangezien er sprake is van een bijzondere procedure voor totstandkoming van de regeling wordt voorgesteld, deze procedure tot uitdrukking te brengen in de overwegingen van de landsverordening.

Onder B

Hierin vinden de aanpassingen plaats die verband houden met de schrapping van de openbare vennootschap met rechtspersoonlijkheid (OVR); zie hierboven onder Algemeen. Wel is het wenselijk dat wordt geregeld dat een openbare vennootschap zich kan omzetten in een NV of een BV; men zie de nieuwe afdeling 7 (Omzetting), voorgesteld in *onderdeel 14*.

Omzetting. Algemeen. Het Nederlandse wetsvoorstel voor de personenvennootschap kent in artikel 7:834 NedBW een soortgelijke regeling voor de omzetting van een openbare vennootschap die rechtspersoon is (OVR) in een BV. Omdat de OVR uitdrukkelijk als rechtspersoon wordt aangemerkt kan een belangrijk kenmerk van die regeling zijn dat de omzetting het bestaan van de rechtspersoon niet beëindigt. Aldus artikel 7:834, zesde lid, NedBW. De Nederlandse regeling maakt het verder mogelijk dat een openbare vennootschap die géén rechtspersoon is rechtspersoonlijkheid verkrijgt (artikel 832). Via deze ‘tweetrapsraket’ kan dus volgens het Nederlandse voorstel ook een openbare vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid de status van BV bereiken.

De onderhavige voor het Land Sint Maarten voorgestelde regeling (die overeenstemt met de in Aruba voorgestelde) kent naast de ‘gewone’ openbare vennootschap niet de OVR. De Nederlandse regeling kan dus niet zonder meer worden overgenomen.

Gekozen is daarom voor een regeling krachtens welke de ‘gewone’ openbare vennootschap zich omzet in een NV of BV. Ook de gewone openbare vennootschap vertoont rechtspersoonlijkheidstrekken, maar een bepaling dat zij rechtspersoon is bevat de Sint Maartense regeling niet. In het Sint Maartense systeem wordt de vraag of, en zo ja in hoeverre, een buiten Boek 2 geregelde rechtsvorm als rechtspersoon heeft te gelden, overgelaten aan de doctrine en uiteindelijk aan de rechter. Vgl. artikel 2:1, tweede lid, en de toelichting daarop (*De Parlementaire Geschiedenis van het Nederlands Antilliaanse (nieuw) Burgerlijk Wetboek*, eds. M.F. Murray e.a., p. 196-197).

Het bovenstaande brengt mee dat in het onderhavige systeem een bepaling, dat omzetting van een openbare vennootschap in een NV of BV het bestaan van de rechtspersoon niet beëindigt, niet past. In plaats daarvan bepaalt het voorgestelde artikel 834, eerste lid, dat de vennootschap door de omzetting wordt ontbonden, dat het vermogen van de vennootschap onder algemene titel overgaat op de nieuwe rechtspersoon (NV of BV) en dat – in afwijking van de normale gang van zaken – vereffening niet plaats vindt.

Artikel 832. Het *eerste lid* bepaalt dat de openbare vennootschap zich kan omzetten. De commanditaire vennootschap van artikel 836 e.v. is per definitie een openbare vennootschap. De regeling is dus ook van toepassing op de commanditaire vennootschap. Eenvoudigheidshalve blijft overigens de regeling beperkt tot omzetting in een NV of BV. Desgewenst kan echter de aldus in het leven geroepen rechtspersoon, met gebruikmaking van de artikelen 2:300 e.v., zich weer omzetten in weer een andere rechtspersoon, een buitenlandse rechtspersoon daaronder begrepen. Het *tweede lid* bepaalt onder meer dat de uitdrukkelijke instemming van alle vennoten is vereist. Gaat het om een commanditaire vennootschap, dan is dus ook de instemming van alle commanditaire vennoten vereist. Het lijkt wenselijk het besluit en de uitdrukkelijke instemming van alle vennoten schriftelijk vast te leggen, maar de regeling schrijft dat niet voor. Overigens zal, zoals volgt uit het derde lid, onder a, in verbinding met artikel 834, tweede lid, van die instemming blijken uit de akte van omzetting. Gesproken wordt verder van de vereisten die voortvloeien uit de overeenkomst van vennootschap. De toevoeging ‘die voor ontbinding van de vennootschap daaronder begrepen’ is opgenomen in verband met de eerste volzin van artikel 834, eerste lid. Zij is vooral van belang voor het geval dat de overeenkomst voor omzetting geen vereisten bevat, wel echter voor ontbinding. Vgl. artikel 817, eerste lid, onder a.

De eerste volzin van het *derde lid* sluit aan op het bepaalde in artikel 2:300, tweede lid, tweede volzin, zij het dat in dit geval de akte van omzetting tevens fungeert als akte van oprichting. Het gegeven dat er mede sprake is van een akte van oprichting brengt mee dat de artikelen 2:2, 2:4 en 2:5 alsmede de artikelen 2:101 (201) en 2:102 (202) rechtstreeks of analogisch van toepassing zijn. Duidelijkheidshalve worden enkele van de daarin vervatte bepalingen in een meer op de omzetting toegespitste terminologie herhaald. Zie bijvoorbeeld het in het derde lid, onder a, gestelde dat aansluit op artikel 2:101 (201), vijfde lid, en het eerste lid van artikel 833, dat aansluit op artikel 2:102 (202), derde en vierde lid. Onder de in het derde lid, onder a, genoemde personen behoren alle besturende vennoten. Het onder b gestelde is ingevoegd voor het daar genoemde geval dat het bestuur van de vennootschap uitsluitend is opgedragen aan een of meer derden.

Omzetting van een openbare vennootschap in een NV of BV brengt in beginsel mee – zie echter artikel 834, derde en vierde lid – dat er geen sprake meer is van hoofdelijke aansprakelijkheid van de bij de nieuwe rechtspersoon betrokken personen.

Toekomstige crediteuren moeten hierop bedacht zijn. Bepaald is daarom dat de instrumenterende notaris zorg draagt dat van de omzetting mededeling wordt gedaan in het blad waarin van overheidswege de officiële berichten worden geplaatst en in een hier te lande verspreid nieuwsblad, zulks onverminderd zijn verplichtingen uit het eerste lid van artikel 2:5.

Artikel 833. Het *eerste lid* sluit aan op artikel 2:102 (202), derde en vierde lid. Het *tweede lid* sluit aan op artikel 2:301, vierde lid. Het *derde lid* is – enigszins vereenvoudigd – ontleend aan artikel 2:300, negende lid.

Artikel 834. Het *eerste lid* kwam hiervóór, in de inleiding op de onderhavige afdeling 7, al aan de orde. De overgang onder algemene titel brengt in beginsel mee dat de nieuwe rechtspersoon in de plaats treedt van de vennootschap bij alle vermogensrechtelijke rechtsverhoudingen die op het moment van de omzetting bestonden tussen de vennootschap en derden. Voor andere dan (zuiver) vermogensrechtelijke verhoudingen geldt dit niet zonder meer. Men denke in dit verband aan verhoudingen die mede een publiekrechtelijk karakter hebben (overheidsvergunningen bijvoorbeeld) en procesrechtelijke verhoudingen. Een algemene regel is hiervoor niet te geven. In voorkomende gevallen zullen de betrokkenen daaraan aandacht moeten besteden. Voor contractuele verhoudingen geeft artikel 835 aanvullende regels.

Het *tweede lid* regelt het aandeelhouderschap van de ten tijde van de omzetting bestaande vennoten. De bepaling loopt parallel aan de eerste volzin van artikel 2:301, tweede lid. Voorafgaand aan het verlijden van de akte van omzetting zullen de betrokkenen het eens moeten worden, niet over de waarde van ieders aandeel in de vennootschap, maar over de onderlinge verhouding. Daarover kan onzekerheid bestaan. De slotzinsnede van het tweede lid bepaalt dat die onderlinge verhouding in de akte van omzetting moet worden vastgesteld. In dit opzicht geldt dus de akte van omzetting mede als een notarieel vastgelegde vaststellingsovereenkomst.

Het *derde lid* beoogt enerzijds het risico te verminderen dat onoplettende relaties van de vroegere openbare vennootschap door de omzetting lopen, anderzijds zo veel mogelijk te voorkomen dat de omzettingmogelijkheid wordt aangewend om de bestaande onderneming in een weinig kredietwaardige NV of BV voort te zetten. Een termijn van zes maanden moet voldoende worden geacht om de nieuwe crediteuren de gelegenheid te geven zich op de nieuwe situatie te oriënteren. De figuur dat

aandeelhouders hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de schulden van een NV of BV sluit in zoverre aan op het recht van de NV en de BV dat daarin de mogelijkheid wordt geopend voor een statutaire regeling in die zin; vgl. artikel 2:102 (202), vijfde lid. Nu het in casu gaat om een wettelijke aansprakelijkheid is een bepaling in de geest van het zesde lid van artikel 2:102(202) niet nodig. De vervalregeling in de tweede en derde volzin van het derde lid sluit in essentie aan op de regeling van artikel 2:102(202), zevende lid. De aandacht moge ten slotte hebben dat de hier voorgestelde regeling een bepaling als vervat in het achtste lid van artikel 2:102 (202) niet kent. Zij die door de omzetting aandeelhouder zijn geworden blijven dus aansprakelijk volgens het derde lid, ook als zij voor het einde van de relevante periode ophouden aandeelhouder te zijn.

In het *vierde lid* komt de aansprakelijkheid van de vennoten voor op het tijdstip van de omzetting bestaande schulden aan de orde. Twee categorieën kunnen daarbij worden onderscheiden. In de eerste plaats de vennoten die ingevolge de wet hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de op het tijdstip van de omzetting bestaande schulden van de vennootschap, dat wil zeggen: alle gewone vennoten en de commanditaire vennoten die ingevolge artikel 837, tweede of derde lid, aansprakelijk zijn geworden. In de tweede plaats degenen die vóór het tijdstip van de omzetting als vennoot uitgetreden zijn. Voor de laatste categorie en hun erfgenamen geldt de verjaringsregeling van artikel 824, eerste lid, rechtstreeks. Voor de eerste en hun erfgenamen geldt deze omdat ingevolge de slotzinsnede van het vierde lid vennoten van de eerste categorie voor de toepassing van artikel 824, eerste lid, als uitgetreden vennoten worden aangemerkt.

Artikel 835. Zoals in de toelichting op het eerste lid van artikel 834 werd opgemerkt, brengt de overgang onder algemene titel in beginsel mee dat de nieuwe rechtspersoon in de plaats treedt van de vennootschap bij alle vermogensrechtelijke rechtsverhoudingen tussen de vennootschap en derden die op het moment van de omzetting bestonden. Overeenkomsten zijn daaronder begrepen. Het ongewijzigd voortbestaan van een overeenkomst kan echter voor de wederpartij tot onredelijke gevolgen leiden. Men denke aan een overeenkomst die juist met het oog op de persoon van een of meer vennoten is aangegaan. Te denken is ook aan een overeenkomst die verplicht tot het aangaan van nieuwe overeenkomsten over een aanmerkelijk langere periode dan de in artikel 834, derde lid, genoemde. Gedacht kan ook worden aan het geval dat de omgezette rechtspersoon door de omzetting een noodzakelijke overheidsvergunning verliest of dreigt te verliezen of in een andere procesrechtelijke positie treedt. Men vergelijk het hiervoor bij artikel 834, eerste lid opgemerkte. Artikel 835 beoogt een handvat te bieden om in dit soort situaties tot een redelijke oplossing te komen. De regeling is ontleend aan het voor fusie van rechtspersonen geschreven artikel 2:322. Die regeling is op haar beurt geïnspireerd door de gedachten die ten grondslag liggen aan de regeling voor onvoorziene omstandigheden in artikel 6:258.

In *onderdeel 15* is mede het in het oorspronkelijk ontwerp opgenomen vierde lid van artikel 836, bepalende dat de commanditaire vennootschap geen in aandelen verdeeld kapitaal heeft, geschrappt. Deze bepaling is overgenomen uit het Nederlandse ontwerp. In Nederland heeft de bepaling enige zin omdat een EG-richtlijn de Europese kapitaalbeschermingsvoorschriften mede toepasselijk verklaart op de commanditaire vennootschap met een in aandelen verdeeld kapitaal. Door invoeging van deze bepaling wordt voorkomen dat in Nederland daarmee rekening moet worden

gehouden. De Europese richtlijn geldt hier te lande niet. Bovendien is de bepaling verwarrend omdat hier te lande Boek 2 het begrip kapitaal niet kent (anders dan in de woordcombinatie 'nominaal kapitaal'). Vandaar wordt voorgesteld de bepaling te schrappen.

Onder C tot en met H

Ook hier vinden aanpassingen plaats aan het doen vervallen van de openbare vennootschap met rechtspersoonlijkheid (OVR).

De Minister van Justitie,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end, positioned to the right of the text 'De Minister van Justitie,'.

Parliament of Sint Maarten

Staten van Sint Maarten

Zittingsjaar 2010-2011-014
(Staten Nederlandse Antillen 3613)

Landsverordening tot vaststelling van
titel 13 van Boek 7 van het Burgerlijk
Wetboek (Landsverordening personen-
vennootschap)

Nr. 5

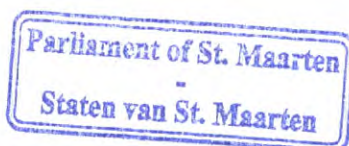
Verslag

De Staten van Sint Maarten hebben op grond van Additioneel artikel IV van de Staatsregeling van Sint Maarten op voorstel van de regering het onderhavig ontwerp in behandeling genomen. Het ontwerp is op 22 augustus 2011 onderwerp van bespreking geweest in de Centrale Commissie waarbij de Centrale Commissie in de gelegenheid is gesteld met de betrokken minister en zijn adviseurs van gedachte te wisselen

De Staten beschouwen het onderhavig ontwerp voldoende voorbereid te zijn en dat het derhalve in een openbare vergadering kan worden behandeld..

Dit verslag geldt als Eindverslag.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de Centrale Commissie van de 22ste augustus 2011.

De Rapporteur,

mw. drs. G.R. Arrindell

Parliament of Sint Maarten

Staten van Sint Maarten

Zittingsjaar 2010-2011-014
(Staten Nederlandse Antillen 3613)

**Landsverordening tot vaststelling van
titel 13 van Boek 7 van het Burgerlijk
Wetboek (Landsverordening personen-
vennootschap)**

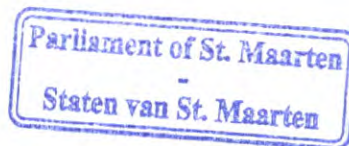
Nr. 5   Verslag

De Staten van Sint Maarten hebben op grond van Additioneel artikel IV van de Staatsregeling van Sint Maarten op voorstel van de regering het onderhavig ontwerp in behandeling genomen. Het ontwerp is op 22 augustus 2011 onderwerp van bespreking geweest in de Centrale Commissie waarbij de Centrale Commissie in de gelegenheid is gesteld met de betrokken minister en zijn adviseurs van gedachte te wisselen

De Staten beschouwen het onderhavig ontwerp voldoende voorbereid te zijn en dat het derhalve in een openbare vergadering kan worden behandeld..

Dit verslag geldt als Eindverslag.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de Centrale Commissie van de 22ste augustus 2011.

De Rapporteur,

mw. drs. G.R. Arrindell

gegevensdragers op zodanige wijze te bewaren, dat te allen tijde zijn rechten en verplichtingen kunnen worden gekend.

2. Het tweede tot en met vierde lid van artikel 15 van Boek 2 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 15j

Openlegging van tot een administratie behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers kunnen, voor zover zij daarbij rechtstreeks en voldoende belang hebben, vorderen:

- a. de erfgenamen, ten aanzien van de administratie van de erflater;
- b. deelgenoten in een gemeenschap, ten aanzien van de administratie betreffende de gemeenschap;
- c. schuldeisers in het geval van een faillissement, ten aanzien van de administratie van de failliet.

2.

In artikel 24, tweede lid, onderdeel c, wordt na 'faillissementsregister' ingevoegd: en surseanceregister.

3.

Artikel 80, tweede lid, komt te luiden:

2. Men verkrijgt goederen onder algemene titel door erfopvolging, door boedelmenging, door fusie als bedoeld in artikel 309 van Boek 2, door splitsing als bedoeld in artikel 335 van Boek 2, door opvolging of toetreding als trustee en door omzetting van een openbare vennootschap in een naamloze of besloten vennootschap.

4.

Artikel 189 wordt als volgt gewijzigd:

- a. In het eerste lid vervalt: , maatschap, vennootschap.
- b. In het tweede lid vervalt: , maatschap, vennootschap.
- c. Toegevoegd wordt een lid, luidende:
  3. De bepalingen van deze titel gelden niet voor de gemeenschap van een vennootschap, ongeacht of zij ontbonden is.

5.

In artikel 285, eerste lid, wordt 'beherende vennoten' vervangen door: besturende vennoten.

TOELICHTING

Onderdeel A.

Ingevolge artikel 17 van het Handelsregisterbesluit hoeft van een commanditaire vennootschap in het handelsregister slechts het *aantal* commanditaire vennoten te worden opgegeven. In het op Nederland betrekking hebbende *Peer Review Report* van de OECD (*Global forum on transparency and exchange of information for tax purposes*) is de volgende aanbeveling gedaan: 'It is recommended that an obligation be established for limited partnerships in the Netherlands and the Caribbean Netherlands to keep identity information concerning all of their limited partners.' De onderhavige nota van wijziging dient ertoe aan de wens van de OECD te voldoen. Door een aanvulling te zijner tijd van artikel 635 (3:23) van het nieuwe Wetboek van Strafrecht zal de sanctie dezelfde zijn als geldt voor het niet behoorlijk bijhouden van een aandeelhoudersregister voor de naamloze en besloten vennootschap (artikelen 2:109 en 209 BW).

Onderdeel B.

In de instructies van ARTIKEL IV in het oorspronkelijk ontwerp is er iets misgegaan met de lay out, waardoor onderdeel 2 is verworpen tot tweede lid van artikel 3:15j. Voorts moet artikel 3:80, tweede lid, BW, bevattende een opsomming van de verkrijgingen onder algemene titel, worden aangevuld met de omzetting van een openbare vennootschap in een naamloze of besloten vennootschap (zie het nieuwe artikel 7:834, eerste lid, BW).

Voor de duidelijkheid wordt ARTIKEL IV in zijn geheel opnieuw voorgesteld.

De Minister van Justitie,

STATEN VAN SINT MAARTEN	
Ingek.	07 OCT 2013
Volgnr.	15/070/13-14
Par.	

LANDSVERORDENING van de
Tot vaststelling van titel 13 van Boek 7 van het
Burgerlijk Wetboek (Landsverordening personen-
vennootschap)

TWEEDE NOTA VAN WIJZIGING

No. 6

De ontwerp-landsverordening wordt als volgt gewijzigd:

A.

ARTIKEL I wordt als volgt gewijzigd:

Na artikel 836a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 836b

De besturende vennoten houden zich op de hoogte van de namen en adressen van alle commanditaire vennoten en het bedrag van hetgeen ieder van hen heeft ingebracht of verplicht is in te brengen.

B.

ARTIKEL IV komt te luiden:

ARTIKEL IV

Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt gewijzigd:

1.

Afdeling 1A van titel 1 wordt vervangen door:

Afdeling 1B Het voeren van een administratie

Artikel 15i

1. Een ieder die een bedrijf of zelfstandig een beroep uitoefent, is verplicht van zijn vermogenstoestand en van alles betreffende zijn bedrijf of beroep, naar de eisen van dat bedrijf of beroep, op zodanige wijze een administratie te voeren en de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere

Parliament of Sint Maarten

Staten van Sint Maarten

Aan de minister van Justitie
De heer R.E. Duncan
A.T. Illidge Road
Philipsburg

UG/264/2010-2011

Philipsburg, 9 september 2011

Betreft: Aanbieding 14-tal verslagen

Excellentie,

Gelieve u hierbij aan te treffen de verslagen met betrekking tot de navolgende ontwerpen, zoals door de regering aan de Staten voorgesteld voor verdere behandeling:

- 1. Zittingjaar 2010-2011-006 (Statenummer 2519) LANDSVERORDENING** houdende aanvulling van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek met bepalingen inzake trusts (Landsverordening trust);
- 2. Zittingjaar 2010-2011-007 (Statenummer 3510) LANDSVERORDENING** tot wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (Landsverordening gerechtelijke vaststelling van het vaderschap);
- 3. Zittingjaar 2010-2011-008 (Statenummer 3512) LANDSVERORDENING** tot wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek ter zake van gezamenlijk gezag over minderjarige kinderen (Landsverordening gezamenlijk gezag);
- 4. Zittingjaar 2010-2011-009 (Statenummer 3605) LANDSVERORDENING** tot wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (Invoering centraal meldpunt kindermishandeling);
- 5. Zittingjaar 2010-2011-010 (Statenummer 3608) LANDSVERORDENING** tot vaststelling van Boek 4 en titel 7.3 van het Burgerlijk Wetboek (Landsverordening erfrecht en schenking);
- 6. Zittingjaar 2010-2011-011 (Statenummer 3610) LANDSVERORDENING** tot aanvulling van titel 1 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek met bepalingen inzake koop van onroerende zaken alsmede vaststelling van titel 12 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (Landsverordening koop van onroerende zaken en aanneming van werk);

7. **Zittingjaar 2010-2011-012 (Statenummer 3611)** LANDSVERORDENING tot aanvulling van titel 1 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek met bepalingen tot bescherming van de consument, in het bijzonder betreffende op afstand gesloten overeenkomsten en garanties (Landsverordening consumentenkoop op afstand);
8. **Zittingjaar 2010-2011-013 (Statenummer 3612)** LANDSVERORDENING tot vaststelling van titel 4 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (Landsverordening huur);
9. **Zittingjaar 2010-2011-014 (Statenummer 3613)** LANDSVERORDENING tot vaststelling van titel 13 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (Landsverordening personenvennootschap);
10. **Zittingjaar 2010-2011-015 (Statenummer 3617)** LANDSVERORDENING tot vaststelling van de titels 17 en 18 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (Landsverordening verzekering en lijfrente);
11. **Zittingjaar 2010-2011-016 (Statenummer 3618)** LANDSVERORDENING tot wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (Landsverordening herziening huwelijksvermogensrecht);
12. **Zittingjaar 2010-2011-017 (Statenummer 3619)** LANDSVERORDENING tot wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (Landsverordening herziening Boek 2 BW);
13. **Zittingjaar 2010-2011-018 (Statenummer 3704)** Landsverordening tot aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en het Faillissementsbesluit 1931 aan een aantal aanvullingen van het nieuwe Burgerlijke Wetboek; en
14. **Zittingjaar 2010-2011-019 (Statenummer 3507)** Landsverordening houdende vaststelling van een nieuw Wetboek van Strafrecht.

Kortheidshalve verwijs ik naar de inhoud daarvan.

mr lic. J.D. (Jossy) Semeleer
Griffier/Secretary General

Parliament of Sint Maarten

Staten van Sint Maarten

Aan Zijne Excellentie de Gouverneur van Sint Maarten
De heer drs. E.B. Holiday
Kabinet van de Gouverneur
Philipsburg

US/012/2013-2014

Philipsburg, 7 oktober 2013

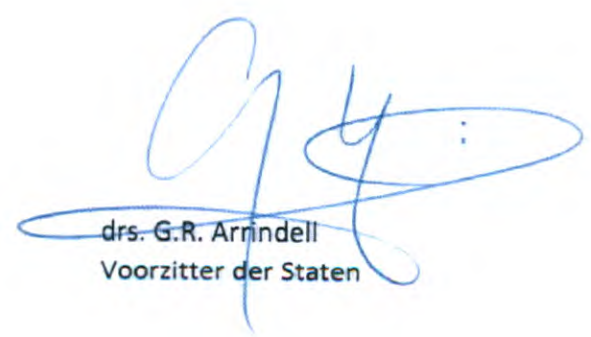
Betreft: Goedkeuring Ontwerplandsverordening tot vaststelling
van titel 13 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek
(Landsverordening personenvennootschap)
(Zittingsjaar 2010-2011-014/Statenummer 3613)

Excellentie,

De Staten van Sint Maarten keuren goed de bij hen door de Regering van Sint Maarten aangeboden Ontwerp van Landsverordening tot vaststelling van titel 13 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (Landsverordening personenvennootschap) (Zittingsjaar 2010-2011-014/Statenummer 3613).

Mr lic. J.D. Semeleer
Griffier der Staten

drs. G.R. Arrindell
Voorzitter der Staten